

✓ 12700. v. J. C.

8° II

GW 2113

Incipit sumula confessionis
utilissima: in qua agit q̄o se ha-
bere debeat confessor erga peni-
tentem in confessionibus audie-
dis: quas edidit reuerendissim⁹
vir: ac in Christo pater domin⁹
frater Antonius archiepiscopus
Florentin⁹ ordinis fratru p̄dicatoz.

Efecere /

runt scrutantes
scrutinio ps. 63.
Scrutini⁹ qui
dem est confes-

sio in q̄to ⁊ penitēs scrutatur cō-
scientiam suam: ⁊ confessor euz
eo. Scrutans ergo est cōfessor:
qui in hoc potest tripliciter desu-
cere. Quia vel per maliciam ab-
soluendo quē scit nō posse: v̄l p
ignozantiaz nesciendo discerne-
re inter lepram ⁊ lepram: ⁊ quez
possit vel nō possit absoluerē: v̄l
per infirmitatem concupiscentie
inde sumendo occasiones malo-
rum ex auditu dñz incaute se ha-
bet. vnde Aug. de peni. di. 6. c. i.
Laueat spiritualis index vt sicut
nō cōmisit crimen nequitie: ita
nō careat munere scientie. Ex q/
bus verbis innuitur: q̄ cōfessor
siue sacerdos debet habere illa
tria ex auctoritate Aug. p̄ealle-
gata. Primo potestatem in foro
conscientie: vt. s. index sit sp̄iāl.
Secdo conseruare puritatem vi-

te ne ne cōmittat crimen nequi-
tie. Tercio habere sufficientē sciē-
tie claritatem: vt non careat mu-
nere scientie.

Capitulū p^m de potestate seu
auctoritate cōfessoris: ⁊ q̄s pos-
sit v̄l nō possit audire cōfessiones.

Notandum primo est q̄
non sacerdos: ⁊ si possit
audire confessiones i ca-
su mortis non tñ absoluerē po-
test: als si absoluit vt sacerdos in-
dicatue s̄m quosdaz incurrit ir-
regularitates: sicut si celebraret.
Doc tamen est dubitū: quia nō
est in iure exp̄ressum sicut de ce-
lebzante: vnde non videtur irre-
gularis: extra d̄ se. excōi. c. is qui.
li. vi. Ibi enim dicitur q̄ nō in-
currit quis irregularitatē prop̄
aliquod delictum: qñ non est in
iure exp̄ressum: ⁊ confessor tali
non sacerdoti tenetur iterū con-
fiteri. rō est quia solis sacerdoti-
bus dictū est: quozum remisit
peccata. ⁊c. Jo. zo. Nec tñ a q̄
libet sacerdotē potest q̄s absol-
ui: sed a proprio aut altero de li-
centia eius. Vnde dicit de peni. ⁊
remi. in. c. omnis. q̄ q̄libet semel
in anno cōfiteatur omnia pecca-
ta sua proprio sacerdoti: ⁊ de pe.
di. vi. c. placuit. ratio est quia non
potest quis soluere vel ligare eū
qui sibi confitetur nisi habeat iurisdic-
tionem super eum. Si autē
sit proprius prelatus ⁊ non sacer-
dos: sicut curatus ⁊ episcopus
non sacerdos potest absoluerē p

a z

aliū: cōmittēdo b̄ alteri. **S**ed
nota q̄ p̄pzius sacerdos aliter
intelligitur cum dicitur q̄ q̄libz
d̄z p̄fiteri p̄p̄o sacerdoti: z alr
cum dicitur q̄ de licētia p̄pziij
sacerdot̄ potest alteri confiteri.
Maz p̄mo casu dicitur p̄pzius
sacerdos q̄cunqz habet potesta-
tes absoluedi ordinariāz: v̄l de/
legatam: siue sit cōmunis: siue sit
singularis: q̄ actor sequit̄ foruz
rei: s̄z est i electione eius quē for̄
de malis sequatur: nisi sit actio
realis i qua legatur foruz rei de q̄
agitur. Et q̄ i foro penitētie idē
est actor z reus: inde est q̄ idem
seip̄s potest accusare corā quo
cunqz confessorē de oibz qui il-
lum possit absolvere de crimine
vbicunqz cōmissō q̄ h̄u usmo /
di absolutio nō respicit territori-
āz: sicut alia ratione rei v̄l d̄icti.
Propter qd̄ dicit **Hosti.** q̄ qui/
libet hēt tres sacerdotes p̄pzius
ordinarie. s. curatū d̄ cuius paro-
chia est ep̄m suuz z papaz. **S**ed i
secundo casu p̄pzius sacerdos d̄
cuius licentia pōt alteri cōfiteri:
intelligitur strictius ille qui de iur̄
re suo ordinario hoc habet: non
ex cōmissione: z sic intelligitur. c.
oīs equinoce loqui d̄ p̄p̄zio sa-
cerdote s̄m omnes. **M**az p̄stat q̄
ad implēdū illud p̄ceptū d̄ cō-
fitendo semel i anno omnia pec-
cata sua p̄p̄zio sacerdoti: ita suffi-
cit confiteri vicario curati: sicut
ipsimet curato: z tñ ad p̄fitedū al-
teri non sufficeret accipē licētiāz

ab ei⁹ vicario sicut sufficēt ab ip̄
somet curato. **U**n̄ respectu p̄mi
vicari⁹ ē p̄pzius sacerdos: s̄z nō
respectu secūdi: vñ zñ possit q̄s
p̄fiteri vicario curati: tñ ip̄e vica-
ri⁹ n̄ pōt dare licētia illi q̄ alr cō-
fiteat. hec **De. d̄ pat̄. in. 4. di. 17.**
Cap̄l̄z 2^m d̄ ordinario p̄fessore
q̄ ad eccl̄asticas p̄sōas z clericos.

Tendū est q̄ papa q̄z
nō h̄z superiorē a **Chri-**
sto: nec a concilio quocūqz
h̄z p̄pzius confessorē quēz dū
xerit eligēdū q̄ auctoritate **Chri-**
sti pōt eum absoluerē: vel ligare
in foro penitentiali: non aut̄ in fo-
ro exteriori: q̄ ip̄e non potest li-
gari vinculo excoicationis a quo
indigeat absolui: z p̄pter hoc nō
oportet a **Chri**sto sibi committi:
q̄ tam̄ potest ligari vinculo pec-
cati sicut z alij: p̄pterea indiget
remedio sicut z alij: q̄a nec **Eps**
dim̄ sit eum sine remedio: ideo h̄
p̄cess. t̄: v̄t sicut a principio quib̄
bet poterat quēz volentē se sibi
subiicere absolvere: ita z nunc q̄
ad illū qui nulli est subiectus sic
papa. **S**i vero excoicatus eliga-
tur in papam anteq̄ cōsentiat su-
periores habet a quo absolui po-
test: sed si prius afficiat absolui
postea nō potest: sed nec indiget
quia nulli legi subest. **U**nde lex
postulata que arcet excommunicatū
a cōmunionē fidelium z per-
ceptiōe z collatiōe sacram̄torū ip̄
sū nō ligat p̄p̄t qd̄ excoicatio n̄
ipedit electū nec electionē ip̄am.

Quod vero sunt de familia pape habent sumus penitentiarii proprii sacerdotes cum papa: quia nulli alii subsunt. Secus est autem de capellanis eius quia mandata sunt dispensari: quia propter hoc non sunt ab aliis exempti.

De Cardinalibus.

Cardinalibus autem qui sunt episcopi ipsi non minus habent quam alii episcopi: quia scilicet libere possunt eligere. Idem si sunt legati quia sunt prelati vel exempti. Si vero sint simplices cardinales nec episcopi nec legati: dicit Hostiensis. eos non habere nisi papam et sumus penitentiarius: et quoniam immediate sunt sub papa: et per consequens exempti non tamen possunt sibi eligere confessorem si ne ipsius aut sumi penitentiarii licentia quia non sunt prelati: sed coadiutores prelati et pastores: igitur sunt presbiteri cardinales: et ideo tutius est quod habeant licentiam a papa.

Familia vero comensalis eorum dicitur licentia eorumdem cardinalium possunt sibi eligere confessorem: quia de consuetudine sunt subditi eis: si ne sacerdotes sint: siue non. Vel forte sumus penitentiarius: quia est quasi curatorem respectu omnium mansionariorum curie pape quorum ipse papa est quasi episcopus proprius. h. de. d. par. i. 4.

De Patriarchis et aliis.

Patriarche archiepiscopi episcopi habent proprios sacerdotes suos immediate superiores: ut episcopus archiepiscopum: ille primate: ille patriarcham: ille papam: et hoc nisi sint ex-

cepti: nihilominus omnes isti possunt sibi eligere confessorem: ex de pe. et remis. c. si. qui possunt eos absolvere non solum de occultis: sed etiam de manifestis: et notoriis et archiepiscopo inquit: et etiam a vinculo excommunicationis maioris et minoris et mutare vota: et relaxare inramta: et omnia alia propter que non esset consulenda sedes apostolica: igitur Hostiensis. dicat. etiam: et illud contrarium tenet frater Bartholomaeus in pisanella confessio. 3. §. 16. Nec obstat quod in illo. c. si. non fit mentio nisi de absolutione a peccatis: quia cum intentio pape sit ipsis episcopis quibus est grande semper ad archiepiscopum recurrere et gravius ad papam: ita providere eis per confessorem ab eis electum sicut prius est inferioribus episcoporum per ipsos episcopos. Ideo de omni peccato et vinculo de quo potest episcopus absolvere inferiores: et electus ab eo potest ipsum absolvere et in omni casu in quo potest episcopus dispensare cum inferiori: et ille cum episcopo quia ibi eadem ratio et idem ius. Et sicut bene dicit Hostiensis.

Ista privilegia non perdit per hoc quod venit Roma: quia ibi non diffinit ubique fit. Sed si desinit ecclesia episcopi: puta quia cedit loco et dignitati forte perdit privilegia datam episcopis: quia ipse non plus habet episcopi dignitatem si vero cedit loco et non dignitati non perdit. Ratio quoniam aliqui probant quod confessor ab episcopo electus non potest eum absol-

a vinculo excoicationis est: quia non habet potestatem nisi ex electione epi. Sed ad h^{oc} respondetur q^{uo}d non ab epo eligente: s^{ed} a iure committente h^{ab}et potestatem ille sicut q^{ui} eligantur ab illis qui per litteras penitentiarioz habent q^{uo}d possint sibi eligere confessorum ab ipsis priuilegijs: non ab eligentib^{us} habet auctoritatem. Sicut cum eps committit fratribus quos prior eligit: ipsi sunt commissarii prelatorum non eligentes. Et q^{uo}d etiam dicunt q^{uo}d si ille electus ab epo in confessorum esset excoicatus minori nunquam cum eligeretur ad hoc possit absolvere: quia ligatus minori licet possit conferre sacramenta non tamen eligi. R^{es}pondetur q^{uo}d non valet istud q^{uo}d intelligitur de electione ad dignitatem imo et si quando ab epo eligatur confessor: essent tunc ambo ipse et electus ligati maiori adhuc non impediret factum dummodo electus ille qui absoluit non sit ligatus maiori nec suspensus. h. p^{er} d^{ecretum} p^{apae} i. 4. di. 17. q. 3. ¶ Prelati exempti habent simile priuilegium cum epis in eligendo libere confessorum: nam ex quo sunt exempti et prelati: sicut multi sunt abbates: ex hoc ipso habent istud priuilegium: quia grane esset eis semper adire papam nonum p^{er} licentiam confitendi. Si autem sic sunt exempti q^{ui} non prelati non habent istud priuilegium: verbigratia. Omnes subditi collegij exempti seculares vel regulares quod est exemptus in capite et in membris: hi enim immediate suis prelati

tis confiteri possunt: non alijs nisi ob licentia ipsorum. Si autem sic sunt exempti q^{ui} citra papam nec decanum nec prepositum habent qui habeat curam ipsorum: et ad hoc non possunt sibi eligere: s^{ed} petunt h^{ab}ere ipsam a papa vel eius penitentiario cum alijs nullus possit eos absolvere.

¶ Abbatisa q^{uo}d possit in spiritualibus.

Similiter nulla abbatisa quous inra epalia exerceat ponendo officiales: nisi in h^{ab}eat speciale priuilegium: quantumque exempta non potest hoc habere: q^{uo}d non est prelata cum non habeat clauem iurisdictionis: et q^{uo}d eius officialis excoicat q^{uo}d per se ipsa non potest: non est auctoritas ipsius: sed pape. Similiter quousque preest quibuscumque ex commissione alterius: et est delegatus non potest dici prelatus: unde quantuncumque exemptus: q^{uo}d tamen non est prelatus non habet hoc priuilegium: puta superior prior in religione: vel prior non conuentualis: aut conuentualis sub abbate: non p^{er} electionem: sed ab ipso abbate ex consilio seniorum positus vel institutus: nisi forte quando mortuo abbate vel priore ipsi fuerint quasi ordinarii: q^{uo}d tunc actio subrogata habet priuilegium eius in loco cui subrogatur: s^{ed} prior q^{uo}d p^{er} electionem canonicam instituit platus est: et ideo si est exemptus habet idem priuilegium propter quod non oportet q^{uo}d confirmas det sibi potestatem eligendi confessorum: sic nec confirmas vel consecras episcopum. Nec obstat decretal^{is} ne p

dilatōe. extra d pe. 2 re. **I**tem d. n. p̄uilegiū d eligendo confessores equaliter conceditur episcopis 2 minorib' p̄clatis exemptis. **U**n cum epi licet immediate subsint archiep̄is: nihilomin' sine eorū licētia hoc p̄nt etiā qui sūt nō exempti: ergo 2 p̄ores hoc p̄nt: licet s̄b sint abbatib' v̄l maiorib' sine licentia eorū cū sint ordinarij. **S**i aut sūt in dignitate cōstituti: non tamen p̄clati: sicut cātor thesaurarius sacrista 2 huiusmodi p̄sone nō habēt p̄uilegiū q̄uis exempti. **S**i v̄o esset p̄lati: s̄z nō esset p̄clati i foro penitēciali: sicut sunt archidiaconi d pari cōcurrētes cū ep̄is i foro cārum: ad huc nō puto eos habere hoc p̄uilegiū: s̄z solos p̄latos: h' dico q habent curas aiarū. **S**icut autē dixi de ep̄is q q̄dū sūt ep̄i quo ad dignitatē retinēt hoc p̄uilegiū: ita 2 d istis q̄dū sūt in p̄clatione: 2 similiter q electus ab eis potest agere cū eis absolūdo 2 dispēdō quicqd pōt ep̄us si ei subessēt. **S**ic electus ab ep̄o non pōt tātum quantum archiep̄us: excepto in sentētia lata a superiori contra eos: puta ab archiep̄o contra suffraganeū suū: ab abbate cōtra p̄iorē cōnētnalē sibi subditū. ab huiusmodi. n. nō pōt absoluer electus talis confessor. **Q**uicūq; enim pōt eligē vno electo siue mortuo: siue nō mortuo pōt aliū mutare ad placitū. 2 eoip̄o q talis q pōt eligere con

fiatur alicui videtur ip̄s eligere qz plus est factis 2 mētis inieccio ne eligere q̄s v̄bis. iij. q. vi. c. i. 2 d ma. 2 obe. c. legebatur. hec. **P**e. d pal. vbi. s̄. **I**nferiores p̄clati nō exempti: si subsūt immediate ep̄o ip̄s solū habent cū superioribus p̄ p̄prio sacerdote: sicut abbates decani p̄positi 2 archiep̄i rurales: curati v̄zo decanos rurales 2 ep̄s q̄n ille decanat' est annexus cure. **S**imiliter p̄iores q sunt sub abbatib' illis: subsunt 2 episcopis: nō p̄clati v̄zo subsūt immediate suis curatis: siue abbatib' siue p̄orib': siue decanis: q̄n sunt de collegio vel simplicibus curatis q̄n i parochijs suis commorantur. **C**lerici v̄zo chorales subsūt ei q p̄est choro: siue sit cantor siue succētor i exterioribus. **S**z q̄ntū ad for conscientie sol' decan' videtur curat' corū. hec **P**e. d pal. vbi. s̄. di. i7.

Capitulū tertiu cui debeant laici ordinarie confiteri.

Operator s̄z hostien. de atiq̄ssima p̄suetudine cōfitei capellanis suis: s̄z sicut dicitur ex d pe. 2 re. c. lib. 6. **N**ulla cōsuetudie it̄roduci pōt: vt p̄ter p̄p̄riū sacerdotis licentia aliq; possit sibi eligere confessorē nisi d licētia pape. **R**ex h̄z ep̄s siue archiep̄s: i cui' ciuitate est sedes regni. dicitur autē se des v̄l metropolis regni non in qua plus moratur: s̄z in qua inungitur 2 coronatur. **P**rinces mi

nores si habent sub se ciuitates
plures: sicut a sede principali du-
catus vel comitatus domicilium
fortiuntur. Sed si habet una ci-
uitate alia principalior: oritur ab utroque
episcopo vel metropolitano licentiam
confitendi capiatur secundum Hostium. Sed
hoc non est verum quantum ad me-
tropolitanum: quia nullus subditus
suffraganeorum est ei subditus im-
mediate nisi quando visitat: sed solus ipsi
suffraganei. Unde cum dominus illa-
rum ciuitatum et temporalibus ita sub-
iungit episcopis in spiritualibus ac si esset ser-
uus sicut dominus castri subest in
spiritualibus curato. Ideo sicut
metropolitanus non potest dare licen-
tiam confitendi homini habenti do-
mos in diocesi suffraganeorum ita
nec principis. De illo vero princi-
pe quod habet dominium in diuersis dioce-
sibus: scilicet non super ciuitates: videtur
quod ipse multo magis ab ipsis episcopis
petere debeat hoc. scilicet in cuius dioce-
cesi habet principaliter dominium:
vel ab utroque si equaliter in duabus
non absurdum esset quod a tot cura-
tis haberet petere quot in suo do-
minio includunt. Domini vero
quod in eadem diocesi in diuersis vil-
lis habet dominium: si in una ha-
bet principale dominium in qua
non sit nisi una parochia tamen: sine
vno curatus tamen illi videtur subesse.
Sed quando nullam habet dominium
in illa villa quam sub se non continet plu-
res parochias: maxime si una non
est principalior altera: tunc nulli
curato subest: scilicet immediate episcopo.

po. Si vero in una villa sit princi-
pale dominium: in qua non est nisi
una parochia tamen: vel sunt multe et
una principalis: curatur illius est
sibi proprius sacerdos citra episcopum.
Balliui si nullibi haberent man-
sionem nisi secundum quod assistere requirunt
tamen huc modo illuc discurrunt:
ubi que confiteri possunt: vel episcopi ci-
uitatum: vel curatis in quibus paro-
chiis hospitium eligunt. Si ve-
ro principaliter alicubi degunt:
ibi curatum habent illam in cuius
parochia hospitium suum situm est
et sic de prepositis: licet habeant
domos parentum et balliam et
seneschaldias: vel preposituras: ga-
per hoc officium quasi contrahen-
do fortiuntur foris. Ceteri ve-
ro burgenses et alii laici non in po-
testate constituti illis curatis sub-
sunt in quorum parochiis degunt princi-
paliter. Vel si in duabus equaliter
in qua tunc manent quando confiteri vo-
lunt illi parochie sunt. Hec de. d.
pat. Regulariter ergo confessio fi-
enda est proprio sacerdoti. unde dicit
Inno. in c. omnis extra de peni. et
remis. Siquis alieno sacerdoti
insta de causa confiteri peccata
sua voluerit: licentiam prius postu-
let et obtineat a proprio sacerdote
cum aliter ipse non possit soluere vel
ligare: hec ibi.

Capitulum 4^m in quod nonitur octo ca-
sus in quibus potest alii confiteri quam proprio
sacerdoti sine eius licentia.
Nota est de. de pat. ca-
sus octo in quibus quis

potest alteri confiteri q̄s proprio sacerdoti sine eius licentia quos ponit **H**estien. in summa. ¶ Pri mus propter indiscretionem sacerdotis proprii: et sub hoc casu cōpnditur quādo ipse sacerdos proprius est solicator ad malum vel reuelator confessionis: vlt̄ est talis q̄ ex cōfessione iminet piculum cōfitei vlt̄ cōfessor. In hoc igitur casu dicit **H**est. q̄ eo ipso h̄z licētiā a iure aliam ad eundem d̄ pe. di. 6^a. c. placuit. Sed alij dicunt q̄ tūc d̄z petere licētiā ab eo vlt̄ a superiori: qz c. omnis dicit q̄ q̄ ex iusta cā voluerit alteri cōfiteri petat licētiā a proprio sacerdote. Et q̄uis qdaz hoc itelligat nisi ex culpa sua hoc pcedat: videtur tñ meli⁹ etiam si hoc sit ex culpa sua: qz culpa sua non debz alteri nocere puta superiori: sicut proprio sacerdote mortuo: vlt̄ excommunicato: nō eo ipso licet ire ad alium sed oportet recurrere ad ep̄z: si superior adiri non pōt: vel et si est eque defectuosus: tūz quia ad papam nō ē facilis recursus: eo ipso ad aliam ire potest.

¶ Quando ḡ proprius sacerdos oī no indiscretus et inept⁹ est: et qui tunc non potest adiri sine licētiā petita: vel saltē cum licētiā petita et non obtenta potest ire ad aliū. dico aut̄ petita: qz et si sit indign⁹ audire n̄ est tñ impotens cōmittere: et in hoc. s. q̄ debet petē licētiā ab ipso: vel ire ad superiorem con cordat **Tho. pe. Al. Innocen. et**

Unl. q̄ si negat ab eis licētiā: tūc dicūt predicti q̄ idem iudicium est de eo qd̄ et d̄ illo q̄ nō h̄z copiam confessor. Unde magis debet eligere laico cōfiteri: nec in h̄ trās gredit̄ pcepta ecclesie: qz pcepta iuris non se extendunt vltra charitatem: nec etiam fit iniuria sacerdoti: qz p̄uilegiū meretur amittere q̄ concessa sibi abutitur p̄tate. Sed **pe. de par.** dicit q̄ tūc pōt libere ire ad alium vt pz. s. Et si non posset alium habere: et necessitas imineat dicunt predicti doctorēs q̄ cōfiteat̄ peccata sua ī genere sine eo de q̄ possz malū puenire.

Secundus casus.
¶ Secundus casus ē qñ parochianus trāstulit domicilium suum: qz tūc desinit esse parochianus primi sacerdotis: et fit parochianus illi⁹ ad cui⁹ parochiā se trāstulit. Et si in duabus parochiis haberet domum: et in vna maneret tēpore estivali: in alia vero tēpore hyemali: vtrobiqz sortitur forū nō simul s̄z successine s̄m q̄ habitat mō hic modo illic: et hic tūc recipiat sacramēta vbi tunc habitat alias ibi.

Tertius casus.
¶ Tertius casus est cū est vagabundus nec habens nec petēs domicilium: tunc iste potest confiteri cuilibet curato vel episcopo ī cuius parochia est immo etiā nō curato videt̄ qz nulli subdit⁹: s̄z s̄b dit se cui vult. Naz oīs sacerdos potestātē h̄z ordiis et iurisdictionis

ex sua ordinatione. Sed seditos
h3 solū eos qui se ei submittūt: ni
si q̄ fm iura qui se semel alicui sū
misit: factus ē eius parochianus:
nec pōt se alijs submittē quousq;
ō pmo se subtrahat simpliciter nisi
ō voluntate illius. vnde dī ē x̄ de
pe. 2 re. c. si. permittim^r eligē q. d.
iure diuino licebat eis eligē: sed
electione eis subtracta pmittim^r
relaxantes retentionē q̄ possint
eligere. Un̄ in dicto. c. placuit de
pe. di. 6. dicitur. Sine p̄sensu eius
cui pmo se commisit 2 postea cui
penitens confessus est.

¶ Quartus casus.

¶ Quartus casus est si querit do
micilium quo se p̄ferat quomin⁹
se alibi habeat. Et ō peregrinis q̄
dez dictū est q̄ si sine licētia cura
toz 2 epoz p̄fecti sunt: nil p̄uile/
gij habent in hoc. ¶ Si aut̄ de li
cētia epoz 2 curatoz p̄fecti sunt:
eo ipso habēt licētia interpretata
tina p̄fitendi cū sine p̄fessione di
gne peregrinari nequeant. Si ēt
supueniat pascha cōicere p̄nt p̄
pter eandē licētia implicitā: 2 de
casu episcopali absolui: qz ep̄s n̄
retinēdo sibi auctoritatē licētian
do peregrinos: ex h̄ ipso videtur
eis dare licētia p̄fitendi de casib⁹
episcopalibus: sicut curat⁹ de pa
rochialib⁹. ¶ De mercatorib⁹ at̄
si nūq̄ haberent domicilium: nisi
semper sequēdo nūdinas idē in/
dicium ē qd̄ de vagabundis: 2 idē
si in loco suo tenent hospitium: sed
nō declināt illuc ī pascha cōiter.

Non. n. tunc vidētur ibi habere
domicilium quo ad sacramēta. Et
idē de familia principis v̄t balli
ui q̄ nūq̄ in codē statu permanēt:
ex quo licet ipsi teneant hospitium
alibi: nec tñ illuc declināt nisi ad
horā: isti vagabundi cēsēt. Idē
de familia ep̄i laici: qz nō sic hēt
ius in ea sicut cardinales. Sed si
essent ō dioceci ipsa ō eius licen
tia p̄fiteant^r. Si aut̄ ō alia ex quo
eius hospitium diuiserūt: qz p̄ dio
cesim vagātur respectu illius dio
cesis vagabundi reputant^r: v̄t de
licētia ep̄i illius: vel cuiuslibz cu
rati: ad cuius parochia veniūt p̄
fiteri possūt. Concordat ī h̄. s. q̄
peregrini negociatores: 2 alij via
tores: si non habēt licētia a suis
curatis vel ep̄is: v̄t sine licētia eo
rū iter arripiūt non possūt absol
ui ab alijs. Inn. Bo. 2 Uul.

¶ Quintus casus.

¶ Quint⁹ casus ē rōne dīcti. 6.
q. 3. c. placuit. qd̄ qdā dicūt eē ve
rū tūc solū qñ ppter h̄ ē excōica
tus: quia si esset excommunicatus
a prelato loci illi⁹ ppter illd̄ p̄m
sicut p̄fuerit fieri ī futuris: 2 h̄i⁹ q̄
rū ignozātur auctores: mittēdus
est talis ad excōicatorē absolue
ndus ab eo: s3 si peccatū ē occultū:
2 ppter hoc non sit excōmunica
tus potest de hoc p̄fiteri proprio
sacerdoti: v̄t dicitur in sūma pisa
na. Fran. zaba. refert Land. tene
re q̄ curati: 2 etia3 fratres admis
si ad audiendum confessiones s3
formam clemen. dū dñ3 possant

audire et absolvere peccata commissa: non solum in dioecesi: sed etiam ex territorium dioecesis: dum tamen confitentes se possunt illis confiteri. i. q. sint illius dioecesis: vel parochie quo ad curatos.

Sextus casus.

Sextus ratione studij ut scholares etiam si non sint moraturi nisi per annum in studio: vel qz si hnt plus de spatio: vel ab episcopo: vel capitulo: de cuius licentia ibi snt vel quia sic disponunt: vel de parochia in parochiam mutantur. De illis vero secularibus q veniunt de omni parte regni ad parlamentum parisiens: cuz rex reputet se fiscu non cognoscens superiorē in toto orbe videtur q ibi possit cōfiteri episcopo et curato in quoruz parochijs domos conducunt: sicut olim in tēpore Imperatoruz Rome erat ibi cōmunis patria: et quicqz illuc veniebat habebat iudices suum. s. pzetorē peregrinū. Sed contrarium est verum. s. q non possunt absolui ratione parlamenti si non habēt licētiā a suis prelatis: qz rex Parisius non habet potestātē i spiritualibus: nec in ceteris partibus regni. Episcopus autem potest in spiritualibus soli sue dioecesi: solum eniz Rome vbi est sedes pape in spiritualibus omnibus ē patria cōmunis: sicut ecclesia cathedralis omnibus d dioecesi: vnde i curia romana sicut curato suo sūmo penitentiario d oi loco mun

di pōt cōfiteri: et penitentiariis simplicibus sicut vicariis sui curati.

Septimus casus.

Septimus casus est ratione necessitatis: quando esset i mortis articulo: tunc omnis sacerdos ab ecclesia non precisus auctoritate sit proprius sacerdos: extra de offi. or. c. pastoralis. ex hoc qd habetur de conse. di. 4. c. sanctus. videtur q etiam laicus in huiusmodi necessitate possit etiam ex cōmunicatum reconciliare ecclesie: si non est ipse precisus: non tamen potest absolvere a peccatis audiendo confessiones.

Octavus casus.

Octavus casus quem ponit Iposti. est si sacerdos non proprius ponat spem in ratihabitione proprii sacerdotis: sed ut dicit i summa pisana et bene: iste casus communiter non tenetur: cuius rationem assignat. De de pal. nulla enim ratihabitione cōfirmat sacramentum quod nullum fuit: quia et si non in sacramentis ratihabitione saltē pape valē potest: qz illā solennitatem mutare potest: sicut de ecclesia per non episcopum d dicata sola ratihabitione pape d dicata vel reconciliata reputat: ex d p se. ec. vel al. c. aqua. tamen in sacramentis valere nō pōt: qz illa papa mutare non potest qz regula iuris est q ratihabitione retrahit: et mādato cōparat: qn solo mādato et p cīpicio res agi pōt: in talibus aut locum non hz

quā. s. essentia sacramenti deficit:
quia tunc totus iterandus est.

De essetia at absolutiois: quā pōtē erga talē
nō hz ex hō ponit spē i ratihabitōe

Quis possit committere: z qd.
non: audientiam confessionum.

Capitulum quintum.

Nota fm̄ pē. de pal. i. 4.
di. i. 7. q. omnis sacerdos
pprius qui iure ordina
rio pōt audire p̄fessionē: pōt hīp̄
alteri cōmittē qz hz cāz meri im
perij: z qz q̄cunq; per electionē
hz curaz aīaz est ordinari: ideo
ois talis pōt licētare quēlibz s̄b/
ditū cure sue alteri p̄fiteri. Item
ordinarius ē q̄cunq; ex offō sibi
annexo hō hz: s̄z nō sit p̄ electōez.

Itē gēres vicē curati p̄ legem
vel p̄suetudinē: sicut factus p̄rior
p̄ abbatē: qui vivēte abbate erat
delegatus nō potēs subdelegā:
eo mortuo vel amoto eius vices
in oibus obtinēs ē quasi ordina
rius delegat: q̄ntū ad hō: vñ licētia
re pōt sibi subditos d̄ p̄fessione.

De archip̄sbytero.

Archip̄sbyter civitat̄ d̄ quo
iura loquūtur: vñ q̄ sit ordinari
us sicut si esset p̄bēda sacerdo
talis cui ex officio eēt annexū of
ficiūz audiēdi p̄fessiones illoz d̄
diocesi extra civitatem z multo
magis si de civitate. Sed si peni
tētiari nō hz offm̄ ex sua p̄bēda:
s̄z ex cōmissione viue vocis ep̄i: g
reuocat quando vult: qz iudici
um soluitur vetante eo ḡ iudica

re iussit talē delegat: z nō ordinar̄

De archidiacono.

Archidiaconus licet sit index
ordinarius de consuetudine: nō
tñ in foro conscientie nisi sit facē
dos: z tunc audit ex cōmissione
vnde non potest subdelegare.

De legato.

Legatus est ordinarius i vtro
q; foro vnde sicut in exteriorib;
dat iudices delegatos: z habet
suos penitentiarios.

Summus penitentiarius.

Sūmus penitentiarius est or
dinarius i spiritualibus tñ: vnde
hz penitentiarios suos z cōcedit
ēt licentia eligendi confessorē.
Sed simplices penitētiarij pape
q̄nis sint delegati pape qui solus
eos ponit non sūmus penitētiari
us: possunt q̄dem oēs audire de
toto mōdo: s̄z nō p̄nt sumē ad into
res: nec ē dare licētia eligendi p̄
fessorē.

Decanus.

Decanus ruralis ḡ etia; archi
p̄sbyter vocatur si iste decana
tus est annexus alicui cure specia
li reputatur ordinarius in paro
chiis sui decanatus post episco
pum. Sup̄a curatus videtur eti
am ordinarius curatorum: z sic
curati de licentia eius: non solūz
episcopi possunt confiteri. Si at
episcopus seu archidiaconus cō
fert illum decanatu; modo huic
modo illi curato videtur delega
tio: z hoc respectu cōmuniū ca
suum. Nam respectu casuum epi
scopalium: tam de curato q̄ d̄ de

cano qbus de speciali gra cōmit
tit absolueret: de illis videt disti
guendū an sit retēri d iure vñ cō/
suetudine: z tunc in illis nullū ius
haberet d se inferior epō. Unde
cūicq; illos cōmittit auctoritate
delegata illos absoluit. ¶ Itē nō
q ptās iurisdictionis ē vna apd
plures: z nō apud quēlibet insoli
dum: tūc n̄ pōt qlibet p se eaz cō/
mittere sine p̄sensu alioz. Sz qd
oēs tangit ab oib⁹ debet appro/
bati. Unde si capitulū sede vacā
te gerat vices epī in tēporalibus:
nullus de capitulo etiā decanus
potest ponere officialem sine con
sensu alioz: sed capl⁹ d p̄sensu ma
ioris partis. ¶ Ptās autē absolue
di a peccatis vna z eadē pōt esse
apud plures z non penes vnum:
sicut penes capitulū sede vacāte
qñ hz potestātē eius in spiritali
bus dico quantū ad cōmissionē
nō quantū ad executionē: quia
p̄fessio soli est fiēda. vnde totum
capitulū: nō vnus canonicus po
net p̄nariū. Sz qñ iurdictio p/
fecte z insolidū remanet apd qm/
libet eoz cui vult potest cōmittē:
z minor sine maiore: multo magis
ecōuerso. ¶ Et quia potestas ab
soluendi que est apud curatū pa
pam z epm non est vna: sed quilz
potest per se audire sine consensu
alteri⁹: ita ēt qlibet eoz sū p̄sensu
alterius potest cōmittere alteri.
Unde vicarius curati sine licen
tia episcopi potest audire confes
sionem illoz. s. qui sunt subdi

ti curatozū z non alioz: z mul
tomagis econuerso. s. de licentia
episcopi audire eozū confessio
nes qui sunt subditi curatozū
sine licentia vel consensu eozū.

¶ De hoc erat bullata dclatio
Clementis z Alexan. post cuius
bullationem nullus parisi⁹ di
xit dñi. ¶ Qui autē ex cōmissiōe
solū audit p̄fessiōes n̄ pōt alii cō
mittere audientiam p̄fessionum.

¶ Quomodo z quando curatus
vel p̄sbyter parochialis possit
dare vel negare licentiam alteri
confitendi subdito si petat illaz.

¶ Capitulum sextum.

¶ Qta sū p̄e. de pal. in. 4.
di. 17. q si parochianus
petat licētiā alteri con
fitendi in determinate nō det cu
ratus: nisi sit verisimile q peni
tens non eligeret nisi eque bonū
vel meliorem. Si vero nominat
sibi aliū de quo verisimile ē q
sit eque bonus vel melior ad cō
fessionem audiēdas nō neget: ga
forte habet peccatum quod eru
bescit p̄fiteri sibi: z p̄i⁹ moreret.
sine confessione q̄ sibi cōfiteret.
¶ Si vero apparet q nō ē eque
bonus: aut per famam: aut per vi
sum sue persone per conuersatio
nem personarū sibi confitenti/
qm q minus religiose p̄uēsat: z
tūc simplr dz negare inotescēdo
q ille non potest enī absolueret:
quod tamen intellige cuz ille ad
quē vñ accedē parochian⁹ n̄ hēt
auctoritatē nisi ex cōm. ssiōe ipi⁹

curati declarādo etiā q̄ ipse pa/
ratus est cū audire: si tñ est talis
q̄ ad h̄ sit sufficiēs: vñ etiā q̄ est
paratus sibi dare vñ aliu loco
sui: i quo casu bene videat vt dē
sibi ad hoc sufficientē. Nam si in
sufficientem daret sibi imputare
tur detrimentum quod inde seq̄
retur oīi sue: qz h̄ iura qui parū
diligenti socio suū rē custodiēdā
cōmisit: facilitati sue imputari d̄ si
perijt. Si autē ille petitus a paro/
chiano: vñ diffamat⁹ h̄ potestātē
superioris: puta qz est vicarius
epi: vel cōfessor deputatus in or/
dine minorū vel p̄dicatoz et h̄i:
nō ppter hoc phibēdus est sim/
pliciter: qz index malus vñ dele/
gatus nō perdit iurisdictionem
suā s̄ d̄z dicerē petēti nō expedit
tibi vt tu vadas ad illum: vñ ad
aliū: nec ibidē d̄ volūtatē mea:
nec assēsu: nec licētia: s̄ ipse ha/
bes potestātē ab alio maiore: vñ
nō possum tibi phibere: s̄ para/
tus sum te audire: vel per vicari/
um: vñ extraneū idoneū: et fm̄
hoc soluitur instantia illi⁹ regule
.i. q̄ nō pōt esse pastozis excusa/
tio si lup⁹ oues comedit: et pastoz
nescit: q̄a h̄ verum est qñ pastoz
scire debet: et potest: et lz aliq̄s sē/
per debeat reputare aliū melio/
rē se simpliciter: nō tñ quātū ad
oīa: puta quantū ad officium h̄
vel illud. Item suspiciones habe
re possumus non ad indicandū
p̄imum: sed ad cauendū nob̄.
Nam si video pauperem non in

dicabo furē: tamē ne forte sit fur
custodiam rez meam ab eo et sic i
pposito: tñ si contrarium non ap/
pareat plus debet homo p̄sumē
d̄ his quos papa: vel ep̄s per to/
tam diocesim p̄fecit: q̄ d̄ se qui
deputat ad vñā parūā parochiā.
¶ De religiosis qui n̄ p̄nt audire
p̄fessiones sine licētia p̄lati sui.
¶ Capitulum septimum.

 Ota q̄ religiosus nō d̄z
audire confessiones etiā
illoz qui habēt licen/
tiam sibi eligendi p̄fessorē quē/
cūq̄: etiā si haberent a papa si/
ne licētia et auctoritate sui supe/
rioris: qz sine suo superiori velle
et nolle non habet: patet hoc p̄ si/
mile ex de elect. c. si religiosus li.
6. ad huiusmodi officium: vbi di/
citur q̄ electioni de se facte n̄ d̄z
nec potest assentire sine licētia su/
perioris sui. Sed vbi papa nomi/
natiz eligit religiosū ad aliquod
officium p̄sumitur noscere p̄sone
industriā: vnde non requirit al/
terius licētia: siue p̄ inquisitio/
ne: siue p̄ predicatione: siue p̄ au/
dientia confessionū: siue p̄ platō/
ne: siue alio quocūq̄ officio. S̄z
ex h̄ q̄ papa daret alicui licētiā
q̄ posset sibi eligere quēcūq̄ ē
religiosum p̄ audiēdo p̄fessiones
vel pro predicatione ex ista tali
licētia non debet religiosus au/
dire confessiones vel predicare
sine licētia sui superioris vel p̄/
lati vel abbatis: ar. ad hoc extra
de inde. c. quodq̄ sit laudabile.

si tñ in dicto casu audiret religio
sus sine licentia sui superioris vñ
plati teneret absolutio ita q non
esset reiterada talis cōfessio: qñ
uis malefaceret tal' sic audiēdo.
De. 3. par. vbi .8. q. 4.

De potestate audiendi p̄fessio
nes attributa fratrib' p̄dicatoz
z minorib' a iure p̄ textuz cle. du
dam. 5. z. 3. sepul. qñ fieri possit
z qñ exponitur.

Capitulum octauum.

Ata textū cle. dudū. 5. z.
3. sepul. vbi dicitur. Sta
tutum' z ordinam' vt i singul' ciui
tatibus z diocesibus i quibus lo
ca fratrum ordinis predicatorū
z minorū cōsistere dignoscant': z
in ciuitatibus diocesibus z locis
ipsis vicinis i qñ loca huiusmo
di n̄ habētur: magistri p̄ores pui
ciales ordinis p̄dicatoz aut eoz
vicarij z generales p̄uiciales: mi
nistri z custodes miorū ad p̄ntiaz
platoz eozūde locoz se cōferant
per se vñ per fratres quos ad s̄
idoneos forte putauerint humi
liter petituri: vt fratres q ad hoc
electi fuerint in eozū ciuitatibus
z diocesibus confessiones s̄iorū
subditoz confiteri sibi volentiū
audire libere valeant: z huiusmo
di confitentibus put s̄z deus ex
pedire cognouerit penitēcias im
ponere salutare: atqz eisdem ab
solutionis bñficiū impēdere 3 li
centia grā z bñplacito eoz. Dein
de p̄fati magistri p̄uiciales z mini
stri ordinum predicatorū eligere

studeāt personas idoneas z suffi
ciētes vita pbata discretas bone
stas atqz peritas ad tam salubze
ministerium exequēduz: quas sic
ab ipsis electas representent: vñ
faciant representari platis: vt 3 ip
soz licētia grā z bñplacito in eoz
ciuitatib' z diocesibus huiusmo
di p̄sone sic electe cōfessiones au
diant sibi confiteri volentiū z im
ponāt p̄ntias salutares z benefici
um absolutiōis ipēdāt: put supe
rius est exp̄ssum extra ciuitates
z dioceses in quibus fuerint depu
tate: per quas eas z n̄ per prouin
cias volumus deputari cōfessi
ones nullatenus audire. **Nu**
mer' aut p̄sonaz assumēday ad
huiusmodi officiu exercēduz el
se debz prout vniq̄sitas cleri ac
popli mūltitudo vñ paucitas exi
git eozūdes. **E**t si idem pre
lati petitam licentiam confessio
num audienday concesserint il
laz p̄fati recipiant euz gratiaz
actione: q si forte dicti plati que
cūqz ex huiusmodi fratrib' p̄ntia
tis eisde ad huiusmodi officiu nol
lent habere: vñ nō ducerēt admit
tēdum eē: quo amoto vñ subtra
cto loco ipsius similiter eisde p̄nti
adus possit alijs subrogari. **S**i
vero idem plati p̄fatis fratrib'
ad p̄fessiones vt p̄mittit audien
das electis huiusmodi exhiber li
centiaz recusauerit. **N**os ex tunc
ipsis vt cōfessiones sibi confiteri
libere volentiū: liciteqz audire va
leant: z beneficium absolutionis

impendere gratiose ꝛcedim⁹ de apostolice plenitudine potestati.
Per hi⁹ at ꝓcessionem nequaqs intendimus ꝓsonis seu fratribus ipsis ad id taliter deputatis ꝓtā/tez in hoc impedere ampliozem: q̃ in eo curatis seu parochialib⁹ sacerdotibus ē a iure ꝓcessa: nisi forsan eis ecclīaz ꝓrelati vberioze i hac ꝓte gratiaz specialem ducerent faciendas. **P**etituri ꝓau. potest peti hec licentia a ꝓlatis eꝝ sui territoriaz: quia est voluntarie iurisdictionis. **A**n nodes gl. ꝓores q̃ ꝓuētnales quo ad ꝓdicatores z gnardiani q̃ ad minores h̃ n̄ ꝓnt. **H**umilr ꝓau. si petat ista licentia asperere non videt satisfactū ꝓstitutioni: z iō iteruz esset repetenda ꝓpter omissoz forme. **M**inistri glo. Nō q̃ d̃ vicariis ꝓzioꝝ ꝓuincialiu et d̃ custodibus nō repetit d̃ qbus ꝓremisit. l.3 ergo illi ꝓtitionē ꝓfint facē: de qua ꝓremisit: non tñ electionē: de qua h̃ logtur. ꝓresentari gl. q̃ ꝓsonalis ꝓresentationi fieri d̃z. nā dicit ꝓrefes q̃ ꝓrebeꝝ sensib⁹ corporis. Facit d̃ ꝓe. di. i. in ꝓrin. **I**dez dicit ꝓau. sup vbo ꝓrepresentet. **E**xigit glo. Si vero eꝓs ꝓtendat cū fratribus dicens minoꝝem numeꝝ sufficere: recipiat eꝓs numeꝝ q̃ sibi videt d̃ reliquis recurratur ad arbitriaz boni viri. i. iudicis. ff. de vbo. ob. l. ꝓtinuus. **L**ocesserunt glo. quaz licentiā sine causa renocare non ꝓossint. c. decet. d̃ reg. iur. li. vi.

Subrogari gl. si nō ꝓecipit ita sta de causa: qz. f. nō ē talis q̃lis. s. describit sibi impotent q̃ malum elegerūt: z sic ꝓosset oēs recusar: cū nō sunt apti: sed si sine causa h̃ succedit sine licentiā pape. **R**ecusauerunt glo. si n̄ recusat exꝓs/le: s.3 non dat nec negat videt q̃ locuz haberet h̃ ꝓuilegium ꝓost trinaꝝ monitionē vlt requisitionē ꝓ c. i. eꝝ de sup. ne. ꝓla. **M**olētinz glo. forte non intellexit d̃ religiosis qui fm statuta suoz ordinum ꝓrelatis suis ꝓfiteri d̃bent. **A**li bē gl. denotat q̃ nō ē necesse habere licentiā sacerdotis parochialis: cui⁹ ꝓrium dicit Jo. mo. s.3 ei nō stat. **I**mpartiri gl. absoluti q̃ n̄ h̄nt necesse vlt⁹ ꝓfiteri ꝓꝓo sacerdoti. **N**ec obstat. c. ois i ꝓn. de ꝓe. z re. qz illud itelligit de eo q̃ alteri nō est ꝓfessus legitime. **J**o. mo. dicebat ꝓrium: s.3 male dixit. **I**de ꝓau. f. q̃ absz licentiā parochialis sacerdotis ꝓt q̃s alteri ꝓfiteri: nec tñ ex h̃ segtur q̃ sint cū rati isti rō ē h̃z gl. qz nec ipsi f̃res s̃c̃ astricti ad executionē: vlt exercitiū istoz actū. nec fideles sunt astricti: vt i his ad eos recurrāt. **I**tez nō vt dicit i sūma ꝓisana z bene q̃ ꝓōt eꝓs acceptare f̃res ad audiētiā ꝓfessionū: z h̃ sine solēnitate ꝓredicta ꝓresentationis: si vult cōmittendo eis iurisdictionem suam: quia etiam sine isto ꝓuilegio ꝓossz eis dare licentiā audiēdi. **D**e effectib⁹ q̃ sequūt ex ꝓmissionē audiētiē ꝓfessionis alter

ri facte. **Capitulum nonum.**

F commisione aut alteri facta d' audictia p'fessio/ nū siue p'dicto mō: siue p' aliū modū sequūtur isti effectus: vt dic' **Pe. d' pal. i. 4. di. 17.** **P**ri mus q'dē: qz talis cōmissari' pōt audire z absoluerē alteri' licētia minime requisita: nec ille q' vult p'stiter tenetur petere licētia a p' prio sacer dote ar. efficac' e' x' d' p' cur. c. if qui. lib. vi. Nec obstat q' curatus d' cognoscē vultum pe coris sui: nā vultuz exteriorē po/ terit cognoscere sicut z p'ri': z ēt intueri z corrigere fraterna cor/ rectione z paterna admonitione sicut p'us: z quātuz ad exteriorēz vultū attinet nō minus honeste viuūt: q' p'stiter fratribus q's qui confitentur secularibus curatis. **Q**uātuz vō ad interiorē vltū melius poterunt reddē rōnez de p'fessis fratrib' z b'i': q's d' confes/ sis sibi vel suo vicario: qz de ite/ riori vultu parochianoz q' se re/ spuerūt: z sine licētia sui vicariuz pape vel cpi elegerūt non habēt reddere rōnez: qz per eū nō stetit quominus eos audiret z istrueret sed p' superiorē q' eis coadinto/ res dedit: z per parochialem qui eū elegit. hec **Pe. d' pal.** Dicit tñ **Tho.** q' si alicui pcedat potestas a superiori indice p'fessiones au diendi parochianoz alicuius cu/ rati: ex b' non fit illi p'ciudiciuz: qz potestas iurisdictionis nō est cōmissa alicui in fauorez sui: sed

ad vtilitatē pximi z populozū z dei honorez. **I**des etiā tenet **Jo. an. in. c. si eps. d' pe. z re. li. vi. i. p'ri ma glo.** **I**dē ēt tenet **Jo. an. i. cle. d' dū d' sepul. vt. s. patuit. f. q' nō teneat petere licētia a suo curato qui vult ipis fratrib' p'stiteri: I**dē tenet expresse **Pau. vnde glo.** **Ber.** que hoc dicebat damnata fuit tanq's falsa p' **Alemētem. 4.** in quodam p'iuilegio quod icipit **Quidā temere.** **S**ecūdus esse et huius cōmissionis fm dictum **Pe. est q' cōmissarius pōt audir' p' phib' tiones alterius p'elati: i** quo ē differentia inter superiorē z inferiorē nā inferior p' inhibiti onē superioris nō pōt alicui cōmit tere: sicut nec p' seipsum audire eū ita q' possit eū suspendere ab au dientia p'fessionū p' aliū sicut po test per semetipsuz: z econuerso antez p' inhibitionē inferioris su perior potest ita cōmittere sicut potest audire eo innito. **S**imiliē si essent duo curati de pari: z vē/ q's insoliduz vnus p' inhibitionēz alterius potest audire z cōmitte/ re: qz par in parēz non habet im perium. **Q**uando ergo inferior p' b'et ne subditus cōfiteatur cui cunq's sine sui licentia debet exci pē: nisi superiori vel eius vicario: al's temere agit: nisi loqueret ta/ libus q' bñ sciūt q' nō intēdit: vel nō pōt prohibere qui p'stiteāt ta/ les superiori suo sicut in religiōi b': cū p'rior phibet ne quis p'ste at d' tali peccato sine licētia sui.

Quartū est omnibus q̄ non inten-
dit quin possit cōfiteri magistro
ordinis vel prouinciali: v̄l eorū
vicarijs: quia si phiberet sp̄uere
mus ei in faciem: ⁊ multo magis
superior q̄ non pōt dare licentiā
alteri confitendi: cū sit vicarius
hominis q̄s diu prior vinit: si ibi
beret negs sine sui licētia cōfite-
retur ⁊c. derideret. **¶** 3 mortuo
vel amoto priore vices eius ge-
rit p̄ sstitutiones: vnde reputat̄
ordinarius curatus: q̄ phibens
subdito suo: ne alij confiteatur:
d̄s excipere episcopū papas lega-
tum sūmū penitentiariū ⁊ archi-
epm̄ dum visitat: ⁊ habentes ab
eis potestatem. **¶** Ep̄s vero nō de-
bet excipere omnes p̄dictos nisi
seipm̄: ⁊ sic quilibz excipiat suos
superiores a tali prohibitione.

¶ Tertius effectus huius cōmissi-
onis est q̄ tenetur curatus ei eu-
charistiam ministrare: ⁊ etiā alia
sacramenta: ex quo dicit se cōfes-
sum illi q̄ potuit eum absoluerē.
nec est absurdum q̄ det eucharis-
tiam illi cuius tñ conscientia igno-
rat: sed cuz eque bona ⁊ tuta cō-
scientia: imo tutiori pōt eū cōica-
re qui confessus est sine sui licen-
tia habenti potestatem: sicut illū
q̄ confessus est de licentia sua: v̄l
sibi: q̄ nec etiā vicarius curati
renellat sibi confessionē: cū idēz
curatus dat illi cōiōnez vnde eq̄
liter scire debet p̄scientiāz cōfesi-
si vicario superioris sicut scit cō-
scientiā talis confessi vicario suo.

¶ Et debet cūrat̄s presumere q̄
melius p̄fessus est: q̄ confessus ē
ei quē papa vel ep̄s elegit in con-
fessorē per totam mundū v̄l
diocesim suā: q̄s qui confessus ē
illi quem elegit ipse puidendo d̄
ipso suis subditis: cū ep̄s non de-
beat hoc cōmittere nisi viris. po-
tentibus opere ⁊ sermone: vt de
offi. ordi. c. inter cetera. vel etiāz
q̄s ei q̄ confessus est illi quēz ele-
git ipse proprio arbitrio de licen-
tia curati generalis: ⁊ hoc nisi cū
esset excōicatus vel notori⁹ pec-
cator: naz tunc ante q̄s det eucha-
ristiam debet ei clare constare d̄
absolutiōe ab huiusmōi. **¶** Quar-
tus effectus est q̄ peccata confes-
sa habenti talem cōmissionē nō
tenetur itēz cōfiteri pprio sacer-
doti: vt declarat Jo. zz. in extra-
uagan. que incipit Glas electiōis.

¶ Quintus effectus ē q̄ per hāc
cōmissionem sit iudex qui prius
non erat. Cum enim ad absolue-
dum regatur potestas ordinis
⁊ iurisdictionis: licet ab habente
ordinem ⁊ iurisdictionē: vel iur-
isdictionē tñ possit hec audien-
tia cōmitti habenti ordinez: licz
nō habeat iurisdictionem: puta
simplici sacerdoti: ita nō curato
sicut curato: non tñ econuerso.

¶ Sacerdos non curatus potest h̄
cōmittere: v̄l curato: vel sacerdo-
ti. ⁊ rō diuersitatis est: q̄ non eq̄
liter he due potestates transfun-
duntur. **¶** Habens. n. ordinem ex
sola commissione non transfert

ordinem: s; solū ordinatio sacramentalis trāfert: sine sit index sine nō: sed iurisdictione ab habēte eam ordinarie sola commissione trāfertur indifferēter puato qui nullam habebat: z ei qui hēbat aliquā: sed nō istā respectu ipi^o.

Sextus effectus ē q; qūi audit p̄fessionē nō in re suo p̄dit ptātes suas: delegāte mortuo v; amoto: z idē forte ē ipso excōicato v; suspensio: nisi in p̄fessione iā ichoata quā audivit: extē q̄si ex iure suo: sicut etiam p̄dit ptātē illo renocāte: q; soluitur iudiciū phibente illo qui iudicare iussit. Un̄ sicut ep̄o mortuo vel trās lato official' cessat i causis: sic d; cessare penitentiariū in p̄fessionib' audiēdis: nisi q; absolūē d; de peccat' iam auditis: gl. in c. gratū. z relatus d' of. z po. indi. dele. q; mādatus expirat p mortem mādator'. Si mlti si dedit p̄fessorē monialib' expirat ptās: nisi esset rector eaz cui ex officio q̄si p̄orat' vel rectorie esset audientia annexa: z tunc esset quasi ordinari'. Uideretur tñ q; n̄ similiter ita expiraret potestas delegati delegāte excōicato: vel suspēso: sicut mortuo vel amoto: quia in primo casu retinē delegās iurisdictionē l; nō vsus in secūdo aut neutz retinet. Ad h̄ autē q; delegat' v; iurisdictione regritur q; delegat' in delegādo quidē habeat iurisdictionē z vsū eius: q; delegare ē vsus iurisdictionis: s; postq; delegauit n̄

requiritur q; hēat vsus: q; vsus ei' nihil facit. q; rē. Posset tñ dici pbabiliter q; si ep̄s n̄ ep̄ns excōicatus: vel suspēsus instituit officialē vel penitentiariū z postea exp̄cedere in officio suo: quia vti vice eius qui iurisdictionē habz licet nō vsus p se. Si autē iaz erat excōicat' officialis nil agit: q; in stitutio vel commissio nō tenuit.

De penitentiario dō v; sec^o: q; etiā nō sacerdos vel nō p̄secrat' qui minus habet q; excōicatus p̄mittē pōt: q; n̄ min' ē commissio q; pmissio: q; in re suo sacerdos audit confessionē. z comittēs tñ ē causa sine qua n̄ ppter parochiarum diuisionē z ecclesie phibitionē. qñ autē cōmittens moritur v; amonetur non ē differētia in cōmissariū i foro penitentiali aut iudiciali: q; vtriusq; potestas expirat quātum ad negocia n̄ icepta.

Capitulum decimū de oria inter fratres p̄sentatos fm formas cle. dudū. z oria inter sacerdotes curatos.

Ratres p̄dicatores habent p̄uilegiū q; epis mōtuis q; ipsis suā dederūt auctoritates v; cōmiserūt possunt vti ea auctoritate quosq; fuerit promissum ecclie de pastore.

Item nota q; per istos effectus non hz cōmissio effectum i personis ordinū reprobatoz de quibus d' in c. i. d' reli. do. li. vi. hec p̄e. de p̄a. Nota vlti^o disse

reſcitiā inter predictos fratres ſic
preſentatos ⁊ curatos: nā p̄dicti
fratres ex tali preſentatione ⁊ cō
miſſione poſſūt audire oēs paro
chianos omnium curatorū illi
diocēſis vbi ſūt preſetati ſz non
aliaz diocēſum: ⁊ nō poſſūt hoc
cōmittere alicui. Sed curati nō
poſſunt audire inquātuz curati
niſi parochianos ſuos tm̄ alios
non niſi cuz licētia epi v̄l curato
rum eoz ⁊ poſſunt hoc cōmittere
alteri. ſ. audir̄ ſuos parochianos:
Nota etiā aliaz differentiam ſ m̄
Lan. ⁊ **F**ran. zaba. i. cle. dudum.
Nāz curati poſſunt audire con
feſſiones: ⁊ eoz vicarij ſibi ſubdi
toz in diocēſi ſui epi ⁊ etiaꝫ extra
diocēſis: ſed fratres electi ⁊ p̄ſen
tati ſz ſormaz cle. dudum. de ſe
pul. d̄ qua. ſ. nō poſſunt audire
ſeu abſolvere extra diocēſis: niſi
ſūt p̄ſentati: ⁊ ſi ſecus fieret q̄uis
cōfeſſi poſſet ex ignorātia excu
ſari tm̄ q̄ ad eccleſiaz nō eſſent
abſoluti licet ſi p̄ſtaret eis debe
rent itez confiteri eis ⁊ infra dio
ceſim abſolui a predictis. **S**z
ſi ſine predicta ſolennitate comi
teretur fratrib⁹ ab ep̄o vel a cu
ratis auctoritas audiendi con
feſſiones ſimpliciter tūc poſſent
etiaꝫ ex diocēſis audire ſicut alij
vicarij eorūde. **D**e caſib⁹ ep̄is
reſuatis nec curati nec dicti fra
tres p̄ſetati poſſūt abſolvere niſi
inquātū fuerit a dioceſanis p̄ceſſū
De caſib⁹ multiplicib⁹ ep̄o re
ſervat⁹. d̄ qbus agitur i. ſi. cle. du

dū d̄ ſepul. **C**apituluꝫ. ii.
Endū q̄ varie ſūt opi
niones doctoꝝ in dictis
caſibus. Aliq. n. ponunt
plures: alig. pauciores. Unde ma
teria ipſoz caſuū nō ē bñ clara.
Et in ſūma piſana dicitur q̄ **B**e
nedict⁹ papa. ij. in extranagā. in
ter cūctas. d̄claravit q̄natiuz eſ
ſe caſus epiſcopales d̄ inre. **P**ri
mus. ſ. p̄c̄m clerici: per quod icur
riſſet irregularitatē. **S**ecūduſ
de incendiarijs. **T**ertius de pec
cato: p̄ quod inducēda ē ſolenis
penitentia. **Q**uartus de excōica
ti maiore excōicatione. **I**te d̄cla
rauit q̄nq̄ eſſe caſus ep̄is reſerva
tos d̄ approbata p̄ſuetudie. **P**ri
m⁹ ē peccatū homicide volūtarij.
Secundus eſt peccatū falſarioꝝ.
Terti⁹ eſt peccatū violentiuz ec
cleſiaſtica libertatē. **Q**uartus eſt
peccatū violātū eccleſiaſticaz
imunitatē. **Q**uintus eſt peccatū
ſortilegoꝝ divinatorꝝ ⁊ incanta
toꝝ: q̄uis aut dicta extranagans
fuerit renocata per cle. dudū ex
d̄ ſepul. tm̄ quātū ad dictos caſus
nil innouatum fuit: ⁊ ſi alia ibi cō
tēta ſint ⁊ ſic videtur qd̄ adhuc
illi remaneant ⁊ additur in piſa
nella q̄ p̄nt nihilomin⁹ ep̄i i ſuis
epiſcopatib⁹ caſus eis reſervare
p̄nt videt̄ eis expedire: ſicut p̄nt
cōſtitutiones facere: ⁊ multoma
gis cōcilium ſynodale vel p̄uin
ciale: a q̄z ſentētijs religioſi non
valent abſolvere. **H**o. an. in. c. ſi epiſ
copus d̄ pe. ⁊ remi. i. glo. 3. li. vi.

pdictis casibus addit p^o crimen
enorme et publicū homicidiū : et
fortilegiū: oppreſſionē pueroꝝ
etiaꝝ ex caſa: inceſtū: corruptiōes
monialiū: coitū cū bzatis: matri
moniū clandestine cōtractū v^l p^o
interdictū ecclie: piuriū: falſū te/
ſtimoniū: blaſphemiā dei et ſcōꝝ.
Hostien. vero ī ſūma ponit oēs p^o
dictos cāſ et addit peccatū p^o na/
turā: et cū quodlibet enorme qd
pticular^o v^l general^o pſuetudo re/
ſeruat iſſis epī: ī qb^o aliqui epī re/
mittūt peccatoꝝ ad ſedē aplicā
ppter enormitatē criminū: et ad f^o
roꝝ alioꝝ. hec **H**ostien. Ego tñ nō
legi adhuc eē aliqd pccz p^oſe ita
enorme a quo nō poſſit abſoluere
epī ſubditū: dñ tñ nō habeat ali/
quā ſūam excōicationis annexā
quānis aut poſſint abſoluē: ſi ali/
qñ ad curiā mittant bene faciunt
Buil. duran. et Speculator in re/
ptorio ſuo vltra p^odictos cāſ ad/
dit alios. ſ. deflozātes v̄gines v̄/
oppreſſas vel ſeductas. **C**ōtrahē/
tes poſt votū caſtitat^{is} emiſſū **S**ō/
nicationē cū iudea v^l ſarracena.
Cōcipiētē plem p adulteriū: quaz
vir credit ſuā. **P**rocurātes aboz/
ſum vel ſterilitatē in ſe vel alio.
Contrahētes m̄imoniū p^o ſpōſa/
lia iuramēto firmata. **C**ognoſcen/
tē carnaliter baptizatā ab eo: vel
cuius pſeſſionē audinit. **T**enētem
ad baptiſmū v^l pſfirmationē fili/
os vel filias e^o neceſſitatē. **B**ap/
tizantē ppzios filios e^o neceſſita/
tez. **V**erberātē pſez v^l matrem: et

vſurarios: et tandem ſic delndit.
Not casus ponē nihil aliud eſt q̄
ſacerdotū ptātem reſtringē: que
eis plenarie data ē a **A**thiſto. **U**n/
de bzeniter dico ſacerdotes oīa
poſſe quo ad ſop ſpirituale q̄ nō
ſūt ſpēaliter ī iure epīſ reſeruata:
et que nō ſunt iſſis ſacerdotibus
directe v^l p aliquā pñtiam inter/
ducta: arg. c. at ſi clerici d̄ indi. et
c. nup de ſen. excōi. **P**oc tñ fateō
q̄ vbiq̄ fuerit aliqd ḡue deli/
ctū vel enorme ſuperioris ē indi/
ciū regredum: et idē dico ī omni/
bus caſib^o ī qb^o ē general^o pſuetu/
do ecclie q̄ ſunt iſſis epīſ reſeruati.

Cōcluſio **I**o. de lignano.

Io. d̄ lignano ī d̄claratōe quā
facit ſup. c. oīs de pe. et re. pbat et
delndit ex dict^{is} immediate p **B**uil.
et **S**pe. et ex cle. dñdū fratres p^odi/
catoꝝ et immioꝝ pñtatos p au/
dientia pſeſſionū poſſe abſoluē
ab oībus caſib^o peccatoꝝ: except^{is}
p^oſe illis q̄ ī iure reſeruāt epīſ.
Sed a caſibus quos epī ſibi reſ/
eruant: vel d̄ pſuetudine ſue dioce/
ſis: vel ex ſuo beneplacito v^l pcr
pñtationes ſuas ſynodales v^l p
uinciales poſſe abſoluere: etiā ſi
epī dictos cāſ nō pcedāt: et pbat
ſic cle. dñdū de ſepul. ſtatuit q̄ di/
cti fratres non pñt abſoluē: niſi a
caſibus a quibus poſſunt curati
abſoluere: qui eis pmittūt a iu/
re niſi ipī epī vellent aliqd plus p
ferre eis. **S**ed et **B**uil. dicit q̄ nō
obſtat q̄ doctozes ponāt mltos
caſus epīſcopis reſeruatos: curati

eniz pnt absoluerē ab oib⁹ ocul/
tis q̄ nō sūt in iure epis reservata
z nō sūt ipsis sacerdotib⁹ directe
vl⁹ p aliq⁹ psequētiā interdicta:
lz ergo epi possunt reservare cer/
tos casus q̄ d iure cōpetūt inferi/
ozib⁹: nō tñ hoc possūt simplici/
ter: nisi in duob⁹ casib⁹ fm Buil.
dupliciter. s. directe. s. cū aliq̄ fue/
rint legitime i crimie deprehensi
q̄ merito fuerint tali potestate p̄/
uandi. Secundo idirecte. s. p ali/
quā psequētiā. vt cū aliq̄ casus
euenierit in q̄ ad vtilitatē cōez ex/
pediat q̄ talē casū retineat z non
aliter. z. q. z. c. d. ecclesiasticis.
Non autē expedit vtilitati cōi re/
servare tot casus: s. hoc ē ponere
laqueos in via salutis. Sed si a/
ligs pnr velit defēdere ples cas⁹
posse epōs rationabiliter reservār
q̄ ad sacerdotes parochiales: cū
sint d foro epōz z eoz cōstitutio
nib⁹ subiecti: tñ hoc nō possunt
facere epi erga p̄dictos fratres
q̄ exēpti sūt: nec eoz ordinationi
bus subiecti. vt extra de excels. p̄/
la. c. nimis prava. Cum ergo non
possint dicti fratres absoluerē a
casibus reservatis in iure epis:
vt dicitur i dicta cle. dudū q̄ pnt
ab oib⁹ alijs absoluerē: v. de cō/
suetudine reservatis particulari
loci vl⁹ synodali p̄stitutione: vnū
negādo: aliud tacendo consentit
di. z. c. qualis: nec possunt prela/
ti dictā confessionē reuocare vel
d̄falcare: nec directe negādo licē/
tiā audiēdi: qz nihilomin⁹ habēt

eā p cle. dudū. nec indirecte p̄bi/
bēdo parochianos ne cōfiteatur
eis ex d̄ p̄uile. c. quāto. nec per
retentionē mltor⁹ casuū: qz fieri
in fraudē legi qd fieri n̄ dz: vt. c.
cōstitutis d cōces. p̄bē. Dileat q̄
Jo. mo. h̄ qui dicit q̄ si eps p̄t ar/
tare potestātē ordinarīā curatoz
pōt multo magis artare potesta/
tem extraordinariā ipsoz fratru
quia q̄ p supiorē p̄ceditur per i/
feriorē artari vel reuocari non
pōt: vt di. zi. c. inferior. Ad cōsti/
tutionē autē cle. d̄ p̄uile. religiosi
vbi d̄r q̄ a casib⁹ ordinarijs res/
natis qm̄q̄ absoluerē non p̄ferv/
mant. Respondendū est q̄ hoc i/
telligēdū est d̄ casib⁹ i iure reser/
uatis sic itēdit cle. dudū n̄ autē p cō/
suetudinē vl⁹ statuta alioz p̄latoz
qz illa remouet papa i dicta cle.
dudū. a quibus possunt dicti fra/
tres absoluerē: z p cōsequēs videt⁹
quicqd̄ dicatur per modernos
vl⁹ antiquos d̄ talib⁹ casib⁹ p epōs
reservatis totū reuocat: per. cle.
dudū. specialiter quātū ad di/
ctos fratres. si enim p̄stitutio po/
sterior lz nō faciat mētionē d̄ po/
ri ipsā reuocare noscāt. c. licet d̄
cōsti. li. 6. mltomagis fuocari de/
bet dicta doctoꝝ: si i p̄trariū p/
mulgēt. hec Jo. d̄ ligna. Sz. Frā.
zaba. post Lan. dicit q̄ d casibus
epalib⁹ n̄ pōt dari doctrinā: cū d̄
pēdeat ex cōstitutioib⁹ ipoz epō/
poz z doctria: z q̄nis Lāo. dicat
q̄ h̄ns irregularitatē q̄ sol⁹ papa
tollere p̄t n̄ p̄t absolui a peccato

an dispensationē. **F**ran. zaba. dicit
contrariū. s. q. pōt absolui a pec-
cato remanente macula irregula-
ritatis. ¶ Quia g̃ nō est claz qui
sūt casus epis reservati i iure cōi-
iō tutior via ē i hī q. fr̃es si pnt
sciāt ab epō quos cāus vult sibi
reservare: z de illis nō se impedire:
oēs vō alios cāus sibi faciāt pce-
dere. ¶ Tertium est aut̃ fm̃ oēs q.
absolutio ab excōicatione maio-
ri reservatur epis. Itē dispensatio
vel pmutatio votoz. Itē relaxa-
tio quozūdā iuramentoz. Dispensa-
tio vō icertoz: an ptineat ad epz
vel ad alium: hñs. s. in. z. parte sū-
me ti. d. re. c. 4. z ibi diffuse. **F**ra.
zaba. in cle. dudū. in gl. sup vbo
pcessa. diē glo. Jo. an. Lād. pa.
Stepha. z **F**enze. tenere q. ep̃us
possit reservare cāus d. qbus cu-
rati poterāt an hāc p̃stitutionez
dudū absolvere: ita q. refuatio
p̃iudicet fratrib. i. q. et nō pote-
rūt tūc ab ipsis reservat. casibz
absolvere: qd̃ ē p̃ hoc qd̃ hic diē
Jo. d. ligna. Et itelligit ista refua-
tio casuū ep̃alium de actib. exter-
ioribus cū effectu: z n̄ de interio-
ribz: v3 si quis d̃sideravit: vel
et̃ quesivit alium occidē: istd̃ ho-
micidiū cordis nō ē d̃ casib. res-
nat. epis. ¶ Dicit et̃ **Pe.** d. pal. q.
incestus q. cōmittit a pueris q. nō
hñt vsū rōnis n̄ ē d̃ refuat. epis:
qz nec per hoc tollitur virginitas
nec causatur affinitas.

¶ **C**aplm. iz. d. sacēdote q. absol-
uit aliquē a casu a q̃ n̄ pt absolue

E nota q. si confessor q.
cūq. aliquem absoluerit
de aliquo peccato a quo
n̄ pōt: sine qz est reservatus epi-
scopo: sū qz nllaz h3 auctoritatē
q̃nis graniter peccet: p̃cipue qn̄
absolvit sciēter v̄l ex ignorantia
iuris crassa: tñ ex hoc nō icurrit
aliq. cēsura: v̄l excōicationē: sine
sit cleric. v̄l secularis: sine religios.
talis absolues f3 **F**ra. zaba. z zen-
ze. sed teneat illum quē sic absol-
vit anisare d̃ errore suo: si cogno-
scit vel pt inenire: ille tñ q. ad deū
excusat dū hoc ignorat. ¶ Et q. di-
ctum est q. cōfessor d3 illū anisa-
re quē absoluit: cū nō possz intel-
ligit qn̄ fieri nō pōt sine scanda-
lo notabili. vñ i p̃cilio **B**asileē.
qdā multū periti habita sup hoc
collatiōe dixerūt q. talis p̃fessor
petat auctoritatē a superiori sup
hoc casu a quo non potuit absol-
vere: z tamen absoluit: quā habi-
ta vocet illum quē absoluerat cū
non posset: z per aliquem modū
coopertum interroget de aliqb.
que sibi est confessas quasi vo-
lens se melius iformare: ac si ple-
ne non intellexisset: z si que alia
criminalia postea cōmiserit z sic
ab omnibz iterum absoluat: de
tunc alias auditis z prius. ¶ Vel si
magnum scandalum ex hoc time-
retur: sic q. predictus modus ser-
uari non posset absoluat absen-
tem: si ab vltima p̃fessione credīt
p̃severasse talē i gr̃a: aut vt alijs
placuit: cū ex b3 timere. notabile

scādālū eneniri :cōmittat xpo sū
mo sacerdoti:preserti qñ multi/
tudo est sic neglecta: vñ multum
distat a loco vbi est cōfessor.

Sz si religiosus absolueret ali/
quem ab aliqua sñia excōicatio/
nis suspēfionis vñ interdicti in in
re posita incideret in excōicatio
nem a qua nō possz absolui citra
sedem apostolicā:cle. religiosi de
pzinile. secus si absolueret a sen/
tētia hominis: qz tūc nō incurrēt
fm p̄au. qñuis grauitur peccaret
sed clerici seculares absoluendo
a sententijs iuris: qñuis z ipi male
faciāt nō tñ aliqñ icurrūt cēsura.

**Capituluz. 13. an in generali cō
fessione cōtineat specialis.**

Qua etiā qz vt dicit Jo.
an. sup. c. tua nob. in glo.
extra d̄ offi. vica. Si eps
dedit vicarij generalē: z in man
dato aliquid exp̄ssit de his que
requirunt spale mandatū secuta
generali clausula z oia alia q̄ per
nos possum? etiā si mandatum
exigat spale: s̄z Doshi. satis videt
qz talis etiaz possit specialia adi
star pcuratoris: secus si aliquid
de specialib? nō fuisse ibi exp̄s
sum hec Jo. an. **Q**uō videtur i
telligendū q̄tum est de virtute
verboruz: z in foro contentioso
naz si in foro consciētie al ter cō
staret de intētionē cōferētis au/
ctoritatem qz ille itēderit: hoc ē
si non exp̄ssisset aliquid in ge
nerali p̄fessione itelligerētur spā
lia. zz. q. 5. c. humane. z hoc idē

dici pōt de auctoritate data ab
epo cōfessorib?: qz. f. dicēdo:
Do vobis auctoritatē meā in cō
fessione: nō itelligitur ppter hoc
concessisse casus suos nisi alicui
p̄staret: qz p̄ hec verba generalia
intendit casus suos concedere:
sed dicendo istū z illuz z omnes
alios meos casus: tūc intelligitur
totū dedisse.

**Capitulū. 14. quid possint pe
nitentiarij curie Romane.**

Nota qz penitētiarij mi
nores in curia pñt absol
uere vñdecunqz venien
tes ab oib? casib? peccatorum : z
sñijs episcopis referuatis: hñt eiz
auctoritatē quasi epālē i foro pe
nitentie z maiorē q̄ ad quosdaz
casus excōicationis z dispēfatio
nis. Summus vero penitētiari?
ad huc hz maiorē i plurib? alijs
casibus excōicationis z dispensa
tionis.

**Capituluz. 15. quid fiendū qñ
cōfessor non intelligit penitentē.**

Qua vero qz cū p̄fessor
nō intelligit penitentē:
aut experiētia ligue: aut
ex dormitione: aut ex distractiōe
mentis ad alia applicate: vt ex a
lia cā s̄z Jo. de neapo. in q̄dlib.
qz cū sacramentalis p̄fessio p̄xi/
gat p̄fessiones: p̄fessio vō iporat
renelationē que nō pōt cē nisi re
nelatione vnus. f. confitentis: z
p̄ceptiōe alteri? . f. p̄fessoris: qa si
alī q̄ istoz d̄ficat i p̄fato casu. cre/
do de illo peccato non esse factā

professionē: et p̄ h̄is nō impēdi ab/
solutionē: hec ille. Si tñ nō h̄ fac
et p̄fessus quidē de hoc nō ppen/
dit absolut⁹ est corā deo nec tene
tur iterare quousq; nesciat illum
nō pcepisse: seu intellexisse pecca
ta sua et hec v̄a sūt de peccat⁹ gra
uib⁹. i. mortalib⁹: que sūt d̄ neces
sitate p̄fitenda: nō autē de veniali
bus: ad q̄ q̄s nō tenet de necessi/
tate: et vbi talia modica raro ob/
audiūtur ab eo q̄ alias cognoscit
personam.

Explicet prima pars q̄ fuit de
pt̄ate seu auctoritate confessor⁹.

Incipit sc̄a ps que erit de sciē
tia ipsi⁹: q̄ erit duplex: p̄mus. s. f.
q̄ duplex est clavis ordinis scilicet
scientie et potentie.

Icto d̄ pt̄ate cō/
fessor⁹: nūc vidē
dum est de ip̄oz
sc̄ia. Est enim du
plex clavis ordi
nis. s. clavis scie:

et clavis potētie. **U**n̄ X̄ps Petro
dixit: Tibi dabo claves regni ce/
loz. Math. 16. Nō tñ q̄ ista sc̄ia
nō dicitur clavis: sed ipsa pt̄as di
scernendi atq; examinandi: sūt
cognoscēdi i foro cōsciētie: et po
testas determinandi: seu diffiniē/
di cām. i. ligandi et solūēdi d̄r cla
vis potentie. **I**sta v̄o duplex pote
tas est vna in essentia: s; duplex
in effectū. **S**cientia autē acq̄sita
nō est clavis sed ben̄ innat vt cla
vis: et de his clavis habes di. 20.
pi totam.

Quanta scientia requiratur in
confessione. s. z.

Quātitate scie p̄fessoris:
quātā. s. oporteat eū h̄re
pitia dicit Aug. d̄ p̄. di.
6. c. oportet. vt spiritual̄ index sci
at cognoscē q̄q; debet indica
re. **D**icit Tho. in. 4. di. 17. in expo
sitione littere. **N**ec scia et si nō sit
maior: tñ debet esse tanta: vt sci
at discernere inter p̄c̄s et n̄ p̄c̄s:
et peccatū mortale et veniale: et si
aliquo esset dubitatio sciat dubi
tare: vt possit ad pitiores recurr
ere. **A**lb. autem. 4. dicit: q̄ nō te
netur sacerdos scire discernē: ni
si i cōi que sint capitalia et q̄ mor
talia cōia: et que venialia ex gene
re. **S**ed hec nesciēs dicit idē: p̄u
to q̄ peccat mortalit̄ talis audiē
do: et eū institūēs plus peccat q̄
ipse: et eū p̄mittēs institutū m̄stra
re si sua interest talē p̄hibere. **P**ic
et q̄ in perplexis casib⁹ sacerdos
ecclesie parochialis d̄z eē ita dis
cretus: vt talia difficilia eē sciat:
nec esse p̄cedendum in eis sū sit
perioris cōsilio vel auctoritate.
hec Alb. i. 4. **Q**uā. duran. i. sūma
sua dicit: q̄ quotiēs p̄fessor se in
gerit ad p̄fessiones audiēdas: to
tiēs se offert ad r̄ndēdū d̄ q̄libz
et interdum de casibus inopinat⁹
et alias inauditis: et questionibus
seu casibus valde perplexis. **D**e
bet ergo p̄fessor scire discernere
iter peccata: et differēcias p̄c̄oz.
Un̄ scire d̄z p̄fessor itea que exp̄
mit sibi penitēs sint peccata vt n̄

puta an bella pncipū z ipsoꝝ exa
ctiōes sint licita: vñ ne: z vñ p̄ct?
q̄ sūt sint liciti vñ illiciti: z qñ ad
reſtōnem teneatur: z quādo non
z an ei debeat p̄hibere cōiōnē: vñ
concedere: qz si p̄fessor iudicat
licitam qđ ē illicitū: tam cōfessor
q̄ penitēs in foueā cadūt: nisi for
te p̄babilis ignorātia euz excuset
puta si h̄z aliqūē doctōrē aucten
ticū z famosū: cui op̄inioni imitti
tur. Vñ si p̄fessor nō ē exptus i ca
sibus: ita q̄ nec nouit dubitare:
nec per se iudicare cū piculo ani
me sue audit confessiones. **Dec**
Guil. p̄e. de pal. in. 4. di. 19. oñ
dit maiorē sciam requiri i eo qui
se ingerit. q̄ in eo qui ponitur ad
hoc a superiorib⁹ iuis ex obediē
tie iniunctione: z de p̄mo pōt itel
ligi dictū rigorosū **Guil.** durā. d̄
scōo dictum **Tho.** z **Alb.** Dicit. n.
ipse **p̄e.** Dis sacerdos h̄z clauēz
sciētie z potētie. i. auctoritatez di
scernendi: z potētia ligandi z sol
uēdi: l̄z multi nō hñt sciētia debi
tā: z ecōuerso. Multi nō sacēdo
tes hñt sciam qui non hñt aucto
ritatē discernēdi: secūdi quidem
sine p̄cō sed p̄mi cū p̄cō suo si h̄
pcurarent: alias si inuiti ponerēt
excusati sūt: si p̄posuerūt ipedim̄
tū nec sūt auditi. Nun⁹. n. i indi
ciū indicādi necessariū ē: z p̄t ad
hoc compelli. s. ad offm̄ indicādi
z ad plationē carēs scia: z tūc nō
peccat: sicut in religionib⁹ p̄suetū
ē fieri. Et qđ dicit **Breg.** q̄ si idi
gnus ē nō d̄z obedire: z si dignus

debet obedire: intelligēdū ē d̄ il
lo qui hēt defect⁹: qui sūt iurī: vñ
irregularitatis: z tūc nō d̄z obedi
re: nisi ab eo p̄ disp̄sationē p̄mo
neatur: alias tenet religiosus obe
dire: aliogn glibet religiosus bo
nus q̄ reputaret se idignū refuge
ret: z sic soli indigni p̄mouerent:
z ponerentur. Qui vñ nō coact⁹:
l̄z spōte accipit ptatem siue platō
nis: siue audiēdi p̄fessiones n̄ hñt
sufficiētē sciaz peccat. Sed q̄ ini
tus z coact⁹ non accipit: sed susci
pit: n̄ peccat. Vñ sine peccato ab
iscio haberi z suscepi pōt: sed ac
cipi nō pōt ptas indicādi sin̄ pec
cato. hec **p̄e.** Si tñ i eo eēt tanta
ignorantia: q̄ oīo ipetys esset qz
nec ēt scit: que **Tho.** z **Alb.** dicūt
s̄. credo q̄ nō excusaret a pecca
to: ēt si ex obedientia iniūcta po
neret se ad id ad qđ oīno inept⁹
est: cum periculo animarum.

An cōfessor teneatur scire an
peccata in cōfessione audita sint
mortalia vel venialia. §. 3.

Utrum autem cōfessor te
neatur scire de omnibus
que sibi dicūtur i cōfessi
one: an sint mortalia vñ venialia.

Henricus in quodlibet. sic re
spōdendo distinguit. Peccata s̄
in duplici genere. Quedam sunt
peccata: qz p̄hibita: quia si nō ef
sent p̄hibita non eēt peccata: vt
sunt omnia q̄ sunt de iure positi /
uo: vt audire missam die domini
co: semel in anno p̄fiteri z cōicari
z bi⁹. Et talia tenetur quilibz cō

feffoz scire: nisi hēat cām rōnabi
lem que eū excuset: vt si forte tē/
poze phibitionis: erat i terra lon
ginqa vel in carcere. Alia sunt
peccata: nō qz ab homine phibi
ta: sed qz de natura sui mala sūt:
etiam si nō phibeantur: z horum
quedā sūt capitalia: vt supbia lu
xuria. zc. Dec. n. sunt q̄si elemēta
z principia que d̄ necessitate quē
libet confessorē scire oportet.

¶ Quedā ō sūt peccata que sē
species peccatorū capitaliū: vt il
la que recipiūt hoz p̄dicationez:
vt fornicatio z ebrietas z hi. Sō
nicatio ō luxuria qdā ē: z ebrie
tas quedā gula. z hoz peccatorū
species: quedā sūt que importāt
malū de sba sui actus: eo q̄ statiz
nominata habeant annexū malū
vt fornicatio: z de talib⁹ ēt p̄fel
soz scire tenetur: vtz sint morta
lia vel non: vt venialia. Quedam
ō de sba sui actus nō hnt defoz
mitatem sed ex libidine faciente:
sicut cognoscē vxorē ppriam nō
est peccatū de se: tñ posset q̄ vxor
em cū tāta libidine cognoscere
q̄ eēt peccatū mortale: vt si eā co
gnosceret: si esset non esset vxor
eius: z de talibus nō oz q̄ cōfel
soz sciat vtrū sint mortalia vt ve
nialia: quia nec p̄fitētē frequēter
scire oz. Alia sūt peccata que sūt
filie p̄ccoz capitaliū: vt illa p̄cā
quoz fines terminantur z ordi
nantur ad fines capitaliū: sic do
las z acquisitio rei iniuste: z d̄ ta
libus peccatis frequēter opinio

nes sunt p̄rie inter doctores: z d̄
talibus nō tenet simplex curatus
nō ordinari⁹ scire vtz sint morta
lia vel non. Curat⁹ autē ordinari⁹:
vt eps z archieps: z ceteri alij su
periores prelati tenent scire: qz
ipsi sunt purgatores z tenentur
alios purgari facē z illnare: z iō
tenent scire nouū z vet⁹ testm: hē
ille. Laueat autē p̄fessor ne sit pre
ceps ad dandū sniam de mortali
qn nō est certus z clarus: z vbi in
aliqua materia varie opinionones
sūt q̄ pluriū z solenniū doctoz:
vtrū sit licitū vel illicitum: sic de
non soluēdo decimas: vbi non ē
p̄suetudo: parati tñ sūt ad dādū
si ecclesia peteret: qd qdaz dicūt
eos esse in statu dānationis: vt Ju
no. Alij ō dicūt q̄ non: vt Tho.
Jo. an. Archidi. z de emptione iu
rium montis florentie: vel impre
stitis venetoz q̄ qdā dicunt esse
vsavā: alij licitū dicūt z multis
hi. Cōsulat tñ semper q̄ tut⁹ est
a talibus abstinere: ex de spon. c
iūuēis nō tñ condemnet p̄riū fa
ciētes: sen p̄riā opinionē tenētes:
nec ppter hoc denegat absolutio
nem. Sz vt dicit Bnil. dicat p̄fel
soz q̄ illud faciēdo nō est tut⁹:
sed dubiū. z iō bñ sibi p̄uideat.
Si autem oīo p̄scia confessoris
dictaret illud esse mortale. z non
posset p̄sciam deponere quod ta
men debet: ad consilium sapien
tum recurrat z nullo modo debz
facē p̄sciaz: qz peccatz mōtalr.
z8. q. i. c. dīceps. §. ex his iūcta gl.

Ed cū illud tale esset contra
cōez opinionē doctoꝝ: z comuni
ter sic seruatur a sapiētiꝝ: b^o: q̄/
nis aliquez doctoꝝ andiret. Si
um tenere nō oꝝ illi d̄ leui adhe/
rere. Quomō vero quis debeat
deponere i hoc cōscīaz erroneaz
vlt̄ scrupulosaz hēs supra i p̄ma p
te titu. z. c. de cōscientia.

Quāda est cōfessio in sex
casibus. §. 4.

Quē etiā tenet cōfessor
q̄ sūt illi. casus in qb^o te/
netur q̄s iterare cōfessionē: z sūt
quattuor f̄z. **P**e. d̄ pal. duo vero
sunt ex pte cōfiteētis. **P**rimus
f̄z. **P**e. **T**ho. **R**ay. **H**ostien. z oēs
alios. s. qñ aduertēter tacet aliq
qđ est mortale. vlt̄ credit. vel p/
babiliter dubitat eē mortale ex
verecundia vlt̄ alia cā iniusta: tūc
etiā mortaliter peccat cōmitēdo
fictionē in sacramento z notabi/
lē irreuerētiā z iterare tenet talē
p̄fessionē. **S**i tñ talis confitetur
eidē cui z prius: z ille habet i me
moriam peccata ei⁹ sufficit dicere
illud occultatū z illā fictionē f̄z
Guil. durā. imo etiā si nō h̄ret in
memoria: vt p̄z in fi. 4. casus. **S**i
si dimitteret ex aliq̄ iusta causa:
puta qz probabiliter dubitat eū
solicitatē ad malū: de q̄ p̄fitetur
vlt̄ reuelatoꝝ p̄fessionis: vel di/
cendo id cū sit cōfessor manife/
staret peccatū: qđ audiuit: puta si
iniuste absoluit cū nō debeat z i
his casibus nō habēdo copiam:
nisi talis cōfessoris cui cōmīdo

aliquid p̄dictoꝝ seq̄retur: tūc satis
videtur: q̄ sit excusat⁹. **D**icit etiā
p̄dictus duran. q̄ si ex ignorātia
crassa: z supina aliquid retinuit mō
tale: qz noluit cogitare de suis
peccatis tenetur totū iterā. **S**ec⁹
si ex ignorantia p̄babili: qz tūc
solus illud qđ dimisit. **S**ecun
dus est f̄z. **T**ho. z. **P**e. quādo nō
impleuit p̄nias seu satisfactiones
iūctā p̄ mortalibus ex cōtēptu
vlt̄ ex negligentia: z ē oblitus ei⁹
si enī ei⁹ recordaret̄ adhuc pos/
set p̄ficere: z tūc p̄ficiendo iterā
nō tenetur: z p̄cipue qñ nō ē sibi
p̄fixus terminus: quē non. possit
transgredi: q̄s sibi sit declara/
tum in quo ipsā debeat facere vlt̄
in alio tpe ipsaz supplere eo ip̄o au
tem q̄ facit sibi p̄positū nō iplen
di penitētiā sibi iūctam p̄o
mortalib⁹ ex negligentia vlt̄ p̄tē/
ptu peccat mortaliter: qz tenet̄
ad illā sub p̄cepto. **S**ecus ve/
ro ē d̄ p̄nā iniuncta p̄ venialib⁹:
ad q̄s nō tenetur d̄ necessitate f̄z
Tho. **P**de si p̄nā iniūctā p̄o mō/
talibus dimitteret ex impossibilita
te puta infirmitate z hī⁹. posset
tñ penitētiā iniuncta ab vno con
fessore mutari ab alio cui confi/
tetur: etiā sine audientia peccato
rum illoꝝ p̄ qb^o erat imposita f̄z
Pe. de palu. de hoc. i. vide. **T**
Terti⁹ casus f̄z. **P**e. **T**ho. **R**ay. z
Hosti. est ex parte cōfessoris: qñ
videlicet notabiliter ē ignorans
sacerdos: ita q̄ nescit discernere
iter mortale z veniale d̄ cōibus

peccatis et precipue cum penitens habet
casus intricatos et difficiles. Non
cor. duran. et addit et hoc nisi pe-
nitens sit peritus: et instruat con-
fessor. Cum autem vadit ad eum
quem scit idiotam et ignorantem te-
netur iterare: hec duran. Ad vñ
intelligendum quoniam potest habere alium
sufficiens. nam si alius habere non
potest: et multo magis quoniam est in pe-
riculo mortis: potest et debet confiteri
ei quod habet. Unde Augustinus dicit de
pe. di. 6. qui vult confiteri ut inveni-
at gratiam sacerdotem querat sci-
entem soluere et ligare. **Quartus**
casus est ex parte confessoris. Est
autem in impotentia absolventi secundum
de. Tho. Ray. et Hosti. quod potest
esse dupliciter scilicet de. de pal. et du-
ran. vel quod habet potestatem ar-
bitratam absolventi: quod scilicet ab
aliquibus peccatis non potest ab-
soluere superiore reservante sibi
illos: et tamen ab illis de facto absoluit.
Et concessus illi cum ei constat
tenetur iterum confiteri: non. quidem
omnia scilicet de. de pal. sed illa tantum de
quibus non potuit absolvere: aut
hoc est quod nullam habuit potestatem:
et hoc quod non erat sacerdos qua-
vis reputaretur vel quod non subdi-
tus: vel quod intrusus: aut quod excom-
unicatus vel suspensus ab officio huius-
modi: et absolutus a tali cum illi hoc
constat: tenetur iterum confiteri: quod
realiter non est absolutus: quoniam
ignorantia facti excuset eum in con-
spectu dei ac si esset absolutus:
dum nescit secundum Tho. in quolibet.

Sed de. de pal. in. 4. di. 17. q. 6.
sic distinguit et nobiliter: quod aut
impedimentum quod habet absol-
vens est iuris divini vel humani.
Si iuris divini: videlicet quia non
fuit baptizatus talis: vel non ordinatus.
et in hoc casu absolutus a ta-
li tenetur iterum confiteri: hoc scito:
nec papa posset de proprio dispensare.
Si vero impedimentum est iuris huma-
ni: puta quod suspensus est vel excom-
unicatus et huiusmodi: tunc impedimentum aut
est notorium: aut occultum. Si no-
torium: puta quod manifeste vel pu-
blice verberavit clericum: propter
quod est excommunicatus notorie: aut
manifeste intrusus. id est propter con-
fessionem positus in ecclesia cu-
rata: et non per canonicam concessi-
onem propter quod titulum non habet
nec potestatem super parochianos il-
lius ecclesie et talis confessus isti te-
netur iterum confiteri hoc scito. Si
vero impedimentum est occultum: tunc aut con-
fiteatur scit illud impedimentum: aut nescit.
Si scit confitendo illi tenetur iterum
confiteri: et peccat mortaliter con-
fessando illi in divinis. Sed si nescit
impedimentum quod est aliis occultum
est et hoc ignorantia facti: puta per-
cussit clericum nullo vidente: tunc
non tenetur iterare. Argumentum ad hoc dicitur
scia. servi: qui liber putabatur pu-
blici contra rata est. Sed si hoc nesci-
ret ignorantia iuris: puta quod sit
illum percussisse clericum: sed cre-
dit nihilominus ipsum posse audire
confessiones non excusat propter hoc
quin teneatur iterare confessionem

secundum **Pe. de pal.** **Q**uoniam
tunc cāns in q̄q̄ tenetur iterare cō
fessionē s̄z **Pe. d. pal.** ubi s̄ ē ipe/
dimentum ex pte p̄fidentis scitūz
vel oblitus vel ignoratū p̄babi/
liter: puta qz erat excoīcat⁹ ma/
iori v̄l minori excoīcatōe: s̄z ne/
sciret: z cuz postea sciuit: tenetur
itez p̄fiteri absolutus: qz ligatus
excoīcatione absolui nō potuit a
peccatis: z p̄babilis ignorātia p̄
feruat a culpa z a pena irregula/
ritatis: s̄z nō facit eum nō cē exco/
municatam: ppter q̄ si tūc elige/
retur: vt sibi beneficiū cōferret
ignorātia non faceret: q̄ sibi ali/
qđ ius agret. c. applice. ex d. cle.
ex. mi. **E**st at min⁹ capax sacramē
toz a quoz p̄ticipatione directe
excluditur q̄ quozūcūq̄ aliozūz
z iō absolutio nulla. **E**t dicit idē
Pe. q̄ in hoc casu cēt in alijs in
q̄b⁹ quis tenetur iterare confessi
onē si cōfiteretur eidē: nō opōte
ret iterare peccata explicitē s̄z so
lum implicitē: dicēdo: peccani in
illis q̄ alias vobis dixi: sicut si n̄
la fuisset absolutio de facto. **D**ila/
ta enim absolutio per multos di
es fieri pōt: etiā si ipse oblit⁹ fue
rit: dū tñ p̄nia ei prius innotuerit
qz si nō taxasset penitēciam: tūc
oporteret ad memoriam reduce
re: vt moderaret iuste: ppter qđ
remittēs ad ep̄m si nō absoluat:
d̄z penitētiā innotescere: q̄ p⁹ re
ditūz absolūēs iniungit dicēs: fa
cias qđ tibi dixi: qz ligari nō de/
buit anteq̄ absolueret. ita z in p

posito. hec **Petr⁹** **B**uil. ēt dic q̄
penitētia nō regrit tantā p̄tinui/
tatez agendoz z dicendoz sicut
alia sacramenta. **S**ed in vna die
pōt fieri ps confessionis z in alia
die altera: vel in vna die cōfessio
audiri: z in alia ip̄edi absolutio z
iniungi penitentia peccatoz.

Sext⁹ casus ē qñ quis facit z
fessionez in mortali: seu sine pzo
posito abstīnēdi: sed qnia iste ca/
sus h̄z varias op̄iones z satis dif/
ficiles: sic d̄clarabitur ī seq̄nti. §.

Quā valeat cōfessio ab in cōtri/
to faciat: vt eam iterare nō opoz
teat. §. §.

Una ex cōditionibus cō/
fessionis ē q̄ sit lachry/
mabilis. i. cū dolore seu
displicentia de p̄cis saltem s̄z ra/
tionē. **U**n querūt doctores: vtrū
cōfessio facta a non p̄trito: qz. s̄.
nō dolet sufficienter: v̄l nō p̄po/
nit se abstīnere a peccatis: valeat
ita qđ non teneat eā iterat. **E**t re/
spondet **Pe. d. pal. in. 4. i. 7. q̄** ad
arg. hoc ē triplex modus dicēdi
Prim⁹ ē q̄ nō valet ad remissio
ne culpe nec pene nec tūc nec f̄ce
dēte fictione: vñ z tūc tenetur ite
rat: z hec op̄io **B**os. i. q̄libz. **R**ay
z. hosti. in summa. **B**onauen. i. 4.
Durā. **R**ob. **O**lchot. **U**icen. ī spe
culo histori. **S**ecūd⁹ mod⁹ dicē
di ē q̄ talis p̄fessio valeat ad re/
missiōez culpe qñ ip̄editēs p̄fiteā
z absoluit: s̄z tūc nō recipiat fru/
etū p̄fessiois: tñ f̄cedēte fictione
f̄cipiet: sic d̄r d̄ baptismo: z rō h⁹

forte ē: qz sic i baptismo impmit
 character ad que fcedēte fictioe
 legat gra: ita i penitētia ipmit qdā
 ornat^o ad que fcedēte fictioe: se
 gtur gra. Et hec ē opio **Pe. Tho**
Ricar. in. 4. Jo. z Ber. i gl. vide
tur et eē d pe. di. i. c. mēsurā. §. se.
Diē. n. qz n̄ est necesse: qz peccata
que semel sacerdoti pfessi sumus
eade denuo pfiteamur. Est z ter
ti^o modus dicēdi pcor dās ābas.
Aut. n. tal nō hz intētiōē pfiten
di sacramentaliter z absolūēdi: s3
deridēdi: aut hz intētiōē pfiten
di. In primo cāu n̄ liberat a pre
cepto dīno de pfessioe: quia sine
itētiōe n̄ pōt suscepi cēntia sacri
qđ pfistit in visu: vñ tenet iteruz
confiteri. Si aut intēdit tūc dñi
guēdū est qz intēdēs implere pre
ceptuz z suscipē vez sacramētuz:
qđ ecclia pfert: aut nullā hz pñiā
de suo peccato: aut aliquā. si nul
lam tūc pñie sacrm nō suscipit: ga
ptās huius sacramēti cēntia qz
sistit in actu suscipiētis: ē actus in
terior. vnde sine eo nō ē: sic nō es
set matrimoniū: sigs intenderet
verū sacrm suscipē: n̄ tñ p̄sentire
nisi in carnalē copulā z ad tēpus.
Sed si aliquā hz pñiaz de pecca
tis suis: tūc itez distiguendū ē: ga
ant talē hēt pñiaz qz sufficit cū la
cramēto: puta attritus accedit ad
cōfessionē ex quo fit ibi cōtritus
vi clauū. vñ fugatur fictio: z sic
non habet dñbium: qz z sacram
tū suscepit z effectū ei^o. s. remissi
onem peccatoz. vñ n̄ tenet ifare:

z sūr imo forti^o: si accedit p̄trit^o.
Si vō hz talē penitētia: qz n̄ suffici
at euz sacro ad grāz: qz nec etiā
attritus accedit tunc ē vā opinio
Tho. s. qz fcedēte fictione tūc i
pit valere pfessio: z nō tenet con
fiteri nisi fictionē suā: puta si ha
buit quēdā dolorē iperfectū s3
nō sufficiēter discussiss3 cōsciētia
suā. putabat at discussisse q̄tum
sufficiebat: vñ si dolebat d peccō p
terito n̄ pponēs cauere i futuro:
aut ecōuerso: vñ dolor n̄ erat ma
xim^o sic dicebat ipe tñ s3 p̄sciam
suā n̄ erat fict^o: s3 s3 vitatē ess3 z
sic nihil celauit: qđ credēt mōta
le z p pñs s3 suū iudiciū p̄curre
bāt oīa q̄ erat necessaria: postea
at cētificat^o d errore sue p̄scie pe
nitet de illo dfectu. Pōt igr opi
nio Tho. mltis mōis saluari. Vno
mō loquēdo d eo qui fict^o ē p̄ua
tine nō positine: qz. s. hz dolorē
sed ita iperfectū: qz nec cum sacra
mento actu suscepto suffic ad cō
tritionem: nihilominus tamē hāc
imperfectiōem que est fictio nō
confitei: qz credit esse sufficiēter
disposit^o: z sic nō scient celat pec
catū qđ fuit i hoc: qz. s. n̄ examia
nit p̄sciam suā sic debuit: z sic qz
erat error iuris diuini nō tollit
fictionem respectu vltimi effe
ctus sacramenti: qz improbabil
vñ nō excusat: sed tamen coipso
quo error tollit fictionem q̄ ex
cludit cēntiā sacramēti: vñ vez
sacrm fuit. tali ḡ qui vez sacram
tum suscipit: ornat us ip̄imitur:

ſz gr̃a non dat̃: ſz poteſtea qñ re/
dit ad cor z recolit ſe nō bene fe/
ciſſe debitum ſuū ex negligentia
ſua oblitū: tūc incipit valere ꝑfeſ/
ſio: z nō tenetur ꝑfiteri illa q̃ pzi?
ꝑfeſſus fuit ſicut fict? qz nō fuit
dimidiata ex intentione: ſed ſolū
illā fictionē tenet iteꝝ ꝑfiteri. **Si**
āt fuiſſet fictio poſitiue: qz. ſ. non
dolet: z ſcienter celat: fuiſſe ꝑfeſ/
ſio nulla: vel ſi ꝑfeſſus fuiſſz: non
debiuiſſet ſibi dari abſolutio: ſed
ſi data ei fuit: dubiū eſt vtz orna/
tus ſit ipzeſſus: quo caſu **Tho.** nō
pōt intelligi. **Secūdo** mō pōt
intelligi opi. **Tho.** qñ ē poſitiua fi/
ctio quātū ad hoc qđ non dolet:
nec ꝑponit abſtinē. tūc iſta fictio
non occurrit ſibi: vt ꝑſitēda nec
actū cogitant: q̃ teneat eā ꝑfite/
ri: tūc. n. ſicut ō peccato qđ occur/
rit quidē: ſed nō credit q̃ ſit pec/
catū: aut q̃ ſit mortale: z ō neces/
ſitate cōſitēdum perinde eſt ac ſi
fuiſſet oblitus per negligentiaz:
nec feciſſet ōbitū ſuū de ſcr̃tan/
do ꝑſciam ſuam: in quo cā ſolū
illud ꝑſitendū ē: z eſt vtz ſacram̃
tū: lz ſit hic ignorātia iuris dīni:
z hoc modo pōt ſuſtineri dictam
Tho. 22. di. ar. i. in ſolūtiōe vltimi
ar. vbi dicit q̃ ignorātia iur̃ di/
gini non excuſat a fictione: z ſic
talē vocat fictū. **Tertio** mō pōt
ſuſtineri opiō **Tho.** loquēdo ō illo
q̃ ꝑſitetur eidē cui pzi? z tūc ſi ōz
iterare ꝑfeſſionē ꝑmaz factaz ei:
lz fictā ēt ſi ipſe ſacerdos nō reco/
leret peccata pzius ſibi dicta: qz

nec qñ ꝑfeſſio iteꝝra ē: ōz q̃ rco/
lat actū a ꝑncipio vsqz ad finē:
z maxime qz hoc ſufficit. ſ. abſol/
uere ab oibz: z iniungere ꝑniaz ꝑ
fictione z ꝑ alijs: q̃ tūc faciat ꝑ/
nitētīā ſibi inimictā. **Itē** panlop?
dicit idē ipſe **Pe. de pat.** q̃ cum
ꝑſitens expmit fictionē ſuam: ꝑu/
ta dicit ſe non poſſe: vt nō velle
ꝑponere abſtinere i futuz quem
abſoluit ſacerdos: q̃ſuis nllō mō
debeat abſoluē: alſ peccaret ab/
utens clari nec valeret ſibi tunc
illa abſolutio: tñ ex quo intendit
abſoluere: z ſacramētū vtz ꝑfer/
re: videtur q̃ ꝑferat: z ſi tūc non
habet effectū ꝑpter illius indispo/
ſitionem. habebit tñ poſtea qñ ꝑ/
teretur vel ex expectatione l̃ diſ/
poſitione ornatu manēte. **Et** ſi di/
cat q̃ q̃ſuis ſit ibi forma nō tamē
materia. q̃ nō ē ſacramētū: maſia
n. eſt peccator cōtrit?. **Dicēdū** q̃
qñ ſibi ſua fictio nō occurrit vt ꝑ/
ſitēda: tūc nō eſt ꝑfeſſio dimidia/
ta: z qñ ſuaz dicit fictionē cū alijs
peccatis eſt cōfeſſio iteꝝra. **Et**
ſic materia ꝑfecta: cui mē pōt im/
ꝑrimi forma: quod ſi fiat verum
ſacramētū erit: q̃ſuis fieri nō de/
beat: ſicut ſacerdos habens ho/
ſtiam ſuper altare pollutū non ō/
beret quidem celebrare: ſi tamē
celebrādo vba ꝑferret eucha/
riſtia vera eſſet. **Peccator.** n. eſt
materia: ſz imunda: niſi ſit ſaltē
attritus: vel confeſſio ſine attriti/
one ē maſia imūda: h̃ **Pe. ō pat.**
De attritione z contritione.

Et q2 dictū ē d̄ p̄tritione
 z attritōe quō p̄itēs sup
 ipsis debeat īstrui a con
 fessore. Itē d̄ ea clarius dicendū
 est. Nota ḡ s̄z **Tho.** in. 4. di. i7. q.
 differentia est inter attritionem
 z p̄tritionē. Nam attritio impo
 tat q̄dā displicētiā d̄ peccatis: s̄z
 īpsectā. Un̄ attritū. i. aliquo mo
 do tritūz. s̄z p̄tritio īportat perfe
 ctam displicētiā de peccat̄. vñ cō
 tritū. i. simul totū tritū z ī pulnerē
 redactū. Est aut̄ p̄tritio s̄z **Pe.**
 in. 4. di. i7. dolor volūtariē assū
 pt̄ p̄ peccat̄ cū p̄posito p̄fitēdi z
 satisfaciēdi volūtariē: z fm̄ eūdez
 ea. di. oportet q̄ cōtritio habeat
 omni de peccato mortali z ratio
 ē: q2 ī oī peccato mortali ē actua
 lis auersio volūtati a deo. Et q2
 p̄ria p̄rijs curātū: ideo o3 q̄ ī oī
 remissione peccatoz sit actual̄
 auersio ad deūz z auersio a pecca
 to: z hoc dicit cōtritio. De pec
 catis aut̄ oblit̄ sufficit: p̄tritio ge
 neralis cū conatu ad recordādū
 z dolēdum. dolere ēt o3 de obli
 uione peccatoz que p̄tigit ex ne
 gligentia. si aut̄ querat̄ si sp̄ialis
 p̄tritio d̄ quolibet peccato requi
 ratur: vñ sufficiat vna general̄ p̄
 oībus: sic r̄ndet **Tho.** i. 4. di. i7. q.
 q̄stū ad p̄ncipiūz p̄tritiōis. s. cum
 quis de peccatis suis cogitās do
 let: z si non dolere p̄tritionis sal
 tē dolere attritionis: o3 q̄ sit spe
 cialis dolor de peccat̄: que quis
 habz ī memoria sed q̄stūz ad ter
 minum qui est dolor iam gratia

informat̄: sufficit q̄ sit vna cōis
 p̄tritio de omnib̄. tūc. n. mot̄ ille
 agit virtute omniū dispositionū
 p̄cedētū. z q2 nemo scit vtz ha
 beat grām que requirit̄ ad p̄tri
 tionē: nō nemo pōt esse cert̄ d̄ sua
 p̄tritione: nec p̄ p̄ns de remissio
 ne. Et dicit **Ricar.** in. 4. di. i7. q.
 si p̄fitens ī peccō mortali est attri
 tus de suo peccato vt p̄babiliter
 possit p̄sumē se eē dispositū nō
 peccat absolutionē recipiēdo: im
 mo frequēter vtute clauium per
 susceptionem absolutionis for
 matur sua attritio: z fit cōtritio. s
Ites nota. q̄ duplex est cōtri
 tionis dolor s̄z **Tho.** z **Pe.** in. 4.
 di. i7. s. intellectualis: qui ē que
 dā p̄fecta detestatio peccati s̄z rō
 nez: z dolor sensibilis: qui ē dolō
 excitatus ī parte sensitina cuz al
 teratione z afflictione corporis.
Primus dolor requiritur de
 necessitate ad remissionem pec
 cati: z ille etiā solus est sufficiens
 q2 sicut p̄cēm mortale sufficiē
 cōmittitur per solum actum vo
 luntatis z p̄ cōplacētiā delibera
 taz rationis: ita sufficiēter destrui
 pōt per detestationē voluntatis
 z displicētiāz rōnis: z hoc ē etiā
 ī potestate nostra p̄suppositz
 grā. Secundus dolor. i. sensibilis
 etiam valet ad remissionem pec
 cati: sed non ē necessarius: sed d̄
 perfectione p̄tritionis: nec est ī
 potestate nra ēt p̄supposita grā.
 Itē dolor ītellectualis nō pōt eē
 nimis: sicut nec charitas a q̄ p̄ce

dit pōt eē nimia: sed sensib⁹ p⁹ eē
nimius: et iō oportet q⁹ sumat p
mēsurā debita ad p⁹seruationē s⁹
iecti: sic ex ieiunijs et alijs corpis
afflictionib⁹. Itē nō s⁹m Tho i. 4.
di. i7. q⁹ vā p⁹tritio sēper d⁹z rema
neri i habitu. i. q⁹ sēper d⁹z h⁹re istā
dispositionē: q⁹ q⁹n recor datur d⁹
peccatis cōmissis habeat displicē
tiā: saltē s⁹m rōnem. Itē s⁹m Pe. i
4. di. i7. dolo⁹ maior itellectualis
d⁹z eē d⁹ maiori p⁹cō habitualiter
nō actualiter: si p⁹siderent pecca/
ta i cōi inq⁹tū sūt offensa dei: sed
ēt in speciali dolo⁹ d⁹z eē maior d⁹
maiori p⁹cō: q⁹z maiorē rōnē dō
lo⁹is hēt maius p⁹cōz. Dolo⁹ vō sē/
sibilis p⁹ueniēs ē ē v⁹t si maior de
maiori q⁹nis nō fit d⁹ necessitate.

Itē s⁹m Tho. in quolibet. et Inno.
Cōtrit⁹ d⁹z magis diligere deū:
q⁹ seipsū. culpa autē ecōtra deū: pe
na vō ē d⁹ seipsū. Itē d⁹z p⁹trit⁹ eli
gere potius oēs penā sustinē q⁹ d⁹
um offendere. Descēdē at ad hāc
penā v⁹t ad aliā nō tenet: imo face
ret fatne descēdēdo ad ista p⁹ticu
laria: vel aliam sup⁹ b⁹ sollicitādo.

Sexdecim conditiones q⁹ req
runtur in omni bona cōfessione.

Onit autē Tho. i. 4. di. i7.
q⁹ p⁹fessio bona d⁹z habe
re sexdecim p⁹ditiones q⁹
his continentur versibus.

Sit simplex humil⁹ p⁹fessio pura
fide. Atq⁹ frequēs nuda discre
ta libēs verecunda. Integra se
creta lachrymabilis accelerata.
Fort⁹ et accusās: et sit parē pata.

Sit simplex. i. nō recitet in cō
fessione nisi id q⁹d pertinet ad de
clarationem sui peccati: et q⁹nā
tate et non alie historie misceat.

Sit humil⁹: v⁹t se misceat ac pec
catorum cognoscat sine fictione.

Pura. i. recta intēctione. i. v⁹t nō
reputet bon⁹ v⁹t laudet ab hōib⁹

Fidelis. i. vera et sine vlla falsi
tate: v⁹t non dicat que non fecit: et
etiam habeat fidem de remissio
ne peccatorum suorum si vere ip
sum penitet.

Atq⁹ frequēs: id est sepe con
fiteatur istud tamen est de bene
esse confessionis: et non de neces
sitate.

Nuda: v⁹t scilicet nō innuat
obscuritatem verborum: sed di
cat verba v⁹t intelligatur peccatū
suum cum circūstantijs saltem
necessarijs.

Discreta: v⁹t maiora cum maio
ri pondere dicat: vel non plura si
mā: sed distincte loquēdo et dicē
do nūmerum si fieri vel scire po
test: vel etiam v⁹t discreto et suffici
enti ac perito confesso⁹zi confite
atur peccata sua.

Libēs: voluntaria non coa
cta timore verborum: v⁹t p⁹neri: et
timore penarum temporalium v⁹t
infernaliū principaliter.

Verecunda: v⁹t erubescat et nō
se iactet: vel mente gloriatur p⁹p⁹
seculi vanitatem aliquam: et p⁹re
cipue ibi confundatur ratione re
spectu diuine maiestatis offēse.

Integra: v⁹t nihil f⁹timeat d⁹ his

que cōmisit p̄cipue de mortalib⁹
Secreta: vt non publice s̄z oc
 culte sacerdoti dicat peccata sua
 qui eum possit absoluerē.

Lachrymabilis: vt doleat de
 peccatis commissis: z detestetur
 ea saltem intellectu rationis.

Accelerata: vt q̄ citius potest
 commissio peccato confiteatur: h̄
 tamen est de bene esse.

Fortis: vt nihil dimittat p̄e
 verecundia z accusans se z nō ali
 os: nec in confessione se excuset:
 z alios inculpet.

Et si parere parata. i. adimple
 re p̄niam sibi iniunctam: z facere
 ea que h̄z necessario facē: vt alie
 na restituē si habet z huiusmodi.

ExPLICIT secunda pars q̄ est de
 scia: que requiritur in cōfessore.

Incipit pars tertia de bonita
 te confessoris. Et p̄ qualiter con
 fessor duo debet habere. s. timo
 rem dei: z zelum animarum. §. i.

E bonitate p̄fēs
 soris in se: z ī ex
 ercizio tal' officij
Picit Augu. de
 peni. di. 6. c. qui
 vult p̄fiteri. Sa

cerdos anteq̄ statuit omnis lan
 guoz in nullo illozū sit iudican
 dus: que in alio iudicare est p̄m
 ptus. **I**udicans enim alium qui ē
 iudicandus: condemnat seipsuz.
 cognoscat igitur se: z purget ī se:
 quod videt alios sibi offerre. Au
 ret vt a se p̄oisciat q̄cqd in alio
 damnosum reperit. aiāduertat q̄

dem quod dicitur: Qui sine pec
 cato est vestrum. zc. ideo enim li
 beranit peccatricem: qz non erat
 q̄ p̄oicerat lapidez: q̄uo lapida
 ret q̄ se lapidandum cognoscerz.
Nullus enim erat sine peccato: ī
 quo intelligitur omnes fuisse re
 os. nam veni alia peccata semper
 remittebantur per cerimonias.

Siq̄ ergo peccatum in eis erat
 criminale erat. **P**etiores ḡ in h̄
 sunt sacerdotes se p̄ius non edi
 ficantes illis qui dominuz obser
 uabant insidijs. Augu. s̄z. n. 1. ho.
 z Alb. audiens confessionem cuz
 conscientia mortalis peccati mō
 taliter peccat. tñ effectum sacram
 ti confert cum sacramēto: si non
 est p̄cisius vel suspensus quan
 tunq̄ alias malus. **U**nde Aug. i.
 q. i. c. dictum est a domio. **N**ume
 ri ad **A**aron: **V**os ponite nomen
 meum super filiis israel: z ego do
 minus benedicam eos: vt gratiā
 traditam per ministerium ordi
 ni transfundant hominibus: n̄ vo
 luntas sacerdotis p̄desse vel ob
 ee pōt: sed merituz benedictioez
 p̄scētis. **Q**uāt dicit ea. q. **R**emil
 sionē peccatoz nō dāt auari: z si
 fia: itelligitur s̄z gl. v̄l simplr d̄ p̄
 cisis. v̄l si itelligat d̄ toleratis: ta
 les n̄ dāt ex mēito vite. i. n̄ sunt di
 gni dare. **Q**uo q̄ d̄z h̄fe p̄fessō.

Et debet autem confessor p̄
 cipue habere duo. s. timorē
 vnde fiat circumspectus:
 z zelum animarum vnde sit solici
 tus circa ea que necessaria sunt.

Quātuz ad p̄m̄zōs fiderare d̄bz
q̄ ipse ē mare enēū in tēplo dñi
vbi lauabant sacerdotes ⁊ lenite
aīalia offerēda in sacrificium: vñ
ex imūditijs a q̄bus illa abluebā
tur efficiebant imūdi. **Uñ** Greg.
in pastoralib⁹ dicit: q̄ sit plerūq;
vt anim⁹ pastoris audita tētatiōe
ouis: ⁊ ipse tētet: ⁊ iō cū timore ⁊
tremore d̄z poni: ⁊ nō se igerere
⁊ cū lenitate ⁊ cū risib⁹ istare. **Uñ**
i figurā Moyses vt d̄r Exod. 38.
fecit labiū enēū de specul⁹ mulier
in quo lauaretur sacerdotes san
cta sanctorū igressuri: ⁊ s̄ḡt scrip
turā: vbi sūt exēpla s̄ctarū aīarū
ad quā d̄z sepe inspicē ad viden
dum maculas suas ⁊ itelligēdum
insidias diaboli. **Uñ** s̄bdit Greg.
vbi. s̄. hec nequaq; sunt timenda
pastori: q̄z deo pensāte cūcta sub
tiliter: tanto facili⁹ liberat quis a
sua q̄sto misicōrdius tētatiōe sa
tigatur. Quātū vō ad zelum dicit
Greg. q̄ nllū sacrificiū ita dō ac
ceptū ē: vt zelus aīaz ⁊ fructuum
hī⁹ oñdit Jaco. c. 5. vbi p⁹ permul
gationes p̄fessionis dicit: Qui cō
nerti fecērūt peccatōrē ab errore
vie sue: saluabit aīam eius a mor
te: ⁊ charitas operit multitudinē
peccatōrum. **N**on aut minus
trahūtur ad deū p̄ p̄fessionē aīe
quādo diligēter fit q̄s p̄ p̄dicato
res moderno tēpore: vt experiē
tia docet: debet ḡ nō tardare qui
vocatur ad huiusmodi.

Quāto se h̄re debeat p̄fessor er
ga penitētē: ⁊ de quib⁹ interrogā

dū ē i p̄fessione: ⁊ ibi vsus decem
p̄ceptoz decalogi: ⁊ vsus septem
peccōz mōtaliū: ⁊ q̄ i p̄fessōe tria
d̄z obfuar̄ itrogado p̄fessor. **s̄. 2.**
O Jcit Aug. de pe. di. 6. c. i.
post mediū dicens: Dil
gens inigitor. subtil⁹ in
uestigator: sapienter ⁊ q̄si astute i
terroget a peccatore qui forsitan
ignorat: vel p̄ze verecūdia vellet
occultare: cognito aut crimie va
rietates eius non inuestigare d̄nbi
tet ⁊ locū ⁊ tēpus. ⁊c. q̄bus cogni
tis adsit beniuolus parat⁹ corzi
gere: ⁊ secū onus portare: dulce
dinem i afflictione: pietatē i alte
rins crimie: discretionē i varieta
te: adiuet p̄fidentē orādo ⁊ alia
p̄ eo bona faciendo: semp inuet
leniendo p̄solando: spem p̄mittē
do: ⁊ cū opus fuerit etiam icrepā
do: doleat loquēdo: instruat ope
rando: sit p̄ticeps labori: si vult
esse p̄ticeps gaudiij doceat perse
nerantiā. **Dec** Aug. **Ex** v̄bis **An.**
p̄z q̄ nō sufficit audire p̄fessionē
eoz que sibi dicūtur a peccatore
⁊ ipsum nō interrogare: nisi esset
p̄sona in his bene perita ⁊ sciata:
q̄ sufficienter scit dicē que oz. **S̄z**
cū p̄sone cōiter sint grosse i istis:
etiā ille que sūt in alijs negocijs
mūdi vel sciētis acuti. **Iō** p̄mittē
dū est dicē vnicuiq; id qd vult: ⁊
eo ordie q̄ vult: ⁊ de peccat⁹ que
p̄ se sufficiēter dicit non ē itez in
terrogāndus ne molestes eū i quo
non oportet. **Sed** si aliqd nō bñ
i tellexisset p̄cipue d̄ mortalibus:

faciat sibi itez declarare: vt melius intelligat. De his 70 que non plene dixit: puta qz nō dixit circūstantias necessarias: vel nūmerū interroga eum de his: vt plene dicat q̄tum est necessariū. De illis 70 pccis que nō dixit: nec scit per se dicere interroga eum.

Quo ordine fieri debeant interrogationes de quibus.

Ad Ray. z hosti. i summa dicūt: q̄ interrogatōnes fieri debēt de septe vicijs capitalib⁹ z eoz speciebus filiabus de quib⁹ hēs. s. diffuse i z parte p totū: n̄ tñ est interrogandum de oibus: sed plus z minus p̄m p̄ditionez psonarū. Sic autē qui confitetur nō hz necesse tenere magis vnum ordinē q̄ aliū dicēdo peccata sua: ita nec p̄fessor interrogādo tñ ad meli⁹ memorie cōmendādum: de quib⁹ dz interrogare: z de quib⁹ iā iterrogauit: ne amplius hēat triplicare cōgruū est tenere aliquē ordinem: z si placet interrogare de decem peccatis que p̄tinet iustis v̄sib⁹.

Unūz cole deū: ne iures vana per ipsum: Sabbata scifices: habebas in honore parentes: Nō occisor eris: fur: mechns: testis iniquus. Non vlli nuptā: nec rē cupies alienā. Declarationē horū versū hēs infra. Post vero itērogationez super decē p̄ceptis conueniens erit interrogare super septem vicijs capitalibus: quē in hoc versū continentur.

Ut tibi sit vita sep saligia vita In ista dictione Saligia sūt septem littere: a quibus incipiūt nomina septē capitaliū vitioz. Per S vero intelligitur superbia: sub qua p̄prendit vanaglia: Per A auaricia: Per L fetida luxuria: Per I inuidia: Per G gula: Per F ira: Per A accidia. Sz anteq̄ interroget de peccatis: pri⁹ querat de excōicatione maiori: z si inuenit eum aliqua snia irretitū: si hz auctoritate super hoc absoluat prius. Si 70 nō hz auctoritate remittat ad eū q̄ p̄t eū absolue.

In interrogationibus fiendis tria debent obseruari.

1o. in. 4. dicit q̄ cōfessor tria dz obseruare in interrogationib⁹ fiendis.

Primū est q̄ nō interroget omnes de omnibus: sed interrogetur persone de peccatis que s̄ fuerūt reperiri in hominibus illius conditionis z status. Ut stipendarij de rapinis z incendijs. Clerici de simonia z horis omisfis. Adolescentes d̄ luxurijs z huiusmodi. Unde a principio confessionis decens est interrogare confitentem de conditione sua: de exercitio z statu: an cleric⁹: an laicus: an solutus: vel coniugat⁹: z huiusmodi vt prudentius inde possit formare interrogationes: z quantum est tempore q̄ fecerit ultimam confessionem: z si fecit penitentiam sibi iniunctam: z vtz in statu gratie vel pccī mortalis.

Secūda qđ debet obseruare cōfessor ē vt iterrogent ipsi a remotis de peccatis ⁊ in genere n̄ ī vltima specie ⁊ mō peccati subito.

Ut si nesciebat tale peccatū committē illud adiscat: ⁊ si ducat in tētatōne: vbi grā si fatei se commisisse viciū luxurie nō statim iterroget p̄fessor si seipsū manib⁹ polluit ⁊ hī: sed ita paulatim iterroget de modo ⁊ circūstātijs talis peccati commissi ⁊ hī. **T**ertiuū est qđ in peccatis carnalib⁹ nō de scēdat nimis ad particulares circūstātijs n̄ necessarias: qz b̄ ē se ipsū in tētatōne iducere: ⁊ ad inuentionē peccatorū docere eos qđ ignorāt: ⁊ aliqui postea talia referuntur in plateis in derisū ⁊ scandalū sacerdotū: vbi grā si vir fatetur polluisse mulierē ex vas obitū: nō vltēr querant p̄fessores in qua pte corporis ⁊ quō: sit iaz h̄z vltimā spēm peccati: alias vō turpitudines quas miseri homines inueniunt: ipsimet si volunt expriment.

De circūstātijs p̄ccōr ⁊ ibi versas earum: ⁊ qđ circūstantie sunt in quintuplici specie. § 3.

Ed nota qđ p̄fessor nō solum d̄z iterrogare de mortalibus sed etiaz de circūstantijs qđ aggranant vel alleuiant. **U**nde Innocen. in. c. ois. d̄ pe. ⁊ re. dicit. **S**it discretus sacerdos ⁊ cautus: vt more periti medici sup̄infundat vinum ⁊ oleum vulneribus sanciat diligēter ing

rens peccata ⁊ eorū circūstātijs qbus diligēter ⁊ prudēter ingiū itelligat q̄le ei debeat prebē p̄siliū: ⁊ cuiusmodi remediū debeat adhibere diuersis vtēdo exp̄m̄tis ad sanandū egrotū. hec ibi. **A**d illud facit qđ dicit Augu. de circūstātijs p̄ccōr: de pe. di. §. c. p̄sideret qualitate criminis: ī loco: in tēpore: in p̄sueratijs: ī p̄sone varietate: q̄li hoc fecerit intētiōne: ⁊ ipsi⁹ vicij multiplici executione.

Quis ista varietas p̄fiteāda est ⁊ dicenda. **P**olēdū est nō solū qz peccant: s̄z qz se v̄tute ⁊ grā p̄nuant: doleat aliorū vitā in suā fuisse cōruptā. s. suo exemplo: ⁊ cōmodū qđ dedisset p̄ximo suo exemplo bono: doleat de tristitia quam intulit bonis peccando: ⁊ d̄ leticia quaz eis nō adhibuit: hec Aug. **Q**ue oia itellige s̄m qđ declarant hic. **P**llas at circūstātijs que trahūt peccm̄ in alterā spēm: oz necessario p̄fiteri s̄m **T**ho. Alb. ⁊ alios doctores. **A**lias. n. circūstātijs cōfiteri: cū sint peccata venialia p̄fectioris ē virtutis: n̄ tñ ē necessariū. **P**e. de pal. i. 4. di. 16. dicit qđ numerus circūstātiarū p̄prehendit hoc vsu. **Q**uis quid vbi p̄ q̄s gbus. s. auxilijs cur q̄tiēs quō qñ. **R**ay. vō addit octauum. s. quotiens: ⁊ vbi in. vsu d̄r gb⁹ auxilijs: īpe dicit p̄ quos. **P**icit q̄s: p̄ varietate p̄sonarū. ⁊ status etatis sapientie ⁊ ordinis: ⁊ sic fuit ḡuissimū peccatū **A**de: qz q̄sto gradus altior tanto casus gravior: ⁊ ingratiudo

maior. Quid: vtrū malū qz phibitū. vel ex genere suo. vtz mortale vel veniale: an occultū l manifestū: z quātū ad hāc pditionē graui⁹ fuit peccatū Cain qz Ade: qstas. n. grauis homicidij. graui⁹ or est peccato gule vlt superbie.

Ubi: qz in loco sacro gūius peccatur. Per quos: qz traxit illos ad peccādū: qd est pprius diaboli: vel quos posuit mediatorē ad malū ppetrandū: qz pccōz illoz ē particeps: vel cū quib⁹: p qbus z p quos. Quotiens: nō solū qstū ad puetudies: sed et qstū ad numez q numerus referē ad actō nē. nō ad obiectū actōis: vbi grā Si hō in iniusta ptreccatione accipiat saccū plenum mille florēis ē tñ vnum furtū. Si aut tres florenos accipiat diuersis actibus successine erunt tria facta: qz i ipso actu est pccm semp eēntialiter z iō non pōt vnū i plurib⁹ actib⁹.

Cur: an ex infirmitate vel ignorātia vel elatione: vel quali intētiōne fecit: qz mortalia peccata trahunt specie a fine: iō hoc diligēte est explicādū. Qui. n. furat⁹ vt mechei magis dicēdus ē mechus qz fur: z tñ vnum peccatum est i vno actu: sed hñs plures deformitates. Quō: naturali vel inaturali: qz semper est grauius in eodē genere. f. agendo qz patiēdo. Qu: si i sacro tempore: puta diebus festinis: vel alio tempore z de perseuerantia in peccato.

Circūstantie peccatorum cō-

fitende sunt in mltiplici genere. Declaracionem huiusmodi. f. quando circūstantie peccatorum sunt confitende sic dicit Pe. de pal. Circūstantie sunt in quintuplici genere. Prime sunt que non alleuiant nec aggravant sicut ille q nullam important convenientiā vel disconvenientiam ad ratioēz nec ex se: nec ex suspiciōne: vt furari cūz manu dextra vel sinistra z istas pfiteri ē superflū. Scde sūt que alleuiāt. f. que ipōrtāt cōnvenientiā. vt facere malū ex bōa intētiōne vel ignorātia: z istas cōfiteri est iperfectū: nisi timerz scādulum pfectoz. Terte sūt que important disconvenientiam ex suspiciōne: vt furari multū. z istas pfiteri est pfectū: qz aggravāt peccatū: nisi imineret periculū sui vt pfectozis: vel alteri tertij. Sz qz nō mutāt spēm nec aggravant in infinitū: non est necessariū eas cōfiteri scdm Tho. sed Pe. dicit qz quāuis ista sit cōis opinio: tutioz tñ est alia. f. vt pfitear eas. f. cū notabiliter aggravāt: vt furari centū multo graui⁹ est qz furari vñ. Quarte sūt que aggravāt: z mutāt spēm: n tñ i infinitū gravant: vt qñ vtrūqz ē veniale: vt qñ pñū ē mortale scdm veniale: vt i spēb⁹ gule qñ una aduenit alteri. z sūt quandoqz veniales z quandoqz mortales z istas confiteri non est necessariū: nec illō est p hoc qd dicit Tho. z communiter alij. f. q

que mutant specie necessario sunt
confitende: qz loquitur de illis q sunt
mortalia. **N**o at quare non e ne
cessarium eas confiteri e ista: quas
circumstantia est confitenda neces
sario: no qz mutat specie: vt pz in
veniali: sz quia mutat in infinitum
vt patet in mortali. Sed circumsta
tia no mutas in infinitum: naqz ag
grat in infinitum: qz itedit penas
z no extendit. Extensio eniz e ifini
ta: nec pot crescere: sed itensio est
finita: z semper pot cresce. Nul
la ergo talis q no mutat seu agra
uat in infinitum e necessario confiten
da. Quinte mutar z quqz aggra
uat in infinitum: vt qn veniali actui
puta ad gulas studiose pparatas
addit ebrietas: vl notabilis an
tipatio hore i ieiunio sine causa
Sed vtz in religioso sit mortale
qd alteri e veniale. dicendum q no.
puta dicendo vbi ociosu z hi nisi
speciez mutaret: qz nubet vl velle
nubet: qd secularibus non est pec
catum: si hoc fiat ca plis genera
de. vl veniale ppter voluptatem
e mortale fligioso pfesso clerico
vl ordinato: qz sacrilegiu e non
antem pmi motus luxurie furti: l
inidie: qz nullas vouet se no ha
bituz pmos motus q no sunt in no
stra ptate. hec pe. de pal.

Circumstantie q trahunt peccata ad
aliud genus se confitende.

Nota fm Tho. in qua
dam epla: q ille circum
stantie dicuntur trahere
peccatum ad aliud gen? Et ideo

o necessitate pfitende que habent
spale repugnantia ad aliqd pcep
tor diuine legis. Sicut furtu sim
plici repugnat huic pcepto: non
furtum facies. Si vero fiat furtu
i loco sacro circumstantie loci: illam
repugnantia hz ad aliud pceptor
qd est de veneratione sacramen
torum: z aditur noua species pec
cati z sic de alijs.

Pecca commissu die festo trahit
ad circumstantias alias.

Item Nico. de lyra super
Exod q peccatu morta
le commissu die festo hz
spiritali repugnantia ad illud o
sacificatione festoz z sabbati: qz
magis est op? fiale op? peccati qz
opus manuale. Op? aut fiale ibi
phibetur. z sic est mortale vltra
ppria dformitate sue me: ex hoc
q committitur i die festo hz alia o
formitates q oportet confiteri: z
in fine dicit ides Tho. q illud q
dr circumstantias non trahetes pec
catu. ad aliud gen?: siue spetiem
no ee de necessitate pfitendas: no
ee. referendum ad numez peccato
rum z eiusde spei: qz numez tene
tur confiteri si pot. qz no est vnu
sed multa: z hoc nota diligeter.

Nota tertio q cu cogita
tio cu deliberatione ra
tionis in actum peccati
mortalis. s. deliberandi illum a
ctum agere: etiam absq opere sit
peccatu mortale: ideo ad singu
las peccatorum species post pec
cata operis interroga etiā o pec

catis cogitationū illi⁹ peccati tm̃:
 ⁊ de peccatis oris: ⁊ cū opus ali/
 cuius peccati ⁊ deliberatio mētis
 ad illud agendū absq; opere sit
 eiusdem speciei specialissime: sed
 differt fm̃ maius ⁊ minus: vel p/
 sectū ⁊ imperfectū: qz. s. mai⁹ pec/
 catū est in opere q̃ i sola cogitati/
 one: iō etiā de circumstantijs hi⁹
 cogitationū interrogādum ē: pū
 ta si dicit penitēs se p̃sensisse co/
 gitationib⁹ luxuriosis: qz pōt h⁹
 esse multipliciter: ⁊ i diuersis spe/
 ciebus: iō iterroget de q̃litate ip/
 sar cogitationū: vt si deliberant
 tale peccatū cōmittē cum soluta:
 qz tunc fornicatio ē: si ipse solut⁹
 est. aut cū p̃ingata: qz tūc adalte/
 riū est. aut cū p̃sanguinea: qz tūc
 incest⁹ est: ⁊ sic de alijs luxurie spe/
 ciebus ⁊ aliorum vitiorum.

Peccatum diuiditur in tria.

Ro aliq̃li declaratione
 p̃dictoy nō q̃ dicit Tho.
 i. z. q. 72. q̃ p̃c̃m diuidit^r
 p̃ hec tria. s. p̃c̃m cordis: oris: et
 operis: n̄ sicut p̃ diuersas sp̃es cō/
 pletas: sicut differūt specie bos ⁊
 leo ⁊ capra: s; sicut p̃ diuersos g̃/
 d̃ns peccati: sicut d̃m⁹ in fūdam̃
 tū diuiditur in parietē ⁊ tectum
 sicut in sp̃es incōpletas. Cōsūma/
 tio igitur peccati est in opere: vñ
 peccatū operis habet speciē cō/
 pletā. Sed p̃ma inchoatio eius ē
 quasi fundatio in corde. **S**e/
 cū d̃ns gradus eius ē in ore: s; q̃
 habeo p̃rumpit facile ad manife/
 standum cōceptū cordis. **T**er

tius gradus est in cōsumatione
 operis. **P**z ergo q̃ hec tria perti/
 nent ad vnaz p̃fectā speciē: cū ab/
 eodē motiua p̃cedant. **T**racūdus
 enī ex eo q̃ appetit vindictaz p̃
 us turbatur in corde: secūdo in
 ṽba p̃tumeliosa p̃rūpit: tertio p̃/
 cedit ad facta iniuriōsa: vt p̃c̃s/
 sionē ⁊ hi⁹: ⁊ sic de alijs g̃buslibz
 vt luxuria. **N**ec tñ sic intelligen/
 dus ē peccata cordis esse sp̃es i/
 cōpletas quasi non sint mortalia
 imo qñ in eis est p̃sensas delibe/
 ratius ad actus qui d̃ se sūt pec/
 cata mortalia: tales p̃sūtitiōes sūt
 p̃c̃a mōtalia et si non ita grania
 sicut peccata operis: vt dictus ē.
Et qñ sunt simul cogitatio cum
 locutione ⁊ opere vnum est pec/
 catum: vt patet de luxuria ⁊ alijs
 peccatis. quando ṽo quodā tpe
 deliberat fornicari: ⁊ alio tpe di/
 uerso ⁊ distanti fornicatur: sunt
 dūo peccata mortalia.

De delectatione vero morosa
 aliquid dicitur suo loco.

Regule quinq; cognoscendi
 peccatum mortale a veniali.

Ad cognoscendum vero
 qñ peccatum est morta/
 le vel veniale nota qñq;
 regūlas. **P**rima est qñ amor
 affectio ad aliquam creaturaz. s.
 se vel aliam tm̃ crescit: vel est taz
 magnus q̃ in eo p̃stituit vltimos
 finis. i. q̃ nec actu nec habitu oz/
 dinat illam creaturam: aut ei⁹ di/
 lectionem: aut etiam seipsum fm̃
 deum: ⁊ vellet cum tali creatura

attendat se ipsū q̄ sibi vellet fieri: z q̄ sibi nollet fieri: z p̄ qđ factū z nō factūz solvere inter se z amicū suū amicitia q̄ simul hēnt.

Tertia regula: qñ omittat̄ s̄ p̄ceptum dei z ecclie: vel legis nature vel superioris: q̄ p̄cepta s̄ de necessitate salutis: v̄l s̄ votūz publicum: v̄l p̄natam: v̄l contra iuramentum licitū: z tūc est mortale peccatum. qñ v̄o citra: tunc nō est mortale.

Quarta r̄gula: cū aliquid fit vel cōmittitur vel omittitur s̄ cōscientiam vere v̄l false dicantēz aliquod peccatū mortale vel s̄ cōscientiam formidantēz pbabiliter: v̄l dubitative an aliqđ peccatū sit mortale: tūc semper est mortale si cōscientia nō sit sufficienter instructa.

Quinta regula: de actib⁹ int̄as manentib⁹ qñ quidā h̄z solaz cogitationem de aliqđ q̄tuncq̄ turpem: vel malas absq̄ cōplacencia seu delectatione v̄l cōsensu: tunc nunq̄ ē peccatū mortale: vel nūluz: vel veniale. qñ v̄o ē cōsensus ī actū qñ esset pcc̄z mortale: tunc sēp ē peccatūz mortale: qz de⁹ voluntatem p̄o facto acceptat. qñ autem cū cogitatione aut cōplacencia est delectatio mortosa in aliquo turpi specialiter in libidinosis: tunc est mortale fm̄ dēz.

Augu. esto q̄ non sit consensus ī actum fm̄ hoc dictum Augu. iudicium est de peccatis interiorib⁹ ad quod etiam facit distinctio sup̄ap̄osita de sēxualitate z atione: z de peccatis p̄uenientib⁹

ribus et sequentibus deliberatio nem. Applicando igitur septem vitia capitalia que non semper sunt mortalia: sunt male radices in homine ex quibus oriuntur septem venialia.

Que debeat seruare et scire confessor vitia et necessaria in ipso exercitio confessionis. §. 4.

Ultra excoicationem iuris communis sciat confessor si penitens incidisset in sententiam constitutionis synodalis: ideo debet investigare de constitutionibus illius diocesis. si quis haberet: vel etiam puencie vel legationis: ut melius possit penitentibus providere. Diligenter querat de numero peccati: quatenus incidit in id vel illud: quia homines sepe trahunt illud leniter: et de circumstantiis: et necessariis: et de peccato quod alteri iam rite confessus est: non querat cum non teneatur nisi in casu in quo tenetur confessionem iterare: de quo plenius in titulo prece. et non solum de peccatis opere perpetratis: sed etiam de peccatis cordis et de numero eorum: que persone parvipendunt infrogandum est. Et quod per Thomas. i. peccatum cogitationis et operis in eadem materia sunt unius et eiusdem speciei: sed differunt secundum magis et minus: quod scilicet peccatum operis est gravius peccato cordis. Id est interrogandum est de specie: et circumstantiis necessariis peccatorum cordis: ubi gratia. Si dicit se in mente solum deliberrasse mulieres cognoscere in

terrogandum est utrum solutas vel nuptam virginem vel aliam: et qua die: et hoc quod ipsi faciunt illud peccatum esse diuerse speciei. Et si mulier facias eam ex transverso stare: nec faciem eius aspicias: quod facies earum vetus est verbum ait propheta. Sed nec virum debet frequenter aspicere in facie: ne eius erubescere facias ultra quam oportet virosque graues et sapientes dulci et urbanus oportet reprehendere rusticos grossos: ac idiotas diuini: ne peccata sua parvipendant ex leuitate sermonis. Stimulatos vero ex dolore et desperatione: quantumcumque peccata commissa sunt grauius confortare et animare expectando inducendo exempla David Magdalene Pauli Petri Laetronis et hi iudicatos: et se excusantes aggravare peccata eorum ostendendo picula: exemplo Ade Saulis Iud et hi que se ipsos despaerunt.

Nota per Martinum. Uber. li. de off. or. quod illorum confessiones prius sunt audiende et libetius quod magis indigere putantur: vel quod raro venire solent vel quod sunt extranei: vel quod sunt in maiori statu: vel de quorum confessione speratur utilitas futura. Quomodo se habere debeat confessor audiendo mulieres.

De die debet audientibus mulieres canere nisi in publico audiant: et nisi ab aliquo videantur: nec multum immorentur: nisi quantum necesse sit confessionis regit: et eis quod

nimis frequēter p̄fiteri volūt aſi
gnēt certum t̄ps eꝝ qđ ipſas non
audiant: nec alijs colloquijs ſe e
is exponant: ⁊ ſēper duris v̄bis ⁊
rigidis vtātur circa illas potiꝰ q̄
molibꝰ. **I**pecille. Et p̄ illos q̄ q̄ti
die audiūt mulierculas ⁊ faciunt
eis lōgas p̄dicatiōes: vñ amittūt
m̄ltū tēporis ⁊ ſcādālū ſeqtur cō
mūniter in ipſis ⁊ ī populis.

Qualis ⁊ q̄nta debeat iniūgi
ſatiſſactio ſeu p̄nia a p̄ſſore p̄ci
tētibꝰ ⁊ qualiter ſe habēre debeat
penitētias iniūgēdo.

Quia qđ p̄ q̄libet peccato
mortali erat regulariter
ſeptēnis p̄nia iniūgen/
da ſeu ip̄nēda vt hētur. 22. q. 1.
c. p̄dicādū. in glo. ⁊ 33. q. 2. c. hoc
ipſum. ⁊ 8. ſe. qđ ſeruabatur anti
quitus: ⁊ iſta ſeptēnis p̄nia magis
vñ minꝰ aſpera ē ⁊ varietatē crimi
nūz maiōz vñ minōz ⁊ circumſtan
tiarū ⁊ p̄pūctiōes erat: qđ vt dīc
t̄ p̄icro. Apud deū nō tm̄ valet
t̄pis mēſura q̄ doloris: nec tm̄
abſtinētia ciborū q̄ mortificatio
criminū: de pe. di. 1. c. mēſura. **S**z
hodie p̄nie oēs ſc̄ arbitrio p̄ſſo
ris taxande p̄ſideratis circūſtan
tijs criminū ⁊ p̄ſonarū ⁊ hī: eꝝ de
pe. ⁊ re. c. deꝰ qui. Dicit etiā Leo
papa. 26. q. 7. c. tēpora plēitudis
tue moderantis arbitrio ſūt p̄ſi
tuenda: put p̄uerſorū aīos p̄ſper
eris eſſe deuotos. **R**ay. ⁊ **G**uil. ⁊
Spe. in ſuo repertorio hoc tenēt
⁊ generalis p̄ſuetudo ſic ſe habz:
nec eſt p̄ id qđ dicit **G**re. d̄ pe. di.

5. c. falſas p̄nias. dicimꝰ que non
ēz auctoritatem ſanctorū patrūz
p̄ qualitate criminum ponunt.
Hoc enim intellige ſm̄. **R**ay. cūz
ſine neceſſitate rōnabili dimitte
rentur p̄nie antiquitus taxate.
Nā vltra illā cōez p̄nias ſeptēne
p̄ q̄libet peccato mortali in genē
ponuntur alie penitētie maiores
vñ minores p̄ certis peccatis put
hētur in diuerſis capitulis decre
talium ⁊ decretorū: que qđ cōter
non dantur hic non pono q̄ ple
nias habentur in ſūma p̄ſſorū
li. 3. ti. 34. q. 125. ti. de p̄ci. ⁊ re: vbi
ponūtur caſus. 46: de hī. **A**ſt at
ſatis rationabilis cauſa nō dādi
huiusmodi penitētias in diſpoſi
tio penitentiarū ⁊ etiā aliquando
non ſufficeret t̄pus vite. **N**am vt
Ray. ⁊ **H**oſti. dicunt dꝰ p̄ſſor
talē dare penitentiam q̄ verifimi
liter credat illū implere ne ipſā vio
lādo d̄terius ſibi p̄tigat. qđ ſi ma
gna peccata cōmiſit ⁊ dicit ſe pe
nitere: ſed nō poſſe aliquā durā
p̄nias facere: animet eū ad hoc p̄
ſſor ei oñdēdo grauitatē peccā
torū: ⁊ p̄ p̄nīs penitētiā penarū ſibi
p̄p̄ hoc d̄bitarū ⁊ ſic tādē iūgat
ei p̄nias q̄ libet̄ ſuſcipiat: ⁊ ſi ſa
cerdos nō pōt gaudē d̄ oīmo/
da purgatiōe eiꝰ ſaltē gaudeat:
qđ libatū a gheēna trāſmittit ad
purgatoriū. **I**taqꝰ vt dicit **H**oſti.
p̄ſſor nllō mō dꝰ p̄mitte pecca
torē deſpatū ſe ſcedere: ar. 26.
q. 6. c. p̄ſb̄it. ſed potiꝰ ip̄enit ei
vñm p̄r n̄r: vñ aliud leue: ⁊ alia

bona q̄ fecerit: vñ mala q̄: tolera/
uerit sint ei in pñiā. **Doncoz** Tho
i hoc **Hoc** tamen sane intellige:
videlicet si ip̄s alias penitet: z di
cit se patū facere qd̄ debz: s̄ hoc
bon' pñie sufficere non posse tūc
ppter hoc q̄ntuncūq̄ deliquerit
nō d̄z dimitti sine absolutione ne
se desperet. Sed si dicit se non
posse dimittere odiūz vñ caste vi
uere: vñ alienam nō velle restituē
vel artem dimittere q̄ sine mor/
tali peccato exercere nō pōt: vel
aliud huiusmodi cū possit nullo
modo d̄z absolui s̄z **Tho.** **pe. de**
pal. **Alb.** qz vt dicit **Grego.** z. q.
3. c. **Lunc** vera ē absolutio sacer/
dotis: cum infim sequit arbitriū
iudicis. z. q. i. c. deus omnipotens
qui nunq̄ absoluit. **de. pe. di. i. c.**
nemini. **Sacerdos** autem nullas
d̄z cōmittere falsitatem in sacra/
mentis vītatis: vñ de **pe. di. 5.**
c. frēs nostros amonemus: vt fal/
sis pñiis animas laicorum deci/
pi non patiant. falsas pñias dicit
euz sic agit **de vno:** vt n̄ recedat
ab altero. **Uerū** si tale peccatuz
pur vult confiteri obeat audir!
ei' p̄fessio: vt dicitur extra d̄ **pe. z**
re. c. q. quidaz. z si aliquid debet
iniungi nō tñ absoluedo euz: s̄
ei declarādo q̄ ppter hoc nō est
absolutus: s̄ tñ satisfaciāt p̄cep/
to ecclie annualis p̄fessionis sien
de: z hortetur euz q̄ faciat oē bo
nuz qd̄ pōt: vt deus cor ei' illu/
stret ad pñias: vt d̄r **de. pe. di. 5. c.**
falsas. z sic nō est dimittendus si

ne p̄fessione ne d̄speret: q̄ si iter
p absolutione ostendendo scan/
dalum z desperationem si nō ab
soluatur: nullo modo debet ei as
sentire l̄z tamen ei d̄clarare: q̄ fie
ri non potest: nec iurare euz. **Et**
si permanet in scandalum non est
curandum: qz est scandaluz pha
riseorum. z. q. 3. c. inter verba.

Quatr se habere debeat p̄fes/
sor pñias iniungēdo penitētib'.

Imponendo pñias: ne
vilescat auctoritas ecclie
se arbitretur confessor
z ne potestas clauium contēpna/
tur: **de. pe. di. i. c.** sunt qui arbitra
tur. **50. di. c. absit. z. c.** figs p̄poste
ra. nimis malū ē si pur p̄tigat' er/
rat q̄ erret dādo nimis puaz q̄
nimis magnā: vt d̄c **Thyso.** z6.
q. 8. c. aligāt. qz vt ibi d̄c. **De**
lius est deo reddere rationem d̄
nimia misericordia q̄ de nimia
seueritate. si enim benignus est
deus: vt quid sacerdos vult esse
austerus: exemplum habemus a
Christo vt dicit **Ray.** qui nulli
nunq̄ grauem imposuit peniten/
tiaz: sed dixit **Vade z ampli'** no
li peccare z ad hoc maxime de/
bet attendere confessor excidef
ab eo cas z occasiones peccato/
rum: puta si p̄uersatio eius euz a
liq̄ vñ aliqua ē occasio ei alienius
ruine d̄z iponere sibi qd̄ dimittat
si pōt z hi': **de. pe. di. 3. c.** satisfi
ctio. aliqñ inponere potest ei lo/
ci mutationez: qui ei est ad scan/
daluz si fieri pōt: **di. 8. c.** valet.

aliqui tñ res sic se hñt: qñ siñi n̄ p̄t
Lōtraria pñia dñz iponi dñcto
Rem imponēda ē pñia p̄
ria ad maluz qđ cōmisit
fm Ray. videlicet super
bo opera humilia: galoso ieiuni/
um: auaro elemosyne: z hñ: qz cō
traria pñijs curantur: de pe. di. z.
c. z. Quod intellige si credit illū
velle: z posse perficere. Hoc. n. ē
ad bene esse imponere magi istā
q̄ illam. Itē si est negligēs ad au/
diendū vñbz dei sibi pōt iniūgē
fm Jo. qñ audiat certā numerum
p̄dicationū. Debet tñ canere p̄fel
sor ne det talē pñiam: p̄ quas fiat
alteri p̄iudiciū: puta si p̄uo iūan
gatur longa peregrinatio vel ie/
iuniū plixū ita qñ eius domin⁹ re
ciperet detrimētū de seruitio suo
si etiā imposeret vxori vt daret
multas elemosynas: dabit de bonis
viri si parafrasalia non habet.

Pro peccato occulto non de
bet dari manifesta penitentia.

Rem pro peccato occulto
non est manifesta penitē/
tia iniungenda scilicet ta
lis: vt possit inde oziri aliqua sus
picio peccati commissi.

Nota fm Jo. an. super
cle. dudū. de sepul. sup. q̄
bo audire. qñ p̄us dñz facē
dos imponere pñiam q̄ facē ab/
solutionē a peccatis: qđ pbat ex
ipso textu cle. que p̄us loquit de
pñia iniungenda: postea de abso
lutione: tum etiā ex rōne: qz cum
absolutio sit complementū z for

ma in penitentia: pñis dñz esse sa
tisfactio que est pars materialis
pñie: saltē i pposito actuali vt ex
p̄ressa satisfactione: que dñz iponi
per sacerdotē acceptet eam peni
tens sicut p̄fessus est: z doluit: z i
de segtur absolutio. Sed pñium
dicit esse de cens. c. si. vbi dicitur
qñ archiepi pñt in visitatione ab/
soluere: z penitential iponere: q̄ h̄
de necessitate non p̄cedit: qz tam
cōiter fit contrariū: vt. s. pñus ab
soluat z postea iniungatur penitē
tia. quocūq; fiat vel ante vlt post
sufficit. Presupponit. n. cōfessor
illū habere ppositum eā faciendi
qđ sibi iniungat cum ipsū penite/
at. Secundum Job. si penitentem
absoluis: cuius generalem p̄fessi
onē audiuisti absoluas euz: z a pe
nitentijs oblitis iniunctis ab ali/
is sacerdotibus: z si aliquaz peni
tentiay iniunctarūz memor sit qñ
non impleuerit eas: si indicauerit
expediens committes eas nisi es/
set i casu a quo n̄ posses absoluē.

De permutatione penitētie ha
bes. s. ti. p̄cedenti. c. si. vbi etiā
multa dñ satisfactione. **D**emo/
riale dicēdum penitenti circa pe
nitentiam siendam.

Antū est et sibi declara
re z p̄mittere: qñ si aliq. die
ex oblivione vt negligē
tia dimitteret pñias iposita: puta
ieiuniū l' orōnes: z huiusmodi: qñ
possit alia die communicare.

Et s̄z. pe. d. pal. p̄salēdū ē diui
tib⁹ z nobilib⁹ a q̄rat p̄cipatiōes

bonoz q̄ sūt in religionib⁹: i q̄b⁹
sūt ⁊ plures penalitates q̄s alibi: ⁊
magis deo acceptē: ⁊ q̄ in penitē
tiam iponat eis q̄ n̄ solū que fa/
cient p seipso: sed et que p̄cra
bunt ab alijs: ⁊ oīa quoz sp̄calit̄
sūt p̄cipies. Dicit et̄ **Pe. d. pal. in**
4. q. d. 3. p̄fessor cum minorē peni
tentiā debito imponit: inotescere
ei q̄ illa penitentia sibi imposita
nō est digna: ne decipiat putans
sufficere: sed q̄ deberet p̄ q̄libet
mortali septenē agere p̄nias: quā
si hic non p̄ficiet i purgat ozio lu
et. **Si tñ per illam declarationē**
crederet eum incidere in despati
onē: non debet sibi hoc dicere.

Quid fiendum qñ penitens n̄
confitet peccatum aliquod mor
tale quod confessor scit eē in eo.

Quod p̄fistente aut̄ qui nō cō
fitetur aliq̄d mōtale: qd̄
nōnit d̄ eo p̄fessor ex eo
q̄ non reputet illud peccatū. Dicit
Boss. in q̄libe. 9. q. si est certū illd̄
esse mortale: tñ q̄cūq; p̄fessor d̄
bet ei facē p̄sciētia d̄ eo: cū cōfes
for ordinet ad utilitatē eius. Sz
utilitas ei⁹ ē q̄ sciat statū suū: nec
d̄ eū absolueret: sed reputare enī
indignū ⁊ indispositū ad recipiē
dum absolutionē dū manet i tali
statu. Sed dubiū est vtz sit mor
tale: ⁊ opiniones doctoꝝ sūt diuē
se: v3 vtz sit licitū emere reddit⁹
ad vitā: tunc autem confessor est
ordinarius eius: ita q̄ tenet con
fessionem eius a dire: ⁊ tunc si sit
opinionis illius q̄ illud n̄ sit pec

catum debet eum absolue simpli
citer. **Si aut̄ credit q̄ sit peccatū**
debet ei facere p̄sciētia q̄ p̄fitef
se diligenter informet de illo fa
cto vtz sit peccatū: sed dato q̄ il
le non vellet recognoscere illud
esse peccatum: nihilominus exq̄
ē ordinarius tenetur eum absol
uere: nec debet eum reputare iha
bilem ad absolutionem: q2 h̄ ex
errore ⁊ non p̄terna opinione p
cedi. Ordinarius autem absolue
do debet sequi cōmane iudiciū
ecclesie non suū. Si autē sit
confessor delegatus qui in nullo
tenetur confitenti nisi velit: si cre
dit illud esse mortale non debet
eum absolueret q2 ex mera volū
tate dependet vt absoluaatur: vel
dimittat. debet. n. sequi propriū
iudiciū in absoluen do: ⁊ pecca
ret si absolueret. Nec Boss.

Sacerdos dicit solnere l̄ liga
re tripliciter ⁊ de modo ⁊ forma
absolnendi. §. 6.

Quia tandem fm̄ **Rai. q̄**
sacerdos dicitur solnere
vel ligare tripliciter.

Uno: per ostensione3 id est on
dendo solutum vel ligatum: di
co cū absoluitur. I3 enim sit pecca
toꝝ per contritionem a deo abso
lutus: tñ in facie ecclesie adhuc
manet ligatus. ⁊ sic intelligitur. c.
quātūlibet. de pe. di. i. Alio: li
gat sacēdos dādo p̄nias ad quā
obligat p̄ccōꝝ: ⁊ soluit cū penaz
sibi debitā dimittit: l̄ ad sacramē
ta admittit: d̄ pe. di. c. multiplex.

Tertio modo p excoicationez
z absolutionē ab ea. z. q. 3. c. nō
fit. tñ fit s̄m. **Pe.** absolutio a pec/
catis realiter per mysteriū sacer/
dotis: nō quidē pncipaliter z au/
ctoꝝitate: qz hoc est ppriū dei:
de pe. di. i. c. v̄bū. **Nec** solum oī/
siue: qz z hoc faciebāt sacramēta
veteris legis siue testamēti: nec so/
lū deprecative qz sic magis absol/
ueret bonus laicus: q̄ malis cle/
ricus: nec solū p stritionē p̄fitētis:
qz tñc nūq̄ q̄s efficeret ibi de at/
trito cōtritus. **Sed** operat̄ istru/
mentaliter absolutio ad remissio/
nez disponēdo ad grām: z nisi op/
ponatur obstaculū fit d̄ attrito p̄/
tritū: z iā p̄tritio adauget grām.

Nec **Pe.** d̄ pal. cni concoz. **Tho.**
z fit hoc v̄tate clauis q̄ dicit̄ plu/
res in effectū: qz vna ē ptās discē/
cēdi: alia diffiniēdi. **Vna** tñ ē eēn/
tialiter. s. ptās indicādi i foro aīe
collata a deo z i aīa ip̄ressa dele/
biliter p susceptionē sacerdotij:
h̄c **Pe.** s̄m v̄o **Ray.** nō. qz triplex
est iudiciū. s. dei. Petri z celi. **In**
p̄mo absoluitur peccatoz p strī/
tionē. **In** secūdo. s. iudicio Petri
i. p̄fessionis p absolutionē: si tñ p̄/
us sit absolutus a deo saltē ordi/
ne: alioquin nō: vñ dicit̄. z4. q. i.
c. manet Petri p̄uilegiū: quando
ex equitate fert iudiciū. **In** t̄tio
i. iudicio celi. i. curie celestis: absol/
uitur p approbationē: de pe. di. i.
Alio modo z alijs v̄bis dicit̄ tri/
plex iudiciū. **Primum** dei. **Secū**
dū petri i ecclesia militāti. **Tertius**

am̄ sursum in ecclesia triūphāti. **Prī**
mū est quo de mūdat aīam i con/
tritione z p̄cedit: reliq̄ duo. s.
tēpoze dignitate z effectū. est. n. il/
le q claudit z nemo aperit. apit z
nemo claudit. **Secū** qz sequitur
p̄ illū ē iudiciū sacerdotis: q au/
ctoꝝitate clauis ligat. **Et** soluit eo
mō quo paulo ante dictum est.

Tertius qd̄ sequitur ē iudiciū ap/
probationis. s. celestis curie z an/
gelozum.

Forma v̄boꝝ absolūēdi p̄cētē.

Scit **Pe.** d̄ pal. qz homo
q̄a ignorat vtz vnq̄ fece/
rit vnā perfectā confessi/
onē expedit qz in omni cōfessiōe
sacramentali p̄ oīa sua peccata spe/
cialiter enumerata sequat̄ gene/
ralis clausula. s. de oib̄ alijs mor/
talibus z venialib̄ cōfessis z n̄ p̄/
fessis ac oblitis: dico meā culpam
z sic sequit̄ absolutio: z sic vale/
bit ad remissionē culpe z pene et̄
mortalis z scite ac et̄ oblite: ad q̄s
tñ nō tenebatur als in sp̄ali p̄fite/
ri iterū qz. s. sufficiēter p̄fessus ē.

De forma z vi' verboꝝum que
requiruntur in absolutione.

Hoc autem absolutio/
nis s̄m **Tho.** in tractatu
de forma absolutionis ē
hec quantam ad substantiam.
Absoluo te: z cōsuevit: addi ego
z a p̄cīs tuis: z si n̄ diceret s̄b̄ itel/
ligeret. q̄a. n. i sacramētis verba
habēt efficacīa z institutionē tenē/
da sunt determinata verba con/
sonātia institutioni diuine dicēti.

Quicūq; solveritis: et ista vba cō
ueniūt ego te absoluo. **I**dem In
no. et Posti. De ista et alijs formis
diuersis absolutionis ab excōi/
catione et peccatis dicitur ifra in
fine in fogatorij. Solz autē papa
aliqñdo tāta facere gratiam qb^o
dam ut ab oib; censuris et pe/
nis simpliciter iuris: et ab hoīe la/
tis possit absolui in foro saltē cō/
scientie: et tūc p̄fessor pōt ista for/
ma uti q̄s a curia romana habui/
et vsus sum.

Forma absolutionis ab oib;
censuris et penis: tā a iure quā ab
homine latis.

E plenitudine potat^r apo/
stolice: cui⁹ auctoritatez
p p̄nti gero absoluo te
ab omnibus censuris ecclesiasti/
cis sententijs et vinculis excōica/
tionum suspensionum et interdī/
ctam ab homine q̄s a iure latis
nec non ab oib⁹ negligentijs et d/
fectibus cōmissis in sacramentoz
administratione officijs actibus
tuis: vlt^o nomine tuo factis supplē
do d solita. applice sedis clemen/
tia oēs dfectus eozūde aboleo et
oēs maculā ifamie et i habilitat^r
vñcūq; ptract^r: dispēloq; tecūsu/
p oī iri glaritate: simōia i ordier
bñficio actine t passine q̄cūq; oc/
casione t cā: et circa te i collatōe
ordīū et alioz sacramentoz ptract^r
leu pmissis. Restituo et habilito
te ad statū samā honorē et execu/
tionē officioz ecclesiasticoz q̄rum
cūq; ac ad omnes gradus di/
gnitatum et honorū: ad beneficia
ecclesiastica habita et hñda et tibi et
his que habes de nouo pūdeo
relaxando tibi fructus quos ma/
le pcepisti seu lesa conscia ex eis/
dem: ac alia que i ludō ex succes/
sione ac alias ad te puenērūt q̄ ibi
iacent restitutioni vage i forma
plenissima. **I**n nomine patris et fi/
lij et spūs sancti amē. Si autē ali/
quis dubitat an p istis spālīs exi/
gat forma absolūcōdi necessaria:
qui a sede aplica hñt p̄uilegiū q̄
in articulo mortis dūtaxat semel
possūt absolui et hñe plenā remis/
sionem oīum suoz peccaminum
i a culpa et a pena: vt alij expmūt
regit^r s; q̄ a magistris tā i p̄cilio
p̄statiēsi q̄ basilien⁹ dēm fuit q̄ n̄.
S; sufficit q̄ ea oīa et singla faci/
at p qb^o p̄fata indulgētia dat: put
i bullis vlt^o p̄uilegijs taliū expmūt
nec putet aliq; q̄ qñ in articulo
mortis fuit semel absolūt^r plena/
rie: et vsus est semel illo p̄uilegio
q̄ p^o ea i alio articulo mortis vti
illo itēz valeat: nisi papa latiozes
auctoritatē daret: q̄s dat qñ pōit
q̄ in articulo mortis duntaxat se/
mel: et ita **I**nsū ē i p̄cilio cōstanti/
ensi alio a clarissimis viris plib⁹
d h̄ regit^r. Nec mix. quia p̄uile/
giū d indulgētijs tm̄ valet: t dat
q̄tū sonat: n̄ at extēdi d; vltra.

Quid siendam qñ confessor
absoluit penitētē d quo n̄ dñuit.
Ed quid d confessore q
absoluit confitentem: de
quo non debuit aut ex

ignorantia vel verecundia vel festi-
natione vel huiusmodi: et confessor postea
expit se errasse: nungd tenetur co-
fiteri hoc dicere. **R**espōdetur huius-
modi oēs q̄ p̄fessus excusat̄ est: et corā
deo absolutus interi q̄ nescit: li-
cet p̄fessor nō dicat qd ergo sa-
ciat. **C**ollatio facta fuit d̄ hoc cū
multis notabilib⁹ doctorib⁹ theo-
logie i p̄cilio basilienſi. **N**az qdaz
dixerūt q̄ p̄fessor d̄z auctorita-
tem a superiore ipetrare absolue-
di eū: et si sū magno scādalo fieri
pōt: vocare nō absolutū: et sibi vi-
cere ac eū absolue post audita
p̄fessione: vel si magnam scādala
timeretur absoluat eū absentem:
si ab vltima p̄fessione adhuc spe-
rat esse in grā: Aut et alijs placu-
it si notabile scādala timeret sū-
mo sacēdoti deo cōmittat et solā
cōdignā p̄niam p̄ ei⁹ negligētia p̄-
agat p̄fessor: p̄sertim qm̄ multita-
do sic est neglecta: vel multi eorū
distāt a loco vbi ē p̄fessor.

Quid d̄ p̄fessore q nō iteligit
penitentem.

Quid etiā sc̄iendū est d̄ eo
q̄ p̄fitetur et p̄fessor non
intelligit eū: aut ex do-
mitione aut ex impitia vel distrac-
tione nimia vel simili cā. **R**ndet
Jo. de bar. theolog⁹ antiqu⁹ do-
ctor i q̄lib. suis. Sacramentalis
absolutio ideo exigit cōfessionē
omnis. v̄o p̄fessio inportat rene-
lationem q̄ nō pōt esse sū relati-
one vnus et perceptione alterius
cum ergo alteram istoz d̄ficiat. f.

p̄ceptio sacerdotis in p̄fato casū
d̄ illo peccato n̄ credo eē p̄fessio
nē: et p̄sequēs nec impendi ab-
solutionē. **H**ec ille. **S**ed istud vi-
detur debē intelligi vbi obaudi-
ta sūt peccata grania q̄ sūt de ne-
cessitate salutis p̄fitēda: nō d̄ ali-
is q̄ cadunt sub p̄cilio: et vbi t̄tia
modica obaudiunt rāzo ab eo
q̄ alis nōscit p̄sonā. **A**n penitēs
tineat iterare penitentiam ei tūn-
ctā in peccato mortali facta: i to-
to vel in parte: et an dicta p̄nia tali-
ter facta ei valeat in foro militan-
tis ecclie. §. 7.

Trum v̄o p̄niam seu satisf-
factionē ipositaz p̄ abso-
lutionē d̄bitā i peccato
mortali factam: vel in toto vel ipse
teneatur homo iterare. **S**uper
hoc sūt varie opiniones. **I**n hoc
tamen omnes concordant q̄ sa-
tisfactio facta i mortali non valet
ita sicut nec alia opa facta in mō-
tali valēt i foro d̄i ad tolēdū vel
minuēdū d̄bitū pene p̄ peccatis
ad qd ordinat̄ oīs satisfactio: qz
cū nō sit amicitia cū deo nō pōt
eē acceptū tale op⁹ ipsi deo sic sa-
ctū. **S**ed vtp̄ valeat i foro ecclie
militantis: ita q̄ nō teneat eā itera-
re. **I**n h̄ ē varietas opinionū: et a-
liqui dicūt q̄ teneat iterare q̄a cū
nō potuerit satisfacē deo: nec etiā
potuit satisfacere sacerdoti: q̄ i p̄-
sona dei illud sibi iniunxit. **S**ed
pe. tarā. et Jo. pi. vident simpliciter
dicere sine distinctione q̄ ta-
lis non tenetur iterare tales satisf

factiones: quia satisfecit i foro ec
clesie militatis in q̄ date sūt: z vbi
nō indicatur de dispositione inte
riori. **I**dez videtur scire **Q**uincē.
i speculo h̄storiali li. 9. z. d. **A**n
bal. in. 4. Et p̄ ista opinione vide
tur satisfaceri iposito septēis p̄nie
que regulariter fiebat pro quo
libet mortali antiquit̄: vt. 22. q.
i. c. p̄dicādūz. Et verisimile ē q̄ i
tāto iternallo aliqd mortale con
mittebāt. vñ si oportuiss̄ iterare
fuisse laq̄ū iponere aimab̄. **I**bo.
vñ cū **A**lb. 4. distinguūt d̄ satisfac
tione dicit eis q̄ qdā s̄ satisfac
tiones i gbus remanet aliqs ef
fectus i satisfaciētib̄ etiā postq̄
actus satisfactionis trāsīt ut ie
iunio r̄munet corporis macera
tio vñ d̄bilitatio: z ex elemosyna
subst̄tie diminutio: z tales satis
factiones i p̄ccō nō oziterat qz qn
tū ad illd̄ qd̄ ex eis r̄manet p̄pe
nitentiā seq̄ntē acceptē s̄c. **A**lie vñ
satisfactiones s̄c q̄ nō r̄grunt effectū
i satisfactione: postq̄ trāsīt actus si
cut i oīoe z huī. **A**ctus eis infior
q̄ totalit̄ trāsīt nullo mō vinificat
vñ oz q̄ tales satisfactiones iterēt
Eādēz opinionē tenet **p**e. d̄ pal.
magis declarans. dicit. n. q̄ i sa
tiffactionibus habētibus effectū
derelictum post opus: vel elimo
syna p̄uinationem eris. **I**eium
corpis debilitationē z h̄i: si po
stea penitet z perseueret. **S**icut
baptismalis character habet ef
fectum recedente fictione sic et
istud derelictus ex sacram̄to qd̄

opat̄ ex ope opato incipit valere
ex sequēti eius approbatiōe z sa
cerdotis ratihabitione: cū illum
vere penitet z n̄ ex simplici vinifi
catione: qz opus opans mortuū
nūq̄ vinificat: z sic illa p̄nia satis
facit: nō solūz i foro ecclesie: s̄z ē
in foro dei q̄tūz ad illud dereli
ctus: vt nō oporteat iterare sic ie
iunūz elemosyna z h̄i. **S**z si non
h̄nt effectū derelictū: vt oīo: talis
p̄nia facta i mortali nullo mō sa
tiffac: qn̄ hic vel alibi oporteat sa
tiffacere: qd̄ vñ intelligēdūz i fo
ro dei: quia nec rōne ipsi operis
cūz facit: nec rōne derelicti cū po
stea penitet eū cūz n̄ habeat effēz
derelictū: s̄z in foro ecclie satisfac
it: qz n̄ ē necesse eā iterare si vlt
eē i statu salutis: postea penitēdo
sicut necesse habebat ipsi imple
re cū fuit sibi iposita. **U**n̄ id̄ **p**e.
dicit paulo sup̄ius: q̄ qn̄ hō ē de
oibus cōtrit̄ z p̄fessus: z accipit
p̄nias cū absolutiōe: si recidiuās
pagat eā i mortali: imple qd̄ se li
berat ab iūctione sacerdoti: nec
icurr̄it p̄ccm̄ iobediētie: qd̄ icur
rēt si eā nō p̄fecisset: quia n̄ ē for
tius vinculu z p̄fessionis q̄ di l̄ ec
clie. **S**ed i mortali ex̄is imple
do p̄ceptum dei. s̄. d̄ honore pa
rentum: vel p̄ceptum ecclesie:
vt de ieiunio z de elemosyna ab
illo absolute se liberat: g. 22. hec
pe. **E**um ergo penitentia iuncta
ordinetur ad tollendum vel di
minuendum debitūz pene tp̄alis:
tal̄ ḡ p̄nias sibi iposita n̄ habētes

effectū derelictū: vt orōnes per/
fecit in mortali: si reuertit ad pñi/
am: z tandem moritur i statu grē
ex q̄ illā non iterauit: cū p ipsā nil
sit solutū de debito pene tempo/
ralis: soluet eā in purgatorio: ni/
si per alia bona hic satisficiat: q̄
si nō reuertat ad pñiam: qui peni/
tentiam perfecit i mortali q̄cūq̄:
sine hñte effectum siue non hñtes
derelictum soluet illud debitum
in inferno semp: sicut ille q̄ mori/
tur cum mortalibus z venialib⁹
de vtrīq̄ soluet penā eternā i in/
ferno. Quis. n. p veniali debeat
pena tēporalis que finem habet:
tñ p accidens est q̄ veniale puni/
atur in inferno pena eterna. s. rō/
ne status: quia in inferno nulla ē
redēptio. Nō. n. est ille status ex/
piandi culpā ad quā segtur pena
z ideo semper remanente culpa
veniali durat z pena. Ita tenet
Tho. in. 4. di. 22. Sed de pena tē/
porali d̄bita pro mortali post cō/
tritionē: Pe. de pal. sic declarat i
4. Peccator postq̄ est dō recon/
ciliatus est debitor pene finite: n̄
qualitercūq̄ soluende: s3 in statu
gratie in quo solū ē deo accepta.
Aliogn est debitor pene tātē: q̄n
tā meret culpa: z illa est infinita.
Unde peccatori p se debebat q̄/
dē pena infinita si erat in mortali
sed mutata fuit in temporālē sup
posito q̄ pgeneraret in amicitia.
Acceptauit. n. deus absolutionē
ā pena eterna: z ipositionē pene
finite sub d̄ditionē si i grā fieret.

Et si q̄eratur quare de⁹ magis
acceptauit absolutionē a culpa si
ne conditione q̄ absolutionem a
pena. dicendum ē q̄ culpa transit
z macula transit: z grā i momen/
to aduenit: sed satisfactio futura
est. Futuris autē solet d̄ditio appo/
ni nō autem pñibus nec p̄teriti/
tis: vel si apponatur: certa est: qz
si est in gratia p tunc non pōt ēē
sine gratia. Ideo remissio culpe
fit sine d̄ditione: vel fit simplici/
ter. quia conditio existit. Vñ sic
per sacramentū nō remitteretur
culpa nisi adesset gratia: sic nec
postea p satisfactionē remittitur
pena nisi adsit gratia. Talis ḡ di/
missa culpa punietur i inferno pe/
na infinita: nō ppter cōmutatiōē
finite in infinitū: sed qz debitō ē
pene infinite: ex quo nō soluit pe/
nam finitam sub d̄ditione qua d̄/
buit: sicut perdēs p̄ilegium cle/
ri incidit de foro meriti ad forū
sanguis: sic q̄ declinat for̄ ecclē
incidēs in mortale ad for̄ iusticie
exterminantis innēnit penā eter/
nam. Hoc qd̄ dicit Pe. videtur i/
telligendum de eo qui peniam in/
innctam non habentem effectus
derelictam factam in mortali: sci/
to ab eo vel de quo d̄nditabat: p
tēpnit ifare l̄ et credit v̄l dubitat
se debere ifare ex negligentia di/
mittit: z ex labore recusans hic z
in purgatorio facere emēdā dō.
S3 si qs dimittit iterationē talis
penitentie ex impossibilitate: qz
ei deficit tempus: vel credit se eā

fecisse in statu gratie: vel si fiderit
in mortali cognito ab eo: vel eti/
am si scit se eam fecisse i mortali
iterare facit per aliam quem cre
dit bonū: vel etiam si nec per se:
nec per alius iterat credit sibi suf
ficere ad salutē qđ implevit sibi i
iusticiā intendēs qđ h minus fecit
satisfacere in purgatorio: et sic dō
facere emendā p bi^o omissionem
talis nō dānatur. **Un** et ipse **Pe.**
dicit di. 4. s. q. 2. q. q facit peniten
tias iniunctam i mortali p se. p tā
to nō tenetur iterare: qā pōt i pur
gatorio satisfacē. et si dicat q vi
detur icōueniens q tantū qđ pu
niatur p peccato dimisso: sicut p
nō dimisso: qz pena eterna: et sic nō
videtur i aliquo psumisse p tritio et
cōfessio. **R**ndet **Pe.** q licet tāte
puniat extēsiue si tñ intensiue
sicut p vno peccato ita diu qđ p
mille: s; nō tam acerbe. **S**i etiam
ptē pñie fecit. s. i statu grē: et vnus
dies remāsit p illa die eternā lu
et penam: si non penitet: tñ nō tam
acerbe: ac si nūqđ p tritus nec con
fessus esset: nec in aliquo satisfec
isset alias pccm rediret: **Pe.**

Remediū tutū sine pñiā dan
dum penitēti q̄liter p̄ficē debeat
penitentiam sibi iniunctas: et que
penitētia dbeat sibi dari securiō.

Qua tamen qz dum quis
facit penitētia sibi iniun/
ctam: si labatur in morta
le: quāuis bonū sit quāciti^o confi
teri: tamen euz per solam p tritio
nō peccatū dimittat et gratia resti

tuat qđ cito ipse cōterit: et añqđ cō
fiteatur psequēdo dictā pñiam:
et si sit talis pñia que nō reliquat
effectū post se in foro dei realiter
satisfacit qz in statu grē. vñ i nul
lo tenet iterare. **A**d tollēduz aut
omne dubiū tutū videt qz p̄fessō
et si dat penitēcias diutinas det
pñias in ieiuniorū elemosynarum
pgrinationū et bi^o: put regunt
pccā: nō tñ iūgat diuturnas peni
tēcias ofonū: et p̄cipue his qđ bna
potest dubitari de recidiuo.

De celatione p̄fessionis: et d pe
nitentia sacerdotis confessio /
nem renelantis. §. 8.

Quat **Tho.** in. 4. di. 21. q. q
audiēs p̄fessionē tenetur
celare audita i ipa: qz i sacramētia
id qđ gerit exteri^o ē fig^m ei^o quod
gerit iteri^o. vñ sicut dñs homini p
fitēti tetigit peccatū iteri^o: ita et sa
cerdos d; celare exteri^o: vñ tāqđ
violator est sacramēti renelatō p
fessōis. **E**st et alia rō qz. s. p ho
mines magis trahuntur ad p̄fes
sionē et simplici^o cōfite^r. vñ et si ex
p̄ aliqđ piculū futurū iminēt: et hō
solū sciret p p̄fessionē: vt d here
tico qui corūp̄it fidelez vt d ma
trimonio illicito: qđ aliq volūt d
here: vt d pditione cinitat^{is} fieda
nō pp̄t h d; renelari p̄fessio ad im
pediēdū malū: vt qdā dixerūt: s;
falsū ē. **D**ebet at monē eos q cōfi
tēt vt obuiēt l^o d̄sistat: et plato di
cē qz vigilet sup gregē suū: et bi^o si
vlla reuelatione. **P**ec **Tho.** **Q**d
si index ingreret ab aliqān sciat

aliquid de illa materia per confessionem: et
per alium modum. dicitur. Quil. q. si non
potest alio modo declinare iniquum
iudicem potest respondere nihil id
scire: quod subintelligitur ut homo
et etiam nihil scire per confessionem:
quod subintelligitur tibi reuelandum
sic exponitur illud Math. 24. c.
de die illo et hora nemo scit: nec
filius hominis: et subintelligitur
reuelandum vobis. Potest et hoc vari
are homo cum non adducit in testimo
nium nisi ut homo Et ideo absque
lesione conscientie potest iurare se ne
scire id quod scit tamen ut deus. Sed
neque etiam f. de. de pal. in. 4. di.
zi. per licentiam vel preceptum cu
iuscunque superioris factum etiam pa
pe sub pena excommunicationis non licet
reuelare confessionem quod sigillum con
fessionis est de iure diuino et de
necessitate sacramenti. Papa au
tem licet aliquando dispellet in pre
ceptis diuinis: ut in votis: quorum
redditio est de iure diuino non ta
men potest dispensare in sacra
mentis scilicet ut quis non bap
tizetur vel confirmetur: vel non con
fiteatur et quod dictum est celatione
confessionis esse de necessitate sa
cramenti non sic intelligitur quod
sit verum sacramentum: etiam si ip
sa confessio non celaretur: quod utriusque
esset sacramentum et si sacerdos
reuelaret: quia nec sic est de necessi
tate quod deus tegat: quod si non satisfi
ciat deus non tegit: sed reuelat ad pe
nam aut si accedat fictus deus non
tegit: et nihilominus sacerdos tene

tur celare. sed de celatione confessionis
de necessitate sacramenti: quod na
tura sacramenti necessitat eum ad
celandum. natura dico: et quantum
ad id quod est sacramentum: quod fit in
oculto solus cum solo: et quantum
ad id quod est sacramentum et res. li.
cet penitus interior que etiam est oc
cultata: et quantum ad rem tantum que est
remissio peccatorum: per que tecta sunt
peccata. Non f. de. de pal. quia
quod dicitur Iho. quod occultatio con
fessionis est de essentia sacramen
ti: non sic est intelligendum quod sit eius
materia et forma eius: sed quod est de
natura eius obligatio ad occultati
ones: sicut si dicerem de essen
tia leuis est ferri sursum vel de esse
tia matrimonij est reddere debi
tum id est obligatio ad ipsas. Et autem
peccatum mortale reuelare confessi
onem: quia est contra ius diuinum et posi
tium: unde contra iure punitur ab ecclesia.
Penitus confessio confessionem reuelantem
Sacerdos reuelans confessi
onem de iure antiquo debet de
poni et toto tempore vite
sue ingimiosus pegrinari: de pe. di.
9. c. sacerdos. Sed f. 3. c. ois. de pe.
et re. debet deponi et ad agendam per
petuam penam in monasterio arto de
trahi: sed f. 3. Hosti. faciet penitentiam
etiam tempore et exinde aliam. Sed si penam
imponenda est quam quis in iudicio punitur
de hoc vel fatetur de iure. nam aliter in foro
penitentia videtur esse arbitraria sicut per ali
os peccatis. Quamvis autem possit confessor
de licentia penitentis manifestare eius
peccatum alii f. 3. Aho. et de. non tamen

debet vti licentia tali: nisi ad cui
tādum aliqđ malum: tenet tñ ille
cui aliqui d reuelatur d lñia peni
tētis: illud celare nisi forte pecca
to velit qđ ille absolute z liber sci
at. Licētia tñ quā dat penitēs cō
fessor de reuelatiōe peccati qđtū
cunq; generalis nō iteligitur nisi
ad bonū pfitētis sñm. De. de pal.
¶ Sed nō s; eundē qđ si iudex
diceret alicui capto p maleficio
det licētia pssori qđ dicat: si tu
es confessus de hoc v' de illo nō
tenetur dare: nec ex hoc p euz d;
haberi suspitio d delicto: q; for
te hoc facit ppter vitādū scāda
liz: s; z si daret lñia: sic licentiat
debet dicere peccatū illd si est p
missū. Item si pcciperet platus ali
cui pssori qđ diceret sibi pecca
tū alicui? qđ est oīo occultū: et si p
fessus dedisset licētia illi qđ dice
ret nō tenet dicē neq; obedir vt
renelet illd: qā plat' non ē iudex
occultoz: imo etiā si pssus esset
disfamat' de illo peccato: z p isa
miā pcciret illd ad cognitionem
iudicis: qñis ipe pssus itrogat
a iudice: siue plato tenet se maife
stare: tñ pssor ei? et hita licentia
ab eo dicēdi: nō tenet dicē iudici
sibi pccipēti vt dicat et si scit nec
debet: quia fori non sunt commi
scendi scilicet pñiat' z pcciosus.
¶ S; si pssor scit pccz alicuius nō
solū p pssionē: s; etiā p aliū mo
dū puta q; vidit l' audiuir p talē
z talē modū p' dicē qđ illd vidit
l' audiuir: dūmō nō dicat se scir il
lō p pssionē: n' refert vtz p' p

fessionē audierit: z postea p aliū
modū scinerit z exuerso. In qđ ca
su. s; si pñs sciuir peccatū aī pss/
sionē nō o; qđ psserit se nō reci
pere illd i pssionē: q; sū pssati
one p' dicere qđtū sit ex pssio/
nē: nec tñ o; hoc dicere sine ma
gna cā z rōnabili. Itē sñm eūdem
De. cum pssio nō auferat pss/
sori ius suū: nec psserit ei ius no
uū in alio foro: q; qđ v' pssori
faciēdū vel omittēdū p bono ip
sius confitentis: vel p bono cōi
potest facere vel omittere: dūmō
propter hoc non reneletur pss/
sio ad quod solum obligatur: l;
alias illud non esset facturus. **¶**
Unde si per confessionem prio
ris vel alterius scit abbas qđ nō
expedit priori tenere monasteri
um: z sit talis qui alias ad libitū
potest amoueri: expectet quous;
sine nota reuelationis possit euz
amouere: z tunc statim amoueat
cum. n. ex audientia cōfessionis nō
obligetur ad aliquid nisi ad celā
dum: z si obligaretur ad aliquid
hoc esset ad medendum aīe peni
tentis: sicut medic' absq; tñ rene/
tione confessionis: ex quo aliqñ
in cura suscipit: tenet sibi dare re
mediū contra reciduum: z sic in
pposito qđ cito pōt amouere amo
ueat quē etiam sine hoc amoue
re poterat. Si aut talis erat qui
non sine iusta causa amoueri po
terat cū audiētia pssionis nulluz
ius sibi pbeat i alio foro i qđ nō cō
stet sibi vt iudici amoueri nō pōt
d z

Idez **Tho.** ¶ **I**tes qz prelati s li
cetiā intrandi ciuitatez siue villā
subdito dare pōt ad libitum: vel
negare licet alias nō eēt negatu/
rus ppter periculū qđ ex sola cō
fessione nouit: negare pōt: dñ tñ
ex hoc suspitio nō oriatur: **I**n oc
culis tamē sēper monere pōt illū
q confessus est: quia hoc non est
reuelare confessiones. **S**imiliter
curatus ppter p̄fessionez pōt
negare cōionē qñ eaz dare alias
tenet: vt in paschate: alias sic di/
cens: **T**ibi non teneor nunc dare
non obijciēs de crimine p̄fessor
non ppter hoc dicitur reuelare
p̄fessionem. **S**ed si alicui p̄que
renti p̄ suū parochialem sacer/
dote: qz nō vult sibi dare eucha
restiam: ip̄s p̄cedos coram alijs
dices: qz hoc scit: qz habet pec
catuz a q nō pōt absolue: r ipe nō
vult ire ad ep̄m: hoc eēt reuelare
p̄fessionē qñ is ipe nō itēderet h
qz gñitātē p̄cti exp̄ssit. **h**ec **pe.**
¶ **E**t idēz ē cū dicit se audiuisse
quēdā noīando enz: r nō asoluī
se: **S**it̄ d ep̄o qui per p̄fessionez
nouit corruptionē monialis q̄ pe
tit benedictionē: qz aut est casus
in q̄ tenetur r tūc negare non d̄z
qz si per p̄fessionē eiusdē sibi cō
stat: nō tñ sibi p̄stat ut iudici in il
lo foro i q̄ sicut ab ordiario mo
nasterij petit mōialib⁹ benedicti
onē: r quilibet p se ipsa. **S**i at̄ h
scit p̄ p̄fessionē ei⁹ qui vidit: vel
qui eā corrupit: nō sufficiēter cō/
stat: etiā si ex p̄fessionem dicat:

ēnde negare nō d̄z. **S**i autē aliē
scit nō tenetur benedictionē ipti
ri: r pōt sine reuelatione p̄fessio/
nis negare: ita confitēti: sicut nō
p̄fitenti. **E**t quod dictuz est d be
nedictione monialinz. s. virginū
idez est de benedictione abbatif
sarū: vbi virgines cōiter benedi
cātur s̄z q̄sdā qui dicunt qz licet
aliqua possit eē abbatissa vidua
sicut **p**aula mater **A**ustachij tñ
absurdūz eis videtur qz moniali
bus bñdictis possit abbatissa p̄/
esse carēs illa benedictione: sic
etia⁹ s̄z iura p̄fessis nō debet no
uitia p̄ferri in abbatissaz: imo nec
p̄fessā tacite nec exp̄sse. de elec: c
idēmitatibus. ip̄m. li. 6. quia tñ
qz nō est p̄ habitum p̄cessū ē: idō
videtur qz bñdictio abbatissarū
quarūcūqz non requirat virgi
nitātē magis q̄z abbatū cū non sit
iure cautum: sicut d benedictiōe
virginū. **p**etr⁹ de pal. **S**imiliter
qz homo hābz libaz electionem
p̄ solā p̄fessionē: s̄z per solā con
fessionē sciat aliquēz indignum
ad p̄lationē ad quam eligitur
quem alias putabāt dignū nō d̄z
eliger ex p̄scia sibi sic dictātē qz
eligēdo sciēter dignū vlt̄ idignūz
negotium gerit inter ipsū r deus
Un̄ pōt etiā ex his que scit vt de
us indicat: ita r i p̄posito: sed be
ne putare⁹ qz pateretur penas in
ris: puta qz esset p̄uatus iure eli
gendi: r a fructibus per triennū
suspensus: qui eligeret illum quē
scit vt de⁹ idignū: s̄z nescit vt bō

qz de his que scit homo vt deus
solum deus habet vltorem: non
homine ⁊ huiusmodi. *Pe. Quā*
tis autē dimidiando p̄fessionem
non sit ibi sacramentum tenetur
tamen sacerdos celare: quia parl
est sacramenti. *Pe.*

Qui teneantur ad sigillum. cō
fessionis. §. 8.

Dicit *Pe. d. pal. vbi. s. q.*
ad celandū p̄fessionē te
netur is qui confitetur lici
te: vel illicite mediate vel imedia
te. Unde ⁊ non sacerdos qui i ca
su necessitatis audit de mortali
b⁹ ⁊ venialib⁹. Itē interprez quē
p se penitēs adhibet. Itē qui ca
su audit. Itē cui d licētia p̄fiteri.
reuelatur. Itē qui se confessorē
figit. Itē q latēter abscondit⁹ con
fessiones audit: qd ē sacrilegiuz:
⁊ iuriā facit sacramēto. Itē p̄fel
sor ante q̄ absoluat: ⁊ ēt qñ n̄ ab
soluit tenetur celare. Itē nō q cū
qs recipit aliqd sub sigillo p̄fessi
onis: q̄nis ei nō fuerit confessus
dicens illud: tñ dz ita secretuz te
nere: ac si haberet in p̄fessione. n̄
qd ē rōne sacramēti qd ibi non ē:
s; rōne p̄missi si p̄misit illud sic
celare. Hec s̄m *Tho. ⁊ Pe. d. pal.*
Picūt tñ Tho. ⁊ Pe. q. hō n̄ d̄bet
aliquid de facili recipere i p̄fessi
one. Addit qz *Pe. d. pal. q. q. tra*
didit vel accipit i p̄fessione aliqd
qd nō est p̄fessio: v̄r facere irre
uerētiā sacramēto: cū nil sit eque
celandum eo q scit in confessio
ne. Similiter cū quis accipit ab

aliquo consiliū recomēdans
vt illud teneat secretum tenet ad
celandū: ⁊ frāgēs qdlibet istoruz
sigilloz siue secreti siue cōfessio
nis peccat mortaliter. Et tñ que
qs recipit sub sigillo cōfessiois
⁊ nō in cōfessione: non plus obli
gant q̄s sigs iurat tenere secretuz
aliquid. Unde cū aliqs qñ iurat
celare aliqd malū qd manifestā
do cum alijs possit impediri: illd
malū auferit: vt proditō aliqua ⁊
huiusmodi tenetur manifestare
non obstante iuramento. zz. q. 4.
c. inter cetera. Ita ⁊ qd accipit s̄b
sigillo p̄fessionis: ⁊ non i p̄fessioe
Ad que se extendat sigillum
confessionis. §. fi.

Dicit *Tho. in. 4. q. directe*
nō nisi ad illa que cadūt
sub sacramentali confes
sione. Indirecte autē non soluz se
extendit ad ea q̄ auditur sub con
fessione vt peccata: s; oia alia per
que possit peccator vel peccatuz
deprehendi: vt si diceret q n̄ ab
soluit enī vt talē cui⁹ impedimē
tum cognouit p confessionem so
lum: nō est talis v̄roz: nihilomin⁹
alia etiam que in confessione di
cuntur n̄ p̄tinentia ad confessio
nem sūmopere sunt celanda: tum
propter scandalum: tum propter
prōnitatem q̄ ex consuetudine se
quitur ad dicendam audita i cō
fessione. *Tho. Pe. de pal. melius*
p̄legatur istam materiam dicēs. q
directe ⁊ p̄ncipalr peccata cōfes
sa ⁊ circūstatiē: i q̄tū bi⁹ ⁊ p̄sona ē

tia cum qua qs confitetur se peccasse
se cadunt sub sigillo confessionis
lz qdam hoc neget de psona cu3
qua qs confitet se peccasse: qd tñ
ipse reprobatur: z qñ per locutiones
de peccatis confessis pöt deueni
ri per se vel p accidens directe l'
indirecte: vel p quicūq; aliū mo
dū in aliquā cognitionē vel dñ/
bitationē vel opinationē vl suspi
cionē de pessione: vl inqstū pöt
ei eneniri detrimētuz in aia siue, i
corpore siue in fama pessione
b' vel amicis: vl pöt ppter s' scā/
dalū in populo generari: vl p'fes/
sio magis odiosa vel nimis dila/
ta: vel magis onerosa: vl min' p/
ciosa reputari: d3 p'fessor ab hi'
locutionib' abstinere: z qz raro l'
nunq; pöt ptingere: qui ex reue/
latione peccat op in pessione sci/
tor: z nō p aliam via possit sequi
aliqđ de p'dictis incōueniētibus:
qñuis forte nullā ptingat: d3 mul
tū canere q nō dicat peccata au/
dita in cōfessione qstūcūq; gene/
raliter loqitur: vel quō dicat hec
pe. Et magister vmbert' dicit q
canēdum ē ne vnq; dicat qs i ser
mone vel alia locutione. Ego autē
dini hūc casum in pessione. nec
vnq; ē debet dicere q i illa ab/
batia vel castro vel villa vel ciui
tate in gbus audiri p'fessiones fi
unt multa peccata z hi': qz ppter
hoc credūt simplices q s' sit re/
uelare p'fessionē: qñuis non reue/
letur p talia vba. Nec ex h' modi
locutione posset peccatū alicuius

deprehendi dicendo at: Hic est
mibi confessus sua peccata: non
est reuelare: qz nihil ponit in pa/
lā: qz si dixerim: quia peccatum
non habem'. zc. Sed dicēdo, si/
bi fuisse cōfessū de magnis z mī/
tis peccatis hoc est reuelare p'fes/
sionē s'm pe. Bona autē alicuius
opa que qs scit ex cōfessione: pñ
ta qz ē vgo: vl qz nunq; peccauit
mortaliter: z hi': lz dicere: nisi qz
ex hoc q vnus laudatur de hi':
qñ alteri' peccatū reuelat cu3 nō
laudatur de eodem: qz qđ d vno
dicit de alio negat: vi. z5. c. qual.
Unde si de duobus confitētib' dicit
p'fessor q ē virgo ecē statiz
suspicio ptra alium si idē nō dice
ret. Unde pe. de pal. ista dicit. et
magister vmbertus dicit simplr
abstinēdum ab hi' locutionibus
addēs etiā q confessor d3 canē
ne vnq; p aliqđ gen' peccati offē
dat confitenti minozē familiari/
tatem vel sig' minozis ilectōis.
Alia que dicūt i p'fessōe nec pec
cata: nec valētia ducē in manife/
stationē p'fētis: puta q i tali fra
sūt bona vna nō cadūt s' sigillo
p'fessionis. Quid siēdū qñ cō/
fessor idiget p'silio sup vno cāu.

Nota etiā q qñ cōfessor
idiget p'silio alteri': nisi
habeat licētiā a cōfite
d psona manifestāda d3 loquū ita
obscure z caute z a remoti: vl nē
lo mō p'sulēs vnq; possit imagia/
ri d psona. Un d3 p'siderare p'so/
nā z tps idoneū. naz qs audierit

Unū clericū adueniēte: si p̄fessor
vadat subito ad interrogādū de
aliq̄ simonia ⁊ hī: nōne sat p̄ba/
biliter ⁊ q̄si violēter habebit ille
suspiciari de illo clerico: ⁊ iō i hī?
maḡ cautela est adhibenda: q̄ si
p̄fessor nesciret: v̄l nō possz casū
exp̄mere super quo indiget cōsi/
lio quin ille p̄fultor intelligez p/
sonā ⁊ illa nō vult sciri d̄z ire ad
aliū p̄silio: q̄ si aliū sufficien/
tem habere n̄ pōt nō se intromit/
tat. Un̄ p̄e. de pal. dicit. Si non
posset cōfiteri p̄cēm p̄puz: nisi di/
cēdo aliq̄ peccatū p̄ quod mā/
festat p̄fessio alteri: n̄ d̄z illd̄ p̄fi/
teri: et si esset mortale qz sufficit
tunc cōtritio cū p̄posito p̄fitendi
q̄n̄ ipse habebit copiā talis sacē/
dotis: cui illud peccatū suū con/
fitedo n̄ manifestet alteri p̄fessio
Rō ē qz fortiō ē obligatio ad ce/
landū q̄s ad confitēdū. Si q̄s
aut̄ reuelat i p̄fessione debita sua
⁊ credita sua ⁊ hī? Et q̄n̄: ⁊ an sa/
cēdos possit alias reuelare: vide
d̄ hac māia plene i etia pte sūme

ExPLICIT tractat⁹ de p̄fessore.

Incipiūt vñdecī excoīcationes
reseruate sedi ap̄lice taz a iure q̄s
p̄ p̄cessum: sine per extranagan/
tes: ⁊ breuiter recolecte. Deinde
sequuntur excommunicationes re/
seruate epis̄ vn̄iuscuiusq̄s diocesis.

Iniciētib⁹ man⁹ vio/
lētas vel temerarijs i cle/
ricū ⁊ religiosū: v̄l moni

alē: vel alter ā religiosā p̄sonā: pa/
palis est absolutio: si iniuria ē enoz/
mis: huius tñ declarationē vide
i. 4. pte in ti. de excoīcationibus.
⁊ i. 7. q. 4. c. figs suadēte diabolo
in decretis. **D**e incēdiarijs ec/
clesiaz vel alioz locoz sacroz: v̄l
religiosoz: vel cimiterioz ē papa/
lis excommunicatio: postq̄s sūt dñū/
ciati: sed p̄ ep̄s possūt absolui an̄
denūciationē: de hac vide i. c. cō/
questi. ⁊ in. c. tua nos. extra d̄ sen/
ten. excomuni. **D**e effractorib⁹
p̄dictoz locoz sacroz qui et post
q̄s fuerint denūciati: est absolutio
papalis: sed ante denūciationem
ep̄iscopāl absolutio ē de sēten.
excom. c. conquesti. **D**e icēdia/
rijs alioz locoz nō sacroz: de cō/
sulentib⁹ aut fantozib⁹: qui tales
nō sūt excoīcati a iure cōi: sed sūt
excommunicandi. **S**i tamen fue/
rit excommunicati aliquo iure par/
ticulari: puta excommunicatiōe sy/
nodali vel ab homine: ⁊ fuerint
denūciati est papalis absolutio.
Vide de hoc in. c. tua. de senten.
excom. **D**e falsantibus litteras
papales: vel falsis scienter vtenti/
tib⁹: extra de crimine falsi. c. du/
ra. **D**e apponentibus manū
ad corrigendū etiam minimaz
litteram vel punctum minimum
in his litteris: exceptis his qui/
bus est commissum: est papalis
absolutio secundū Hostienses
per sententiam curie latam.

De fingētib⁹ non ā heresiz vel
iaz damnataz sequētib⁹. 4. q. i. c.
i. z. z. extra de here. c. ad abolen/
dū: z nūc est casus papalis per e^x/
nagantē Martini qnti vt pz in p/
cessu ipsius annnali. **D**e scisma/
ticis z pēpue de seqntib⁹ scisma/
Petri de lana: z successorū ei⁹ z
fautoz ipsi⁹ scismatis ē papālis
absolutio p processum curie.

De credentib⁹ receptatozibus
defensorib⁹ z fautoribus hereti/
coz ē papā absolutio: z qnomō
intelligātur ista noīa: vide in sum/
ma ti. de excoicationib⁹. in. 4. par/
te summe. **D**e comitētib⁹ simo/
niaz siue p ordinibus siue p be/
neficiis l' officiis: vel platuris ec/
clesiasticis: l' p igrēssu in religio/
nem: vl' p alijs spiritualibus est
absolutio papalis p extranagan/
tem Martini qnti. vide de hac
in scōa parte sūme ti. d. simonia.

De faciētib⁹ pactū vl' pmissio/
ōez recipiētib⁹ ex pacto vl' pmissio/
sione occulta vl' manifesta aliqd
etiaz pūm p aliqua iusticia vel
gratiā p alio vl' p se in causis in/
dicialib⁹ seu p litteris obtinēdis
ab apostolica sede ē papalis ab/
solutio p extranagantem Boni/
facij octani. **D**e scienter vtenti/
bus talib⁹ gratis l' litteris sic ob/
tentis ē absolutio papalis p extra/
nagatē Bonifacij. **D**e piratis z
qbuscunq; alios in mari depdati/
b⁹ ē papalis absolutio p pcessu
curie. **D**e impēdiētib⁹ opredā/
tibus l' in vadentibus adducen/
tes

victualia seu alia ad vsū 20
mane curie necessaria: vel ne ta/
lia deferantur: aut adducantur
ad curias: z de defendētib⁹ talia
facientes est absolutio papalis p
processum curie. **D**e capienti/
bus detinentibus depredantib⁹
romipetas z peregrinos ad v^{er}/
bem romam accedentes tam cau/
sa deuotionis quam peregratio/
nis: z similiter in ea morantes z
recedentes ab ipsa est absolutio
papalis per processum annalem
qui fit in curia. Et similiter de dā/
tibus consilium z fauorem ad ta/
lia supradicta faciendum est pa/
palis: absolutio per processum.

De portantibus arma equos
z alia necessaria ad impugnanduz
christianos vel transmittentibus
seu galeas z naues vendentibus
vel inspirat icis saracenozum gu/
bernationem exercentib⁹ vel dā/
tibus auxilium consilium z fauo/
rem in dispendium terre sancte
extra de inde. c. ad liberandam.

z est casus papalis p extranagan/
tem Clementis z per processum
curie. **D**e portatib⁹ etiā victu/
alia z alia quacūq; mercemonia
in alexandriam vl' in alia loca sa/
racenoꝝ terre egipti vel mitenti/
bus ipsa: vel de suis portub⁹ vt
eis dferāt extrahētib⁹ l' extrahi/
pmitētib⁹ aut dātib⁹ auxiliū z fa/
uorē: z ē papalis p pcessū curie.
De portatib⁹ pdicta t aliq mō
pdictoz z ad h opātib⁹ ad oēs t
ras soldano subiectas ē papā ab

solatio p extranagantē Clemētis
De euntib⁹ ad terram sanctā
 et cā deuotionis seu voti sine li-
 centia sedis apostolice: z ē abso-
 lutio papalis put reperi in libro
 penitentie sūmi penitentiarij:
 qui z ipse hoc pōt. **D**e insecu-
 toribus cardinalium hostiliter z
 est excommunicatio papalis per. c.
 felix. de penis. lib. 6. **D**e bāni-
 entibus epos vel capientib⁹ z i se-
 cutoribus: vel hoc fieri mandan-
 tib⁹ aut facta ab alijs rata hūtib⁹
 vel in his dantibus consilium et
 fauorē: v^l sciēter tales defenden-
 tibus est papalis absolutio per. c.
 sigs. de penis. in cle. **D**e exēte-
 rantibus vel frustra concidentib⁹
 seu decoquere vel incidere:
 aut ossa d carnib⁹ euellere presu-
 mentibus cuiuscunque defuncti
 vt eius ossa ad partes alias dese-
 rantur est papalis absolutio p ex-
 tranagantē Bonifacij. **D**e oc-
 cupatib⁹ vel detinentib⁹ v^l hostili-
 ter discurrētib⁹ p se: v^l per aliū
 directe vel indirecte sū qūq; tū:
 v^l colore ciuitates terras loca l^l
 intra ad romanā ecclīā ptinētia: z
 adherentib⁹ fautoribus ac dese-
 soribus eorū est absolutio papa-
 lis p pcessus curie. **D**e his qui
 occasione sentētie excommunicati-
 onis suspensionis l^l interdicti la-
 te dant licentiam eos grauandi
 g eā tulerūt: v^l suos: in psonis re-
 bus l^l bonis illoz quoz occasiōe
 late sūt: l^l qui eas obseruant l^l qui
 talis excoicatis coicare volunt

nisi licentiam ipsam integrē reuo-
 cent. Similiter qui dicta licentia
 v^l fuerint vel etiam sine licentia
 hoc fecerint suo motu excoicati/
 onem incurrunt: i qua si perman-
 serint p duos menses ē papal^l ab-
 solutio: vide de hac in. c. de do-
 minis in secūda parte. **D**e his
 qui cogunt aliquē celebrare i lo-
 co interdicto: vel ad audiendum
 conuocant excommunicatos vel
 interdictos vel prohibent inter-
 dictos: vel prohibent eis ne mo-
 niti exeāt: z d his qui moniti n^o ex-
 eūt: cle. gravis. de sētētia excom.
De his q imponūt i terris suis
 noua pedagia: z ē excoicatio pa-
 palis p pcessum curie. **D**e lai-
 cis: recipiētib⁹ i romana curia
 litteras dñi pape d manu alicui⁹
 nisi de manu dñi pape l^l bullatoz
 v^l nūtij recipiētis de manu pre-
 dictozum. **E**xcommunicatiōes
 papales concernētes religiosos
 religiosasq;

O clerici z religiosi in-
 ducētib⁹ ad vnuendū
 iurandum vel penitēdiū
 de eligendo apud eos sepulturā
 vel vt eam vltius non mutent
 iam electam excommunicatio ē pa-
 palis: per cle. cupiētes. d pe. **D**e
 religios⁹ g absq; spālī licentia ppi
 sacerdot⁹ solēnizaret matrimonia
 aut ministrarent sacramētum eu-
 charistie v^l extreme v^l unctionis:
 cle. i. de p^limile. est excoicatio pa-
 palis. **D**e religiosi qui excoi-
 catos a canone absoluant a casti-

bus nō p̄cessis: aut qui absoluit
a sententijs per statuta synodalia
vel p̄uincialia p̄mulgata: aut ab
soluit a pena ⁊ a culpa ē excomu
nicatio papalis: per cle. i. de p̄uile

¶ De inquisitoribus hereticorū
q̄ odio gratia vel lucro ⁊ amore
p̄tra inistias ⁊ p̄scientiā omiserit
p̄ quēpiā p̄cedere: l̄ ipsas heresis
alienis iponerēt aut iponerēt q̄ i
pedirēt officium suū ē excomuni
catio papalis: per cle. multorū de
here. **¶** De mendicantibus p̄fes
sis: qui transeunt ad aliq̄ religio
nez monachales excepto ordine
cartusienis: ⁊ recipientibus ta
lis scienter ē excoīcatio papalis
p̄ p̄stitutionez Martini factam p̄
statie. **¶** De clericis scient ⁊ spon
te coīcātibus excoīcatis a papa
in diuinis est excoīcatio papalis
fz Hostien. Ista excoīcatio tñ ha
bet dubiū: extra de sen. excom.
c. significasti. **¶** De participatib⁹
in crimine p̄pter quod aliquis
ē excommunicatus aliq̄ p̄dictarū
excoīcationū ē excoīcatio papa
lis: p. c. si p̄cubine. extra de sen. ex
com. **¶** De his q̄ absoluit ab ali
qua p̄dictarū excoīcationūz citra
sedē aplicā: p̄terq̄ in articulo mō
tis: q̄ taliter absoluti si n̄ se rep̄nt
q̄citi⁹ p̄nt ei a q̄ p̄nt absolui: l̄ mīt
tāt p̄ absolutione reicidūt i ean
dē. s. papalē excoīcationē p. c. eos
de sen. excō. li. 6.

¶ Excoīcationes epis ex inre re
seruate.

¶ Verberantibus cleri

cos: religiosos l̄ moniales: seu ta
lib⁹ man⁹ violētis iniciētib⁹ seu
temerariis ē episcopalis excoīca
tio: si fiat lenis iniuria talib⁹: p. c. p
uenit ex d̄ sētē. excom. **¶** De his
q̄ inistit ordinationib⁹: seu aliena
nationib⁹ a scismaticis facti ē epō
palis: per. c. i. extra de scisma.

¶ De his q̄ vsurpāt d̄ nono vacā
tiū eccl̄az mōasteriorū l̄ aliorū p̄ri
orū locorū custodiā: seu guardiam
titulū aduocationis seu d̄fensionis
q̄ p̄prie sūt noīa patronat⁹ v̄l ipo
rū locorū vacatiū bona occupāt:
v̄l regalia. i. collectā q̄ sit rōne. re
gis v̄l ipatorū seu tributū regi de
bitū: vt. c. generali. d̄ elec. li. 6.

¶ De clericis v̄l monachis iporū
locorū vacatiūz q̄ hoc fieri p̄ocu
rāt: ⁊ hec excoīcatio cū p̄ori hēt
excoīcatio est episcopalis p. c. ge
nerali. de elec. in. 6. **¶** De his qui
ab eccl̄ijs: v̄l p̄sonis ecclesiasti
cis per se vel p̄ alius suo nomine
v̄l alieno p̄ personis v̄l rebus q̄s
nō cā negociationis d̄ferūt v̄l d̄
ferri faciūt seu trāsmittūt exigūt
aliq̄d pedagū l̄ quidagiū ē exco
municatio epalis: p. c. quāq̄. d̄ cē
si. li. 6. **¶** De his q̄ fecerit statūā p̄
libertatē eccl̄ie: ⁊ q̄ scripserit ea: q̄
sūt potestates: p̄sules: rectores ⁊
p̄siliarij locorū vbi dicta statua:
seu etiā p̄suetudines edite sunt: l̄
seruate ⁊ q̄ seruare ea fecerint: ⁊
fz ea indicauerit: v̄l qui in publi
cā formā redegerint indicata est
excommunicatio episcopalis: p. c.
nouerit. de sen. excom. **¶** De re

ctorib⁹ ciuitatum facientibus ex
actiones indebitas clericis reli
giosis vt ecclesijs eoz: si postq³ fu
erint moniti: nō desistat ē epalis
excōicatio: per. c. non min⁹ extra
de immu⁹ eccle. z. c. aduersus con
sules. ¶ De his qui absolutionē
ab aliqua excōicatione. vt reuo
cationē ei⁹ suspēisionis lⁱ interdi
cti extorquent per vim vel p me
tum: neq³ valet absolutio: sed in
currunt nonam excommunicatione
nem est episcopalis excommunica
tio: per. c. i. dⁱ his q³ vi metu siue cā
fiunt. li. 6. ¶ De his qui per assas
sinos: idest quosdam infideles q³
ex falsis suis opinionibus de faci
li mittebantur ad occidendum
christianos: z qui interfici fecerit
vel mandauerint aliquem christi
anum: etiam si mors non fuerit
subsecuta: z de receptatoribus z
defensoribus z occultatoribus
eorum est excommunicatio episco
palis: per. c. p⁹ humani. dⁱ homici.
li. 6. ¶ De ptatibus: capitaneis: re
ctorib⁹: p⁹sulib⁹: iudicib⁹: p⁹filiari
is: z alijs officialib⁹ qui statuta fa
ciunt scribunt vel dictant: per q³
quis compellatur soluere vsuras
vel solutas non repetere ē epalis
excōicatio: cle. ex gravi. dⁱ vsuris.
¶ De his qui occasione snie ex
communicationis vel interdicti la
te dant licentiam grauandi illos
qui tulerint eas vel suos in per
sonis vel rebus: hic tamen casus
est episcopalis vsq³ ad duos mē
ses ab incurSIONe snie: abide vō

est papalis excommunicatio: per. c.
quicunq³. de sen. excom. li. 6.

¶ De his qui indicant statuta
edita i fauorem vsurariorum: z
qui habent super hoc ptatē: nisi
statuta ipsa deleuerint aut si ea p
miserit obseruari. Un⁹ illi q³ faci
unt capitula cū indeis: vt dñi z
cōitates z ptinētia q³ possūt fene
rari: z q³ nō possint repeti in iudi
cio vsure extorte ab eis z hi⁹ vi
dētur icidē in hāc excōicationez
z dñi q³ ea faciūt: z cines q³ p⁹sulūt
cle. ex graui. de vsuris. ¶ De his
qui concedūt reprēsalias p perso
nas ecclesiasticas specialiter aut ge
neraliter ē episcopalis excōicatio
per. c. si pignozationes de iuri⁹. z
dam. da. li. 6. ¶ De rectorib⁹ secu
larib⁹ vt qbuscūq³ officialib⁹ eoz
qui cognoscerēt de crimie here
sis: aut captos libarēt vt diocesa
norum vel inquisitorum officinz
impedirent est episcopalis: per. c.
vt inquisitionis. de herē. li. 6.

¶ De his q³ sciēter p⁹trahūt matri
monia i casib⁹ n⁹ p⁹cessis z p⁹hibi
tis p⁹laguinitatis z affinitatis z dⁱ
p⁹trahentibus cū monialibus est
epalis: vt cle. eos. de cōsan. z affi.

¶ De dñis tpalib⁹ q³ sⁱbⁱ dⁱctⁱ iter di
cūt ne p⁹latⁱ vt p⁹sonis ecclesiasticis
qcq³ vēdant lⁱ emāt ab eis bladū
molāt panē coqūt: z hi⁹ obsega
exhibere p⁹sumāt ē epalⁱ excōica
tio: p. c. eos. dⁱ imu. eccle. li. 6. ¶ De
his q³ impediūt: qn corā iudicib⁹
ecclesiasticis vel legatⁱ: lⁱ ordiarijs
in casib⁹ qui ad eos ptinent illi q³

conquerantur iusticiā possint ob
tinere excoicatio ē episcopalis: p
c. quoniā de immu. eccle. li. 6. De
his qui cōpellunt impatores lit
terā apostolicā: vel alios recur
rētes ad for. ecclesiasticū i causis
que de iure vel antiqua cōsuetu
dine ad ipsū ptinēt: vel ad dīstī
dū vel litigādū de eis i foro suo
seculari: grauando iudices ecclā
sticos: vel imperantes seu litigan
tes: seu volentes corā eis litigare
vel grauando ppinquos eor. vlt
capiētes res vel ecclesias talinz
vel q̄cunq; alio modo: dicto. c. q̄
niam est epalis. z sītr de dantib⁹
psilium z fauorē z auxiliū ad oīa
p̄dicta in duob⁹. §. p̄cedentibus.

¶ De his qui p̄latos capitula seu
alias p̄sonas ecclesiasticas cōpellūt
ad submittendū laicis: vlt ad ali
enandum bona imobilia seu in
ra ecclesiar. z sītr laici qui vsurpāt
sibi illicite huiusmodi z si nō dīstī
terint postq; fuerint admoniti est
epalis excoicatio: p. c. hoc p̄sultis
simo. de re. eccle. non alie. li. 6.

¶ De his qui fingūt fraudulēter
aliquē casū: p quem aliq; index
mittat ad aliquā mulierē p testi
monio ē excoicatio epal: p. c. mu
lieres. d. iu. li. 6. **¶** De his q̄ vocā
tur ad dirigendas moniales i ele
ctionibus: nisi abstineāt ab his p
q̄ possit discordia nutriri ē excoi
catio episcopalis: per. c. indēnita
tibus. de electi. li. 6. **¶** De his qui
granant clericos vel alias perso
nas ecclesiasticas ad quas spectat

aliqua electio p eo q̄ rogati seu
alias inducti enim pzo quo roga
bant seu inducebat noluerūt eli
gere: vel consanguineos eor. ant
ipsas ecclias: seu loca bñficij: seu
alijs bonis spoliādo: seu alias in
iuste persequēdo. c. sciāt cūcti. de
elec. z est epalis excoicatio. **¶** De
his qui loquūtur secrete: vlt mit
tunt scripturas vlt nuncijs alicui
cardinali qñ sūt reclusi occasiōe
electionis pape ē episcopalis excoi
catio: p. c. vbi periculū de elec. li.
6. z de dñis z rectorib⁹ z officiali
bus qui imminente dicta electione
non seruant ipsam p̄stitutiones: p
c. vbi periculum. **¶** De his q̄ pzo
curāt q̄ cōseruatores dati se itro
mittant de his que non licent. i.
de alijs q̄ de manifestis iniurijs
z violentijs ē excommunicatio epi
scopalis: p. c. statumul. de offi. de
le. li. 6. **¶** De dominis rectoribus
ad regimen vrbis Rome z ele
ctis: z fantoribus qui fecerint cō
tra constitutionem super hoc fa
ctam est episcopalis excommunica
tio: per. c. fundamenta. de elec.

¶ De electis magistris doctori
bus vel scholaribus tractantib⁹
cum aliquo ciue Bononiensi de
conducendo hospitium irrequi
sitis inquilinis nisi tempus con
ditionis fuerit elapsū ē episco
palis excommunicatio: per. c. ex res
cripto. extra de locato. **¶** De do
ctoribus seu magistris q̄ sciēter il
los fligiosos q̄ dimiserūt habitū
docēt litteras. f. legem vlt phriscā

est excommunicatio episcopalis: per
c. vt periculosa. ne cle. vl' mo. li. 6

¶ De dn's vl' rectorib' tēpora/
lib' q nō fecerint obseruari ea q
statuuntur s̄ insecutores card/
naliū: seu alicui' de familia eorū
vel pape est excommunicatio epis/
copalis: per. c. felicis. de pe. li. 6.

¶ De his q īpediunt visitatores
monialium vl' canonicarū: si mo/
niti non desistant est episcopalis
excommunicatio: per cle. atteden/
tes. de statu mo. **¶** De impugnā/
tibus litteras pape ante corona/
tionē ei': et est benedicti pape. ij.

¶ De quibusdam mulieribus q
beghine dicuntur: et de religiosis
fauentibus eis in illo statu: et erāt
iste certū habitū assumētes: nllī
obediētiā pmittentes nec renū/
ciantes pprijs: nec regulā hñtes
l3 quibūsdā religiosis spāliter in
hereāt: de here. c. ad nostrā. Nec
intelligunt sub nomine ille que
etiā beghine vel vestite dicuntur
de penitentia beati Dñici: vt pz ī
declāratione Johannis. 22. et idē
dñ de tertio ordīe beati Frācisci
īmo ex illa cle. vident' dici beghi/
ne ille excoīcate que hñt illos er/
rores ibi positos qui cū sapiant
heresim: est hodie forte cāns pa/
palis et est s̄ tales beghinas. **¶** De
his qui absoluti ab excoīcatione
in articulo mortis: vel pppter ali/
ud impedimentū non reprēfētāt
se q̄citius commodē possunt ei
a quo debebāt absolui: quia rein/
ciunt in eandem de sen. excom.

c. eos. **¶** De participantibus cum
excommunicato in crimine: propf
qd est excoīcatus dando ei con/
silium et fauorem. et si concubine. d
senten. excom. **¶** De his q absol/
untur a sede apostolica vel lega/
tis: et iniungitur eis q se reprēfē/
tent ordinarijs vel alias suscep/
turi penitentiam et passis iniurijs
seu al's obligati eis quibus scient
satisfaciāt. si hoc n̄ faciūt cū pmū
commodē poterunt: quia reinci/
dunt in eandem sententiā. d. c. eos

¶ De his qui contumaci' asserūt
tur romanam ecclesiā nō esse ca/
put oīuz ecclesiarū: nec ei tāq; ca/
piti esse obediendus: di. 19. c. nllī
fas. **¶** De his qui sepeliunt cor/
pora in cimiterijs tempore inter/
dicti in casibus non cōcesis aui/
re: cle. eos de sepul. **¶** De his qui
excoīcatos publice: aut no/
minatim interdictos vl' usurari/
os manifestos sciēter sepeliunt ī
cimiterijs dicta cle. eos. **¶** De cle/
ricis q manifestis usurarijs ad
exercendum fenus domos locāt
vel alio titulo concedunt est ex/
communicatio episcopalis. per. c.
usuraram. de usuris. **¶** De eo q
non est electus a dnab' partibus
cardinalium: et se gerit pro papa.
c. licet. de electio.

¶ De mōachis et canōicis rēglari/
bus archidiaconis decanis ppo/
sitis plebanis cātorib' et alijs cle/
ricis psonatū hñtib' aut etiā qb'
cūq; psbyteris q audiūt leges vl'
philycā: ē episcopalis excoīcatio

p.c. nō magnope ne cleri. vñ mo.
¶ De religiosi qui temerarie vbi
cūq; habitū sue religionis dimit/
tunt excoicatio ē epālis: p.c. vt pi/
culosa. ne cle. vñ mo. li. 6. **¶** De re/
ligiosis qui accedūt ad studia: ni/
si a suo prelato cū pñlio maioris
partis conuentus licētia sibi sit p/
cessa. d.c. vt piculosa. li. 6. **¶** De
religiosis qui decimas dbitas ec/
clesiis sibi appropriāt vt vñ pñt
siue qui nō pmittūt solui ecclesijs
decimas de animalib⁹ familiay z
pastorū suorū vel aliorū imiscētium
ipsa animalia gregibus eorū: tales
si nō hñt administrationes z bñfi/
cia sunt excoicati: si hñt sūt suspē/
si: nisi reqñti destiterint infra mē/
sez: cle. religiosi de deci. Et ē epāl/
excoicatio. **¶** De monachis z ca/
nonicis regularib⁹ n hñtib⁹ aliqñ
admissionē q se pñt ad cu/
rias pñcipū sine licētia suorū pla/
torū: vt dñū aliqñ iserāt suis pla/
tis aut monasterijs: z q sine licen/
tia arma tenent infra septa mona/
sterij est episcopalis excoicatio: p
cle. ne. in agro. dñ sta. mo. **¶** De re/
ligiosis vel monialib⁹ professis z
clericis in sacris ordinibus cōsti/
tutis: q contrahunt matrimoniū
de facto ē excoicatio epālis: cle.
eos. de consan. z affi. **¶** De inqñ/
toribus hereticorū. q pñt extor/
qñ inquisitionis qbusvis modis il/
licite pecuniā extorquēt vt sciēt
bōa ecclay ob dñcta clericorū fil/
co ecclie applicāt: nec pñt absol/
ui nisi quibus extorserint plene
satisfecerint de pecuniā ē epāl ex

coicatio: cle. nolentes. dñ here.

¶ De religiosi qui non seruāt i/
terdictū qd seruāt sancta mater
ecclesia romana: vt cle. ex frequē/
tibus. de sen. excō. **¶** De religiosi
q confitentib⁹ sibi nō faciūt con/
scientiam scienter de decimis sol/
uēdis: tales ab officio predicati/
onis sūt suspensi: donec cōmode
possint faciāt eis pñciam: z si inte/
rim predicant: sunt excoicati epā/
li excoicatione. z similiter de reli/
giosis qui dicūt aliqua verba: vt
retrahat audictes a solutione de/
cimay ē epālis excoicatio: p cle.
cupientes. dñ pec. **¶** De religiosi
medicantib⁹ q domos ad habitā/
dñ vel loca de nouo reciperent:
aut de nouo recepta mutarent: t/
alienarēt. c. i. dñ excess. prel. i. cle.

¶ De fratrib⁹ minorib⁹ q tpe iter/
dicti recipiūt ad diuina fratres t/
sorores de tertio ordie sci Fran/
cisci ē epālis excoicatio. c. cñz ex/
eo. de sen. excō. in clementinis.

¶ Ingridētes monasteria moni/
alium ordis predicatorū extra/
casus necessarios: qui declarant
in constitutionibus suis: puta ad/
dandum sacramenta infirmis: ad/
medēdum eis: ad reparandū edi/
ficia: z huiusmodi: non habita li/
cētia a papa vel a magistro ordi/
nis: sunt excommunicati nec pñt
absolui a papa t a magistro ordi/
nis: vel ab alio cui fuerit conces/
sa talis absolutio: vt patet in bul/
la ipsius ordinis: cuius bulle trā/
sumptum vidi ego **¶** Ingridē/
tes monasteria monialium ordinis

minoz ex casus necessarios con
cessos in cōstitutionib⁹ suis sine
licentia pape vel ministri ordinis
excōicationem diocesanis refer/
natam incurrant: p̄out andini a
quibusdam fide dignis.

Nō q̄ ab excōicationib⁹ q̄ fi/
ūt ab homie sine a iudice regu
lariter nō pōt quis absolui nisi a
suo excōicatoze: vel ab hñte ple/
nariā iurisdictionē super eū: vñ a
superiori suo: nisi i articlo mortis.

Et nō q̄ fratres p̄dicatores z
volētes igredi eoz religionē pos
sunt absolui a prelatis ipsi⁹ ordi
nis a sententijs excommunicationis
suspensionis z interdicti: latīs ab
homine vel a iure: saltem ab illis
quorum absolutio reservat̄ epo.

De materia omnium supradī/
ctaz excōicationū: tam pontifici
sūmo q̄ epis vniuscuiusq̄ dioce/
sis: tam a iure: q̄ p̄ extrauagātes
z p̄cessus curie: vide plenius z
clarius ac diffus⁹ si vis videre in
titulo d̄ censuris ecclīasticis: i q̄r
ta pte mee sūme: sine compilate p
me fratrem Antonium archiep̄m
Florentinum. At sic ē finis oīum
casuum tam summo pontifici q̄
episcopis reservatorum.

Dūmo notādū est q̄ sūt
due species excōicationis
scilicet maioris z minoris
Excōicatio maior sēp ē p̄c̄z mor
talis: z talis p̄mo est sepatus a dō:
z nō pōt cōicare p aliqua vtilita
te anime sue. Secūdo ē sepatus
a sancta ecclesia. i. a cōione z pti

cipatione fidelīū: exceptis his ca
sibus qui sup̄a specificati sunt.

Et sunt qnq; in q̄bus ipse excōi/
cat⁹ non potest participare: q̄ con
tinentur in hoc versu.

Si p̄ dīcti anathema q̄s efficiat̄
D̄s ozare vale cōio mīsa negatur

Qui sic intelliguntur. **D̄s**. i. locu/
tio. **Ozare**. i. ozatio cum alijs i ec
clesia. **Cōio**. i. cōicatio sacramen/
torum. **Vale**. i. saluatio: **Mīsa**. i.

cibus z potus. **Excōicatio** dō mi
nor aliquñ est mortale peccatum:

aliquādo veniale: s̄ anteq̄ dicat̄
quando sit mortale vel veniale:

noto prius q̄ nouem modis ho
mo potest incurrere excommunica

tionem minorem. **P**rima quā
do p̄rio quis participat cum ex

communicato excōicatione maio/
ri aliquo illoz modoz super⁹ di

ctorum. **S**ecūdo quādo quis
cōmittit sacrilegium: sicut q̄ fura

tur in ecclesia: vel in ea illicitum
quid facit. **T**ertio quādo q̄s ē

publicus concubinaris vel for
nicator. **Q**uarto quādo quis

acceptat aliquam ecclesiam a lai
co z illam sic tenet: vt. z6. q. z. c. si

quis. **Q**uinto quādo quis ē
simoniacus qui est etiam excōi

cat⁹ excommunicatione maiori.

Sexto s̄m quosdam quādo
i bello iniusto p̄ christianos exer

cet q̄s artē balistar̄ aut sagittar̄.

Septio opp̄ssores iopū z pau
pū publici p̄donef: publici vsura

rii: mētrices q̄ oēs largo mō loqn
do pñt dici excōicati p̄ q̄to taliū

oblationes nō debēt admitti ad
altare sactū dñi. **S**extano illoꝝ
q̄bus denegatur ecclesiastica se/
pultura: sic sūt illi qui moriuntur
i torneamentis: q̄ dato q̄ peniten/
tes moriant nō ponuntur i cimiterio.
sicut et dñ de illis qui si cōicāt
semel i anno sine necessitate z cā
et. c. ois. de pe. z re. **N**ono oēs
publici peccatores. Omnes autē
cāns supradictos ponit Innocē.
Kai. z **P**osticē. z i q̄libet p̄dicto
rū casu pōt absolue simplex sa/
cerdos z ep̄s: p̄ter q̄ forte i simo/
nia z excōmunicatiōe maiori. In
p̄mo ḡ casu. s. in p̄ticipatione cum
excōicatis maiori excōicatione
pōt hō peccare mortaliter z ve/
nialiter. **M**ortaliter tripliciter.
Primo qñ p̄ticipat in eodem cri/
mine p̄pter qd̄ ipse ē excōicatus
dando p̄siliū auxiliū z fauorē: rō
ne cuius peccatū cōmittit. **S**ecū/
do qñ p̄ticipat cū excōicato i ali/
q̄ alio crimine mortali ab illo p̄p̄
qd̄ ipse est excōicat⁹. **S**ed i p̄mo
casu nota. q̄ participās cū excōi/
cato in eodē crimine: vt dictū ē in
currit excōicationē maiore: sed i
secūdo modo cadit tñ i minori
excōicatione etiā si mortali pec/
cat. **T**ertio q̄ cōsecaret cū excōica/
to maiori excōicatione i sacramē/
tis puta accipere corp⁹ xpi cū eo:
vel sacros ordines icurrat excōi/
cationē minore: peccat tñ morta/
liter. **I**n alijs aut casibus supradi/
ctis nō peccat quis participādo
cū excōicatis: nisi p̄ quāto alijs

i p̄temptam p̄cepti z p̄hibitionis
facte audacter cū excōicato: z ad/
libitū p̄uersaret: aut i salutando:
aut in loquendo sine necessitate:
aut in morādo vel cōicando. **S**⁹
nota q̄ sacerdos recipiēs aliquē
excōicatū maiori excōicatiōe ad
officiū ecclie: aut ad sacramenta:
aut ad ecclesiasticā sepulturā: non
solū mortaliter peccat: s⁹ subito
ē suspensus ab administratiōe et
sibi est interdict⁹ introit⁹ ecclie q̄
usq̄ sit absolutus: z effici⁹ quasi
irregularis: z si taliter interdict⁹
moriatur nō debet poni in cimi/
terio: nec debet p̄pter timorē sa/
cerdos desistere qñ talē excōica/
tū expellat de ecclesia quia nō ex/
cusatur rōne timoris: nisi tal⁹ esset
timor q̄ posset cadere i instantem
virū. tūc. n. s. m. quosdā excusatur
ab interdicto. **P**ost. at dicit q̄ be/
atus erit talis sacerdos si se p̄pa/
ret ad martyriū. **N**ota igit quomodo
habuisti q̄ in nonē casib⁹
hō cadit in excōicationē minore
rōne cuius sepat⁹ ē ab effectū sa/
cramentorū z q̄stū ad deū: **N**az
peccatū mortale aīaz sepat a dō:
z excōicat⁹ quocūq̄ ē in peccato
mortali: p̄ter q̄ participādo cum
excōicato maiori excōicatione i
loquēdo: salutando: z orādo cō/
municando: z comedendo: i q̄b⁹
casib⁹ s. m. **I**hō. hō nō peccat mor/
taliter nisi p̄pter conceptū dato
q̄ excōicationē incurrat: iō qui ē
i peccato mortali quocūq̄ aliter
est excōicatus: etiā q̄stū ad ecclia

est separatus ab effectu. i. a grā z sacramētis. quia nullus qui ē i peccato mortali: cū sit indisposit⁹ p̄t psequi grām spūs sc̄i p̄t tñ intra re in ecclesiam: stare in offō diuino: z etiā potest cū alijs in alijs p̄ticipare: sed nō pōt pacē in ecclesia recipere: cū pax ip̄a sit loco coionis. Sed hec oīa plen⁹ habent i decretis z decretalib⁹: z in sūmis ideo cum expedit videre quere diligentius in ipsis.

Postq̄ ille qui vult p̄fite-
ri: dixit ex se ea que volu-
it de peccis suis: si n̄ dixit sufficien-
ter: qd̄ q̄si semp accidit iterrogā-
dus ē plene de his que n̄ dixit p-
ut videbit forē expediēs. Si vō
modicū vel min⁹ dixit potes in-
terrogare fm̄ ordinē. i. positū: v3
p̄ de decē p̄ceptis: postea de vicis-
capitalibus: non antea oēs de oī-
bus: sed de illis que solēt i talib⁹
reperiri: z nō solū de istis peccat⁹
interrogandi sunt: sed d̄ omnib⁹
circūstantiis peccatorum prout
s̄. satis ostens⁹ est. ¶ Non tamen
est necesse de q̄libet peccato mor-
tali omnes circūstantias p̄dictas
confiteri: sed solam illas que tra-
hunt peccatū in aliam speciem: que
s̄. habet specialem deformitatem
oppositā alicui p̄ceptoꝝ. Sz
z de numero peccatoꝝ mortaliū:
scilicet quotiens mortale pecca-
tū cōmiss⁹ est in q̄libz p̄ccōꝝ spe
diligenter interrogandum est.

¶ Incipit prima pars de modo
interrogadi penitētes a confessio-

re fm̄ decē p̄cepta legis. Primū
p̄ceptū continet tria capitula.

Primum.

Num cole deum. Circa
h̄ primū p̄ceptū. sic po-
tes iterrogare z p̄ d̄ vot⁹.

De votis.

Dota fm̄ maḡ str̄ s̄n̄iaraz
di. i8. q̄ votū ē testificatō
qd̄a p̄missiōis spōtaneē
que fit dō: d̄ his que dī sūt: z fieri
d3 l̄ breui⁹ fm̄ l̄ho. Votū ē p̄mis-
sio deo facta d̄ aliq̄ qd̄ sit deo ac-
ceptū: ad qd̄ regunt tria. s̄. d̄ libe-
ratio voluntatis. p̄positum z p̄-
missio. vltimū orit̄ ex sc̄do. sc̄dm̄
ex primo. Si transgressus est seu
obmisit implere aliquod votū li-
citum: z si aduēterter euz possit
esse semper mortale: z totiens quo-
tiens frangit. Secus si ex obliui-
one vel quia non poterat vt infir-
mus ieiunare. z huiusmodi. ¶

Si vouit se aliqd̄ mali factur⁹: vt
vidictā: l̄ maior⁹ boni ipeditiū:
vt n̄ ingredi fligione b̄ ē mōtale z
sū aliq̄ disp̄latiōe d3 illō īfrīgē.
Si nimis tardauit implere p̄p-
ter qd̄ a memoria excidit omni-
no: vel venit ad statū nō valendi
implere: cum prius potuisset mō-
tale videtur. Idem quādo dimi-
sit p̄positum implendi: cum tñ
posset: als mora implendi vot⁹
quando sibi non p̄fuit tempus
nō videtur mortale: nisi mora es-
set valde nimia. z nisi ex hoc ei im-
mineret periculum non valendi
implere: vt de voto ingrediendi

religionē cū tñ nō haberet causā legitimā cogētē dilationis : tunc etiam est mortale.

Si fecit votū de relicta: vt d̄ ele mosyna ieiunio ⁊ hi⁹: s; ob maluz finē: pnta vt possit facere vidictā adulterinū ⁊ huiusmodi mortale pccm est nec tenetur illd̄ implere.

Si fecit votū abstinentie ⁊ huiusmodi ⁊ dubitat vtz possit implere vñ nō ⁊ sine dispensatione l̄ cōmutatione superioris cū possit facilius recurrē ad eū: l̄ ad p̄fesso/ rē suū p̄ silio frāgit mortale vñ.

Nota tamen q̄ viri possunt irritare vota vxoz. s. abstinentie perigrinatiōis elemosyne: ⁊ accessus ad talē locū: ⁊ maxime votuz elemosynaz si non habent nisi dotē absq; alia superiorum dispensatione: ⁊ si fiat talis irritatio etia; si ne causa rationabili a viro amō nō tenetur vxoz implere talia vota. Dubin; ē d̄ voto hierosolymitano q̄a h̄ in fauorē fidei emittit̄.

De irritatione votozum impuberū ⁊ filiozū familiarū ⁊ religiosozū vide in scda parte sūme ti. ultio.

Si habēs votū castitat̄: l̄ religionē intrādī ⁊ matrimoniū p̄rit mortale ē: n̄ p̄t p̄sumere illd̄ absq; mortali peccato: q̄a adhuc pōt illud īplere: ⁊ debet ante consumationē matrimoni: post consumationē vero reddere tenetur debitum etiam interpretatine petenti. **S**z exigendo semper peccat mortali ter: vnde consulendum est; ei pe tere super hoc dispensationem a

papa s̄m̄. **S**nil. possēt et̄ ep̄s dispēlare nisi esset talis continēs ⁊ ob/ seruans ipsum.

Si fecit votuz stultum ⁊ irrationabile: vt ieiuna re dominica die: vñ n̄ pectinare caput: vel lanare in sabbato: ⁊ hui⁹ modi mortale nō ē: sed prohibēdus est illud implere.

De voti transgressione.

Nota q̄ a transgressio ne votoz pōt de iure cōi ⁊ p̄suetudine p̄fessoz absoluerē qz nō est de casib; resua tis: sed de dispensatione ⁊ cōmu tatione votoz non pōt se itromit tere sine sp̄tiali cōmissione dio cesanoz: vñ alteri⁹ q̄ possit illā da re. Ep̄scopi aut̄ in oib; possunt cōmutare vel dispensare: nisi ī vo to castitatis vel religionis ⁊ trib⁹ vot; peregrinationis. s. hierosoly mitani: ad s̄ctū Iacobū: ⁊ ad li mina apostoloz idest Romā: ī q; bus votis papa vel sūmus penitē tiari⁹ soli dispēlant: vel cōmutāt.

De voti habes ī scda pte sūme ti. **D**e superstitionibus. c. 2^m.

Si fecit ipse vel fieri fecit aliqd̄ maleficiū: seu iu x̄ vulgare malias ī qb⁹ s̄p̄ fi unt icātationes occulte vñ manife ste: demonū inocationes: qd̄ s̄p̄ ē mortale: ⁊ dignū morte corporali

De incantationibus.

Si fecit l̄ fieri fecit: l̄ pcu rāuit aliquā icātationē cū sacramentalib; ecclie: vt aq̄ baptismali vel oleo s̄cto ⁊ hi⁹ ob sanitatē l̄ aliā cām est mortale

et granissimum.

De adoratione creaturarum.

Iadoravit aliquā creaturā faciēdo orationem ad eas: ut ad lunā soles et stellas cū p̄ apparent et huiusmodi est mortale peccatum.

De divinationibus.

Ifecit vlt fieri secū aliqua divinationē ad inveniendū furta: vlt ad sciendū occulta vel futurum: quod sibi contingere potest est mortale.

De arte notoria.

Ididicit artē notoriam vel vsus est ea ad sciendū aliqua vel si vsus est arte nigromantica mortale ē: et si hz libz iducēdus ē vt eū cōburat: alio non ē absolvendus sicut ē liber *Almadel* *Seriforas* et alij libz cōburēdi sūt: quia mortale ē vti eis.

De constellationibus.

Ex constellationib⁹ et planetis sub q̄b⁹ nat⁹ ē aliqd indicant determinate d̄ p̄neratione eius. **I**dē si ex phisonomia credere. n. hominē ex fato vel constellatione vlt cōplexione cogi ad bonū et ad malū ē hereticū.

De sortibus.

Ivsus ē sortibus divinatoriis quod est mortale: ex lenitate autē veniale.

Si dedit aliqd turpe vroz viro ad comedēdū: vel alteri vt amaret eam vel fecit vlt dixit aliquid turpe ad huiusmodi est mortale. interrogandus est quid fuit illud.

De incantationibus.

Ifecit vel fieri fecit aliq̄ incantationem ob sanitatem consequendam: et quā hoc fit sciendo esse prohibitum est mortale cōiter: quando v̄o ex simplicitate fieri putādo esse bonas orationes videtur veniale. **S**ed si nollet in futurū abstinere neganda est ei absolutio: quia ex obstinatione et malicia videtur esse mortale et iterrogādū ē d̄ v̄bis q̄b⁹ vtunt: et d̄ observantijs quas addunt.

De breuius.

Ifecit vel fieri fecit: vel vsus est breuius: que cōiter sunt superstitiosa ex verbis vel charta in qua fiunt: et modo imponendi vel portandi vel tempore scribendi: et inuenta superscriptione earum imponendum est q̄ comburant: et si nollet non sunt absolnendi: quia tunc ē mortale. **S**i vero putabant talia esse licita tanq̄ orationes: veniale videtur.

De observationibus temporis.

Iobservavit vnam diē mag⁹ q̄ alia: i. n̄ incipiēdo aliqd tanq̄ malū: vt dies egyptiacos: vlt diē i. q̄ occurrit decapitatio sci *Joannis* baptiste: vlt diē ascensionis: i. colligēdis herbis et hi⁹ veniale videt: q̄n ex simplicitate hoc fit sine scribendo aliqua: vel portando ad suspendendum in aliquo loco si simpliciter credit veniale est. **S**i v̄o

hec crederet aio obstinato tunc
mortale esset talia obseruare.

De somnijs.

Sobseruauit somnia fa-
cies alijs ofones et obf-
nationes et postea ex his
q somniat volendo de futuris et
occultis indicare et pnuitiare mo-
tale e: alias antez sine obf-
natione adiecta adhibere fide nimis so-
nijs peccat: et si ex se n sit motale
tame periculosum est quia sic di-
abolus multos decipit.

Si ex effusione olei de lucer-
na: vl' crasitatione aliquaz auu
vl' vlulatu canuz. vl' magnitudie
et p-
tinitate vctoz et hi existima-
nit aliqd mali enetuz qd fatuū ē

Si existimauit mulieres puer-
ti i gattas vl' alia animalia et ire o
nocte et fugere sanguine puerorū
et hi qd ē impossibile nisi deo: et id
fatuum est credere. De hac mate-
ria diuinationis incantationū et
omniam superstitionū vide luce
claris in decretis. 26. ca. p totū.

**De blasphemia multipli-
ci dei et sanctorū. c. 3.**

Sblasphemanit deus vs
dicēdo eū nō eē iustum et
oia iuste disponere et eē
acceptatozē psonaz: vl' non vide-
re q fiūt: vl' nō curare de actibus
hominū vl' proditozem: vel sine
merito punire et flagellare eum l'
non posse istud vel illud facere et
hi qd l3 hoz ē motale: cū aduer-
tit qd dicit et intelligit.

Si blasphemauit deū vl' ali-

quē factū que pprie dī maledi-
ctio vt. maledict' sit. rē. vt sit ex
ira semper est mortale: si aduer-
tit ipsa verba.

**Secūduz pceptuz de iuramentis
et periurijs: et habet. c. duo.**

Primum

Nec iures vana per ipsuz.
Primo de periurio si iu-
ran in aliqua curia cor-
ram iudice mendaciose mortale
est qstūcūqz alias haberet iustam
causam: et qui inducit ad hoc ad-
uertenter vt iudex aduocatus p-
curator: et huiusmodi mortaliter
peccat. Si iurauit etiam extra iu-
diciū in comuni sermone qua-
cunque ex causa vel leuitate vel
utilitate vel iocositate: vel qua-
liscūque modo: nō solum ad san-
cta dei euangelia et per corpus
christi et sanctorum: sed etiam p
fidem: per deum: si deus me ad-
iuuet: per virginem mariam: per
crucem per animam suam et hui-
modi. hoc semper est mortale qn
aduertit se iurare et falsum dicerē
et totiens quotiens sic iurādo ad-
uertit. **S**i iurauit aliquid pro
certo: de quo dubitat vtrum sic
sit mortale est. et precipue iuran-
do in iudicio. **S**i iurauit per
petrare aliquid quod est morta-
le: vt facere vindictam nō dimitt-
tere concubinam: seruare iniusta
statuta: tenere secretam iniquam
conirationem mortaliter pecca-
uit: nec debet illud seruare.

Si iurauit tenere secretum ali-

quod est tractatum in consilio :
 vel aliud quod nulli ē nocuum: si
 aduertēter manifestat peccat mō
 taliter ipse ⁊ qui stimulat eum ad
 manifestādū sciēs illud eē secre/
 tum. ¶ Si iurauit seruare statu/
 ta alicuius ciuitatis vlt vniuersitat/
 aliqd sciēter ex illis trāsgrediē/
 do statutis peccat mortali. ¶ Si
 tñ aliqd statutū ē abrogatū p cō/
 trariā consuetudinē: quia quoti/
 die per oēs fit cōtrariū ⁊ diu nō
 videtur periri: si nō seruat illd eo
 q nō hz viz statuti. di. 4^a. §. leges.
 ¶ Si iurauit p aliquē modū ob/
 hrobziosū per dei mēbra vlt scōz
 vt faciūt ribaldi mortali pecca/
 uit: qz blasphemia reputat 2^a. 2^e.
 q. i. c. si quis per capillum. ¶ Si
 pmisit se aliqd facturū licitū i ho/
 nozē dei vlt alioz sanctorū: si non
 itēdebat obseruare mortali pec/
 cauit: ¶ Si autē itēdebat obser/
 uare sed veniēte terminō q dīz imple/
 re nō seruat pmissū: cū tam possz
 lz cū icommoditate sua peccauit
 mortaliter: nisi ille cui pmisit an ē
 minū relaxet iuramētū: qd facere
 pōt si pmissū in illi vtilitatē tātū
 cedat: naz si in vtilitatē alioz vel
 i honozem dei ⁊ sanctorū nō pōtil/
 le relaxare: sz ad epm vlt papaz p/
 tinet relaxatio vlt commutatio: si
 autem non potest implere excusa/
 tur a peccato protunc cum nō po/
 test. ¶ Si quis etiam promittat
 cum iuramento se aliquid facturū
 quod non est alicuius importati/
 onis boni vel mali: vt mater dī ⁊

berando filium: vel de bibendo
 vel non ⁊ huiusmodi videtur ve/
 niale iuratio ⁊ periuratio. ¶ Si
 iurauit sine causa rationabili p q/
 buscuqz minimis: dicendo etiaz
 veritatem veniale est: nisi faceret
 in contemptū ⁊ inducēdus est: vt
 abstineat ppter periculum per/
 iurij. ¶ Si induxit aliquē ad in/
 randū: quē omnino credebat fal/
 sum iuraturū mortaliiter peccauit:
 nisi esset index hoc faciens ex of/
 ficio suo fm iuris ordinez.

De adiuratione. c. 2.

Adiuratione que ē in/
 ducere aliquē ad aliqd
 faciendum ob innocatō
 nem alicuius rei sacre. ⁊ si est per
 modū coactionis intēdens eum
 obligare per modum iuramenti
 ad aliqd faciēdū: vt ad supiores
 ⁊ alios in qbus nō habet potesta/
 tez ē mortale: sicut adiuratio Lai/
 phe p dñm. Ad sibi sbditos vō ē
 licita eo casu q liceret eis pcepi/
 re alr n: ⁊ tūc adiurat tenet illd
 facere vel dicere als esset morta/
 le: sic trāsgressio pcepti. ¶ Si ad/
 iurauit platos vlt socios vlt iferio/
 res p modū deprecationis itēdēs
 reducē ad iuramētū ad aliqd bo/
 ni faciēdū: nō est malū l veniale
 ¶ Si lenis ⁊ sin cā est adiuratus
 non faciens illud nō peccat. ¶ Ho.
 ¶ Si adiurauit demones p mo/
 dū precis vel ad fiendū aliqd
 ab eis: vel aliquid obtinēdū au/
 xilij est mortale: nisi quis faceret
 ex familiari consilio spūs sci: vlt nisi

ex quadā simplicitate: quēres ab
obsessis a diabolo: sed p modū
coactionis lz eos adinrare ne no
bis noceat. ¶ I adinragit crea
turas irrationabiles ne diabolus
eis viat in nrm nocumētū lz. Si
aut vt demū operet in eis morta
le est: vt icātāt oves serpētū. Si
i cātlenis z turpib⁹ tabul⁹ miscuit
deū z sanctos: z i narrationibus
turpib⁹ z amatorijs ē mortale: ali
as veniale nisi facēt i pceptū dei.
¶ Tertiu pceptū d obfuatione fe
stoz p̄tinet duo.e. ¶ Primus.

Abbata sc̄ifices. Quia q̄
tum ad determinatōes
diez istud pceptū ē d iu
re positino: nō hic anectere potes
de ieiunijs ecclesie z de auditiōe
misse. ¶ Primo ergo si fecit aliqd
manuale opus dieb⁹ dominicis z
festinis: vlt alias pceptis ab ecclesia
ex necessitatē: ga mortāl⁹ pecca
uit si p notabile spatiū sec⁹ si sue
ret aliqua puncta. ¶ Si vō ex ne
cessitate vs. qz hostes expectant
vt veniunt inundationes aquaz
z huiusmodi tūc liceret remouē
blada z supellectilia z huiusmōi:
z debēt obfuari de vespā in vesp
am. i. de sero ad sero. de pse. vi. 3^a
c. pronuntiandū. z hic regit ma
gna prudētia in cōsulēdo. Si vē
didit vel emit dieb⁹ festinis non
comestibilia de die in diez: vt pa
nem vinum caseum carnes z hu
iusmodi mortaliter peccauit. Si
per modum negociationis non i
casu magne necessitatis. ¶ In nun

dinis tñ ex quo prelati ecclesiaz
tolerant: si non dimittunt audire
missam fm̄. De. de pat. videntur
excusari qui mercatur in diebus
festinis. s. a peccato mortali. ¶ Si
fieri fecit aliqd p̄dictoz a suis si
lijs discipulis seruis laboratori
bus sine necessitate peccat mor
taliter mādans z exequēs. Si tñ
mandans seu magister vt patro
nus si hz necessitatē: lz discipulus
eius vel seruus vlt rustic⁹ hz neces
sitatem: ita qd aliter si posset viue
re: vlt qz discipulus nō obedit ali
quādo magistro in his dieb⁹ ven
dendo vel faciendo aliqd exerci
tiū ei⁹ artis p aliquo tempore. Et
nec iste nec aliud d illa arte vlt
ducere eum secū z aliud exerciti
ūz nescit facere vt ipse excusari.
Nam si in obsequiis ecclesiaz pan
perculaz aliqñ licet aliquid labo
rare dieb⁹ festinis fm̄ doctores:
q̄to magis licet pro sustentatiōe
vite ei⁹ in necessitate tuti⁹ tñ esset
eligere aliquam artem si posset.
¶ Similiter de scriptorib⁹ p pre
cio z conficientibus instrumenta
z indicatib⁹ z facientibus longas
dietas non causa cupiditatis sed
necessitatis: qz non bene alr pōt
fieri. ¶ De barbitonforib⁹ z hi⁹.
¶ Medicinalia autē semper lz face
re z medicari z talia vendere.
¶ Si per totam diē festinū vacauit
ludis venationib⁹ aucupijs cho
reis z alijs vanitatib⁹ mūdi. Fre
quēter. n. in his occurrūt morta
lia peccata: z si de se ista non sunt

mortalia. Quid etiam mortale peccatum diebus festiuis commissum sit grauius patet: et ideo de hiis posuitur. **De auditione misse diebus dominicis et festiuis.**

Non audiuit totam missam diebus illis: sed obmisit: vel ex contemptu: vel ex cupiditate lucrandi vel causa eundi ad solatium: vel ad conuiuium: seu ex negligentia vel ignorantia crassa mortaliter peccauit: et toties quotiens dimisit. Idem si audiuit: sed non totam dimittendo notabiles partes de consecratione. id est. missas. Secus vero est si modicam partem misse dimisit.

Quid autem quis audiat in parochia sua vel alibi missam propriam de die vel aliam audiendo: vel non intelligendo verba: vel non audiendo: quia submisit ore vel audiat alibi seu a scubinario: vel simoniaci et hiis: vel non simoniaci et scubinario: ex quo prelati non possunt super hiis: non videntur simplices solliciti: sed dimittendum conscientiam eorum et talia abundantem per de. de pal. et Bui. duranti.

Dimittens vero audicionem misse ex infirmitate vel ex tali occupatione quam non potest dimittere vel seruare infirmo: vel alia iusta causa: puta quia manet in castris excusat. **E**xculantur etiam puellae que dimittunt a parentibus domini: non tamen euntes ad choreas: vidue etiam que manent in domo clauise per menses: non exculantur: sed si per dies. id est. vel per menses.

De obseruatione ieiuniorum. c. 2.

Quoniam dimittit ieiunia ecclesie vel quadragesime: quattuor temporibus: et vigilias festorum Christi: ac apostolorum et sanctorum post. 21. annis peccat mortaliter: nisi habeat causam legitime eum excusantem: vel saltem existimet se habere: puta cum est satis debilis: vel si sibi esse propter quod credit non posse ieiunare sine notabili corporis detrimento: sed si veritate possit: talis non videtur de facili condemnandus de mortali: ex quo paratus erat obedire precepto si credidisset se posse: aliter est mortale: et toties quotiens dimisit aliquem diem ieiunii: quilibet dies est sub uno peccato: et inde post. 21. annum inducendi sunt iuvenes ad ieiunandum sed et interrogandum est de numero dierum quos dimisit et qua de causa. **S**i vero notabiliter anticipauit horam comedendi: puta circa horam tertiam sine causa legitima non est ieiunium: unde et mortale. hora autem congrua esse non tardare aut post nonam non est ieiunium: nisi fiat ex superstitione.

Si cum ieiunauit ex statuto ecclesie vel ex voto: et ex iniunctione presulis comedit de sero frustum panis vel de pluribus fructibus aut perfectionibus vel de uno genere tantum: sed in magna quantitate ieiunium fregit. **S**i vero aliquid perfectionis sumit in parua quantitate non soluit ieiunium: nisi fieret in fraudem ad nutriendum: sed sumendo aliquod fructum per modum

medicine ne scz vinum lauet sto/
machum nō videtur esse maluz.

Potest autē quis in die pluri/
es bibere sumpto prandio: z non
frangit ieiuniū nisi fiat in fraudē
vt dictuz est. **D**ebiles z multū
laborātes itinerantes peregrinā
tes ac nutriendes pauperes z hi?
quō z quando a ieiunio excusen
tur vide plenius in summa.

Quartum preceptum de honore
parētū z hz duo.c. **P**rimuz.

Abeas in honore paren
tes quere primo. **S**i di
xit verba contumeliosa
vt obprobriosa parentibus mor
taliter peccauit: z multo magis si
verberauit etiam leuiter. **I**dē
si parentes irrisit. **S**i blasphe
mauit vel maledixit ipsis defun/
ctis z viuis. **S**i non obediuit
eis in licitis ex cōtēptu peccauit
mortaliter: etiam in paruis rebus
secus si ex negligentia in rebus
non multum ponderis. **S**i nō
prouedit necessitatibus eorum.
cum posset mortale est. **S**i nō
impleuit legata facta ab eis ad
pias causas. sed multum distulit
propter incōmoditatem cum ta/
men posset peccauit mortaliter
Si non reuerenter se habuit
sed contēpsit vel dure locutus ē
vel prouocauit ad iram vel non
supportauit eos: vel diligenter
non prouidit: veniale est.

De gubernatione familie.c.z.

Non prouidit magnis
necessitatib' victus z ve

nitis filiozū vxoris seruoꝝū
cū posset ex auaricia: vel crudeli
tate mortale est. **I**tem si ppē
hoc illegittimos filios misit ad
hospitale vel seruos qui sibi be/
ne seruiant. **S**i non adhibu
it diligentiam ad hoc vt boni es/
sent: z mandata dei z ecclesie ob/
seruarent: vt de cōfessione comu/
nionē auditione misse de bone/
state z huiusmodi: z si notabiliem
in hoc cōmisit negligentiam: non
curando vel non corrigēdo mō
tale est: vel veniale graue. **S**i
dixit vxori vba ptumeliosa vo/
cando scortum z hi? vel uebera/
uit aspe sine cā rationabili sed ex
iniuria mortale est secus si alias
ei dura z aspa vba loquitur.

Si vxor ptendit cū viro in li/
citis rebus nolens obedire ex h
prouocans eum ad blasphemā
dum deū l' sāctos l' ad aliud grā
de icōueniēs mortale ē: si ē occa/
sio data ad hoc. **S**i vir pmit/
tit vxorem facē vanitates aut oz
nat': l' tripudiat' z hi?: z alia mul
tum puocācia ad lasciniam mor
tale videtur: si vō nō videtur mul
tū excessus veniale. **M**ater q
mittit filias ad choreas z alias
mūdi vanitates: z non ducit ad
missā confessionē cōmunionem
peccat mortaliter z nō videt pos
se excusari a mortali. **S**i dñs
l' oñs nō puidit necessitatib' cor
poralib' seruoꝝ z ancilaz z in/
firmos mittit ad hospitale z nō
curat d' necessitate eoz vel non

dat eis abilitates ad pfitendum
cōmunicandum audiendum mis-
sa cū possit: l' faciat i festi labora-
re: mortale est in quolibet horū.

Si nimis dure v'l nimis remis-
se alias se habuit i gubernatiōe fa-
mille in quo oēs delinquūt ēt p/
fecti cōiter veniale est. di. 25. c. q̄l.

Quintum pceptus de homi-
cidio. c. vnum.

Quon occisor eris. z p̄rio-
quere. Si occidit extra
ordinē iuris aliquē volūtariē: v'l
p̄ter intentionem a casu: dādo
operā rei illicite: vt i ludo noxio:
vt ad saxa vel ēt rei licite: s; non
adhibēdo debitā diligētiā vt pij
ciēdo tegulas de tecto mortale ē
z casus episcopis reservatus.

Quē si ex necessitate euitabili z
etiā inenitabili: ad quā puenit ex
culpa: puta q̄a adulter est innētus
a viro mlieris adulter qui vt mō-
tem enaderet eum occidit. inter-
rogādū ē de cā homicidij. **S**i
iudex occidit aliquē innocētē s; iura:
v'l aliquē nocētē: sed p̄ter
ordinē iuris: v'l scōz processū or-
dinariū s; nō habēs legitimū do-
minium: v'l habēs potestātē: sed n̄
ex iusticia: sed ex vindicta: l' ana-
ricia: vel crudelitate: z est casus
episcopalis: nisi in vltimo pūcto.

Si mlier grāvida quesuit ab-
ortum per medicinas v'l labores
vel per alium modum: etiā si n̄
sequatur effectus est mortale in
ea: z in quocunq; consulēte z ope-
rante ad hoc: non tamen est cāus

episcopalis. **S**i vero sequitur
effectus z puerperiū erat forma-
tum in vtero: homicidium est in
ea z cooperāte z p̄sultente: vñ cas-
sus episcopalis est. **I**n aliqui-
bus etiā locis si nō sequitur ef-
fectus p̄ synodales constitutiones
ē episcopalis z alicubi ē excōicatō.

Si occidit mater filiū: l' filiam
spōte ad occultandū crimen su-
um gravissimum est. z multo plūs
si nō baptizatum. **S**i pater fi-
liā v'l frater sororē fornicantes
si vir vxorem: si vxor vir. p̄pter
odiuū l' amorem ad aliquē alium
si filius patrem l' matrem ex ira l'
auaricia: l' fratrem frater gravis-
sima sunt z digna magna peniten-
tia z episcopo reservata. **E**t no-
ta q̄ episcopi solent cōiter eos
mittere qui ire possūt p̄ casu ho-
miciidij ad penitentiarios curie
ad terrore incutiendus. Si tamē
nolunt possunt absoluerē tales
per se l' per alios ideo pape non
reservatus. **S**i mater vel nu-
trix suffocat filium: l' filiam quez
tenet iuxta se inaduertenter opp̄-
mens eum mortale ē propter ne-
gligentiam z est episcopalis.

Si mulier grāvida p̄ter in-
tentionem aborti. si cōmissit
ibi notabilem negligentiam: pū-
ta quia nimis saltauit: l' quia ni-
mis inordinate laborauit: v'l p̄p̄
inordinate lasciuas nō esset abs-
q; peccato mortali. **E**dem in
viro v'l alio percutiente eam vñ
hoc sequitur secus vero si nō ēt

in causa. **S**igs etiam non occidit
tamen mutilat aliqd membrum
vel reddit inutile: aliter extra or
dinem iuris vl vulnerat: vl alias
percutit aliquē ex iniuria peccat
mortaliter. ¶ Item si iuste incar
cerat: vel tenet per violētiam ne
liber possit abire nisi faceret per
pūctum tēporis ad impediendū
malum ei. ¶ Si clericū haben
tem tantum primam tonsuraz est
excommunicatus. ¶ Si quis vbo
vl mādato. s. mandando psuade
do cōsulendo ratificando l'citatā
do coopatū aliqd p'dictorū vel
mortem l' corporalem lesionem
peccat mōtaliter etiā si nō seqtur
effectus. ¶ S; si sequit effectus
gravi? ē: z si percussit: l' huiusmodi
incarceratus esset cleric? vl reli
giōsus in quolz p'dictorū casuum
percutiēs: vel includens ē excōi
catus: nisi eēt platus eius qui hec
faceret cā correc ionis. Et vbi i
p'dictis. s. mādato consilio coop
atione vl facto si esset enormis i
iuria facta clerico l' religioso nō
pōt absolui citra sedem aplicam
l' legatum vl sūmū penitētiariū
¶ Secus vero si nō eēt enormis
iuria. De hi? matia habes diffu
se i 4^a. parte sūme. Enormis iniu
ria dicit qñ ad mutilationē mē
bri sen effusionē sāguinis magnā
.s. p vuln^o ilatum pcessam fuēit
Aut si in epm: l' in abbate ppiū
manus violentia iniecta sit vt. c.
cū illoz d sen. excō Aut eis dicit
enormis arbitrio boni viri ex cir

cūstatijs locoꝝ tēpoꝝ psonaz: vt
insti. de iure naturali. §. atrox. ¶ Vt
si ē facta religioso: qñ nō absolui
tur talis citra sedē apostolicam
vl legatum ei? l' ei? sūmū peniten
tiariū: secus vero est si nō esset e
normis. ¶ Si quis iūfecerit: vel
mandauerit: l' fecerit iūfici aliquē
christianū p assassinos: etiā si nō
seqtur effectus ē excōicatus z de
posit? oi gradu ordine z dignita
te seculari: vl ecclesiastica. s. iū re
ceptor z defensor hi? assassinoꝝ
c. p. humani. de homi. li. 6. ¶ Dicit
assassini quidā heretici. vide de
hoc i 4^a pte sūme. ti. i. ¶ Si quis
d'siderat mortē alteri? deliberata
rōne i malū alteri? : siue ex odio
siue invidia siue ex auaricia vt ha
beat ei? bona: vl ex luxuria vt a
liam accipiat: vl ex superbia vt i
plātōne succedat: l' ex accidia ne
hēat caz gubnādi eū: vl vt sit ma
gis liber: z nō habeat corripicētem
in q̄lz hoꝝ ē mortale. sec? aut si h
desiderat ne ipsemet vl ille denz
amplius offenderet: vl ne peioꝝ
efficeretur: aut ne bonis personis
vl ecclesie d'i noceat sic tyranni.
¶ Si qo qd ex impatiētia z ira p
cutit seipsū iniuriose peccat mor
talr: z si cleric? sit ē excōicat? se
cus si ex zelo deuotionis ad rep
mendū carnē l' tētatōnes nō tñ
licet abscidere aliqd mēbz: alias
peccaret mortaliter z efficeret ir
regulari: z si eēt cleric? eēt excōi
cat?. ¶ Si occidiss? vl vulneras
set aliquem i loco sacro eēt sacri/

legium ⁊ ecclesia violata. ¶ Si
p violentiam etiā si sit officialis e
duxerit malefactorē ⁊ debitorē
de loco sacro vñ fecerit capi eum
peccauit mortaliter. ¶ Si fecit l
fieri fecit torneamentum: vñ aliō
spectaculum vbi sit periculum vi
te mortale peccatum ē.

¶ Sextū pceptum de luxuria
actuali ⁊ spebus ei⁹. c. vñm.

Non mechaberis. Luxu
ria actualis que commit
titur extra matrimoniū:
semper est mortale peccatū i oī
bus speciebus suis: que omnes h
ponuntur qz distincte oportz eas
confiteri: vel interrogare cōfite
ntes si a seipsis nō dicūt nullo mō
tñ necesse est interrogare de his
omnibus nisi necessitas cogat ne
qs ad discat quod nescit sed put
conuenit personis q̄ confitentur:
⁊ cum habetur vltima species nō
ē vltra descendendum ad alias
particulares circūstantias n̄ ne
cessarias: ⁊ tanto ⁊ honesto mō i
terrogādus ē. ¶ Si cognouit so
lut⁹ solutā que dicitur fornicatio
⁊ si est meretrix vel serua sua vel
alterius vel vidua: ⁊ etia si tales
induxit ad peccatum. ¶ Si tenu
it cōcubinā ⁊ q̄to tempore qz vl
tra fornicationē ē ibi scandalum
primoz quia publicum: l3 sit for
nicatio. ¶ Si vginem deflorauit
extra matrimoniū qd̄ dī stuprū
⁊ si seduxit eā pmittēdo ducere i
vxořē cogēdus est in foro pscie:
vel ducere eā in vxořē sibi: vñ eā

dotare si potest: ⁊ iniuriat⁹ ē pa
rentibus eiusdem: si hoc nesciē

¶ Si ipse solutus cognouit vxo
rem alterius: vel ipse vxorat⁹ co
gnouit solutam qd̄ dicitur adul
teriū: ⁊ est duplex quādo vterqz
est coniugatus. ¶ Si intulit vio
lentiam alicui qd̄ dicitur raptus:
⁊ si contra voluntatem parentū
grauius est. ¶ Si nupte vel vir
gini vel moniali grauissimum est.

¶ Si cognouit consanguineam
suam: vel consanguineam vxoris
sue vsqz ad quartum gradū cōsā
guinitat⁹ vel affinitat⁹: ⁊ dī ices⁹.

¶ Idem d muliere que permit
tit se cognosci a consanguineo vi
ri sui. Si cum moniali scelus est
operatus: l cum habente. pofes
sionem castitat⁹ ⁊ dicitur sacrile
gium. Idem si mulier cū clerico
religioso prelato ordinario: ⁊ hu
iusmodi. ¶ Si cognouit comina
trē vñ quam tenuit ad baptismū
filiā spiritualement vel chrisma: vel
quam audiuit in confessione: et
dicitur incestus vel sacrilegium.

¶ Idem de muliere que cum cō
patre se miscuit voluntarie.

¶ Si per semetipsum vigilās et
volūtari⁹ se polluit: ⁊ dicit molli
cies siue manib⁹ proprijs ⁊ alijs
modis: d mō n̄ ē irogādū. ¶ Si
cū mascul⁹ opat⁹ ē turpitudinē: vñ
femia cū femina: l vir cū muliere
eā vas obitū: ⁊ dī viciū sodomi
ticū. ¶ Si cū brut⁹ opat⁹ ē nephas
⁊ cū qb⁹: ⁊ dī viciū bestialitatis.

¶ Si dieb⁹ festinis aliquod hor

operatus est: quia gravior est: im
aliquos vō necesse est p̄fiteri hi
circumstantiā: qz mutat speciē pec
cati. ¶ Si i ecclesia vel in loco sa
cro aliqđ p̄dictorū cōmisit: quia
dicitur sacrilegiū z p hoc violat
ecclesia: z si istud esset manifestū
esset reconcilianda ecclia. ¶ De
peccatis vō q cōmittūt in con
iugio. s. tactib⁹ z actib⁹ ihonestis z
osculis ac verbis z huiusmodi: vi
cetur in. c. de luxuria. ¶ Nō tñ q
de iure cōmuni peccata luxurie n̄
sūt reservata episcopis: nec p ali
quo illoz est lata s̄nia excommuni
cationis a iure: sed cōmuniter p
synodales constitutiones episco
porum aliquos ex dictis casibus
sibi magis reservant: vt incestum
sacrilegiū. s. cum monialib⁹. aliq
vō episcopi vicium bestialitatis
alij etiam vicium sodomiticum z
quedā alia in quibus est lata sen
tentia excommunicationis p syno
dales p̄stitutiones. Et iō quere i
diocesib⁹ i quib⁹ audis p̄fessōes.
¶ Nonam p̄ceptū de luxuria
mentali z eius speciebus. c. i.

E nota q cogitationes p̄
mittendi aliquod pecca
tū luxurie: que sunt cum
consensu rationis semper sūt pec
cata mortalia z cōtra hoc p̄ceptū
¶ Non desiderabis vxorem p
ximi tui: z sunt diuersarum specie
rum: sicut sunt opa carnalia: lz nō
ita gūia mortalia sicut op⁹ exteri
us cōmissus. z cuz dicit penitēs se
habuisse cogitationes qb⁹ ex rōe

p̄sensit: iterroget p̄fessor erga q̄s
p̄sonas z cū qbus habuerit: ga si
erga cōiugatā ē adulteriū. Si ad
solutā z ipse sit solut⁹ ē fornicatio
Si cuz consanguinea ē incestus.
Si cuz masculino ē sodomiticum.
Si cū v̄gie ē matrimoniū ē stru
puz. Si cū religiosa ē sacrilegiū.
Si p violentiā ē rapt⁹. interrogā
dum ē t̄ q̄tiens habuit hi⁹ cogita
tiones ad aliq̄: ga tociēs peccauit
mortaliter. Si p iternalla tēpor
b fecit: v̄z rōne d̄siderat fōnicari
cū aliqua: postea vō se occupat i
aliq̄ negocio vel cogitat de gub
natione dom⁹ z hi⁹: z exinde itēz
deliberat fornicari peccat d̄nō
mortaliter z sic deinceps. ¶ Sed
si continue versatur in tali cogi
tatione per horas: vnum tantum
peccatum est: sed tāto gravior qn
to diutius perseuerat cogitando
¶ Item si mutat cogitationes d̄
vna p̄sona ad alias: vel ad diuer
sam speciem cum eadem persona
deliberans per se de qualibet sē
per de nouo peccat mortaliter.
Unde si centū mulieres videret
vnam post aliam: z ad quamlibet
specialiter animum d̄terminat: cē
tum mortalia committit. secus si
vna cogitatione hoc appetit: qz
vnum est habēs deformitatē tot
peccatorum. Interrogandum est
si dieb⁹ festiuis discurret p ecclē
sias procando mulieres: z si phy
locaptus ex aliqua secutus est ea
z q̄to tpe. qđ d̄r de viro idem di
cendum est de muliere erga viz.

Delectatione morosa i cogita
tione supradictū ē in .c. de luxuria.

Si mulier contentatur habere
amatores et cū perpendit aliquē
vel aliquos procari vlt eam ama
re carnaliter: pōit s3 ad fenestras
vel vadit per aliquem locum vt
videatur ab eo: vel ponit se in ec
clesia: vel alio loco publico: vbi
discurrunt iuvenes ad procādū
mortale est: etiā si nō appetat pec
care cum talibus qz occasionem
ruine prestat: extra de iniurijs et
dam. da. c. fi.

Septimū preceptū de fur
to non faciendo et de vsura que
diuersis modis fit: et h3. 8. c.

Urtum non facies. De v
surpatione rei aliene q
in hoc precepto probi
betur nota quod in omnibus in
frascriptis speciebus est mortale
peccatum: et tenetur ad restitutio
nem ei a quo res capta est. Quod
si ille ignoratur vel non inuenit
pauperibus eroganda est: et non
solum qui accipit sed etiā heres
ei? si tamen d bonis eius ad eū p
uenit. c. michael ex de vsuris.

Circa vsuram quere primo.

Smutuauit pecunias nu
meratā: vel aliquid eor
que vsu consumūtur: vt
frumentum vinum oleum et hui?
modi intentione aliqd recipiēdi
vltra suū capitale: et illud pls qd
accepit tenetur restituere. **S**i
mutuauit super pign? rei mobilis
puta vestis equi et huiusmodi vlt

imobilis: vt domus agri et hi? et
interim accipit vsufructus pigno
ris: dum alius tenuit pecuniā suā
vsura ē. **E**xcipt? tñ casus quādo
gener accipit possessionē ipignus
a socero suo: quousq3 dat sibi do
tē: et sustinet onera matrimoniij nū
triendo vxores suās: ex de vsuris
c. salubriter. **S**i posuit pecuniā
penes mercatores vel artificē cū
intentione aliquid picipiendi vti
litis l3 non fiat pactum d hoc:
s3 ponit in discretionē eius volēs
in omni casu capitale suum saluū
vsura est: s3 si vult ita participare
de dāno sicut d lucro: tē l3 et cū
pacto: et in h3 solēt et offēdē mulie
res de dotib? suis: et dicūtur vul
gariter deposita s3 ē vsura. c. ple
riq3. i. 4. q. 3. in tex. et glo.

De soccedis animalium.

Si in soccedis animalium
pecorū bonū et hi? ita pa
ciscitur vt capitale sit sal
uum est vsura sed si non est sal
uum s3 nimis grauatur vna pars
non ē vsura: s3 iniusticia. **S**i in
emptōe fructū terre vlt aliarum
rerum ex eo q ante per aliq3 mē
ses q3 reciperet fruct? et alias res
soluit precius: et ppter hoc emit
nimis iusto pto: l si valebat decē
emit p nouē vsura est. **S**ec? si fa
cēt h3 ga verisimilr pōt et min? va
let q3 illd qd soluit v3 octo.

De venditione ad terminum.

Si vendidit ad credentia3
sen terminuz pānos lane
os lineos de serico: et alia

quocūq; maiori precio q̄ ad p̄tā
tos: q̄a si vendidit sic plus iusto
p̄cio rōne dilationis vsura ē. Si
vō nō vēdidit plus iusto p̄cio s̄
nō vult facere ita bonū s̄q; ei sic
illi qui dat pecuniam numerataz
sibi nō ē vsura. Tho. 2. ex de vsu
ris c. nāiganti 2. c. i. ciuitate tua.

¶ De cambiis

Si fecit cābia minūta: p̄tā
ta de vno floreno a greo
ad monetā: v̄l ecōuerso
accipiēdo aliqd s̄z cōmunē cur/
sū nō est illicitum. ¶ Si fecit cā/
bia realia per litteras de loco ad
locū 2 nō ficta: ē licitūz modera/
tum lucrum.

Si fecit cambia que vulgariter
dicūt sicca: vt p venetos a libze
d grossi vsura ē: qz realiter sibi
ē mutū s̄z sub spe lnci hec fre/
quentat florentie. ¶ Si tutor vel
curator pupilloz: v̄l procurator
2 factor cuiuscūq; pecuniā pupil/
lozū v̄l patronoz dedit ad vsu/
ram i vtilitatē illoz v̄ltra pecēm
mortale cōmissū in casu quo illi
nolint l̄ nequeant restituere: q̄a
illi qui habuerunt vtilitatem p̄n/
cipaliter tenētur: s̄z nō restituenti
bus illis tenetur procurator tu/
tor 2 curator et hi. ¶ Si quis
emit agz v̄l domuz multo maio/
ri p̄cio q̄ valeat intendens q̄ nē
ditoz reemat ab eo deducēs h̄. i.
pactum 2 ipse interim fructus re/
cipiat vsura paliata est.

De mutatib' s̄o spe.

¶ Quis propter pecuniā

mutuatā aliqñ petit: l̄ sperat p̄n/
cipaliter habere ab eo aliqd ob/
sequiū v̄l vtilitatē que: p̄cio pos/
sit estimari: vt opa laboratoz v̄l
bonū ad colēdū terras: v̄l mutū
atōez iumētōz: vel aliqd donum
v̄l vt pcuret ei officium l̄ benefi/
ciū ecclesiasticum l̄ seculare. Vel
q̄ det sibi p̄p̄ hoc pl' de fructi/
bus terre ei' q̄ colit vsura ē. Et
quādo p̄p̄ hoc n̄ ab eo cū mu/
tuauit: sed ab alio vt a domino l̄
a cōitate recipit vtilitatē: exinde
debz illō pauperib' erogare.

¶ De accipiētib' ad vsurā.

Si q̄s accepit mutuo ad
vsurā n̄ ad p̄uidēdū sue ne/
cessitati s̄z vt d̄t ipse ad vsurā: l̄
ludat: vel als male vt itur peccat
mortaliter. ¶ Idē si eū iducit q̄
als nō erat fenerator. ¶ Pe. d. pal
¶ De facientib' statuta i fauorē
vsurariozū.

Si fieret statutū i aliquā
ciuitate l̄ castro v̄ loco
q̄ vsure soluūtur: v̄l q̄
solūte n̄ possint repeti: aut repe/
tite non d̄beāt restitui: excōicati
sūt q̄ faciūt hi' statuta: 2 qui indi/
cāt s̄z ipsa. Vñ illi qui faciūt capi/
tula cū indeis: vt dñi 2 cōitates
p̄tinētia q̄ possint senēari: l̄ q̄ n̄
possit repeti i indicō vsure extor/
te ab eis 2 hi' vidēt icidere i hāc
excōicatiōez. Dñi vō q̄ hoc faci/
unt 2 ciues q̄ h̄ psulūt ex de vsu/
ris clementina. ex graui.

Capitulum. 2.

¶ Emptione vō dñarioz

mōtis vt florentie: l' impstitorum
vt venetijs: v'l locor vt ianne: qz
aliqui ponūt ptractum esse vsu/
rarium: alij vō non. s. ptractum te/
nentes. Ideo nemini p'sulas vt fa/
ciat ptractū: factus vero si potes
inducere vt post mortem ipsius l'
vnius alterius finiat vel satisfaci/
at cōitati: vel det pauperibus bo/
num erit. ¶ Si vero non vlt ad/
herens opinioni contrarie nō fa/
cile condemnes: qz in huiusmo/
di s'm doctores non est precipitā/
da sententia: de his z alijs supra/
dictis habes in secunda parte sū/
me .ti. 2.º de vsuris.

¶ De fraudulētia q̄ multi modis
committitur. c. 3.

De fraudulētia que fit: l'
in rei substantia: vendē/
do vnam rem pro alia:
vt vinum limphatum pro puro:
carnes pecudinas pro castrat' ce/
ra z aromata cum alijs mixturis
vel in quantitate dando mensu/
ras z pondera diminuta: puta vñ
cias nouem pro libra: vel in qua/
litate: vt rem prauam pro bona:
vt pannum ferrūm corium aro/
mata animalia defectuosa fruct'
z huiusmodi: z in his si notabilif
damnificauit proximus peccauit
mortaliter z tenetur ad restitutō/
nem. Si parum nec plus intēdēs
venialr z pauperibus erogetur.

¶ Si vendidit rem aliquam mī/
to maiori precio q̄ valebat secū/
dum comunem estimationez illi'
tēporis aduertēter peccauit mor/
talr: z tenet ad restitutōez si pxi/
m' nōbilitē ledit: secus si parus:

Idem si emit minozi p'cio quā
valeat ex ignorantia venditoris
¶ Si fraudauit iustas gabellas
z pedagia tenetur comunitati re/
stituere: si multum vel etiam pa/
rū sed tamen intendens multum
mortale est.

¶ De falsificatione. c. 4.

Iquis falsificauit aliqđ
instrumentum vel falso
sciēter vtit' vltra mor/
tale tenetur ad omne damnum
quod inde sequitur. ¶ Si quis
falsificauit litteras papales vel
falsificatis sciēter vtitur est exco/
municatus: cuius absolutio pa/
pe reservatur. ¶ Si quis ex fal/
sa causa suggesta qua expressa nō
obtinuisset beneficiū quod rece/
pit: licet nō sit excommunicat' tamē
tenetur ad restitutionem eius q'
sic recipit seu ad renunciationem
beneficij l' reassignmentez z bi'.

¶ Si quis falsificauit mōetas vltra
pccz tenet ad restitutionēz. Idē si
falsis sciēter vtit' z ēt ipe qui i bi'
fuit dōcept'. ¶ Si quis falsat mesu/
ras l' pōdera ciuitatis l' cōitati: v'l
falsis sciēter vtit' vltra mortale te/
net ad restitutionēz z oīz dānoz
inde sequentiū. Si quis falsat l'ras pla/
roz l' sigilla l' alioz vltra mortale
tenet ad satisfactiōez oīz dānoz
inde sequentiū. Idē d' falsificāte li/
bros l' alias scripturas i dānū ali/
oz. Et nō q' d' falsificātes instrumē/
ta l' cōstitōes p synodales l' l'ras
l' alia in aliquibus locis lata ē se/
tentia excommunicationis.

Excommunicatio papalis.

Iquis i bullis papalibus apponit: vel remouet vnā lras l pūctū s3. **D**osti. ē ex cōicat^o ex cōicatione papali q̄ fit i caria nā i iure cōi n̄ habet: z h^o si bulle hnt vigorē: nā si expirasset eaz valor: puta qz erat grā ad tēpus z expirasset si totum raderet non incurreret q̄s excommunicatō nem: nec i aliqua penā: **Ricard^o.**
Capitulū. 5^m. de iniusticia que fit in iudicio.

Iusticia vō que fit a iudicibus assessorib^{us} ad notatis pcuratorib^{us} z notariis: z de qbus debet interrogari dicetur infra. **S**i officiat qcuqz dat iniustā sñiam sciēter vel ex ignorātia crassa z supina tenet pti le se ad satisfacionē oīs damni: nisi satisfaciāt ille pro quo est lata sententia: z sñr assessor vel ali^q ad hoc cooperat^{ur}: z peccāt oēs mortaliter aduocat^{ur} z pcurator q sciēter defendit iniustā causā.

Si obtineant sñr tenētur par ti lese ad satisfacionē insoliduz.

Si non satisfaciāt clientulū. **I**dem si perdidit iustā causā ex ignorantia crassa vel negligētia.

Accusator z testis sciēter pro cedentes s̄ aliquē falso: tenet de omni damno ipsi accusato: z peccant mortaliter. **D**ñi qui granāt subditos in colectis iniustis tenentur ad restitutionē: z de viciis eorum de quibus sunt interrogādi habes in 3ª parte. c. z.

De furto. c. 6^m.

Iquis res aliquā occulte inuito dño: non soluz ab stultis ab extraneo: sed et filiis parentibus: vxor viro: seruus dño: discipulus magistro: socius socio: p sanguine^o p sanguineo furtum est. **S**i est quid notabile dñum: vnde z mortale z tenet ad restitutionē. **S**ec^o si qd minimuz: vt aliquos fruct^{us}: z quatriuz z h^o. **S**i rem sibi mutuatam remittit: vel aliā rē alteri^o venientem ad man^u eius nō restituit furtum fecit nisi ille tantundem haberet de suo certitudinaliter qd nō vult restituere. **S**i inuenta q non habentur pro derelicto nō restituit sed sibi retinuit. **E**t si p^o inquisitionē nō reperitur cuius sūt inuenta debet paupibus erogare: alias esset peccatum mortale: nisi ipsi vt indigenti darentur.

De thesauris inuentis multuz stat p̄suetudini. **S**i vsus ē pignore ad sui vtilitatē s̄ dñi rei volūtatē. **S**i vsus est re cōmodata ad alium vsuz q̄s fuerat cōmodata: vel re deposita sine licentia deponentis nisi p̄sumat dñum rei esse contentum tenetur huiusmodi de illa vtilitate. **S**i religiosus dedit de bonis monasterij sine licentia superiorum habita vel p̄sumpta. **I**dem si aliquid occulte recipit vel retinet quod est mortale z proprietari^o. **S**i p̄elatus expedit bona ecclesie i turpes vsus deputata re /

paratioꝝ ecclesie vñ pauperibꝫ
vñ bona monasterioꝝ peccat mō
taliter. ¶ Si aliqꝫ recipit a reli/
giosis aliqꝫ sine cā rationabili: l'
p turpitudine: vel lucri acquisiti/
one: vel causa amicitie et paren/
tele sine aliqua indigentia.

¶ De sacrilegio quod committur
circa res sacras. c. 7.

De sacrilegio qđ est circa
res sacras. Si iposuit vñ
dedit sup h consiliū: vt i
ponerētur collecte clericꝫ: sine ec
clesiasticis psonis n̄ habita licen/
tia a romano pōtifice: z si secutus
ē effectꝫ vñtra mōtale tenet ad re/
stitutionē: z nisi p' admonitiōē d'
sistat ē excōicatꝫ. ¶ Si fecit l' fie/
ri fecit statuta s̄ libertatē ecclesia
stica: vel cōsuluit fieri vñtra mor/
tale tenet de dānis factꝫ: estqꝫ ex/
cōicatus ipse necnō scriptores et
iudicātes fm ea. ¶ Si vsurpauit
patronatū d' nouo alicuiꝫ ecclesie
vacantis vel monasterij: vel loco
rū pioꝝ: vel bona ipsoꝝ locoꝝ
vacantiꝫ est excōicatꝫ. ¶ Si ab
stulit res sacras vel calices z pa/
ramēta nō loco sacro: aut rem sa
crā de loco nō sacro z furas in ec
lesia res n̄ sacras. ¶ Si effregit lo
cum sacꝫ: vt portas ecclesie vel
locum religiosꝫ: vel portas con
uētꝫ vñtra peccatū z obligatio/
nē ad restitutionē tenetur d' iniu/
ria z de damno: z est excommunica
tus: z ante denūciationē potest
absolui a diocesano. Post denū
ciationē vñ solam'a papa vñ peni

tentiario. c. cōquēsti. c. x de sen. ex
cō. ¶ Si fecit incēdiꝫ studiose i
loco sacro vñ religioso: idē iudici
um est sicut d' effractorē: vt. d. c. p
nenit. ¶ Incēdiarij at alioꝝ locoꝝ
de iure cōi n̄ sūt excōicati. In ali
qbus antē locꝫ sic p synodales cō
stitutiones. ¶ Si legata facta ec/
clesijs. vñ alijs pijs locis aut pau/
piꝫ n̄ soluit integre: z si nimis dif
fert peccat mortāl'r nisi ipossibi/
litas eū excuset: z alicubi ē excōi
catio synodalis. ¶ Si clericꝫ re/
cipit beneficiū simoniace vñtra vi
ciꝫ simonie oēs fructꝫ illiꝫ benefi
cij furtiue accipit z tenet ad resti
tutionē. ¶ Si platus ecclie ex do
lo vñ lata culpa admittit bona ec
clesie tenet ad restitutionē. ¶ Si
n̄ dedit laicꝫ decimas vbi consue
tum ē dare tenet ad restitutionē.

¶ De rapina violenta. c. 8.

Rapina ē qñ res iuste au/
fertur per violentiā. Si
re alteriꝫ rapnit vñtra mō
tale z restitutionē ad quā tenetur
debet etiam petere veniā si com
mode potest de iniuria violenter
illata. ¶ Sigs ē pirrata predans
i mari quoscūqꝫ indifferēter vñ
tra mortale z restitutionē ad quā
tenet ē excōicatꝫ papali excōicati
one: vt p3 p pcessuꝫ qui fit annua
tim in curia s̄ hiꝫ secus vñ ē d' illis
qui faciūt hoc precise s̄ illos cuꝫ
qbus habēt bellū. ¶ Sigs est de
predatus romipetas vel euntes
vel redeuntes ab vrbe rome vñ
depredatus est portantes necessa

ria ad vsū curie ē excōicat^a pa/
pa. **S**i i bello iusto opredat^r ē
ēt inimicos vltra mortale z resti/
tutionē nō dz absolui: nisi dispo/
nat i illo z i omni alio iniusto nun
q̄ se reperire. **S**i in bello iusto
abstulit ab inimicis sicut faciūt si
pēdarij: vlt ab eccl̄ijs inimicoz te
nef restituere. **S**i inasit hostili
ter: vlt discurrat p̄ tras eccl̄ie vl/
tra pccm: z restitutionē ē excōica
t^a excōicatione papali p pcessum
curie annualē. **N**ota q̄ oēs dātel
psiliū ad aggrediendū sine sumen
dus aliq̄d bellū iniustū suū q̄z psili
lio n̄ fuissz factū l^r fieri n̄ poterat
tenet solidū d oib⁹ dānis ide se/
cutis. hec Rai. z alij. **S**i p̄ici/
panit i crimie rapine: vlt furti t al/
teri iniuste dānificationis i aliq̄ i
frascriptoz modoz: qui cōtinent
in his vsib⁹. **I**ussio psiliū psclus
palpo recurfus. **P**articipas mut⁹
n̄ obstās non manifestās. tenet in
solidū. i. i totū de oī dāno secuto
q̄usq; isti qui passus ē satisfactum
sit. **I**ntellige tñ b̄ cū distinctiōe:
vz. ad p^m vsus de tali inssione: vlt
cōsilio. vlt psensu coopationis. vlt
palpo. i. adulatione. vlt recurfu. i.
receptione latronū vel rez abla/
tap: tali dico adulatione z recur/
fu q̄ sine hi⁹ n̄ fuisset facta rapia
vlt dānū: als n̄ tenet nisi inq̄stum
puenisset ad eū de re rapta vlt d
q̄sto dāno fecisset cū suis: vlt q̄stū
plus fuisset factū ppter aliq̄d p̄di
ctorz ab eo factorz. **Q**uātū ad se/
cū dū vsus nota. q̄ n̄ obstās. n̄ ma

nifestans: z ēt mutās tenētur qñ
sūt officiales z possūt ipedire dā
nuz z n̄ faciunt: als n̄ tenētur ad
restitutionē lz peccēt si p̄nt ipedi
re dānuz z n̄ faciūt. **A**bo. in. 4. di.
z^a. z^e. **P**e. z **A**lber. **T**res ēt plu/
ra dicit: vlt plura de his referunt
sup c. sicut dignus de homicidio.
Quātū ad participationē istō
fieri pōt multipliciter. **U**no. coo/
perādo cum alijs ad rapiē: z tūc
ad illō tenet qd recipit: vlt dānifi
canit si n̄ fuit i cā p̄ncipali vlt q̄si:
Secdo modo recipiēdo p viā do
ni de rapina z ad illud tenet qd
recipit. **T**ertio mō p p̄sumationez
rapine: vlt vict⁹ vestit⁹ z hi⁹: sic fa/
mli raptorz z famli vsurarioz: vlt
ipsoz vsurarioz: q̄ hnt oīa d rapi
na vlt vsura z tenet ad illō qd cō
sumūt. **4**^o mō p dotationē vt ma
rit⁹ q̄ sciebat locoz n̄ h̄re nisi bōa
rapta z vsuraria n̄ pōt recipe do
tē: z si recipit tenet restituē. **S**i at
filia remanet vidua tenet restituē
dotē qz d alieno ē: lz si nesciebat
ē: tūc diuēsa ē opinio iter docto
res. **U**ltz teneat marit⁹ ei⁹ vlt filia:
lz filia vlt teneri. **5**^o p emptionem
rei rapte vlt furtive z si sciēter fec
ob sui vtilitatē: vltra mortale te/
nef ad restitutionē si inuenit dñz
rei: si vero nō reperit pauperib⁹
erogare tenetur: vel p̄cium ei⁹
etiam si iam consūpsisset. si vero
ignoranter siue ignorantia iuris
sine facti a peccato potest excusa/
ri. sed quando scit tenetur ad re/
stitutionem si non dū distraxit: ēt

sine precio petito a dño rei: s; re/
petat a venditore si potest. **I**dez
de omnibus qui successiue eme/
rēt rem hanc nisi pñs distraxerit
illam rez: quia bona fide distraxe
rūt vendēdo n̄ tenēt ipsi: s; emēs
eā. De hac materia vide in secūda
parte sūme. ¶ **Q**ui impedit alijs
in iuste a psecutione alicui⁹ officij
vl beneficij: vel officij ecclīastici
vel secularis: vbi sibi erat ias ius
acq̃situm: tenet ad satisfactionem
talis dāni. **S**i aut̄ nōdū erat sibi
ius acq̃situm: s; erat in via acq̃/
rēdi tenet ad arbitriū boni viri
q̃tū p̄t illd dānū i ipso dubio estia
ri. **S**it̄ r qui dicit in iuste aliquē
ab obtēto iuste: vel alr pcurat eij
ci: sicut cū iuste pcedit. **T**ho. in. 4.
¶ **Q**ui ifert dānuz qđ i spe resti/
tui n̄ pōt: vt mutilatio mēbz: cūz
q̃ ille lucrabat: v; manus i scribē
do: v; ginitatē alteri auferēdo p̄ci
pue p violētiā z seductionē: mor
tē iferēdo alicui qui solo labore
nutriebat familiā sciēter dādo
ad vecturā: vel vedēdo equum
claudicantē: vl alr nociuū z n̄ illi
indicādo: vnde emptori seq̃r no
cumentuz tenet satisfacere d̄ hi⁹
ad arbitriū boni viri. ¶ **S**i mlier
suppōit sibi alienū partū l̄ pcepit
d̄ adulterio nesciēte viro tenetur
viro d̄ oib⁹ expēsis facti filio pu
tatio z p̄sanguineis z filiis l̄ alijs
heredib⁹ d̄ his que puenerūt ad
eā bōis. **N**ō tñ tenet mlier i ma
nifestare factū cū piculo vite sue
¶ **R**ai. sed quō agē. sit: vide in 2^a

pte sūme ti. de restitutionib⁹. **S**i
existēs camerari⁹ siue thesaurari⁹
comitat⁹: q̃ vlgariter d̄r camerlī/
gus seu notari⁹: seu aliqđ habēs
offiū p quo est sufficiēter salaria/
t⁹: z nihilominus ab his psonis cū
qbus exequitur officiu suuz: pu
ta faciendo cedulas z hi⁹: aliqd
exigit vsurpatio ē nec puto q̃ ex
cuset eum consuetudo sicut nec a
rapina ppter b. n. statuūt salaria
ne petat ab illis: vñ z peccat z d̄z
pauperib⁹ erogari: hoc dico quia
difficile essz dare tale qđ p̄p̄is
psonis cum quid modicu sit ar.
i4^a. q. 5^a. c. non sane. ¶ **S**i cū pe
cunijs cōitatis quas h̄z in depōsi
to negociat⁹: z sigd cū eis lucrat
p contract⁹ vsurarios tenet resti
tuere vsuras ei a quo accepit. **S**i
vō per contractū licitū vñ teneri
communitati saltē p parte vel p
tē pauperib⁹ erogare tenet. ¶ **S**i
qs ingressum in religionē educit
vel p violentiā: vel per persuasio
nes: vltra peccatū mortale p̄mis/
sū ē excommunicat⁹ cū violentia in
fert persone z tenet illū vl aliū in
ducere ad religionē in satisfactio
nē. ¶ **U**t tenetur ipse ingredi si n̄
habet impedimentum fm **P**e. z
Po. De eo vō q̃ oīno intēdit igre
di religionē: sed nōdūz igressus
renocatur per aliquem ab illo p
posito. idem dicunt qđā qñ. f. n̄ ē
causa iusta: puta qz in illa religio
ne male viuūt: s; ex cā rationabili
¶ **D**ecimum p̄ceptū de deside
rio habēdi res alienas. c. vnum.

Ultra pceptū opis iniuste
vsurpationis diuersarū
speciez d quib⁹ dictum
ē etiam iterrogandum ē d desi
rio habito circa res alienas ha
bendas seu aquirendas iniusto
mō: q d dīderiū siue cogitatio si
ē cu³ p sēsu rōnis z alicui⁹ rei no
tabilis sēp ē pccm mortale eiusdē
spēi cui⁹ ē op⁹ illius iniuste agsi
onis. **¶** Sicut verbi gratia desi
derās hīe p vsuras ē spes vsure.
Si p rapinas ē rapina. Si p vias
occultas ē furtū. Si rē sacrā ē sa
crilegiū: z sic d alijs. ideo iterrogā
dū ē quō dīderauit rē alienam
vt hēat spēs peccati que necessa
ria ē confiteri. In his tñ peccatis
cordis n̄ tenet ad restitutionem.
Nota ē tñ qd aliquē dānificat
pximus in minimo si h³ ppositus
dānificādi i mltō si posset peccat
mortaliter. Unde emētes z vēde
tes qñcunq³ parati sūt decipe p
ximu³ i mltō si possunt cōmode
mortaliter peccāt: licet actu i mo
dico decipiant.

¶ Octauum pceptū. Nō er⁹ test
iniqu⁹. **¶** De mendacio. c. i.

¶ De mendacio. Si dixit mē
daciū pnciosū. i. q sit p
honore dī. vt i his q sunt
fidei v⁹ dānū notabile pximi spu
ale vt tpale mortale ē f³ **¶** Tho. z.
z.^o. **¶** Sbigra. Si dixit fornicationē
vsurā n̄ ē pccz mortale. Si ne
gat q ipse v⁹ alius d³ dare pximo
suo qd ipse nonit: z h³. Si dixit
mēdaciū i iudicio iterrogatus a

iūdice pūrnus ē: z mortali pecca
uit sūm beatū **¶** Tho. **¶** Si dixit
mēdaciū i cōfessiōe d necessario
pfitēdis mortale ē. Idē si i pāca
tiōe studiosē mōtale ē: nisi ex sur
fptiōe l³ sbita locutiōe i pmediate
¶ Si psona q dicit mēdaciū ē
officiosū ē psona auctoritat⁹ et
magne reputationis seu pfectio
nis poss³ p accidēs tale mēdaciū
ēē mortale si id seqret graue scā
dalum i mēib⁹ hominum. **¶** Si
dixit mēdaciū iocosū. i. cā solaciū
vt officium. i. ad vtilitatē aliquā
psequēda spiritalē aut corpo
ralē sine nocumēto alteri⁹ sēp est
veniale pccz. **¶** Tho. z.^o. z.^o. q. 3.

¶ Si dixit falsū testimoniū p ali
quē i iudicio: v⁹ accusauit iniuste
vltra mortale peccatum tenetur
de oī dāno lesō z ē ad restitutio
nē fame: vt. s. dicat se fallum di
xisse: sed postq³ ille ē punitus non
tenet ppter piculū qd ei imineret
¶ De detractioe. c. z.

¶ Detractio ē p quā auferē
fama alterius z mltiplici
ter. Sig⁹ iponit alteri ali
quid fallum quod sit notabile:
mortale est: z tenetur ad restitutō
nem fame: nisi ex hoc immineret
ei magnum periculū. **¶** Tho. z.^o. z.^o.
Si ad peccatum alterius quod
narrat addidit aliquid notabile
vltra peccatū tenetur ad restitu
tionem fame nisi ex hoc immine
ret ei magnum periculum. **¶** Tho.
z.^o. z.^o. **¶** Si ad peccatum alteri⁹
quod narrat addidit aliquid no

tabile ultra peccm teneat ad restitu-
tionē fame: si illud dictū iportat
infamia. ¶ Si peccatū alteri? mō
tale cū eēt occultū ad diffamādū
manifestauit alijs peccauit morta-
liter. z teneat ad restitutionē fame
inq̄stū pōt: nisi illud crimē postea
p aliā viā esset publicatus. ¶ Si
peccz alteri? occultū manifestauit n̄
intēdens diffamare: vel als noce-
re: sed ex q̄dam loquacitate non
videtur mortale: nisi p accidens:
videlicet si ex h̄ sequeretur diffa-
matio illi? puta: ga audientes pu-
blicant. ¶ Si accusauit i iudicio
v̄l denunciavit plato crimē alteri
us nō zelo iusticie: sed malinolen-
tia peccauit mortali: sed ad resti-
tutionē fame non teneat fuato oꝝ/
dine iuris. ¶ Si fecit libellos fa-
mosos. i. cedulas sine scripta i de-
tractionē alterius ponēs in loco
publico vt legant: aut catīdes. et
hi? mortaliter peccauit z tenetur
ad restitutionē fame. ¶ Si peccm
alteri? etiam manifestū narrat ex
odio z intētionē nocendi peccat
mortaliter: sed ad restitutionē fa-
me nō tenetur. Si at ex loquaci-
tate narrat peccat venialiter. ¶
Si defectus alioꝝ qui sunt pec-
cata venialia cōiū recitauit ex lo-
quacitate: vel aliqua indignatio-
ne non ē mortale peccatū nisi ex
hoc intēderet etiā diffamare. Si
significauit peccatū alteri? morta-
le z occultum plato v̄l parentib?
confessori: v̄l alijs q sūt p̄sone ma-
ture vt possit meli? p̄uideri: qd p

cipne hz locū euz timetur de reci-
duo: non est peccatū s̄z charitas.
Nota tñ cum qs teneat ad resti-
tutionē fame si falsum dixit: oꝝ dice-
re his qbus dixit se falsus dixisse
nec excusatur: qz sit ei verecūdia
magna. Si autē dixit vez n̄ oꝝ. di-
cere illis se falsum dixisse: ga essz
mēdaciū: sed iuste z male dixisse.
Sigs narrat crimē alteri? put au-
dinit dicēs se audinisse ab eo di-
ci: s̄z occultū ex loquacitate v̄l le-
uitate n̄ v̄l mortale nec teneat ad
restitutionē fame: vel si ē dubius.
Siquis bona facta ab alio dixit
mala intentione eē facta: v̄z. pp̄
hypocrisim z supbiam z hi? inten-
dens eum infamare peccat mōta-
liter. Idēz si negat bona facta ab
aliquo. Si etiam tacet bona que
scit euz est necessarium ad libera-
dum proximum. ¶ Si audinit in-
famationes z diffamationes alio-
rum. Nam si hoc facit qz delecta-
tur d̄ infamia eozum peccat mor-
taliter. Si autem hoc facit qz de-
lectatur de loquacitate: sed dis-
plicet ei infamatio alioꝝ non
videtur mortale. In platis autē q
possunt huiusmodi p̄hibere z n̄
faciant mortale videt. di. 25. §. ali-
as autem ea demum in glo.
¶ De auaricia que est primum vi-
cium capitale.
¶ Incipit scda pars i qua tracta-
tur de mō interrogādi penitētes
a confessoꝝe de septem vicijs ca-
pitalib? eozum speciebus. z pri-
mo de auaricia z habet. c. 9.

Titulus primus.

Avaritia tripliciter perpe-
tratur. scilicet iniuste acquiren-
do: tenaciter retinendo:
et inordinate amando: habetque
multas species. **P**rimus mo-
dus scilicet iniuste acquirendi d
quo supra dictum est in .c. Non
furtum facies. restant tamen ali-
que de quibus dicitur. **S**ecun-
dus modus retinendi tenaciter.
et tertius scilicet amandi inordi-
nate postea inferius ponentur.

De simonia. c. i.

Simonia que est circa spūa
lia et est semper peccatus
mortalis in omni casu. **N**ota quod
pecunia que recipitur simoniace
non debet restitui ei qui dedit: sed
de necessitate debet pauperibus
erogari: vel illi ecclesie in cuius i-
uria data est. **S**i dedit pecuniam
vel aliquid aliud quod precio
possit estimari: pro habendo ali-
quo sacramento vel baptismo en-
charistia benedictione nuptiarum
penitentia ordinatione christma-
te: et extrema unctione quasi pre-
cium huius sacramenti: cuius si-
gnum quando datur ut premium
et fit pactio cum dante. **I**dem pre-
sumitur quando negatur sacramen-
tum si non datur pecunia simonia

est nec excusat consuetudo. secus
vero est si dat ut elemosynam et
gratis non coactus sed sponte: et
ad servandum consuetudinem non
exactus.

Si clericus existens accipit ali-
quid temporale pro aliquo sacra-
mento dato vel dando ut precium
eius: vel quia aliter non dedisset
simonia est.

Si dedit aliquid quod precio
possit estimari pro aliquo be-
neficio ecclesiastico simplici: vel
curato obtinendo simoniam com-
misit: sed soluendo taxam curie:
et bullas non reputatur simonia.
Si pro aliquo beneficio ecclesi-
astico vel dignitate habenda ali-
quod temporale dedit simoniam
commisit: et idem de conferenti-
bus beneficia et officia huiusmo-
di pro temporalibus.

Si emit vel vendidit aliquas ca-
pellas ecclesie simonia est.

Si emit vel vendidit sepulturas
ecclesiasticas: sine sepulchrum
ubi ponitur cadaver sine officium
ecclesiasticum simoniam commisit.
Si patronus existens pro pecu-
nia elegit vel presentavit institu-
endum simoniam commisit.

Si emit vel vendidit aliquod
ius patronatus alicuius capelle:
vel ecclesie simonia est.

Si porrexit preces carnales pro
aliquo indigno ordinando vel
beneficiando simonia est. si inten-
dit ut prelati ratione precum prin-
cipaliter assentire.

Si fuit mediator ad procuran-
dum alteri aliquod spirituale vt
beneficium ordinem ⁊ huiusmo-
di pro aliquo temporali.

Si conduxit aliquem ad predi-
candum pactione pecunie ⁊ huius-
modi simoniam commisit: ⁊ simi-
liter predicator q hoc modo ac-
ceptauit simoniam commisit.

Si filiam vel consanguineam vel
seruam misit ad monasterium pa-
ctione facta de certa quantitate p
ingressu monasterii simoniam com-
misit: nec non moniales nisi for-
te monasterium esset adeo tenue
q non sufficeret illi prouidere.

De simonijs clericorum vide in
tertia parte. c. de clericis. De hac
vero materia simonie habes ple-
nius in 2^a parte. ti. de simonia per
totum.

De prodicione .c. 2°

Proditio frequenter
ex auaritia fit. Si pro-
didit ciuitatem vel ca-
strum vel personas ini-
micis ultra mortale tenetur de
omni damno inde secuto. Si
prodidit res alterius iniuste au-
ferentibus idem. Si prodidit
secreta alterius iniuste: ultra mor-
tale tenetur de damnis inde secutis.
Secus si secreta iniuste vt
coniurationes ⁊ tractatus contra
ciuitatem vel nouimenta perso-
narum manifestat: quia tunc be-

nefacit ⁊ facere tenetur. Si re-
cepit aliquid sub sigillo confessi-
onis: sed non in confessione: si re-
uelat peccat mortaliter nisi illud
esset quid iniquum: cui possit ob-
uiare manifestando: ⁊ si de hoc p-
pendit: quando promisit pecca-
uit mortaliter: sed nec debet tene-
re secretum: qz etiam tunc pecca-
ret. Si legit litteras alterius
clausas videtur mortale: nisi po-
neret spes in ratihabitione mitte-
tis vel eius cui mittitur.

De acceptione personarum. c. 3°

Accipit personam in
iudicio videlicet quia
magis audit vnaz per-
sonam qz aliam: vel cre-
dit vni magis qz alteri non serua-
to ordine iuris vel magis decli-
nat ad vnā partem qz ad alte-
ram ratione amicitie ⁊ huiusmo-
di posset esse mortale.

Si in distribuendis beneficiis vel
officiis ecclesiasticis: ⁊ secularibus
admittit indignos peccat morta-
liter ⁊ tenetur de damnis inde se-
cutis personis.

Si in faciendis cedulis q vulga-
riter dicuntur scrutinia scienter
admittit indignum: vel q phibe-
ret admitti vel excludi dignum pec-
cat mortaliter. Si in distribu-
endis oneribus: ⁊ imponendis collectis
ciuitati scienter grauat aliquem

¶ vlt' vltra debitū vlt' alieniat pec-
cat mortaliter: et si solū ex ei' deter-
minatione fieret talis distributio
teneat dānificatū de damno. secus
vero est si ponat cū eo p̄res alij
¶ Et sic cū haberet distribuere
elemosynas alicui' societatis. vlt'
testamenti et hi' non fideliter di-
stribuit et si dedisset nō indigētib'
vltra mōtale teneat ad restitutiōē.

¶ De turpi lucro . c. 4.

Index accepit pecuniā
vt indicaret aut bñ indi-
caret aut non indicaret
aut iniuste indicaret peccat mor-
taliter: et tenetur illas restituere
danti: nisi dedisset vt male indi-
caret: qz tunc teneat are pauperi-
bus. ¶ Ideo de teste p̄ testimonio
falso ferendo qz peccat mortali-
ter et teneat restituere. ¶ Si fecit i-
strumētū i fraudē vsuray vt no-
tarius peccauit mortaliter et mer-
cedē q̄ accepit d3 pauperibus e-
rogare. ¶ Si seruauit vsurario i
arte vsuraria peccauit mortali-
ter: et si bona vsurarij eēt obligata
restoi nō possz retinē salariū s3 d3
restituē creditor. b': vsurarij al's
aut possz: sed illud d3 dare pau-
pib' de honestate tñ nō de neces-
sitate nisi ipe eēt paup: ¶ Si re-
cepit pecuniā p turpitudine: vt
meretrix vlt' mala mulier d3 illas
pauperib' erogare: nō tñ de neces-

sitate s3 de p̄silio honesto. ¶ Si
q̄s facit aliquā artē l' artificij c'
vltus vt plurimū ē ad mortale. vt
facere taxillos vlt' chartas et hi'
peccat mortaliter: nec debet ab-
solui nisi disponat illud dimitte-
re: lucz vō ex hoc factū d3 paupi-
bus dare: ex cōsilio nō pcepto.

¶ Si dieb' festiuis emit vlt' nēdi-
dit negociando nisi forte in nun-
dinis: vlt' fecit p̄tract' alias nō ne-
cessarios. tē l' scripsit vlt' fecit ali-
quid manuale p lucro vltra pccz
s3 aliq̄s d3 illd lucz paupib' dar:
et h' poti' videt d honestate q̄s de
necessitate. ¶ Si tpe messij l' vi-
demiaz emit bladū l' vinū l' fru-
ct': vt alio tpe vcdat cari' nō exi-
stēs talis rei negociator: neq̄ p̄p̄
aliquē honestū finē sed ppter cū-
piditatē turpe lucz ē: nō tñ teneat
in aliq. ¶ Si accepit aliqd vt ali-
quē eligēt ad dignitatem aliquā
temporalē: l' offm̄ seculare: l' ven-
didit hi' officia secularia turpe
lucz ē nō tñ teneat ad restitutionē
aliq̄s. ¶ Si mercator vlt' ali' por-
tauit l' portari fecit ferrum ligna et
q̄cūq̄ mēcimonia ad terras infi-
deliūz nō hēns licetiā apostolicā
ē excōicat' excōicatione papali
incurritq̄ alias penas vt habes i
quarta parte. ti. p totuz. Idem d
dantibus in h' auxilium et p̄siliū.
¶ Si negociator exercet nego-
ciationes nō ad aliquem finēz ho-
nestuz: v3. gubernare familiā vti-
litatem patrie et hi' s3 p̄ncipaliē
ob imēsa cupiditatē p̄mittit tur-

pe lucrū. Non tñ tenet de neces/
sitate dare lucz paupib⁹: sed vnā
partem de pñlio ⁊ honestate.

De ludo multiplici. Bi. c. 5.

Uidus si lusit ad taxillos
vel chartas: vel ad aliqz
ludz fortune. Si vicit
p fraudes vel p falsos taxillos: l'
medaciose tenet illd qd sic vicit
restituere amittēti: vltra mortale
cōmissuz: nisi sit qd pap. Si vi
cit ab eo q alienare nō potuit: vt
seruo religioso vxore filio famul'
⁊ hi⁹: tenet restituere his qui hñt
curā illoz: ⁊ est mortale: si est qd
notabile ⁊ si ex cupiditate acgrē
di ludit. Si p multa importu/
nitatē traxit alium qui non inten
debat ludere: vel retinuit volētē
recedere vltra mortale tenet illi
si est quid notabile. Si acqui/
sinit seu vicit p ludū hi⁹ i loc⁹ vbi
phibetur ludus ⁊ mādāt fieri re/
stitutio siue legib⁹ imperialib⁹: siue
municipalib⁹: ⁊ seruāt qñtum ad
vtrūqz: debet tunc fieri restitutio
illi qui amisit: secus si leges ille sñ
abzogatē per pñiam pñtudinē.

Si vicit p ludum in alijs casi
bus: exceptis pñdictis non tene
tur illi restituē q amisit: qñuis pos
sit elemosynaliter: si sit paup elar
giri: sed dz pauperib⁹ erogare de
honestate ⁊ pñlio: sm aliquos te/
netur de necessitate qd tñtius est

non apoztet tñ tales stringere ita
ad certam restitutionem: sic i tur/
tis vltura ⁊ hi⁹. sm vñ **R**ai. sunt q
da pñone qbus indistincte tenet
qs restituere qcqd ab eis lucrat⁹
fuerit in alea ⁊ taxilloz ludo: vñ.
furiosi pdigi minozes. 25. annoz
⁊ maxime pupilli. **H**ic mētecap/
ti surdi muti cecī: ⁊ q ppetuo mō
bo laborant: ga tales reb⁹ suis
supesse. i. puidere nō possūt ppē
qd dadi sñ eis tutores ⁊ curatores
Item videt diceñ. de fñis mo
nachis ⁊ ceteris claustralib⁹ ⁊ fi/
lijfamilias q ñ hñt peculiū ca/
strelē l' quasi: ⁊ de vxore q nō hz
bona parafrasenalia: ⁊ ē de admi/
nistratozib⁹ rez ecclasticaz q sūt
paupes: ⁊ de similib⁹ pñonis: tñ
tales pecunie nō sūt restituende
eas pdētib⁹: sed tutori curatori
pñi monasterio dñio marito eccle
sie ⁊ hi⁹. De restitutione taliū vi
de plen⁹ in sūma i. 2. pte de re/
stitutōe ludi. De alijs vñ q pñin/
gūt i ludis vt fraudes blasphe/
mie amissio tñpñi zñi hēs i. c. alijs

De inquietudine. c. 6.

Inquietudo circa tñalia
acquirenda ⁊ pñeruāda:
Si habuit imēsā sollicitu
dinē circa huiusmodi: ⁊ ppter h
dimisit aligd necessariū ad salu/
tē: vt missam ⁊ hi⁹ mortale est.
Si vñ nō dimisit necessaria sz

remissio fuit q̄ ad spiritalia ve/
niale ē. **S**i habuit nimiam soli/
citudinē circa hī ex pua p̄fiden/
tia auxilij dī i se nō ē mōtale: s̄ v̄/
veniale ē tñ multam impeditiā
duotiōis ⁊ alioꝝ bonoꝝ spūaliū.

De inhumanitate retinēdi te/
naciter. c. viij.

Claritia i retinēdo tena/
citer seu inhumanitas nō
faciendi elemosynas cor/
porales idigētib⁹ qñ pōt s̄ vsu p̄/
tinetur. s. Visito poto cibo redi/
mo te go colligo p̄do. **S**i hñs
superflua q̄ ad naturā ⁊ q̄ ad de/
cētiā status sui p se ⁊ familia sua
nō subuenit necessitatib⁹ alioꝝ
etiā nō extremis: sed magnis q̄s
nouit mortale ē. **S**i habens d̄
supflua q̄ ad naturā. ⁊ si non q̄
ad decētiā statu p se ⁊ familia
sua non s̄buenit paupib⁹ i extre/
ma necessitate q̄s nouit mortale
cōiter indicatur. sed hic oportet
multa p̄siderare ad bene intelli/
gendum: vide de h̄ in 1a parte ti.
primo. **S**i nō subuenit indigē/
tibus de industria: ⁊ arte sua cuz
potuit: vt medic⁹ medēdo ⁊ visi/
tando infirmos paupes sine sala/
rio: aduocatus in aduocando: p/
curator pcurando ⁊ hī videntur
mortale. **S**igs nō s̄buenit pau/
pib⁹ necessitates extremas patiē/
tibus cū possz: v̄ tardauit dare:
⁊ exasperauit paupes veniale ē.

Si parauit paupib⁹ nimis sū/
ptuosa: vel nimia questuant: bus
sine causa indigentib⁹ vel vtenti

bus male elemosynis peccatum
est potius q̄ meritū. **S**i labo/
rantib⁹ p eo in quocūq; ministe/
rio nimis distulit dare eis merce/
dem vltra cōuēctiones factas cuz
tñ possit soluere: p̄ssz esse mor/
tale si incurreret graue dānū vel
scādālū: idē si aliquid d̄fraudaui.

De auaritia amandi res inoz/
dinate. c. 8.

Quia q̄ si quis res etiam
iuste acquisitas ita inoz/
dinate amat ut inbereat
ei vt fini: cui⁹ signum est quando
propter eas nō amittendas eē pa/
ratus facere p̄tra aliquod p̄cep/
toꝝ dei: peccat mortaliter quia
plūs diligit creaturam q̄ deum.

Si autem nullo modo vellet
facere contra salutem suam pp̄
huiusmodi temporalia: q̄nis ior/
dinate efficiatur seu amet ea ve/
niale est.

De pdigalitate contraria
auaritie. c. 9.

Si supflue expendit suaz
s̄stantiā: v̄ i ecclesijs sū/
ptuosus: v̄ in equis ⁊ in
stinijs delitiosis ⁊ frēq̄ntib⁹ ⁊ pa/
lestr⁹ ⁊ ludis ⁊ ornamentis: v̄ tur/
pitudinib⁹ ⁊ p̄cipue mulier⁹ ⁊ i en/
senijs: v̄ i histrionib⁹ ⁊ hī p̄cēm
est: ⁊ qñ ē notabilis excessus: s̄ si
ē sine cōfēsu ē veniale ⁊ nullū etiā
d̄ re notabili s̄ p̄portionē sui sta/
tus est mōtale ⁊ i modico ē venia/
le. **P**escēdē aut ad p̄ticularia: pu/
ta d̄fminare qñ ē mortale: ⁊ veni/
ale n̄ d̄ facili pōt dari iudiciū cer

tum a quo cognoscatur.

De inuidia q est secūda vicinū capitale. **T**itulus. z. de inuidia z ei⁹ spebus. 4. z h3 capitala. 4. c. i.

Inuidia ē tristitia d alie no bono inq̄tū d sidera tur. vt diminutiū pprie

excellētie z si sit ex cōfēu rōnis mortale ē: nisi esset de aliqua re/ parua: sicut puer q inuidet alteri puero q habeat plures fructus z hi⁹: s3 si sit scōm motū sensualita/ tis: z cū displicētia ratiōis ē ve/ niale: vel nullū ēt de re notabili.

Interrogādū ē fm statutū de hi⁹ inuidia. i. si platus alteri pzelato inuidet d maiori platione l' digni tate. **S**i ē officialis de maiori z di gniori officio. **S**i doctor de ma iori sciētia z pcurfu. **S**i scholaris de acutiori ingenio alteri schola ris. **S**i cuius de maiori honore et reputatione alteri⁹. **S**i spūalis d maiori fama alteri⁹. **S**i mulier d alterius marito filiis ornamētis pulchritudine z huiusmodi. **S**i artifex d artificijs art⁹ sue z luc⁹ z sic de alijs. **S**iquis cum dolet d bono pximi sui: nō ex eo q ille habeat: s3 d defectu suo: qā ipse illo caret cōtent⁹ tñ q pxim⁹ ha beat non ptinet ad inuidiaz: z si/ militer si doleat d bono inimici: ex hoc solū: qz timet inde sibi no cumētū n pprie ptinet ad inuidiā.

De odio z alijs filiab⁹ inuidie : z pmo de odio. c. z.

I habuit odiū ad deum qz flagellauit eū: l' impe

diuit mala desideria eius vel alia d cā mortale est. **S**i ha/ buit odiū ad pximū d siderans malū ei⁹ vt maluz. z si est malum notabile: qd illi appetit ratione deliberata mortale ē sū malū sit i psona: l' fama: l' fba: vt alio mō se c aut si n p̄sensit rōne vt sit qd n multū danosū. **S**i vō desidera uit malū alteri⁹: v3. i. firmitatem i bonū ei⁹: vt. s. bonus efficiat: l' ne peior: l' ne alijs noceat n' ē odinz.

Interrogādū z inuestigādū est h⁹ caute. nā laici omnē displicētiā so lēt appellare odiū: q tñ n ē nisi di cto modo. **I**tem odium contra vnu reputant tñ vnum pcēs. **S**z nō q sicut in alijs sic in isto. **Q**uotiens reuocādo iuriā mēti d nono habuit odiū ad illū cum p̄fēu rōnis toties peccauit mōta lr. **I**ntrogādū ē ēt d tpe. s. q̄tū p̄se ueruit z q frequē odinit. **I**te qd dimittat oē odiū: s3 oportet imo n d3 illi petē veniā quē odinit si pcēs ē occultū nisi publice cum verbis vel alijs modis offēdiss3. **D**e susurratione q ē ponere dis/ sensiones inter amicos propter malam intentionem. c. 3.

Iquesiuit ponere discor diam inter amicos vt p/ sanguineos dicens malū vni de altero. vel econtra: vel re/ ferens studiose que pnt causare huiusmodi: qz mortale ē: z nūrl erga socrū: z socrus erga nurū so lēt his vacare. **S**i dixit aliq vba vñ orta ē discordia iter amicos l'

consanguineos: sed ne hoc intendens: sed incante de se nō ē mortale: sed posset eē ratiōe scādali.

Sigs itēdit dissoluere malas amicitias: vel pueruationē alicui? cum alijs ne decipiatur congruis remedijs non est malum.

De exultatione in diuersis. c.4.

Vidēs dāna euenire: et mala his qbus inuidit: l'odium hz: letatur delibato aio d malo illius mortale ē. Secus aut si nō deliberato aio.

Letari aut de malo inimici: nō in qstū malū eius: sed in qstū nō poterit nocere: vel alias iuste eū opzimere pōt esse sine peccato.

De tristitia in prosperis.

Tristitia i psp̄er q hoc differt ab inuidia: qz tristat de bono pximi: z ppter h cogitat qūo male habeat et desiderat: sz ptingit sepe q n patiatur ille dāna que ei appetit: sz magis prosperat z de h tristat: z est mortale vbi est sensus rationis.

De ira que est tertiū viciū capitale titulus tertius. z habet. c. z.

Ita ē appetit' vindicte z viciū capitale: z frequenter miscetur cū odio. Si ppter aliquē defectū in se vel in altero cōmissum desiderauit vindictam seu punitionem quocūqz vt per se vel a deo vel ab alio intēdens solū satisfacere aio suo irato: z est mortale qñ. l. solum intendit punitionem ppter ordinem rationis: si notabile malum est: et

cū consensu rōnis: als veniale: vt ira quotidiana in gubernatiōe familie.

Si irat' in seipsū ppter aliquē defectū turbat s se veniale est cōiter.

Si iratus s deum ppter aliquē flagellū mormurat in corde vel ore: ipatenter ferēs z potest esse mortale z veniale sz modum impatientie.

De indignationibus z alijs filiabus ire. c. z.

Indignat' s aliquē nō valēs audire eū: vt vidē reputat eū indignū eo q sibi displicuerit: cū debuit seruire potius est veniale cōiter: z si ppter hoc retinet sibi loquelā: vt aliud signum oñdit displicentie: qz auferenda sunt ppter scandalum pximozū z opinionem odij.

De timore mentis.

Excogitauit diuēsas vias z modos ad vidicandū se de iniuria: z his impleuit mentē cogitationib' altercantiis fm pcessū p̄t eē mōtale z veniale.

De clamore.

Ex ira clamanit s aliquid quem inordinate z confuse z furiose loqndo est veniale cōit.

De contumelia.

Dixit alfi vba ptumeliosa l' iuriōsa iportācia vicia l' obbrobria aio iuriandi nōbitr: vt vocādo eū pditorē l' ihonestā psonā: z dicēdo mala d parentibus z hi' mortale est. Si dixit vba obbrobria famulie sue: l' discipul' l' sibi subdit: cā

correctionis: si sit modo debito
et honesto et sine peccato: et cōter
ē veniale: nisi infamatoria dice/
ret et sequeretur scandalū magnū.

**De blasphemia et maledictiōe
creaturarum.**

Blaspheiauit animo
deliberato aliquem: ut
pccuteretur tali maledi/
ctione in malum eēt mortale: ni
si hoc affectaret i emēdationem
ei⁹. Si sō hoc nō desiderant fm
rationē: s; s; subitum motum ire
ei⁹ cui⁹ signū ē: qz si hō ptingēt val
de doleret: sic fit a parētib; co/
muniter veniale ē. **Si** maledi/
xit creaturas irrōnabiles qz si se
cit i detestationem creatoris: vel
i damnū dñi ei⁹ est mortale. al's
veniale et ociosus. **Si** blasphe
manit aīas defunctorū suorū pētū
vel aliorū hominum videtur mō
tale: qā vñ intēdere notabile ma/
lum. **Idē** cū seipsū maledixe/
rit ex impatientia. **Si** blasphema
uit diabolu malū ē: quia ociosus
saltem.

**De maledictiōe dei et sanctorū
dictum ē s; pmo pcepto.**

De rixa.

Rixa per quā ex ira se
i vicem homines percuti
unt. i. cū sit aīo nocendi
vel iniuriandi: ut in adultē mor
tale i incipiente. **Idē** i psequēte
aīo vindicativo: secus si animo d
fēdēdi se tm̄ vel etiam ad exerciti
um ut pueri.

De seditione

Seditione que est qñ
vna ps ciuitatū isurgit s;
alia ex pte ei⁹ q iuste mo
uet est mōtale cū oib⁹ seqcib⁹ ei⁹
et tenetur d oib⁹ dānis inde secu
tis alteri pti. **Ex** pte autem eius
q resistit seditioni iniuste mote s;
se: ut bonum ciuitatis nō est s; se
peccatum: nisi misceantur odia et
vidicationes: put cōter accidit.
Quando ex resistentia alteri pti
sequerentur multa pericula et ma
la cedendū ē: alias nō enaderet
multa peccata q i pfectu ptiū se/
querentur. **Sigs** ē ita partia
lis ē ut gilph⁹ et Hebelin⁹: seu a/
liter partialis: ita obstinato aīo
q appetit exterminiu alterius p/
tis seu exiliū p phas et nephas pa
ratus etiā in malis seq partē suā
non est sine mortali: et in malo sta
tu perditionis.

De bello.

Igs moget bellū iūstus
mortalit peccat: et oīs q
dat auxiliū piliū et fauo
rē sūr peccat mortalit. **De** dānis
aut q ibi sūt: et de restitutiōib⁹ et
qd sit iūstū l iūstū bellū: vid inf/
tia pte. **De** omicidio dcm ē. s. c. s.

De accidia que ē quartū capi
tale viciū: ti. 4. et habet. c. quinq;.

Primū. c. de eadem.

Accidia iporat tediū bñ
opādi. **Si** ita pstritat⁹ et
tediat⁹ ē q habuit i hor
rorē bona diuina: et i abominatio
nē spūalia et ppē bona ad q tenei
ut pcepta dī et ecclīe et hī: quādo

adest p̄sensus ratiōis est mortale
s; si h̄z talē motū tā tñ fm̄ sensua
litatez cū displicētia rōnis ē veni
ale. ¶ Si aut̄ p̄tristat̄ ē d̄ morte
cōsanguinei: v̄l alio casu q̄ peni
tet eū h̄n̄fecisse l̄ p̄ponit ampli
n̄ h̄n̄facere mortale ē. ¶ Si ita
p̄tristat̄ q̄ vellet nūq̄ fuisse crea
tus a deo: seu nō esse natus i mū
do: l̄ ēē sicut brutum animal: vel
mozi q̄uocūq̄ siue bene: siue ma
le dispositus dūmō hic exiret ta
lis tristitia cū p̄sensu rationis est
mortale. ¶ Si etiam ita p̄tristat̄
d̄ aliq̄ casu ad d̄so q̄ icurrit gran
dem infirmitatē p̄pter nimiaz tri
sticiam perdēs somnū dimittēs
cibum z h̄i: videtur mortale qñ
pōt se iuuare p̄ huiusmodi.

¶ Si p̄tristat̄ ex consideratione
bonoz q̄ habēt alij: q̄b̄ ip̄e est p̄
uatus vilipendens oia sibi data
a deo: z inde sūmēs tediū bñ op̄
andi s; p̄sensū rōnis: illa accidia ē
cōiter veniale: z i personis spiri
tualib̄ repit̄. ¶ Si p̄tristatur ex
hoc q̄ bona p̄posita q̄ fecit sepe
frangit: ex hoc incurrit tediū bñ
opandi: quasi sibi videat̄ n̄ pos
se p̄ficere: accidia est in spiritali
bus incipit̄ deo fūi. ¶ Si ex
freq̄ntia tētatōnū attēdat̄ i labo
rando z resistēdo veniale ē: si tñ
resistat in incipit̄b̄ p̄tigit sepe.

¶ Si attēdat̄ i bonis operibus
l̄ bene op̄ādo orando audiēdo
legēdo lectiones v̄l p̄dicationes
aut dicēdo officiū z huiusmodi
nō tñ dimittit de necessitate fien

da cōiter ē veniale: z satis etiā in
sp̄ualib̄ reperit̄. ¶ Si tristatur de
aliq̄ d̄fectu magis ex eo q̄ appa
ret defectuosus coraz hominib̄
q̄ corā deo accidia ē: z frequent̄
veniale p̄cedēs ex supbia.

¶ De filiab̄ accidie. c. z.

De filiab̄ accidie iqb̄ dif
ficile ēcōḡscere qñ ibi sit
peccatū mortale: nisi cū
misctur̄ euz aliq̄ peccato. v̄t cum
obmittit̄ aliq̄ p̄ceptum nisi de
primat ita mētē q̄ tollat charita
tem dei z proximi.

¶ De desperatione.

Desperant de miseri
cordia dei existimās nō
posse l̄ nō velle eū p̄cere
etiam renertēti ad penitētia: vel
non posse abstinere a peccat̄: euz
adintorio dei ē mortale s; d̄libe
rationes z p̄cessū: sec̄ si s; aliq̄c
ip̄sum tentationis.

¶ Si d̄sperant se n̄ posse enadē
aliq̄s miseras mūdi: l̄ picta p̄p̄
q̄ d̄creuit se occidē ē mōtale. Et
si aliqd̄ ad h̄ fecit m̄lto magis.

¶ De malitia.

De p̄tēpsit diuinia z sp̄ua
lia bona ex tristitia aḡg
uātē mētē mixta cū acci
dia mōtale ē. Si at̄ p̄tēpnerz z re
fugerit ea p̄ q̄ possz vitā p̄c̄z: ga
tūc p̄tinet ad blasphemā in sp̄i
tam sanctum: v̄t. i. dicetur.

¶ De pusillanimitate.

De subtraxit se ab illis bo
nis ad q̄: erat ap̄ut̄ t̄iore
d̄ficiēdi v̄t a ieiunijs ab i

gressu religiōis a p̄latione iniūn-
cta ab offō p̄dicationis ⁊ audien-
tia p̄fessionis iniūcte ⁊ hī est cōiū-
veniale: nisi eēt p̄ceptū ī eo qđ di-
mittitur.

De rancore.

I habuit ī displicētiā et
tediūz corrigentes eum
pp̄ correctionē ē vēiale:
nisi illos odiret ⁊ tē odiū ē mixtū

De ociositate q̄ p̄cedit ex tedio.

I stetit ociosus nihil bo-
ni operis corpale l' spū-
ale: vñ amittit tps irre-
cupabile vñ veniale: nisi ex ocio
addat aliqđ viciū qđ frequēter
accidit: ⁊ quāto tpe stetit ociosus
De tōpore seu pigricia bñ opādi

I fuit tard⁹ ad bene op-
andū l' illud fecerit tar-
dus ad ecclesiā ad orān.

ad elemosynas danduz ⁊ hī cōiū-
ē veniale: nisi ex tarditate obmit-
teretur p̄ceptum: vt qz cito non
subuenit patienti extremā neces-
sitatē cum tenetur vt infirmo: vñ
sequitur mors ⁊ hī tē ē mortale.

De enagatōne mentis.

I habuit distractionem
mēt' ī ofone: ⁊ fuit ī eā: l'
cū volūtate enagat: l' an-
diēdo p̄dicationē ⁊ dīna mēte co-
gitant vana ⁊ īutilia ē cōiter ve-
niale: nisi addat aliqđ spūale p̄cēs
vt p totū offm̄ ad qđ obligat ex
p̄cepto: vt audit noua: l' si loq̄ in
utilia. vt ex tedio mutat loca hic
inde: vel distrabit sēsus ⁊ mēbra
diuersimode est veniale cōiter.

De negligētia seu tepiditate. c. 3

Ue ē remissio volantat⁹
circa ea que dōz facere.

In hac quīdie oēs offi-
ciū: s'z vēialit' nisi obmittat aliqđ
necessariū. **S**i fuit negligēs circa
operam mīe spiritualia q̄ h' vsu
continēt. **C**onsule castiga dimitte
solare ser ora. **N**ota q' s' b' con-
sulo p̄phenditur doctrina ⁊ doce-
re ignorantem p̄cipue ad salutēz
vtilia. **S**i fuit negligens ad adi-
scendūz necessaria ad salutē: vt p̄-
cepta dei ⁊ ecclīe genālia qz hī
ignorātiāz n̄ excusat: l' ad eundū
ad p̄dicationē ⁊ vtile ē iniungere
idiotis vt p̄dicationes aliq's au-
diant. **S**i fuit negligēs ad pcurā-
dum sibi sacramēta ⁊ sue familie
⁊ si ex negligētia ⁊ dilatiōe mor-
tua ē ples sūi baptismo ē mortale

Si infirm⁹ mortu⁹ ē sūi p̄fessioe ⁊
cōione: l' extrema vñctioe: cuz ex
negligētia crassa p̄cedit vñ mor-
tale l' gūe veniale s'z q' p̄ls ille idi-
gebat. **S**i fuit negligēs ad pcurā-
dū sac̄z p̄firmatiōis. **S**i itez
fecissz dare sac̄a baptismi p̄fira-
tiōis l' ordinē sciēt sac̄z ē mōtale
⁊ p̄hī irregularitas ī suspiciēte.

Si fuit negligēs ad frañā co-
retiōe cū tenet: vñ d' p̄ccō occulto
⁊ mōtali: ⁊ id spabat emendatio-
nē illi tūc eēt mortale dimitten-
do oīno illā. veniale s'z retardā-
do l' de his q' n̄ sūt mortalia.

Si non seruauit ordinem de-
bitum in fraterna correctione:
vel minus aspere vt tempore vt
loco ī debito peccatum est.

De negligētia confessiōis. c. 4.

Obmisit ad min^{us} semel
i anno p^{ro}fiteri v^{el} ex negli
gētia v^{el} ignorātia mor
taliter peccauit. **S**ec^{us} si ex impo
tentia: v^{el} q^{uia} n^{on} habet copiā p^{ro}fes
soris. s^{ed} si postea cū h^{ab}et copiā p^{ro}fes
soris n^{on} suppleuit defectū morta
le ē. **S**i fecit cōfessionē fictam
sciēter dimittēs aliq^{uid} mortale: l^{icet}
q^{uod} dubitabat: v^{el} credebat eē mō
tale: et si n^{on} eēt mortale mortaliter
peccat: z tenet iterare p^{ro}fessione.

Si dicit esse contritū de oib^{us}
peccatis z dispositū ad abstinē
dū z satisfaciēdū: cū h^{ab}et n^{on} itēderet
mortaliter peccauit: z tenet itera
re cōfessionē. **S**i p^{ro}ptiam sibi in
iunctam p^{ro} mortali^{bus} ex negligē
tia obmisit facere peccauit mor
taliter: z tenet iterare p^{ro}fessionē: si ē
illi^{us} oblitus p^{ro}ptie. **S**i sciēter cō
fessus est ei quē sciuit excōicatus
vel suspēsum: v^{el} nō h^{ab}entem aucto
ritate: puta quia simoniace acce
pit b^{en}eficiū: v^{el} q^{uia} intrusus ē p^{ro} lai
cā ptātem peccauit mortaliter: z
tenet iterare p^{ro}fessionē. **S**i cō
fessus ē i excōicatione maiori exi
stēs: quā nesciuit p^{ro}pse nec p^{ro}fessor
eius: absolut^{us} t^{amen} fuit a peccat^{is} o^{mn}i
b^{us} itēz p^{ro}fiteri: q^{uia} n^{on} fuit capax abso
lutionis tūc p^{ro}pter excōicationē.

Si p^{ro}fessus est ei q^{ui} n^{on} h^{ab}et suffici
entē sciām peccat: z si fuit a deo ig
rās q^{uia} nesciuit discernē p^{ro}ccā ei^{us} p^{ro}
cipue cōia tenet iterare p^{ro}fessionē.

De negligentia circa comunio
nem. c. 5.

Obmisit cōicare semel
i anno. s. i pascha resurre
ctiōis p^{ro} annos discretio
nis peccauit mōtaliter: nisi fuiss^{et} le
gitime ipedit^{us} v^{el} q^{uia} alēat^{ur} stoma
co v^{el} excōicat^{ur} querēs t^{amen} absolu
tionē: v^{el} d^{icitur} licētia p^{ro}p^{ri}ū p^{ro}fessor^{is} p^{ro}
aliquot dies differret^{et}: z i h^{is} casu
b^{us} o^{mn}i^{bus} supplere defectū q^{uod} potest.
Si n^{on} cōicauit ieiun^{um} ita. s. q^{uia} p^{ro}
mediā noctē aliq^{uid} sūpsit p^{ro} mōm
cibi l^{icet} pot^{est} peccauit mōtaliter: nisi ef
fet g^{enu}iter infirm^{us}: quia tūc licet.

Si cōiōnē sūpsit cū staret cū
proposito alicui^{us} peccati mortali:
vel cū esset excommunicat^{us}: h^{ab}et sci
ens vel ignorans ignorantia cras
sa peccauit mortaliter. **S**i nō
p^{ro}fessus de aliquo mortali pecca
to cōmissio: vel aduertēter ex ve
recundia: v^{el} inaduertēter p^{ro}pter i
discussione^m conscientie: vel ex ig
rātia crassa z supina sumpsit cōiō
nē peccauit mortaliter. **E**t nō
q^{uia} siq^{ui}s obmittit confessionē vel
comunione^m in tempore statuto
conari debet confessor v^{el} iducat
eū ad supplēdū defectū nisi sit o^{mn}i
no n^{on} b^{on}ū disposit^{us}. **E**t cū repit
aliquē deditū vicis turpib^{us} z ali
is vsq^{ue} ad finē q^{ui}dragesime cautū
v^{el} ne subito admittat eū ad cōiō
nē: s^{ed} plonget sibi t^{em}p^{us} p^{ro} aliq^{ui}s be
domodas. **D**e alijs v^{el} o^{mn}i^{bus} defectib^{us} q^{ui}
cōmittūt circa cōiōnē z missā: vi
de i t^{er}tia p^{ar}te d^{icitur} cleric^{us}. **S**i ex n^{on}s
excōicat^{ur} maiori sciē^{ntia} p^{ar}ticipauit:
audiēdo diuina i eccl^{esi}is aut sacra
mēta p^{ro}cipiēdo peccauit mōtaliter.

Si participavit i crie cuz aliq
ppr qd ille cuz q picipavit erat
excōicatus: v3. q2 vberavit cleri
cum: vt. c. si cōcubine d sūia excōi
cationis. **U**el si aliq clerici subii
cit se alicui laico vberādū ad pla
candū eū d iūria sibi illata cleri
cus ille efficit excōicat: q2 picipa
pat i crie eū vberāte: ppr qd ē ex
cōicatus z mortale ē: vt. c. ptingit
de sc. excō. **S**i exis excōicat
maiori sciēter picipavit cū alijs
fidelib: ē ex diuina pcpue i his
que continentur hoc versu.

Os ozare vale cōio mēsa negat.

Et si fecit ex contēptu p phibi
tionē superior peccavit mortaliē
als venialiter z efficitur excōica
tus minori a q pōt absoluerē om
nis qui habet en mandire in con
fessione. **E**xicipiantur tñ qnq
casus in qbus licet picipare cuz
excōicat: qui pīnētūr i hoc vsu.
Utile lex hūile res i grata necesse
Hec anathema qdem faciunt ne
possint obesse quos vide in 4^a p
te summe.

Quintus titulus de inani glia
h3.3.c. Primus. c. de inani gloria.

Inani glia que ē 5^m ca
pitale viciū importās in
ordiatū appetitū landis
humane sen iordinatā cōplacētā
ei: cui offert: z cui fit aliqd op: p
cipalr pp landē ppaz amittit eius
merces z pccs i currit: z iterrogā
dū ē f3 statū hoīus d diuersi mate
rijs i gb: hoīes qrit sibi landē. v3
a doctore de sciētia z doctrina: a

scholari d ingenio z dispūtiōe:
a rectore de regimine: a mulieri
bus de ornatu z bi: **S**i qfuit
landē z gliaz d opere peccati mō
talis mortaliter peccavit. si f3 ra
tionē delibēratā hoc egit: secus si
f3 modū sēsualitatis: v: et si d ali
quo veniali gloriā. **S**i opera
sua d genere bonoz: z ieiunia ele
mosyne z bi: qsi oīa ad landē hu
manā fecit mortale v: cū ibi pīsti
tūi finē: sec: si aliqd boni aliq.

Si ita ordinate accepit landē
d aliquo opere: q ppter eā conse
quēdam parat: erat facē p aliqd
pceptoz peccavit mortaliter. **I**n
alijs autem casibus v: veniale.

De imodestia ornatu. c. z.

Imodestia ornat: que
pcedit frequēter ex ina
ni glia l3 ē ex alijs cau
sis possit pcedere: z pcpue mulie
res iuuenes de hoc interrogāde
sunt. s. de ornatu capilloz fucorū
gēmaz vestiū pcciosaz z fodera
turis z candis eaz z planellis ni
mis altis z coronis capitis z bi: i
gb: aliq ē mortale aliq vēiale.

Si vsus l: vsa ē fuc: l: alijs oz
namētis ad ostētationē z inanem
gliam si d bi: supbinit: l: gloriata
ē: mortale ē. si tāta delectationē
habuit ad landē z gliaz illā q nō
curauit trāsgredi mandata dei z
ecclie. **S**i vsus l: vsa ē fuc: z ali
is oznamētis ad iuducēdū homies
ad sui pcpificētā ex matrimoni
um mortale ē i dubitatū. **S**i ita
iordinate delectat i bi: ita q etiā

si sciret homines ex sui ornatu scā
dalizari: idem trahi ad sui p̄cupi/
scētiā nō curans de ruina p̄rimi
mortale ē. ¶ Si ad cōplacēdum
viro suo vel ad inueniēdū viz si
est inupta vel ne d̄spiciat ab alijs
vel ex aliqua lenitate vsa ē fucis:
vel alijs ornamētis supfluis d̄ se n̄
non est mortale: s̄z poti⁹ veniale:
nisi hic sit notabilis excessus i hi⁹
vt possit iudicari de occasiōe da
ta aliorū ruine: z n̄ t̄m accepta qd̄
ē difficile indicare. ¶ Si habuit
nimia diligētiā z studiū z tēp⁹ ad
ornādū se: vt fecit excessus i por
tatura vestitū vltra suū statū vt p̄
dictionem: vel non secundū mo
rem patrie: vel vestibus nimis de
licat⁹ peccatum est.

Capitulum. 3. de filiabus ina
nis glorie. Et primo de hypocrisi

¶ Simulauit sanctitatem
h̄re p̄ ieiuniū orōnē z hi⁹
cū malus eēt si h̄ egit ad
consequendā laudem humanā
constituens ibi finem mortale est
alias veniale: nisi aliud viciū ad
iungatur. ¶ Si simulauit sancti
tate p̄ hypocrēsim intēdēs aliqd
qd̄ sit contra honorē dei: vt vtili
tatem p̄oximi: vt seminare erro
res: adipisci indign⁹ eccl̄asticam
dignitatē: decipere. n. primū tem
poraliter vt spiritūalr mortale ē.

¶ Si simulauit scitātē ex̄n̄s mal⁹
vt dent ei elemosyne sicut sancto
viro: vt p̄curationes ecclesiarum
vt cēretai z filia mōtalr peccauit

¶ Si simulauit maiorē sanctitatē

q̄s habuit: vt occultauit s̄cū defe
ctus ad edificatiōē p̄rimorū n̄ ē
peccatū vel leue: vt veniale ē: aut
si h̄ facit ob aliquā vanitatē: vel
inanem gloriā est veniale.

De iactantia.

¶ Laudauit seipsū de aliq̄
ope p̄ccī mortāl mōtalr
peccauit. ¶ Si at̄ d̄ ope
veniali venialr peccauit q̄tū ē d̄
se. ¶ Si laudauit se d̄ aliq̄ opere
bono vs. de vtute: d̄ sciētiā: d̄ idū
stria: vt diuitijs: l̄ potētijz z hi⁹ ex
supbia z inani gl̄ia mortale ē: vel
veniale s̄m radicē ipsi⁹ supbie vt
inanis gl̄ie vñ p̄cedit. ¶ Si lau
dauit se p̄tēpnēdo alios: vt p̄bri
se publicanū mortale ē. ¶ Si at̄
ex aliqua lenitate: vel vtilitate p̄
sequenda veniale vel nullum est.

De ironia.

¶ Vilificauit se verbis vt
factis plus q̄s sentiat i se
ipso: in mente: dicēs aliq̄
mala de se que in se nō cognoscit
veniale est z dicitur ironia.

De contemptione.

¶ Iquis contendit adner
sus alium contra verita
tem scienter in rebus ali
cuius importantie mortale ē sec⁹
in rebus paruis z inaduertenter.

¶ Si p̄tendit p̄ veritate sed ni
mis iordinate cōiter ē veniale: s̄z
possz ibi esse tāta inordinatio q̄
rōne scādali seq̄nt⁹ eēt ibi mōtale

De discordia.

¶ In his tractare aliq̄ cum
alijs i cōi nolit p̄cordari

cū alijs d̄ his q̄se ordinantur ad
honorē dei v̄l primorū vtilitates
ex eo q̄ male afficit ad eos: v̄l v̄t
oñdat se plus scire q̄ alijs morta-
le ē: secus at si nō p̄cordat: v̄z q̄z
si videt esse magis s̄m deū z rōes
q̄o ipse intēdit: q̄a tūc v̄l n̄ ē pec-
catum l̄lene: nisi sit nimis p̄tinax.

De pertinacia.

Ifuit p̄tinax ī s̄uijs suis
discrepans a cōi ceterorū
p̄silio v̄l ī iudicio cōiter
est veniale periculosum z inducti-
num erroris.

De singularitate nouitatum.

Ifecit singularitates vel
nouitates in conuersatō
ne vite vel vestibus: vel
cerimonijs: v̄l alijs adinuenitōi-
bus peccatū est: z si adinuenit ali-
quam malam consuetudine z om-
nia ei imputantur.

De inobedientia.

Inō obedinit sup̄iorib⁹
suis spiritualib⁹ v̄l tpali-
b⁹ legib⁹ canonic⁹: l̄ civili-
bus rōnabilib⁹: z si qdē trāsgre-
dit sup̄iorū ordinationes b̄ntes v̄i
p̄cepti: v̄t qñ mādāt suari s̄bo l̄
scripto ī v̄tute scē obediētie: l̄ s̄b
pena ex cōicationis v̄l carceris: v̄l
alijs penis ḡuib⁹: z hī egpollētis
peccant mortaliter. In alijs v̄o
ordinationib⁹ simpl̄r fact⁹ trāsgre-
diēdo ē veiale: nisi fiat ex p̄ceptu
q̄z tē mortale q̄stūciq̄ leuib⁹.

De gula. 6. ti. z h̄z. c. 3. p̄m. c.

Ula ē sextū capitale viciū
z ip̄ortat iordinatū appe-

tītūz seu delectationē circa cib⁹
z potū. **N**ō. 5. spēs seu modos
qui cōtinēt ī s̄b s̄su. **P**re p̄pere
laute nimis ardēter studiose. Si
comedit vel bibit ex horam de-
bitā sine rationabili causa z v̄rgē-
te. **S**i ē vsus cibis vel potibus
lautis nimis z delicatis v̄ltra cō-
ditionē sui stat⁹. aliter enim d̄cet
comedere infirmum q̄ sanū cinē
q̄ rusticū. **S**i comedit vel bi-
bit in nimia quantitate s̄m exigē-
tiā sue complexionis quod enim
vni parum est: nimium ē alteri. Et
plus comedē ī die ieiunij q̄ altera
die non est de se malum pro vna
comestione. **S**i comedit v̄l bi-
bit cū nimio ardore gule: seu cū
nimia cōplacentia cōceptus ma-
gis satisfacere delectationi gule
q̄ necessitati prouiderē. **S**i ad-
hibuit vel adhiberi fecit nimium
studium z diligentiam circa ciba-
ria delicata preparanda v̄t cum
varijs saporibus z diuersis mo-
dis: z huiusmodi. **I**n his omni-
bus speciebus vel modis gule:
tunc est mortale: quando d̄lecta-
tio gule queritur v̄t finis parat⁹
facere contra p̄cepta v̄t satisfa-
ciat d̄lectationi gule. Vel cum co-
medit vsq̄ ad crapulam vel vo-
mitum aduertenter. sicut sit a ple-
risq̄ in carnis p̄iurio: vel v̄titur
aliquo cibo: ex quo verisimiliter
credit incurrere magnam lesio-
nem persone. **I**n alijs vero ca-
sibus communiter est veniale.

Si comedit carnes i quadra
gesima vñ in alijs ieiunijs ecclesie
vñ in .6. feria aut in sabbato per
totū annū nisi vrgente cā necessi
tatē vel infirmitatē peccauit mor
talitē si sine consilio medici. **S**i
vñs est lacticiuijs tpe quadra
gesime sine cā infirmitatē: z de p
filio medici peccauit mortaliter.

In alijs vñ ieiunijs ecclesie p
uari pōt mos patrie qñtū ad vsū
lacticiuijz q mos si non appare
at tutū ē abstinere.

De ebrietate.

Si bibit vsq; ad ebrieta
tē aduertens se nimis bi
bere: l' potēt ā vini suffici
entē ad inebriandū: vñ de s du
bitās pbabiliter peccauit morta
litē: secus si ignorauit potentiam
vini vt Noe. **S**i fuit cā inebri
ationis alterius aduertens qd
cēdo ad nimis potū: l' ponendo
sal in vino: z hi mortali pecca
uit: secus si fecit cā medicine.

Si induxit aliquem ad frāgē
dū ieiuniū ecclesie sñ cā legiptia
suis pñasōib' peccauit mortali.

Si induxit puero s: z iuuenes
ad lambacitates z tabnas z hui
vt puētat ad turpia. **S**i frequē
tauit tabernā sine cā rōnabili: vñ
pñia dissoluta peccatum est.

De insensibilitate.

Sabstinuit se nimis a ci
bo z potu z alijs necessa
rijs vite ppter qd incur
rit infirmitatē cōit ē veniale: nisi si
at notabilis excessus z addatur

obstinatio p admonitiones ex hi
defectu qz tūc vñ mortale rōne
periculi inde sequent.

De filiab' gula z pmo de ebi
tudine. c. 3.

Si ex fumo sitatib' inoz
dinate comestionis z po
tus icurrit scarilitatem
seu grossitiē intellectus: z ex hoc
ineptitudinē intellectus: l' ineptitu
dinem legēdi ozandi q ē veniale
cōmuniter.

De loquacitate.

Si nimis locut' est seu di
xit verba ociosa z sine
necessitate z rōnabilita
te cōmuniter est veniale.

De scarilitate.

Si fecit actus seu gest' in
ordinatos: z si sint pno
cantes ad libidiē ex ma
trimoniū ē mōtale. **S**i vñ ad dis
solutionē l' lenitatē vt vctositatē
z hi veniale ē.

De iēpta letitia.

Si habuit iēptā letitiaz z
vanā i ludis z iocis: cōit
veniale ē nisi addat ali
qd viciū. **D**e choreis.

Si choree q fiūt cū iordiatā
leticia sūt mōtalia qñq;
mōis. p cū fiūt ex libidiē
z. cū fiunt i eccl'is: qz sacrilegi
uz ē. 3. cū fiūt a clericis z religios
cū mlierib' rōne scādali. 4. cū fi
ūt ex iani glia l' vana letitia: tā iōz
diata q ibi pstituat finis. 5. cū ta
les chorizātes n curāt d scādalo
pximi ē mōtale. **I**n alijs aut cas

b^o cōit ē vēiale. **D**ossz tñ qñqz eē
mōiale: nec d̄ facili d̄ huiusmodi
potest dari iudicium.

De immundicia.

Immūdicia q̄ pōt itelligi
cū qs imūde comedit: z
eēt veniale: p̄cipue si ex h̄
p̄turbat alios: v̄l qz vomitū facit
z si h̄ fac̄ ga nimū comedit: l̄ qz
anidi^o comedat p̄cēs ē: sec^o si cau-
sa medicine: l̄ p̄t itelligi d̄ imūdi-
cia pollutōis q̄ cū accidit i fōnijs
ñ ip̄tat ad p̄cēs: sed p̄cēs pōt eē i
cā ei^o. i. si p̄cessit ex crapula l̄ tur-
pi cogitatioē p̄cedēti: l̄ ex negligē-
tia: l̄ et p^o vigiliā recolēs d̄ ipa im-
mūdicia bita i fōnijs turpib^o d̄le-
ctat: z si ē p̄fesus rōnis d̄ hi^o turpi
d̄lectatioē ē mōtale v̄l veniale: v̄l
nullū si ex alienatioē nē. **D**e im-
mūdicia seu pollutōe p̄curata.
Nō qz siqs qd agit hac itētiōe p̄n-
cipalr v̄t pollutōes hēat: siū vigi-
lādo siū d̄miedo mōtalit^o peccat
ēt si fac̄ cā sanitat^o. **S**i at ipa pol-
lutio ēt p̄tigat i vigilia p̄ter volū-
tatē z siū p̄curatioē n̄ ē mortale.

De luxuria titulus. 7. z h3. c. z.

Primum.

Luxuria ē 7° capitale vi-
ciū: s3 qz. s. i. p̄cepti dictū
ē sat^o d̄ sp̄b^o ei^o i ope: ac
ēt i cogitatioē oī ill^o omisiss^o vidē-
dū ē d̄ gbusdā alijs p̄nētib^o ad
ipaz luxuriā z d̄lectatiōē moro-
sā: z p^o. **S**i tetigit aliquē v̄l ali-
quā l̄ osculat^o ē libidinoſe ex p̄in-
gius mortāl^o peccauit: et si n̄ seḡ
turpis act^o. nā talia exercitia i ope

ip̄o p̄ v̄no p̄cō hñt cū ope ip̄o: s3
tāto gūi^o q̄to i hi^o p̄currūt plura:
si at fiāt diuersis t̄p̄ib^o diuersa s̄
peccata. **S**i scripsit litteras v̄l
portauit: v̄l misit: v̄l recepit cōti-
nētes amatoria z puocatia ad la-
ſciviā aduertēter mortāl^o pecca-
uit. **S**i fec̄ cātatōes. v̄l cātavit
l̄ legit: v̄l andinuit v̄ba lascivie: v̄l
turpia d̄lectabilr ad puocādū se
v̄l alios ad lasciviā mortale est.

Si associavit aliquē quē ſcivit
ire ad p̄cāñ. v̄l turpis agēdū: l̄ ad
faciēdū ſerēatas v̄l mat̄tinatas
peccauit mortāl^o. **S**i fuit me-
diator iter aliq̄s ad hi^o turpia: v̄l
posuit aliq̄s mediatores int se z i-
ter alios z hi^o peccauit mortalit^o.
Itē si recepit enſeniū: l̄ donū qd̄
cūqz: vel misit ex amore libidinis

De delectatione morosa.

Delectatōe morosa: qd̄
viciū repit i tepid^o z m̄-
tuz negligētib^o. nā ſerui-
di subito cogitatioēs expellūt no-
xias: z frigid^o d̄ſideriis opis acq̄e-
ſcunt. **S**i habuit cogitatioēs i
mundas z carnales: in qb^o trahit
morā postq̄ rōne p̄pedit p̄p d̄le-
ctatioēs ip̄ā cogitandi hi^o pecca-
uit mortāl^o. **N**ō solū qñ qs cogi-
tatioib^o luxurie rōne p̄fēſit d̄libe-
rās facē malū si adēſſet cōmodi-
tas: s3 et nolēdo op^o p̄petrare: s3
ñ curādo ip̄ſas cogitatioēs libidi-
noſas expellere postq̄ p̄pedit: s3 i
eis voluntarie immorando pec-
canit mortaliter.

De filiabus luxurie. c. z.

De filiabus luxurie dicitur quod non oportet multum interrogare: quia difficile est intelligere nisi cum mixtura aliorum vicioz et prima est cecitas mentis.

De cecitate mentis si fuit ita mente occupatus circa mundana et carnalia: quod nescit deo cogitare vel de rebus spiritualibus. De precipitatione.

De precipitatione si fuit precipitatus: et subito in opibus suis suum consilio et exaltatione mentis obita agens. De inconsideratione.

De inconsideratione si fuit incautus in factis suis non bene indicans circa occurrentia. De inconstantia.

De inconstantia: si in eo quod de liberavit boni agere fuit inconstans et mutabilis ex passionibus. De amore sui.

De amore sui: si nimis seipsum dilexit querendo corporis delectationes et comoditatem et huiusmodi. De odio dei.

De odio dei: si habuit deus legem ei in displicentia: quia prohibet concupiscentiam et huiusmodi. De amore vite presentis.

De amore vite presentis: si nimis amavit vitam istam presentem propter voluptates carnis quod est odium ita amavit vitam presentem quod aliquis vellet habere perpetuari sed peccatum est mortale. De horrore futuri seculi.

De horrore futuri seculi si horrorem habuit ad vitam futuram. De alijs vero quod pertinet

ad vicium luxurie et circa coniugium: vide in de coniugatis. De superbia ritualis. 8. et huiusmodi. c. duo.

Primum.

Supbia secundum Gregorium est regina omnium capitalium vicioz: et est vicium multum subtilis et difficile ad cognoscendum: et presumit in appetitu inordinato propter excellentiam: et huiusmodi quattuor species sunt modos dicitur quod potes interrogare: prout videbitur expedire si tamen penitus intelligat.

Si bona naturalia spiritualia et temporalia que habuit sibi attribuit: et a deo non recognovit. Si bona ipsa a deo recognoscens meritis suis principaliter se accepisse estimavit: versus pro sua ieiunia orationes et huiusmodi. Si ea bona que non habuit sibi attribuit: vel plures que habuit cum existiat se habere multum humilitatis charitatis patientie: et huiusmodi cum non habet. Si reputavit se meliorem esse ceteris aliis presumptis: in quibus horum modorum potest esse mortale vel veniale sed quod ratione presertim in. De filiabus superbie. c. 2. et primo de derisione.

Derisione que aliquando preedit ex superbia. Si irrisit sacra et adivina vilipendens ea: aut sanctos viros: aut platos: aut deo finire volentes: vel sic retrahat eos peccavit mortaliter. Si irrisit inter deos ex invidia vel vilificatione vel nobiliter prebatione eius mortaliter peccavit: sed si ex levinitate vel causa ioci secus. De abitione.

Ambitione que preedit ex superbia et importat inordinatam appetitum honoris: et multum repetit in placitum et dominum. Si obsequie

ranit aliquā dignitatē: l' bñficiū
curatū rōne dñliberata pñcipalit'
pp honozē l' dignitatē v' vtilita/
tē tpālē peccauit mortali. ¶ Si
dñsiderauit dignitatē v' bñficiū
ecclīasticū v' seclāre ad qđ ē idi
gn' l' iēpt': v3. q2 criminiosus: z bi
peccauit mortali. ¶ Si dñsidera
uit vel qñsinit ad bi' puenire ēt fa/
ciēdo d' pcepta mortale ē. Si qñ/
sinit honozē d' qñq; re ita tordū/
nate qđ ibi pñstnat nñ mortale ē
l' alijs vero casibus videt' veiale.
¶ De presumptione.

Presumptio qđ pcedit ex sū/
pbia: pñstnit i' h' qđ hō po/
nit se ad ea qđ sñ. s. vñs su
as: l' n' ptinet ad pñditionē suā: vt
secular' ad indicādū clericos: v'
eos qđ n' sñ sibi sñiecti l' d' his d' qb'
n' h3 ptatē peccauit mortali. Si
posuit se ad faciēdū ea exercitia
ad qđ n' erat apt': vñ pt seg spūale l'
tpale dñnū alēi: vt medic' ignar'
medicie: l' aduocat' ignar' ad ad/
uocādū: iudex ad indicādū: pñf
sor ad audiēdū pñfessiones z bi'
peccauit mortaliter: sec' at si ppe/
tēter i' arte i' pñt' erat. ¶ Si presu
mēs d' vtute suā exposuit se picul'
pccōz vt vadēs ad loca ihonestā
l' frequētās pñfessionē muliez le
uū z bi': vbi d' facili pñt' labi i' mor
tali pccō: mortale v'. ¶ Si nūmif
d' se pñfames n' puidet necessitati
b' l' picul' occurrētib' spūalib' l' tē/
poralib' expectās effectū miracu
losū a dō. s. vt eū sanet i'firmū sine
medico z medicinis: l' mñtret ei ci

bū sū laborē ē mortale: z dñ tēta
re dñz. ¶ De temeraria indicatiōe.

Ifaciat alēi' qđ dubia sūt
qđ aio fiat i' malā ptē iter/
ptat' ē: sen indicauit sū
signis sufficiētib' idicātib' malici
az alteri' dñlibate indicauit aliqñē
d' pccō mortali mortali' peccauit
Si dñ indicauit d' veniali veniali
ter peccauit. Idē si indicauit de
mortali: s3 non dñliberato animo
¶ De curiositate.

Ifuit curiosus circa co/
gnitiōē i' intellectū: vt qđ
rēdo scire qđ sñ. s. capaci/
tatē suā: v3. d' trinitatē: d' pñfessia/
tiōē: l' qñrēdo scire a qb' n' d3: vt a
dñmōijs: l' p sortēs: l' qñrēdo scire
paz vtilia: z dimittēdo mag' neces
saria: l' qñrēdo scire solū ad sciēdū
z n' ad dññ cognoscēdū l' ad aliq;
vtilitatē pcc3 ē: qñq; mortale: qñ
q; veniale. ¶ Si fuit curiosus cir
ca vsus sēsū. s. oclīs aspiciendo:
aurib' audiēdo: narib' ad odorā
dū: gustū ad gustādū: tactū ad tā
gēdū sine necessitate l' vtilitate:
s3 solū delectatiōē sēsuali: pccm ē
cōiter veniale z qñq; pōt ēē mor/
tale. ¶ Si reperit se i' spectaculis
ad vidēdū: vt tozneamēta pale/
stra: currē ad bzaniū z bi': nā si i'
h' sit picl3 mort' spūal': l' tpālis vt
qñ sñ l' spectracla repñtatina turpi
rudiez: l' cū reciperet notabilē le/
siones corpor' est mortale: z mul
to magis in exercēte z pbēte occa
sionem in bi' spectaculis: alias est
veniale: nisi propter vocalis ita

delectatur q̄ mēs ei⁹ attereret
a deo ita v3. q̄ parat⁹ eēt trāsgre
di mandata dei ⁊ ecclie vt illa af
piceret l' facēt. Et hoc idē itello
d̄ q̄cūq; p̄cto qd̄ de se ē veniale:
qz p̄ hūc modū p̄t effici mortale
De ingratitudine.

Ingratitudo repit i om
ni peccato mortali: s3 vt
circūstātia aggranās ip/
suz: qz vbi hō d3 sēp seruīre deo
eū offēdit. **A**st ēt vnum speciale
peccatū inq̄tū. s. recipiēs bñficia
a dō vl' ab hoīe ea n̄ recognoscit
recogitat ⁊ regratiat⁹ ⁊ recōpen/
satur vl' q̄ pei⁹ ē vilipendit bñfi
cia recepta l' murmurat de eis: l'
iniuriat bñfactiōi cōit aut repit
mixtū cum aliquo genē peccati
qñ mortale qñ veniale est.

De scandalo.

De scandalo qd̄ qñq; nō ē
peccatū speciale: s3 circū
stātia aggranās p̄cēz in
q̄tū v3. ex dicto vl' facto alteri⁹
n̄ recto dat alci occasio ruine spi
ritualis. ⁊ hoc ē scandalum. ⁊ si l̄
intēdat ē circūstātia aggranans
peccatū ⁊ mutās spēm: vñ est ne
cessaria p̄fiteri qñ ē tale qd̄ veri
similiē trahēs ad ruīnā p̄cēi mor
talis. ⁊ p̄cipue cū l̄ segt. Si aut l̄
itēdat. s. dūcē aliquē ex dicto vel
facto suo ad aliq̄s ruīnā ē morta
le ⁊ spālē p̄cēz si intēdat inducē
ad mortale. alias veniale.

De adulatione.

Adulatio q̄ cōit ē scādali
zatina. ⁊ p̄sistit in l̄ q̄ qz

vbi l' factis suis inordinate q̄rit
placere alijs ad benivolētiā cap/
tādā. ⁊ si i malo adulat⁹ ē criālī
puta landās aliqūē d̄ vindicta fa
cta l' turpitudine ⁊ hi⁹ ē mortale

Si adulat l' laudat aliqūē itē
dens eū d̄cipe notabiliē i tēpora
lib⁹ l' spūalib⁹ ē mortale: secus si
aligd̄ iustū itēdit ab eo h̄re l' qd̄
parnū recipe p̄ modū doni vt hi
striōes. Si nimis laudauit aliqūē
ex q̄ ilie sūpsit occasiōē supbie l'
inanis glie cōit ē veniale ⁊ pōt eē
aliqñdo mōtale. **S**i vō lauda
uit aliqūē ad eū excitādū magis
ad virtutē l' ad p̄fortādū eū i tri
bulationib⁹: ⁊ tētatiōib⁹ ē obfua
tis debīt circūstātijs ē vtriusq; ⁊
meritoriū alias veniale.

De blasphemia i spiritū sāctū.

Blaspheemia i spūz scñ
q̄ p̄cedit ex malitia: v3. i
q̄tū qz n̄ p̄tēpnit vl' resu
git ea cogitat mēti occurrētia p̄ q̄
possz retrahi a p̄cto. ⁊ h3 sex spe
ties. s. **P**resūptio. **D**espacio. **I**nni
dētia s̄rīne grē. **I**mpugnatio vir/
tutū agnite. **O**bstinatio. **I**mpeni
tētia De his vō itogādū ē put vi
det: ⁊ cōit n̄ repit nisi in mltū se
lerat⁹. **P**resūptio aut d̄r h̄ cū qz
p̄sumit d̄ dei misericōdia existimās
q̄ parcat sibi ad bñplacitū suū
l' q̄ saluet eū p̄senerātē i p̄cto.
Despacio aut cū credit deū n̄ pos
se nec velle sibi p̄cē et penitēti l'
volēti saluari. **I**mpugnatio v̄ita/
tis agnite d̄r cū qz p̄dicat v̄itati
fidei q̄s nouit. **I**nnidētia s̄rīne grē

ē cuiz dolet quis de grā dei ⁊ glia
crescere i hōib⁹. **O**bstinatio p̄fir
mat volūtate suā i pccis cōmissis
Impenitentia aut̄ dī cuiz q̄s p̄po
nit firmē eē i futurū nō penitere.

De scismate.

De scismate s̄ pccz p̄mitti
tur cuiz q̄s f̄cedit ab obe
dictia romane ecclesie sū
mēs sibi aliū caput: l̄ seq̄ns aliq̄m
canonice n̄ electū: r̄ sēp̄ ē mōtale
⁊ excōicatio p̄ tales: nisi forte cuiz
eēnt duo q̄z q̄libz hēt p̄ sūmo pō
tifice a suis seq̄cib⁹: ⁊ nescit̄ clare
q̄s sit canōice elect⁹. **I**n h. n. vidē
tur ppli excusari si n̄ sūt ptinaces
s̄ parati illi adherere quē sciunt
v̄e eē electū canonice. **S**i inititur
ordiatōib⁹ l̄ alienatiōib⁹ factis a
scismatici excōicat⁹ ē: eē d̄ scis. c. i.

De ifidelitate paganorū hēticorū.

De ifidelitate paganorū hē
ticorū l̄ iudeorū: q̄z qd̄l̄z ē ḡ
nissimū pccz ducēs ad dā
natiōez: n̄ oīz dicē iter hos. **S**oli
n̄ hēlici s̄ excōicati: s̄ ⁊ cū alijs p̄
cipue iudeis n̄ oīz h̄ri domestica
n̄ s̄atio: ⁊ p̄cipue idiote. **P**otes
circa hi⁹ irogare put̄ tibi v̄r. s. si
hūit aliq̄d dubiū i his q̄ s̄ fidei:
v̄z. d̄ sacro altari r̄ hi⁹. ⁊ si d̄ s̄ h̄z
displicetia n̄ ē curā. **S**i at̄ volū
tarie ⁊ spōte dubitat eē mortale.
Hetic⁹ qd̄ ē excōicat⁹: ⁊ n̄ p̄t ab
solui citra sedē aplicā v̄t p̄z i p̄cel
su curie. **I**te r̄ceptoz credēs v̄l fa
ctor hereticorū est excommuni
catus: extra de hē. c. q̄cunqz. li. 6.

Incipit. 3. ⁊ vltima pars i qua

tractat̄ de modo interrogādi sta
tus diuersos personarū ⁊ p̄mo
ad p̄ngatos. c. i. ⁊ h̄z. 5. ⁊ 3.

Unc v̄o formāde s̄ i iro
gationes p̄tinētes n̄ ad
oēs s̄ soluz ad q̄sdā sta
tus hōinz. ⁊ p̄mo ad p̄ngatos i
rogādi s̄ n̄ oēs: s̄ p̄nt vidē.

Si d̄ facto p̄xerūt i aliq̄ casu
phibito mōtale ē q̄z p̄phibitiōē
nisi ignorātia facti p̄babilis eos
excusaret. **S**z sciēduz ē q̄ sunt q̄
dā impedimēta q̄ ipediunt matri
moniūz p̄bēduz: ⁊ dirimunt iam
p̄ctuz q̄z nulluz ē: qd̄ itelligēduz
ē q̄n dicta ipediūta p̄us int̄ eos
ideniunt q̄ sit p̄ctuz m̄rimoniūz
et ea p̄tinet i istis v̄sib⁹. **E**rroz p̄
dictio votū cognatio crimen.

Cult⁹ disparitas vis ordo ligamē
honestas. **S**i sis affinis si forte
cohire negb⁹. **P**ec associāda ve
tant p̄nubia facta retractāt.

Pro hōz aliq̄li breuissima de
claratione nota q̄ erroz itelligit̄
de p̄sona n̄ d̄ fortuna l̄ bonitate
cuz scz. q̄s p̄bit cum berta credēs
eē **C**atherinā: cuz q̄: scz itēdebat
p̄here. **A**d d̄itio itelligit̄ d̄ p̄di
tiōē p̄nili. s. cuz q̄s p̄bit cū fua cre
dēs eā eē liberā. **N**ā si lib⁹ p̄bit sci
enter cuz fua t̄z m̄rimoniūz ⁊ s̄l̄r
si p̄bit seruus cuz libera credens
eē seruaz. **I**dē videtur si seruus
cū serua: licet crederet̄ eē libera.

Clotuz. s. solēne p̄ p̄fessionē ta
citā l̄ exp̄sā alicui religiōi ap̄ p̄ba
te: talis etiā eēt excōicat⁹. **A**d
gnatio q̄ ē triplex. s. naturalis l̄pi

ritualis et lealis naturalis dicitur per se
 ginitas: et habet tres lineas. scilicet ascen-
 dentium: ut pater et avus et huiusmodi.
 descendens: ut filius nepos et huiusmodi
 collateralium: ut fratres sorores et
 huiusmodi: et habet quilibet linea quat-
 tuor gradus exclusivè precipue col-
 laterales: nam infascendentes et descen-
 dentes videntur esse perpetua prohibi-
 tio hec est etiam excoicatio. **¶** Do-
 gnatio spiritualis habet etiam tres gradus
 et habetur in baptismo et confirmatione
 primus est inter tenet ad baptis-
 mum vel confirmationem et eam quae tenet
 quae dicitur paternitas vel filiatio.
 Secundus est inter patrem et matrem
 carnales eius quae tenet et eam quae tenet
 cum uxore eius: et dicitur paternitas
 Tertius est inter filios naturales eius
 quae tenet illam quae tenet: et dicitur fraternitas
¶ Cognatio tertia. scilicet legalis quae fit
 per adoptionem habet tres lineas scilicet
 primus est inter ipsam adoptatam et filiam quam
 adoptavit: ac etiam filiam ipsam adop-
 tati. Secundus est inter uxorem adopta-
 tis: et ipsam adoptatam: ac etiam uxorem
 adoptati: et ipsam adoptatam. Tertius
 est inter filios naturales et legitimos
 adoptati: et ipsam adoptatam: et huiusmodi
 cum ipsi filii sint in potestate patris. Crimen
 istud quod habet dirimere tractum et imple-
 re tractum intelligitur tamen de duobus
 criminibus in duobus casibus.

¶ Primus est quod cum mulier machi-
 nat cum effectu in morte uxoris al-
 teri ut habeat in uxorem virum in mo-
 te alteri viri ut habeat illam in uxorem et
¶ Secundus cum quis dat fidem alicui
 pingate ducere eam in uxorem post viri

sui mortem et cum ista promissione seget
 adultium. Anle disputat: ut si fideliter
 probat cum indea pagana permanente
 in infidelitate: scilicet si probet cum be-
 retica nam tunc tenet: sed choabitare
 non debet si esset ei periculum currere in
 heresim: et peccavit mortaliter probet
 cum tali. **¶** Vis violentia. scilicet absoluta in
 pedit et dirimit: et sicut violentia
 per metum quod potest cadere in potestate
 et continetur in huiusmodi. **¶** Stuprum atque statum
 verberis atque necis. nisi postea de
 initio efficiat voluntari. **¶** Ordo in
 telligit de ordine sacro. id est subdiacono
 natum: et supra et talis probaret esset
 excoicatus. **¶** Greci in sacris uti pos-
 sunt tractum sed non possunt probare.
¶ Ligamentum. id est si sit alteri ligatum per
 singulum: etiam per verba de prescripto nodum
 presumat nam talis nullo modo potest al-
 teri matrimonialiter copulari: nisi
 ille cum quo tractaverat profiteatur in alio
 quam religionem. **¶** Et si recederet unum
 singulum. ita quod per multos annos alter
 nihil audiret de eo non licet alter
 probare nisi sciret de morte eius.
¶ Honestas. id est publice honestas
 iustitia quae oritur ex sponsalibus tractum
 cum aliquo: cum qua postea non seget ma-
 trimonium propter mortem vel alias
 causam. nam cum nulla sanguinea
 illi vel ad quartum gradum tra-
 here potest. **¶** Affinitas est primi-
 tas que contrahitur per eum qui
 duxit uxorem: et omnes consan-
 guineos uxoris vel ad quartum
 gradum. et uxorem ipsam et om-
 nes consanguineos viri eius vel ad
 quartum gradum: nec illa mu-

lier pōt strabere cū aliquo. **¶** Et nota q̄ affinitas cōtrahitur etiā p fornicariū coitū: ita q̄ ille qui fornicat cū aliqua n̄ pōt cōtrahere m̄rimoniū cū p̄āguinea aliq̄ ei⁹ vsq̄ ad quartū gradū: neq̄ illa mulier pōt cōtrahere cū aliq̄ p̄āguineo fornicātis cū ipsa vsq̄ ad quartū gradū: z sciēter strabēs i huiusmodi gradib⁹ affinitatis ē excommunicat⁹. Sic forte coire nequib⁹. **¶** In potētia exercēdi actum cōiugalem q̄ pōt puenire: vel ex frigidityte naturali: v̄l ex maleficio vel indispositione mēbri genitalis viri vel mulieris.

¶ De his omnib⁹ impedimentis habes plene i quarta parte sūme ti. **¶** Sed nota q̄ non oportet nec expedit iterrogare omnes p iugatos sigilatim de his impedi/mentis: s̄ de illis tantum d̄ q̄bus possit p̄sumi haberi: z p̄cipue d̄ i pedimēto criminis v̄l cognatio/nis vel publice honestatis sed multo magis de affinitate. **¶** Si tamen quis cognosceret consan/guineam eius cum qua iam con/traxit per verba de presenti: z multo magis si iam consumma/uit matrimonium: matrimonium quidem tale non diuiditur: sed amittit ius petendi debitum: ita quod petere non potest absque mortali peccato: tenetur tamen reddere exactus. **¶** Idē de muliere que p̄mittit se cognosci a p̄āguineo viri sui. **¶** Si vero anteq̄ s̄xit per v̄ba de presēti cū aliqua

cognonit consanguineā eius: ita q̄ semē admisit intra claustra pu/doris non potest iam habere illā: z si iā consummasset. cum illa nō t̄z matrimonium nec in hoc potest dispensari cū illa nisi p̄ papā. **¶** Un̄ ante dispensationem semp̄ peccat mortaliter exigens z reddēs de/bitum sciens dictum impedimē/tum. **¶** Alter vero coniugum nesciens excusatur de peccato ex igno/rantia facti probabilis: de his et omnibus alijs quando casus oc/currit: vide plenius in sūmis.

¶ Si s̄xit matrimoniū clādestīne q̄ mortale est p̄pter phibitio/nem ecclesie. **¶** Si hñs votū sūmplex continentie contraxitq̄ ma/trimonium peccauit mortaliter: nisi sit dispensatus a papa p̄us: z tenet adimplere votū vsq̄ ad cōsumationē matrimonij: nā ip̄o cōsumato ip̄otens fit ad implendum: z exactus omnino tenet reddē ex p̄sse l̄iterptatine petēti: s̄z exigē n̄ p̄t sine dispensatione alr̄ peccat mortali. **¶** Si contraxit cū aliqua: vel mulier cum aliquo p̄ v̄ba de futuro: z post m̄rimoniū cū aliqua contraxit vel de futuro l̄ de presenti mortaliē peccauit p̄p̄ fractam fidem: nisi de cōi cōfessu mutuo se absoluerint: quod fieri d̄z per iudiciū ecclesie. **¶** Vel nisi aliquis septem casuum superue/nerit: q̄b⁹ solui p̄nt sp̄salia q̄s habes i sūmis. **¶** Si p̄ m̄rimoniū s̄ctū p̄ v̄ba d̄ p̄nti s̄xit cū aliqua mortaliter peccauit: nec t̄z matri

monium: etiā si esset consumatū:
z filios genuisset: sed oꝝ rediꝛ ad
p̃mū: nisi ille cum q̃ p̃i p̃tractū ē
ingressus cēt religionē ibidē pro
fessus: vel nisi cū eo papa dispen
sasset in secūdo: in q̃ n̄ s̄z theolo
gos dispensare nō pōt: sed qz dif
ficile ē disputare de ptāte pape si
sine surreptione obteṇta est forsi
tan transire potest. ¶ Si p̃xit ma
trimoniū: vel filios v̄l filias iun
xit matrimonio ante etatē legitti
mā: quia prohibitum est. ¶ Etas
antē legitima s̄m iura est in dno/
decimo anno: si est femina ī q̃rto
decimo: si est masculus. s. ad p̃hē/
dum p̃ v̄ba de p̃senti: z ad con
sumandum matrimonium. ¶ Si
psumanit matrimoniū aṇ b̃ndicti
onē nuptiaz ē mortale: vbi. s. p̃su
etum est b̃ndici nuptias: q̃a s̄ p̃/
hibitionē ecclie. z hic aduertēdū
ē: q̃suis sponsi n̄ psūmēt matrimo
niū cū sp̃sīs aṇ b̃ndictionē: ī m̃
tis tñ locis multas turpitudines
z corꝛūptelas faciunt cū eis illas
visitādo. vñ interrogādū ē d̃ his
vbi ista reperiūtur. ¶ Si celebra
uit nuptias tpe p̃hibito ab ecclia
q̃a mortale ē. ¶ Pa at̃ p̃hibita s̄
ista. s. ab aduētū v̄sqz ad epiphani
am: z a septuagesima ad octauam
pasce: z a tribus diebus ante ascensio
nē v̄sqz ad octauā pent. exclusiue.
¶ De actu z peccatis commissis
in eodem.

¶ Quidēdū ē q̃ in actu hoc
cōiugali aliqua fiūt: vbi
est dubiū vtrum sint mō

talia an venialia. Aliq̃ia v̄o sunt
que sunt manifeste mortalia. Ali
qua in quibus est veniale. Aliq̃ i
quibus nullus peccatū ē. ¶ P̃i
mo qdē mortale ē: si exerceat ta
lis act⁹ extra vas debitū: vel ēt si
intra vas debitū: tamen nō susci
pit semen ad euitandum genera
tionē. ¶ Si ex tactibus impudi
ci ēx actū matrimoniū segatur pol
lutio in altero ipsoꝝum. ¶ Si ex
ercens actū coniugale habet ap
petitum deliberatum ad aliam.
¶ Si se habet ad eam ita inor
dinato affectu in actu iugali: ac
si non esset vxor ei⁹: q̃ etiā opus
carnale ageret cum illa vel alia:
difficile tamen est hoc discernere
z cognoscere. ¶ Si alter alteri oī
no exigenti denegat debitam sū
causa legitima: propter quod exi
gens incurrit incontinentiam vel
grane scandalum. ¶ Eset autem cā
legitima si notabiliter timeret nō
bile nocumentum persone. v̄l co
ningis vel p̃olis in vtero: v̄l q̃a
ex adulterio commissio perdidit
ius petendi debitum: vel etiam si
in loco sacro peteret: qz sic locus
violaretur: vel etiam in publico
quia contra debitam honestatem
¶ Non est autem legitima causa oī
no denegandi debitum petenti ī
die ieiuniorum vel festozum solē
nium: vel ira quam habent ad in
uicem per parum tempus. ¶ Du
bium de mortali quando quidē
seruat vas debitum: sed modus
indebitus: puta si lateraliter: vel

a pte posteriori accedat ad vas
debitū: vñ mulier supgrediatur
vñ ingb^r modis z pcpue i vltio
alig dicūt eē mortale. Alij vñ ut
Tho. z Alber. dicūt q nō ē morta
le de se. s3 potest esse signū morta
lis cōcupiscētie: nec p hoc ipedit
generatio: z si n̄ ita apte pcrect.
vñ i hī noli ptpitare sn̄a: nec de
negare absolutionē pseueranti in
hī. Sed dixerit z phibeas quā
tū potes: qñ vñ h̄ et fieret p z se
cūdo mō p p̄ piculū aborsus for
te tūc esset sine peccato. ¶ Dubi
um ē de mortali ē tpe mēstruoz:
z pcpue in exigēte sciēte talē dfe
ctū: quē qdā ponūt eē mortale: p
cipue qñ n̄ ē quasi continuū sed p
suetus vt mēsuatiz. Alij dicūt dxi
am: vt p̄e. de pal. z hec opinio ē
color. Vñ nec ppter h̄ dneges ab
solutionē sed phibeas quantum
potes de exactione exigēti: z exa
ctuz admoneas vt n̄ assentiat exi
genti: nisi ex hoc timeat de ei⁹ in
continentia. ¶ Dubiū ē ē de exi
gente debitū a pinge permanēte
in adulterio: siue occulto siue ma
nifesto qd ipse nouit. Hoc qdam
dicunt esse mortale i exigēte: qz
facit contra constitutionē ecclie
vt notat. 33^a. q. i. c. si quis vxorez
z h̄ firmatur i sūma pilana. Sed
i sūma confessor z archidiacon⁹
in 2° so. mitigant hūc rigorē exci
piētes casū: vt h̄ cum faceret exi
gēs ad puidendū incōtinētie sue.
S3 p̄e. de pal. multo magis miti
gat hūc rigorē: vt cum nō spe

ratū emendatio ex hoc perma
nente in adulterio: s3 potius dete
rioratio non peccat exigens saltē
mortaliter. Veniale autē ē cū exi
gitur actus p̄ingalis: z si d̄bito h̄
uato vale z mō: tñ p̄cipat̄ itēto
ne delectationis psequēde: ita tñ
q ē intentio infra limites matri
monij. ¶ Si exerceat act⁹ p̄inga
lis p p̄ sanitatē corporalē pecca
tū ē: qz non ad hūc finē ordina
tū est veniale tñ puto esse pecca
tum. In solēnitatib⁹: z ieiunijs ex
igere debitū aliq̄ ifirmitate: s3 p
cupiscētie duct⁹ sine cōtemptu
tñ sacri t̄pis l' ecclesiastice ex hor
tationis veniale ē s3 Tho. z Ray.
s3 reddēs non peccat: cū timet de
icōtinētia liscādalo cōingis: pec
caret autē si negaret omnino.
¶ In tempore vñ pgnatiōis exi
gere veniale ē: si tamē n̄ ē piculū
aborsus: reddere vñ nulluz pec
catuz ē. Ante purificationē post
partuz exigere seruatis alijs cir
cūstantijs nō vñ mortale secun
dūm Guil. Reddere vñ non vo
luntarie nullum. Exigere etiam l'
reddere. debitum ante ingressuz
ecclesie p⁹ partum de se nō videt
peccatum: z possunt mulieres in
trare ecclesiam ante quadragesi
mum diem absqz peccato in quo
tamen est seruanda consuetudo
patrie. ¶ Act⁹ impudici qui ibi
exercentur non pertinentes ad
opus: s3 ad exercitiū delectati
onis: vt tactus z oscula z huius
modi inordinate commūi sunt

venialia: quibus ibi posset esse tanta
actum inordinatio quod posset esse
per mortale sine peccato autem ex
ercetur actus coniugalibus cum sit causa per
lis suscipiendi: vel et cum sit causa
reddendi debitum seruatis tamen ali
is debitis circumstantiis. Debet tamen
exactus omnino reddere: et precipue
vir uxori. non solum expresse: sed
etiam per signa petendi: nec vir de
uxore auertere ne petat propter
periculum. Sit intertio mortale secundum
aliquos sine peccato. scilicet cum sit causa
vitande fornicationis in se: vel in
coniuge sua.

Interrogationes fiende circa
statum matrimonij.

A circa predicta sic possunt
fieri interrogationes. et primo si usus est matrimo
nio ex vas debitum. Si aliquid fecit
ad eundem plene modo indebito latus
vase debito et quanto. Si utendo ma
trimonio habuit intentionem ad aliam
Si tempore menstruum exegit vel red
didit. Si in diebus festorum vel ieiuniorum.
Si tempore pregnationis: precipue
propter partum: late purgationem post
partum. Si exegit vel reddidit a pro
manente in adulterio. Si principaliter
causa delectationis: aut aliam et quam causa
et circa hoc iudicandum est de peccato mortali
vel veniali iuxta predicta: ut patet in
summis. Si omnino negavit oblatam pe
tenti. Si ex actus coniugalibus per tactum se
cuta est pollutio in altero ipsorum. Si
excoecat aliquem vicinlo dixit mrimo
nium. scilicet excoicatione maiori peccauit
mortaliter: et precipue quando sciuit et hoc

quod participauit in diuinis. scilicet sacro
matrimonij. Idem videtur de minori
excoicatione si eam non intingit: quia sepat
a susceptione sacrorum: et matrimonij
num est vnus ex sacramentis ecclesie. Si
ex his in peccato mortali dixit ma
trimonium videtur mortale: quia sa
cramentum suscipit mortali scilicet pre
cipue vero videtur mortale per straben
do per verba de presenti: quia ibi est essentia sa
cramenti. Si dixit cum aliquo persona per
verba de presenti vel de futuro non intendens
habere illam vel illam in coniugio: sed tamen copulam
carnalem extorquere mortali pecca
uit: quibus non sit ibi realiter mrimoni
um cogendum tamen est in foro conscientie il
la dnce: tamen illi satisfacere maxie
si est secunda copula: in qua tamen casu ec
clesia iudicatur mrimonium et coge
ret illud: cum obedire tenetur. Si vir
providit uxori et familie de neces
sariis non tamen superfluis. Si nimis eas
exspauit nimis verbis et factis. Si
zelotypus: et ex hoc nimis suspectus
sus de ea fuit nimis remissus in cura
rei. Si uxor inobediens et pettio
sa et sui sensus fuit erga virum. Si ni
mis iculta et negligens circa gub
nationem domus. Si irreuerens et dis
cola ad soceros et cognatos. Si
nimis dedit de rebus viri penibus suis
vel pauperibus plures debuit. Si dedit li
cetiam viro coeundi cum aliis mulie
ribus cum peregrinari est mortale. Si
mulier non vult sequi virum transirentem
domiciliu ad quod tenetur: nisi eam tra
heret ad peccatum: aut dubitaret de
morte sua aut esset vagabundus.
Si vterque filios educavit in timore

dei et obedientia mandatorum eius.
De principibus rectoribus et
baronibus. c. z.

Quoniam principes rectores et
barones seculares sic pos-
sunt fieri interrogaciones
et put fuerit expedies s3 condicti-
onem personarum. et primo.

Si per usurpationem et iniusto ti-
tulo obtinuit dignitatem regimē et
dominium civitatis vel castri: quia morta-
liter peccavit: et semper in ipso manet:
dum tenet hoc usurpationem nisi post
modum titulum sibi iustificasset: nec
ibi ante iustum titulum potest exercere
iudicia sine mortali. Si ambitio-
sus fuit ad dignitates et regimen
nimis aspirans: et si intendit negligere
iusticiam ad regredum amicos: ut
sic in domino permaneat mortali peccat.
Si platis ecclesiasticis: vel aliis su-
prioribus suis non fuit obediens: et ad
monitiones et correcciones ab eis
factas non sustinuit patiens: et si
tempus mortaliter peccavit. Si
inias excommunicationis vel interdicti
non curavit: aut sic ligatus divinis se
ingessit quod est mortale. Si propter cri-
men eius civitas est interdicta: quod est
sibi ad maius iudicium. Si propter
excommunicationem latam in se indices vel
actores et ministros gravavit: quia
ultra mortale est excommunicatus. Si
de factis aut defectibus ecclesiasticarum
personarum ad eum non pertinentibus se intro-
misit vel trahendo ad suum iudicium
et hoc peccavit mortaliter. Et si cepit
vel capere fecit vel punire vel carce-
rare clericos vel religiosos et delin-
quentes est excommunicatus: si non habuit po-

licitiam a prelato suo. Si electio
ne alicuius malitiose impeditur vel per
violentiam aliquem intromisit: vel si gra-
vavit aliquod monasterium vel colle-
gium eo quod volebat eum eligere
per quod rogabat est excommunicatus ultra
mortale. Si prohibuit subditis ne
videretur clericis necessaria: et eis
panem quoque retineat: ex quo non habuit
ab eis quod voluit. Si patronatus
ecclesiarum de novo sibi usurpavit
vel bona vacantium ecclesiarum aut
monasteriorum ultra mortale est
excommunicatus. Si posuit ta-
lias vel collectas vel alia gravamina
clericis vel aliis personis
ecclesiasticis sine licentia papae: si
non desistat post admonitionem est
excommunicatus. Si fecit sta-
tuta et leges contra libertatem ecclesi-
asticam et indicavit s3 ea: vel dedit
consilium ad hoc: vel non removit si
potuit ultra mortale peccatum est excom-
unicatus. Si nova pedagia instituit non
habens auctoritatem a principe
super hoc: vel antiqua seu nova
pedagia augmentavit excommunicatus est
secus si fecit hoc cum licentia prin-
cipis et causa rationabili et non tenuit stra-
tam publicam securam ut debuit pec-
cavit mortaliter et tenetur ad restitu-
tionem. Si a clericis et religiosis the-
lonium pedagium seu gabellam acce-
pit per his que deferunt: vel deferri
faciunt non causa negociationis quoniam pec-
cat et est excommunicatus. Quam-
vis aliqui ut Jo. cal. hanc non ad-
mittant: quia non est recepta: et papa scit
et tolerat: immo ipse facit in terris
suis sed tutius est ut observetur.

Si publicos vsuarios alienigenas et non inde oriundus ad senus exercendū in ciuitatibus suis admittit: vel admissos inde infra certum tempus non expellit et excoīcat. Et idē si ciuis exnis dedit ad hū filiū vel fauorē: hū vez ē si talis ē persona ecclesiastica hūis. s. dñum t pale. na: dñs secularis nō ē excoīcat: s; excoīcandus. c. vsuraz. d. vsu. li. 6. tñ epī. et s. incurrūt sed alij. **I**tē si ciuis exnis dedit ad hū filiū vel fauorē. **S**i nanigātes idistictē de pdatas est vel depdari fecit: vel hū factū nomine suo ratū habuit ut pirrata excoīcatus ē excoīcatōe papali. **S**i nanigātes expoliāuit: vel res eoz ad portū terrarū suaz a mari dlatas sibi appropziāuit: qd ē rapina: et excoīcat ē fm aliquos. **S**i incēdia fecit vel fieri fecit diruit vel fregit ecclesias l loca religiosa ē excoīcat. et si eēt denūciat ē esset casus papalis. **S**i emunitatē ecclesiaz violauit: vs. faciēdo capere homines i eis ppter dbita aut maleficia i ecclesia vel locis pzinilegiat sacrilegium cōmittit: et pōt excoīcari: et est mortale. sec⁹ esset si pbusiores ecclesiaz illuc fugiētes: vel violatores ecclesiaz: ga tūc ppter hū gan det immunitate ecclesiaz. **S**i ecclesias vel psonas ecclesiasticas sine p nilegia eaz violauit: ut multi tyrāni faciūt. **S**i fecit repzelalias vel pmisit fieri fecit p psonas ecclesiasticas ē excoīcatus: nisi illas renouauerit infra mēsc. c. et si pignora/

tōe d iudiciis et dā. da. **U**tz aut liceat facere repzelalias p laicos: unde in 3^a pte sū. ti. z. **S**i ad ecclesias in qb⁹ patronus fuit nō posuit idoneos: vel nō repstauit: s; iēptos et ideotas: vel pccubenarios et alios malos pntauit: vel subditos suos ecclesiaz psonos tales eligere aut suos pntare psuasit sic mortaliter peccauit. **S**i recepit pecuniā ut aliquē pntaret cū eēt patron⁹: vel supplicaret pape l epo p bñficio alicui cōferēdo simoniam cōmisit: vel et absq; pecunia si porrexit pzelcel p indigno ē mortale et simoniacus. **S**i fuit fauor: vel defēsor hereticorū aut et scismaticorū peccauit mortaliter: et ē excommunicat⁹. **S**i impediuit volentes recurrere ad forum ecclesiasticum sup cās q ad ipsū forum ptinent: ne. s. coraz ecclesiastico indice hī cause agitentur: vel ad hū dans consiliū auxiliū vel fauorē est excoīcat⁹. **S**i bellū assūpsit iniuste: vel fuit adiutor iniuste bellantis: qz oīa mala que ide sequūt nr ei reputant ad culpam: et tenetur ad restitutionē oīz dānoz inde sequētū: et hū nisi ad adiunādū eū teneret: et seruiedū: vs qz miles aut ei⁹ vasallus. talis. n. adiunans cū ē dubiū an bellū sit iustū excusat. 23. q. i. c. qd culpāt. nō at excusaret si sciret bellū eē iniustū. **S**i consuluit exnis in officio cōitatis: q. s. assumat iniustus bellū tenet ad omnia mala et dāna: nisi pponeret i pfilio materia

modo falso tanq̃s eēt iustū: tūc. n. ignorātes vidēt excusari. De materia belli: z qñ iustū dicat: vide i sum. in 3ª pte. ti. z. **S**i indiscretos z tyrānos officiales fecit seu pposuit terris suis: tenet d dānis z malis eoz: si sciebat eos eē tales secus si ignorabat: nisi cū audis̃z nō remouerit eos si potuit. **S**i in iustas exactiones seu collectas i posuit rapinā cōmisit. z que dicat iusta tallia seu collecta: z qño satisfacere debeat: vide in 3ª pte. ti. z. **S**i posuit indeos i officiis publicis: qd̃ p̃hibetur. 17. q. 4. c. cōstituit. **S**i ea que s̃t cōitat̃ appropr̃iant sibi: v3. syluas. s. z cāpos z hi⁹ mortalis peccauit z tenet ad restitutionē. **S**i liberos hoīes i suos sibi subiectos christiani. n. n̄ p̃nt redigi i fuitatē rōne belli: v̄l eēt capti n̄ p̃nt licite emi i seruos: t̄ empti v̄dē: z emi ab alijs n̄ p̃nt s̄z infideles bene redigunt in seruitutē: z emi z vendi p̃nt. capti i iusto bello: qui si postea efficiant̄ christiani: n̄ tñ ex h̄ liberant̄ a seruitute: quānis sit p̃m hoc facere.

Si a decedētib⁹ sine filijs accipit bona ipsoz n̄ permittēs eos testari z legare ad placitū nisi talis p̃ria haberet talē subiectionem a tpe cui⁹ non est memoria i p̃ziuz. **S**i nimis vindicatiu⁹ fuit. **S**i homicida: mutilatiōes: incarcerationes: vulnera z hi⁹ sēna sū iusticia vel cūz iusticia sed ex odio z vindicta fecit. pcurauit vel p̃misit: et hi⁹ grānia sunt mortalia. **S**i tō

neamēta v̄l dñella fieri fecit v̄l p̃misit v̄l ludos vel spectacula p̃culosa aīe vel corpori: v̄t p̃scere lapides ad inuicē vel rep̃ntationes turpitudinū fieri fecit t̄ p̃misit: z non p̃hibuit: si sine graui scādalo potuit remouere mortaliter peccauit: di. 83. c. error. **S**i leges statuit quas nō debuit vel potuit ga. s. iniqtas mortaliter peccauit. **S**i nimis dur⁹ fuit ad dispēsadūz vel parcēdū in quib⁹ potuit: t̄ eō nimis facilis ad parcēdūz delinquentib⁹ in p̃iudiciū iusticie z vtilitatis cōis. **S**i fēda vasallis suis absq̃ iusticia denegauit: vel seruitium indebitū ab eis exegit aut fide nō seruauit. **S**i ipse existēs vasallus alteri⁹ n̄ fuit fidel⁹ dñi suo v̄t debuit: p̃m q̃ in inramēto fidelitatis exp̃m̃it: v̄l obsequiū debitūz n̄ p̃stitit: t̄ aliq̃z iniuriā fecit dñō. s. alienādo fēdū aut diminnēdo: t̄ aliq̃d hi⁹ mortale ē z tenet de dānis. **S**i tutelā alic⁹ sibi cōmissāz n̄ fidelit̄ egit: s̄z bona illi⁹ p̃sūpsit z dissipauit mortale ē: z tenet de dānis. **S**i i terra sue iurisdictionis sustinuit iniustas mēsuras: aut iniusta pōdera: aut iniusta p̃cia reuēnaliū sciēter mōtale ē: z teneri v̄l si cōmode pōt obuiare. **S**i tr̄ peccat si iducit: t̄ sustinet malas cōsuetudines aut corruptelas. **S**i tollerauit aut sustinuit publicos vsurarios ide pp h̄ recipiēs certā q̃tā l̄ sūmā annati: mōtale ē z tenetur illō sic acceptū restituē n̄ vsurario: sed creditorib⁹ ei⁹ a gbus

vsure sunt extorſte ſz **Tho.** Si pi
gn^o aliqđ habuit cui^o fructus nō
p^oputauit i forte vsura ē. Et de ali
is speciebus vsure ſi i aliqđ offēdit l
fuit princeps d qđ^o. ſ. i. z^o pte. ti de
vſ. Si penas l emēdas i pecuniā
pp^o cupiditate l odiū n. pp^o cor
rectionē dliquētū accepit v^o l
tra dbitū extorſit: v^o l penas cor
porales: aut mort^o i pecuniariam
pp^o anaritiā p^otra iniſticiam p^omu
tauit mortale ē. Si p^omiſit i terr^o
ſuis latrones inualeſcere v^o l ma
licioſe eis fauē: l ex anaritia no
lens expendere ad ſecurādā pa
triā mortale ē: z tenet de dānis z
rapinis factis ſi cōmode poterat
obuiare. Si iniſticiā vēdidit l m
nera iniqđ accepit. ſ. p admiſtra
tione iniſticie: l alias iniſticiā fecit
i indicādo l fieri fecit mortale ē
Si fidē p^omiſſā violauit et inimi
co: niſi p^ons ille violaffet mortale
eſt. Si obſides ſuos nō liberauit
mortale ē. Si viduas z pupillos
p^o opp^oſores nō defēdit cū potuit.
Si treugas nō ſeruauit. Si nimis ſū
ptuoſus fuit z curioſus i veſtitu z
apparatu eq^oz z familie cū canib^o
z auib^o: edificijs p^ouinijs nam vt
poſſint facē hi^o p^opas emigūt po
p^olos vſq; ad ſāguinē faciētes m^o
ta iniſta. Si fecit edificari domos
ſuas l labora^o i agr^o ſuis l vineis
l lig^o portari p^o ruſticos l colonos
z nō ſoluit eis plene de labor^o ſuo:
niſi ad h^o ex debito tenerēt l ſi di
eb^o feſtinis fecit p^o ſe labora^o mō
tale ē ſicut i p^omo cān qđ tū mlti

faciūt z male nec ſ b^odi t^o bēt obe
dire. Si nimis ſe occupauit i vē
atiōib^o z ancupijs l qđ per^o ē ſb/
ditos i his granādo iducens ad
hi^o z qđ peſſimū i dieb^o feſtinis
z nō auditis diuinis vt miſſa pp
qđ dñs peccat mortali^o z omnes
z ipe re^o ē omniū. Si pp diſcar
ſus i hi^o deſtruxit ſegetes alioz
tenet eis de dāno: v^o l p^omiſit acci
pere: l fecit de blado z ſeno alioz
a ſuis pp equos ſuos tenet d dā
no. Idē z de alijs fructib^o. Si hi
ſtrionib^o ſupſue dedit l nimis
turpia repñtates i curia nutrit
l p^ocubinā l ludētes ad aleas: et
hi^o: qđ oīa ſūt dānabilia. Si de ca
ſtitate familie ſue nō curauit ſz i
honeſte ſe hñtes cū feminis z maſ
culis retinuit nec correxerit eos
cū poſſet mortalit^o peccauit. Si
vō ſit p^oingat i^ontroga d his qđ ha
bēt i. c. pcedēti p^ont videbit^o fore
expediens. **De indicib^o. c. 3.**

Inca indices ſeu qmāq;
hñtem ptātes ordinariā
v^o l delegatā ingredum ē
p^ozo. Si iuriſdictiōem aut ptātē
recepit ſimoniace: vt ſi index ec
cleſiaſtic^o aut vſurpatine: ga vſur
pata poteſtas nō dat auctoritatē
vnde indicādo peccaret mortu
liter. Si exceſſit fines mandati
ſiue poteſtatis ſue peccat mortu
liter ſi ſciēt l ex ignorātia craſſa
Si officialis v^o l index ali^o timor
odio cupiditate: v^o l amore v^o l ali
qua cauſa iniqđ tulit ſñias aduer
teter mortale ē z tenet ad oē iſec

pti lese. et si ille p quo dedit sniaz
 n vult satisfacere l nō pōt qm pñ
 cipalit ipse tenetur: dic. **Ray.** Si
 p ignoratiā crassā ipse tulit iūq se
 tētiā i iudicio aīe tenet et peccat
 vt pñs. **Ray.** ga debuit scire se i
 sufficiētē et nō indicare. Si p ne/
 gligētiā: ga sufficiens erat: et si la/
 borasset ad igrēdū et legēdū vi/
 tare iuenissz: sz neglexit s agere
 tenet vt pñs. **Uul.** tñ agit cum
 eo q ex ignoratiā crassā qz cū eo
 q ex malitia: et s bz locū i iudice
 ordinario n delegato. Si delegat⁹
 index indicauit bona fide et d pñ
 lio peritoz tulit iniq sniaz n vide
 tur peccare aut teneri ad restitu/
 tionē leso tñ ga necessitate obe/
 diētiē indicauit tñ qz sepe ex cer/
 ta sciētiā delegat⁹ assuit: qz ē igna/
 r⁹ iur: ga bon⁹ vir: qd ē vez nisi i
 qredo pñliū fuissz negligens aut
 culpabilis: tñ peccat et tenet ad re/
 stitutiōē. **Uul.** Si assessor iducit
 iudicē ad ferēdā iniq sniaz excu/
 sat qdē index si simplex ē et bz bo/
 nā pñciāz. s. credēs sniaz eē iustā. et
 si n fuit in culpa eligēdo assessor/
 rē: qz bon⁹ et sufficiens cōiter cre/
 debat sz assessor peccat mortali/
 et tenet ad satisfatiōē leso sine
 dolore sine ignorat⁹ iducat iudi/
 cē ad indicādū iuste. **Rai.** Si in/
 dex ignar⁹ iur. secū ducit assessor/
 rē: q cōit n reputat sufficiens l ini/
 quus: si d pñlio ei⁹ fert iniq sniā
 lz credat iustā: vñqz mōtali pec/
 cat et tenet ad restitutiōē i soli/
 dū. Si accepit pecuniā i iudicio:

qd pt eē. s. mōis: et sp vñ mortale.
 p si accepit vt male indicar⁹. Si in/
 sticiā et pñciāz: et tñci pecuniā dō/
 dari ei i cui iniuriā data ē. i. q. i. c.
 inbem⁹. et si accepit vt bñ indi/
 car⁹: l vt indicaret et daret sniaz: l
 si accepit vt n indicaret cū debēt
 indicare. vñ vt n male indicaret.
In his qnq casib⁹ dō restitui ei q
 ddit. z. q. 3. c. n lz **Rai.** et bz **Uul.** in
 foro penitētiē pt paupib⁹ erogari
 siēz a turpia lucra: d pñlio tñ. Si
 index nullo mō voluit ferre sniā
 cū deberet pp s aliq amittit ius
 suū mortale ē: et tenet illi restituē/
 lit estiatōē. **Rai.** z. q. 5. c. admi/
 stratiōē. **Si** index accepit ali/
 qd a ptib⁹. vñ nō. q ordinari⁹ ni/
 hil pt accipe ē expēsas nisi mode/
 rata ensenia spōte oblata vt elcu/
 lētū et potnlētū: ol. i. 8. c. d enlogis
 Delegat⁹ pt recipe moderatas ex/
 pēsas: qñ. s. ē paup: l qñ oz eū exir
 et egitare p examinatiōē cause l p
 assessor bz gl. Si at papa alic⁹ caz
 delegat⁹: n vñ q aliqd possit petē/
 n⁹ et expēsas: si sua sibi sufficiūt ni/
 si opōteat eū exire: l pñs qz domi/
 expēdere. **Rai.** et **Uul.** Si index
 ecclastic⁹ ordinari⁹ l delegat⁹ d
 cōsciētiā et pñsticiā: et i granamen/
 alteri part⁹ i iudicio qz facit p
 grāz: vñ p pecuniā icurrit suspēsi/
 onē ab executione officij p annū
 pdenadus ad estimatiōē litis: d
 q vide in quarta pte ti. Si index
 ecclastic⁹ excōicationis sniaz sus/
 pēisionis l interdicti numis d faci/
 li fulminat: aut sine pmissa admo/
 b z

nitio: l' sine scriptis l' alio s' ordi
ne iur' grauit peccauit d' his i. 4.
pre Si index gcuq; dilatores ali/
qs s' ius fecit z si ordine iudicia/
riu n' euauit: Si pte altaz s' iusti/
tia g'auit. Si reo fec' qones l' po/
sitiones seu iquisitiones ad qs rn/
dere n' tenebat. Si appellatioes
legitimas n' admisit. Si dolose lo/
cu appelladi dedit. ¶ Si p' appel/
latione legitiaz nihilomin' i caz p/
cessit. Si i dubijs magnis p'iol n'
psuluit. Si allegationes friuolas
admisit. Si paupibus viduis or/
phanis n' subuenit: z i aduocatioe
n' puidit: i q'libet istoz v' ee mōta
le cū sciēter delingit. Si index all/
cite relaxauit pena debitā reo qd
fit tripliciter. Vno: qz n' erat sum/
m' index. s. pnceps: nec ei publica
ptas ē plenarie cōmissa: s3 vt iu/
dicet fm leges z statuta ciuitatis.
2mo qz z si h3 plenariā ptāte3
is tñ q passus ē iuriā nō affēit si
bi remitti: s3 vlt ream pnnire. 3o
qn z si index h3 plenariā ptātē: z
lesus vlt remittē: tñ non ē cā iusta
rei p. vtil' s3 nocina. s. p' bē icētiū
dliqndi. Iho. i qd3: z peccat mor/
talr. Nō. q' q fingit fraudulēter
cāz aliquā p quā index aliqs va/
dat l' mittat ad aliquā mulierē p
testimonio ferēdo ē excōicat'. c.
mulieres. d' iudi. li. 6. Si d' bitā pe/
nā auxit l' minuit cū n' possit l' de/
beret: qñ possit l' n': vide in 3a pte
sū. ti. 3. Si ēt mutare poss3: vide
ibi. Si iudicauit fm allegata z p/
bata pdēnas quē nouit inocētem

qui tñ vtz peccet l' n' l' excusetur
vide i 3a pte sū. ti. 32. Si misit iu/
dic' exns execut' ē iniquā sniam
z iniustā. si p certo scit inocētē nō
excusat a pccō. Rai. secus si dubi/
tat: qz tūc excusat pp obediētiā.
De penitentibus vero ad iudi/
ciū habes in 3a parte. ti. 3. c.
De aduocatis procuratoribus z
notarijs. c. 4.

Ad aduocatos pcura/
tores z nōzios itogādū ē
pmo si posuit se aduocan/
dū cū phiberet i iure sciēt' b' faci/
ēs v' peccat. Proh. bēt aut' i iude/
lis z excōicat' excōicatiōe maio/
ri: nec n' religios' nisi p mōasterio
z d' mādato sui plati s3 z clerici in
sacris: l' ēt imiozib' s3 z b'ficiati
phibēt aduocat' i iudicio sectari/
nisi i cā ppria z p ecclia sua. Ip p
iūct' l' mifabilib' psonis. Sūt z
alie p'one phibite d' qb' h' s. q.
7. §. tria. Et int' alios phibet fo/
domita p'cipue notori' d' iure l' d'
facto. Index l' assessor etiā n' pōt
ēē aduocat' i cā i q ē index: nec
cleric' p ecclie s' ecclia suā. Rai.
Si aduocat' l' curator sciēt' de/
fedit cāz iustā peccat mortaliter
z tenet alii pti d' oī dāno in d' ba/
bito. Iho. nisi satisfaciāt cliētulis
q pncipalr tenet si scit iniusticiam
qn. s. obtinet oēs victoriā cāe.
Si d' o ignorat iustā cāz d' fedit
.s. putās iustā excusat s3 modū z
psuetudiez regiōis: q ignorātia
excusat pōt. Iho. Et si ex ignorā/
tia crassa peccat mortalit'. Si in

pn: credebat iustā: s; in pcessu cāe
videt iustā d; de esse l' dīserē eā
z nō vltērī psequi: als peccaret:
z si obtinet victoriam cause tene/
tur leso ad satisfactiōē nō tñ d;
eā perdē aduersario: vel secreta
sue cause reuelare: sed idncē cli/
tulū suū ad cedēdū v' cōponēdū
cū aduersario suo sine dāno ad/
uersarij. **Tho.** dū aut ē ei dubia v'
q; ad finē l; pseq sēper illam sine
peccato. **Uul.** **¶** Si aduocando
vsus ē indebito mō s; **Rai.** Si p/
duxit falsos testes v' pducī fecit
v' corruptos. **¶** Si iduxit falsas le/
ges seu alias pbationes falsas in/
ris vel facti. **¶** Si mētī vel mētiri
fecerit: vel docet cliētulū suū i iu/
dicio. **¶** Si dilationes nō neces/
sarias querūt i gnamē partiū. **¶** Si
appellat sciēt s; iustā suā i q's
hōz v' mortale. **¶** Si nō fidelī cām
foueat qstū iusticia suadet obmit/
tēdo d; p'igētib' ex negligētia v'
notabili i grātia: in q; posset eē mō/
tale. **¶** Si pcacit aut dicēdo puicia
vel vociferādo. **¶** Si pdidit secre/
ta aduersario suo: z si p predictū
modū vicit iustā cām tenet leso
d; oī dāno inde secuto. **¶** Si amittit
iustā cāz pp suā ifidilitatē l' negli/
gētia l' i grātia tenet cliētulo suo
de oī dāno. **¶** Si aduocat' nō presta/
nit p'ociniū in iustā cā pauperum
z miserabiliū psonaz. nā si nouit
talē cām: z scit illū p se nō posse iu/
uari: q nō h; ad solnēdū: nec alin;
videt q velit eū innare. ppter qd
amittit cām tenet gratis innare

si p'tials v' mortale. **Tho.** z **Rai.**
i moderatuz salariū accipit
d; sua aduocatiōē. nā moderatum
petē pōt: z aduocat' z iuriscōsult'
vt dic Aug. i. 4. q. 5. c. nō sane. q; mo/
deratū sumit ex q'ttuo. s. ex q'tita/
te cāe: ex labore aduocadi: ex sci/
entia: z faciēdia aduocadi: ex p'su/
ctudine regionis: z fm l; magi et
min' p't accipe s; **Rai.** l' ab initio
cū facit pactū l' ex postfacto pple/
to. Sed ex q; cā ē icepta necdū fi/
nita nullū d; facē pactū cū litiga/
toze quē accepit i p'paz fidē: quia
pos; eē occasio magni piculi. z q;
7. h. p'terea. **¶** Itē nō l; pacisci de q'ta
cū aduocato: v; dēcima vel cētēsi/
ma: sed de quāta l; moderate tñ
s; iura: d; hac materia vide plene
i 3. p'te sūme. ti. **¶** Si iurispitus
exns i cā quā nouit iniustā p'sult/
it quō obtinere; mortale ē: z si vi/
ciū ex p'silio ei' tenet leso d; dāno.
¶ Si ex i grātia crassa male con/
suluit. **¶** Si nō p'suluit paupib' nō
hñtib' ad solnēdū. **¶** Si nimis pe/
tijt: idē dō. ē sicut de aduocato.
¶ Si pcurator exns d'fēdit sciē/
ter iustā cāz. **¶** Si nō fidelī z so/
licite sonet iustā. **¶** Si paupib' nō
p'stauit p'ociniū. **¶** Si nimis pe/
tit salariū idē dicēdū qd d; aduo/
cato. **¶** Si notari' exns aduertē/
ter falsauit i stramēta peccauit mō/
taliter: z tenet d; oī dāno secuto.
¶ Si maliciose occultauit iura/
alioz seu i stramēta: z nō assigna/
uit aut destruxit v' alijs dedit v'
tra mortale tenet de oī dāno. **¶** Si

ex ignorātia notabili l' negligētia
male dictant iſtra l' testamēta cū
dfectib'. vñ oriūſ letigia vñ p dū
tur bona alioꝝ peccat mortāl'r
tenet d' oī dāno leſo exide. ¶ Si
fuit rogat' i testamēt' eoz q non
erāt sui ſeſus ſciēt tāq' vñ rōnis
libū habētū. mortale eſt: z tenet
d' oī dāno leſis. ¶ Si i iſtrumēt'
ſuis n' ē vſuſ ſolēnitatib' legalib'
vñ validat' p'ct': qā mōtale ē: z te
net d' oī dāno. Si ſecit iſtra i fra
udē vſuraz ſciēt mortale ē: z ē p
iur'. Si notari' i officio ē ſalaria
tus ſufficiēt a cōitate z accipit ē
ab his p' g' b' ſcribit littas gr'as z
h'it'. vñ n' ſalariat' a cōitate acce
pit d' p'ſuetudie p labore ſuo vñ
tra debitū z egtatē peccauit z te
net ad reſtitutōez. ¶ Si dieb' le
ſtiuis ſiñ neceſſitate: ſz ex cupid
tate ſec' iſtra vñ copianit l' extēdit
ſcripturas cū poſſz diſſerre mōra
le vñ. Si fuit rogat': l' dictant l'
redegit i ſcript' ſtatuta p' libtatez
eccleſiaſtica mortāl'r peccauit eqz
excōicat'. ¶ Si notari' exñs epi
p ſcribēdis noib' ordinādoꝝ vñ
l' ſis ordinatiōnū accepit pecuniā
n' ſalariat' ē ab epō ſimoniā pmi
ſit. Si vñ n' ſalariat' ſat' accepit
vt d' lucro accipet ordiātoꝝ ſimo
niā ē: d' q' vid' plen' i. z. pte. ti. i. c.

De doctoꝝib' z ſcholarib'. c. 5.
¶ Iſta doctozes z ſchola
res ingredū ē z p'. Si do
cēs publice leges l' p'vſi
cā admiſit ad lectionez ſuā ſciēt
religioſos l' ſacerdotes ſclāres: l'

alios clericos n' ſacerdotes ſz iñ
dignitate pſtitutos qz excōicat'
ē: qñ aliqñ p'dictoz aduertēt ad
mittit ſiml' cū illis. c. ſup. Spe. ex
ne cle. l' mo. ¶ Si docēs aut le
gēs i cunqz facultate et in ſacra
theologia admittat religioſos ex
euntē d' monaſterio cū h' bitu ad
audiēdū ſine l'nia plati ſui ſciēt ē
excōicat' cū eo: qz p'cipat in cri
mic. Itē ſi cū licētia plati ſui ſz ſiñ
habitu ad lectionē recipit. ſz La
pū. ¶ Si magr' l' ſcolar' exñs bo
nonie tractat cū aliq' cine bononi
ēſi d' p'dictōe hoſpitij irrequit' ig
l'nis niſi t'ps p'ductiōis ſuēt ela
pſū excōicat' ē ex d' loca. c. ex re
ſcripto. Si h' excōicatio n' hz locū
niſi bononie. ¶ Iſt' ex eo pacto
recept' ē i canonicū vt ſcholaſ te
neat ſimoniā ē: vñ z mortale ſz
vacate p'bēda pōt ei anecū h' on'
docēdi licite. Po. z Ber. ¶ Si ali
qd' exigat l' p'mittat p' l'nia docē
di qñs ſz Po. n' ſit ſimonia ē: tñ
p' iura vñ z mortale qd' p'z ex pe
na pp' h' ipofito. qz exactū reſtitu
it z debēt exactozes officijs z bñ
ficijs expoliari: ex eo. c. i. ¶ Kai.
Si magr' hz bñficiū l' ſalariū ſuf
ficiēs p' docēdo. ſi exigit a ſcho
larib' ſimoniā p'mittit p'cipue a/
clericis z paupib' exigēdo qā vñ
dit doctrinā z tenet ad reſtituti
onē: Po. z Kai. i at n' ſuffic' ſa
lariū ei pōt exiger' ſi tñ ſit idone'
i docēdo: alſ n'. Alpaupib' aut n'
d'z exigerē oblata vñ gratis ſep
pōt accipere: multo magis ſi nul

lū bz salariūz pōt recipe collectā
p labore. ¶ Si magist' festū. co/
lēdū d iure t' d p'fuetudine n̄ vult
cedere nisi p pecunia t' e' s̄ n̄ co/
lēdo cedit colēdū p pecunia si
monia p'mittit. Rai. ¶ Si magi/
steriū d querit ineptus z valde
ignorās t' recipit: videt' cē mortā/
le pp piculū qd seqt' qz rōne ma/
gisteriū dāt fides i qbus regitur
vñ nocumētuz. p'imo seqtur ex
p'ilio malo: z b' p'cipue i theolo/
gica facultate: z admittēs tales sci/
ent' ad magisteriū ēt videt' mortā/
liter peccare.

¶ Si querit gradus: vel magi/
steriūz nō ad vtilitates animaz z
dei honorē: s; ad sui sustētationē
z honorem pertinet ad ambitio/
nem: ideo vide de ābitione quan/
do mortale ē vel veniale. Si in/
de querit exemptionem vel di/
uinitas vñ libertatē: totuz est dam/
nabile p'ferim in religiosis.

¶ Si docuit publice in theologia
existens in mortali notorio pec/
cavit mortaliter. Petrus si scien/
tias prohibitas legit vel didicit
et nigromantiam vel artem no/
toriam z huiusmodi mortale est
vel si notabiliter ignorans se ad
docendum posuit: z errores no/
tabiles docuit est mortale.

¶ Si nō adhibuit diligētā ad p/
fectū scholariū in scia z moribus
quā d'bit facies nimias vacatio/
nes: vel n̄ vtilia s; curiosa docēs:
vel d' morib' eoz n̄ curās: nec cō/
pescēs i quo potuit: in bi' negligē

tia notabiliter cōmittēs mortale
ē. ¶ Si vniuersitatis iuramenta
non impleuit mortale ē peccatuz.
¶ Si se iactauit d' doctrina: vel
alijs detraxit se p'serēdo: vel eis i/
nidit: vel sectas nutrit i'ter scho/
lares: vel scholares alteri' docto/
ri ad se traxit iniuste: vñ pōpose i/
dur' ē: d' qb' vide. s. d' bi' g'uitate.

¶ Si scholares n̄ fuerūt obediē/
tes doctoz in his in qbus tenent'

¶ Si rixas i'ter se fecerūt. ¶ Si
minus aptū elegerunt ad legēdū
ex causa iniusta. Si dimiserunt ie/
iunia eccl'astica cum ieiunare pos/
sēt: t' misse auditionē i festi: vel a'
sacra. ¶ Si p'tēdūt i disputatiōe
d' vītātē ne videāt succūbere. Si
supbiunt ex sciētia. Si ali' quē ma/
luz finē itēdunt ex sciētia sua: t' lu/
era iniusta curiositates ambitioēs
z bi'. ¶ Si sunt negligētes in stu/
dio. Si p'digi i expēdēdo: z d' ali/
is ingredi sunt put videbūt expe/
dire d' dic. s. in p' parte z in z'.

¶ Si nimis ardentē studuit i li/
bzis gentiliū propter ornatum
minus vacans studio vtiliori vel
necessario: vel sacre scripture p'ci/
pue quo ad religiosos: vel in poe/
ticis propter materiam turpem:
quia istud est mortale. 37. di. c. iō
prob betur.

De medicis z aromatarijs. c. 6
¶ I posuit se ad p'aticam
in medicina sine sufficiēti
peritiā qz si parum vel
nihil studuit vñ mortale: ga expo/
suit se periculo occidēdi homies

Si pitus et sufficiens existens obmi-
sit aliquid de continetur circa infir-
mos quos habet in cura ex negligentia
quia ex negligentia notabili vnde secu-
tus est magnam nocumetum infirmis
vel sequi potuit: male potuit excusa-
sari a mortali. Si vero propter neglig-
entiam est veniale: ut si non visitat infir-
mos solite et habet ubi tamen non est picu-
lum. Si dedit medicinam pro filio
pro salute corporis in piculum tamen anime
propter quod veniat quod ad peccatum. id est propter
ta: puta ut fornicetur quod: ut enitet
certas infirmitates: et medicinam dat
prognati ad occidendum propter propter
tione matris: et potum iebriat: et habet
mortaliter peccat: et habet peccatum. c. cum
infirmitas. ex de pe. et re. Si propter
uit propter factum a medico. scilicet quod indu-
cat infirmos quoniam primo vocat ad vi-
sitandum eos ad professionem faciendam
quod obmittendo habet habet doctores pec-
cat mortaliter: ut de. c. cum infirmitas
de. pe. et re. si pauper infirmos quos
novit non valentes solvere non visita-
uit gratia quia ad hoc tenet et est solvere
pro eis medicinas si poterat: alio mor-
tale est de. 83. c. i. et in glo. super verbo in-
feras. Si nimis largus fuit ad in-
ducendum debiles: ad frangendum ieiun-
nia ecclesie sine rationabili causa: quod
frequenter faciunt: non est sine peccato.
Si vero est sanis dissuadet ieiunia
ecclesie dicens nociva esse et sic indu-
cunt ad frangendum ieiunium sine cau-
sa mortale est de. pe. di. i. c. noli.
Si dedit medicinam dubiam sanati-
onis et mortificationis videtur mor-
tale: et ut dicit. c. cum infirmitas. ex

de pe. et re. potius debet dimitti in ma-
nibus dei quam exponi periculo medici-
ne. De emulatione vero et contra-
ctione quam faciunt medicis interrogan-
dum est put habes scilicet.

De aromatariis.

Si proponendis medicinis
non ponunt quod ordinat medi-
cus cum non habent: ita bona
ut est necesse. id est quod offendant medicos non
facientes an se proponi. nam si ex hoc se-
quitur grane piculum infirmo: et non opat
sanitatem quam fecisset si bene fecisset illam
mortale est: et est in medico si hoc diffi-
mulavit. Si docet vel videtur ea
quod procurat abortum ad illud facien-
dum: vel videtur venena his quos cre-
dunt ad usuram mortale peccatum est.

Si sophisticant aromata quod
frequenter faciunt ponentes in eis unum pro
alio: vel in electuariis sirupis speciebus
et perfectionibus in cereis facientes ma-
las mixturas et vendentes pro puris
quod ultra peccatum tenetur ad resti-
tutionem illis ad quos tales res ven-
dunt seu erogare pauperibus cum incerti
sunt. De nimis precijs piuribus. et
medatiis et diminutis. poderibus
quod faciunt interrogandum est. put. scilicet. i. c.
de fraudulencia et alijs vicijs in
prima parte. c. i.

De mercatoribus capsozibus et
prorenetis. c. 7.

Mercatoribus capsozibus
et prorenetibus quodendum est. Si
misit non solum arma et li-
gnamiam sed et quicquid mercimoniam
ad Alexandria et partem egypti: et ter-
ras saracenorum soldano sibiectas

excōicat^r ē excōicatione papali
si n̄ hūit licetiā a papa dī q̄ vene
ti hūit. ¶ Si negociant nō pp ali
quē finē honestū puta sustētatio/
nē familie sue ex lucro modera/
to: v̄l pp sustētationē paupū t p
uisione eoz p ciuitate necessario
rū z bi^r: negociat pp auaritiaz: z
ad thesaurizādū ē mortale pec/
catuz si i lucro pstituit finē: v̄l si
itēdūt lucz p fas z nefas si pnt.

¶ Si pposuit se cū alijs merca/
torib^r q̄ n̄ vēdāt d̄ aliq̄ minori p
c o q̄ cōcētiū fuit int̄ eos: qd̄ ē ex
cessiū. vt sic cogat p̄sone emere ca
ro p̄cio peccatū ē: z legib^r p̄hibi
tū. Iposti. ¶ Si vēdūt merces p
maiori p̄cio q̄ valeāt: z ex eo q̄ n̄
soluit fecit ei t̄minū s̄z ēt mutuat
ei pecuniā aliq̄: vsurā p̄mittit.

¶ Si vēdēdo mercatātiās suas
puta lanā t pānos recipiēdo p p̄
cio alia mercimonia puta sericuz
paromatib^r vel alia: qd̄ vulga
riū dī barato multo maiori p̄cio
vēdit sic q̄ si recipet pecuniā pec
catū ē i iusticie z mortale nisi ille
cui vēdit ēt lōge māiori p̄cio tra
dat res suas tūc pōt vn̄ excessus
p̄p̄fari cū alio si sūt q̄si equales

¶ Si vēdēdo ad terminū pls in
no p̄cio vēdit rōne dilatiōis tātū
z diuersis sp̄eb^r cābiozuz z varijs
mōis cābioz vsuraz z fraudulen
ti i q̄titate z q̄litate z s̄ba reruz.
Inrogādū ē put h̄es. s̄. in .c. de
vsurpatide rei aliene. Si franda
nit v̄l frandari fecit: ali^r p̄ eo in
sta pedagīa seu gabellas mortale

ē z tenet ad restitutionē: sec^r si de
iniurijs vel cū n̄ tenet loca i^rtuta a
latronib^r pp qd̄ hec soluitur pp
defectū dñoz. ¶ Si d̄dit fallas
monetas vel diminutas sciēt p
bonis: vel eas diminuit ē p̄c̄m et
tenet. sec^r si accepit monetas valē
tes i loco p eo qd̄ valēt ibi: z mit
tēs ad aliū locū vbi plus valent
plus petit. ¶ Si faciēs societatē cū
alijs n̄ fidelit se hūit aliq̄ occulta
lucra sibi soli retinēs: tē ad satisf
factionē tenet: nisi cert^r eēt q̄ so
cij tātū dē oculte s̄btraxisset. ¶ Si
fecit p alijs securitatē cū frandi/
b^r. nā sū fraude assecurare mer/
ces p mare t̄ p̄frā: z i die querere
emolumētū plus t̄ min^r s̄z q̄titate
piculi n̄ v̄l illicitū cū s̄b̄stet peri/
culo magno. ¶ Assecratio v̄o pe/
cunie p modū satisfactionis que
vulgariter dī scripta: vbi nulluz
ē piculū z d̄anuz nō ē tūtū q̄tuz
ad p̄sciētā: sec^r si sibi ē piculū ibi
¶ Si accepit pecuniā aliq̄ sub no
mie depositi r̄ndēs sex: t̄ octo p
cētenario: z cū illis pecunijs lu/
crat ipe mutuādo t̄ alijs illicit^r s̄
ctib^r ad rōem. io. p cētenario z
bi^r p̄misit dño mōtalia vnū ē ac
cipiēdo. aliud mutuādo z tenet
d̄ vsura. ¶ Si se itromisit in baro/
cholis ritrancolis achasinis que
vocabula nō declaro obbreuita
tē sed d̄ his videi sūm. li. z. ti. qd̄
malitie sit in eis. achasinū dī qñ
gs gerit negocia stipēdiarioz.
Idē si dñoz laboras p eis z cū
mutuat eis pecunias cū expēdit

recipiēs inde certū lucrū vñ salari
nū: z q̄tū meret labor p iustū cāis
pōt accipere. vñ p bellatib⁹ inu/
ste n̄ pōt accipe rōne mutui nihil
plus: alias vsura ē. ¶ Si vsus est
piurijs z mēdacij emēdo z ven/
dēdo que solēt esse his cibis z po/
t⁹. Et d̄ his dic vt. s. i. p⁹ pte i loc/
suis: z cū stat i tali pposito vīdo
mēdacij z piurijs z dolis qñ oc/
currēt sēper ē i mortali. Un̄ nō ē
absoluēdus nisi disponat abstine
ab illis vbi ē mortale. Itē si emit
res raptas vñ furatas p mare vel
p terrā: dic vt. s. i. p⁹ parte. c. z. Si
emit vñ vēdidit dieb⁹ festiuis abs/
q̄ necessitate sed p cupiditate: vñ
fecit rōcinia libroz: vel fecit fieri
suis discipulis dic vt h̄r. s. d̄ ob/
natione festoz. ¶ Si fuit prene/
ta seu mediator: q̄ d̄ sensa ē p̄ctu/
nū fraudulētoz sciēter mortale ē:
z tenet leso satisfaccē. Si fuit me/
diator p̄ct⁹ vsurarij itēdēs utilita/
tē vsurarij z suū magi q̄ accipiēs
sub vsura mortale ē: z si ip̄e indu/
cēt ad mutuādū alios ad vsuras
q̄ n̄ cogitabāt vñ tenere ad re/
stitutionē. ¶ Si mediator exstat
i alijs p̄ctib⁹: vt vēdēdo domos
eq̄s z a⁹ aialia: z male p̄sulnit emp/
tori i ei⁹ d̄ inū vñ sui utilitatē z vē/
ditoris peccat mortali z tenetur
leso ad oēs satisfaccionē: z exuer/
so tenet si i dānū vēditoris cōsu/
luit. Si i sciēdis m̄rimonijs vñ
mēdacij z h̄r in notabile dānū p/
trahentium peccat mortaliter.

¶ De artificib⁹ z mechanicis. c. 8.

Secit artem cuius op⁹ ē
cū p̄cto: vel ad peccatū
mortale vt plurimū sicut
facere taxillos fūire vsurarijs in
illa arte. ¶ Ili i bello iniusto: na/
uigio pirratoz: lēccinio itēdēdo
baratariā z h̄r: o. q̄ dimittat ex/
toto artē: alis non ē absoluēdus.
¶ Si artē fecit cui⁹ artificij pōt ēē
ad bonū z malū finē z vsū: vt gla/
dios balistras laceas vēcna: z h̄r
si vñsimiliter p̄t estimari q̄ emptō
velut ad malū vsū: n̄ pōt facē vel
vēdere facta: vt puta i iniusto bel/
lo: sec⁹ si dubitat. ¶ Si q̄ etiā sp̄
que sunt ad malū vsū quasi semp
vt facere fucos: z ferta z h̄r d̄bet
dimittere. Si mēdacij vñ pi/
urijs dolis malis mēsuris vel pon/
derib⁹. Si festiuis diebus labor/
ranit. Si nō ieiunauit cum posset
moderando laborem: de q̄b⁹ dic
vt. s. i. in p⁹ parte. c. z. z. 9.

¶ De lanificibus.

S vendidit pannas lane
lani ex minus preciose p
pāno lane magis precio/
se: z sub isto precio: vel vnus tin/
cture pro alia: vel cum aliquēz d̄
sectum habentē ac si non haberz
nil m̄nens de precio: vel si in se/
tis fecit lanas tendere sine neces/
sitate. Vel cum nō plene soluit la/
borantibus z huiusmodi. i. his. n.
mai⁹ z min⁹ peccatū fm materiaz.

¶ De setariolo.

S textoribus serici preci/
um sui laboris dat non i
pecuniam sed in reb⁹ oi⁹

uersis: puta panno serico tritico
z hi: z cum ille n̄ idigeat illis: oꝝ
eum vendere minori precio q̄ i
recepit: peccat mortaliter. z te-
netur ad restitutionē de oāno ni
si a pncipio cū eo sic cōueneri. q̄
daret de hi' tali' p̄cio: tunc autem
non videtur deceptio.

De tabernario z hospite:

I vēdit vnā spēm vini. p
q̄ l' lūphatū vinū. p pu-
ro: vel ad clarificadū vi-
nū fecit: aut misit aliq̄ nocua cor-
porib' l' n̄ odit plenas mēsuras l'
i tabna tenuit meretrices z ribal-
dos: l' insores ad taxillos: l' adq̄
tēter odit his q̄s vidit inebriari
peccauit i' q̄busdā mōstr. In ali-
is vō venialiter z tenet d̄ dānis:

De macellario.

I vēdidit carnes cōrup-
tas. p sanis q̄d ē mortale
si vnā spēm. p alia: vt ca-
pra p caltratoz: z hi'. v' dīminu-
pōdus: vt. z. vncias p libra pecca-
uit mortāl: z tenetur de dānis.

De pistorē.

I fecit panē nimis pōdero-
sū ita q̄ emētes sint dece-
pti: l' mion' pōderi' q̄ d̄z: l' farinaz
bonā alteri' accepit cū fecit panē z
posuit min' bonā: l' cuz nimio fur-
sive peccauit z tenet satisfaccere.

De futoze pannoꝝ.

I qd̄ restat sibi de serico
l' panno l' tela: l' alijs sibi
dat' p fiedis vestib' sibi furat' il-
lud si sit qd̄ notabile: nisi i' dīmi-
nute d̄disz sibi mercedē laboris

z illd̄ capit sibi ad supplēdū tātū
vel vbi esset i' pacto. Si nocub' l'
dieb' solētib' absq̄ mag' necessi-
tate laborat: vel si faciat nouas i-
uentiones vanitatum.

De aurificibus.

I vit vel si vēdit aurū
argētū archimātū p vō:
vel aurū min' purū p magis puro
peccat z tenet d̄ dānis. Si emit
calices sacros n̄ p̄latos p se qd̄ p-
hibetur.

De cerdonibus.

I vēdidit vnā speciem
corij pro alia minus bōa
in futularibus.

De fabris.

I ferrum pro calibe vel
malum ferrum.

De locatozibus equoz.

I sciēt locauit equū vfe-
ctuosū l' piculosū: z hi' q̄
libet tenet vltra p̄cēm d̄ dānis: et
sic discurrēdū ē p alias artes.

De histrionibus.

I histrio fecit rep̄ntatiōes
z iocos i' v̄bis l' factis tur-
pia p̄tinētes v' i' eccl̄is: l' i' diuinis
officijs l' tēporib' indebit' ē p̄cēs
plus vel m' n' graue s̄z quātitatē.

De citharizantibus.

I music' citharizant ad
cōgregationes illicitas: l'
in ecclesia in organis pul-
sant ballatas puto mortale i' pul-
sante z procurante.

De seruitozib' z laboratozib'

I si defr laborati s̄. i. n̄
bono: ex incuria z negli-
gētia: l' n̄ tū q̄stū p̄mode

potuerūt peccatum est.

¶ De agricolis et rusticis.

I credit explicate myste-
ria q̄ cōit solēnizat eccle-
sia: vt incarnatōne passio
ē et resurrectionē. **S**i scit dñicam
orōne. **D**e obfūatiōe festoz et iei-
nioz si tñ p̄t. **D**e auditōe misse in
fess. **D**e p̄fessōe et cōiōe sem̄i an-
no fiēda. **S**i recipit sac̄z p̄firma-
tiōis l̄n: qz tenet si p̄t. **S**i te-
nuit p̄pos filios ad baptismū vel
p̄firmationē qd ē phibitū. **D**e mē-
dacijs v̄o et piurijs et blasphemijs
et ebrietatib⁹ iterroga. **S**i ad me-
retrices accessit: qd aliq n̄ credūt
cē mortale. nec tñ tal̄ igr̄tia ex-
casat eū. **S**i decias n̄ soluit sal-
tē s̄z p̄suetudinē loci illi⁹: qz pec-
cavit et tenet satisfacē d̄ p̄terito: si
sac̄dos n̄ remittit l̄ et oblatiōes
s̄z p̄suetudinē loci n̄ d̄dit. **S**i
d̄ excōicatiōe n̄ curavit: s̄z igessit
se diuis l̄ p̄tēpsit vitare excōica-
tos qd ē mortale p̄c̄z. **S**i nocuit
p̄ se l̄ p̄ familiā suā v̄l aīalia: puta
discurrēdo p̄ sata alioz l̄ mittē-
do l̄ p̄mittēdo aīalia it̄rare ad pa-
scēdū: l̄ si mutavit t̄m̄ios possessi-
onū: l̄ arādo adunat d̄ tra p̄rimi
vicini agro suo: i his peccavit s̄m
q̄titate dāni qd itēdit facē: et te-
net satisfacē. **S**i doli cōm̄sit in
agricultura l̄ nōbile negligētia in
dānū p̄roni: vt n̄ simādo fras vel
cultinādo l̄ seminādo l̄ recoligē-
do fruct⁹ d̄bito tpe pp̄t qd depe-
rierūt l̄ bones nimis fatigando:
vñ d̄strunt: et p̄cipue ad lucz hñ

dū suū peccat et tenet d̄ dāno. **S**i
tenēs possessionē ad affectū male
tractavit: l̄ si p̄tari n̄ r̄ndet dñis
d̄ q̄titate tota d̄bita fingēs se mi-
n̄ recollegisse tenet dñis d̄ dānis
Si aīalia tenēs ad succidā n̄ r̄n-
det ex it̄egro dāti d̄ lana caseo et
fetib⁹: et hi⁹. **I**n his ē p̄c̄z mortu-
le l̄ veniale s̄z q̄titate dāni: et tene-
tur satisfacē. **S**i dieb⁹ festinis la-
boravit et p̄cipue tpe messū et vin-
demiaz absqz mag⁹ necessitate: l̄
d̄tulit ligna vel victualia dñis su-
is mōtale ē. **S**i vacavit ludis cho-
reis et alijs vanitatib⁹. **S**i gub-
navit familiā s̄ p̄cepta d̄i et eccle-
ie. **D**e sup̄sitionib⁹ et falsis opinionib⁹
b⁹ q̄ solēt abudare i eis. **S**i habet
vota que implevit vel non.

¶ De pueris et puellis. c. i.

Ingredū ē d̄ mēdacijs et
piurijs. **D**e votis n̄ impletis q̄
tñ n̄ obligāt si irritāt a
parētib⁹ añ anos p̄b̄tati. **D**e mis-
sa n̄ audita i fess. **D**e p̄fessōe et co-
munione fiēda semel i año. **D**e ir-
reuerētia ad parētes et maiores.
De rixis. **S**i vberavit clericū: qd
ē doli capax excōicat ē. **D**e furtis
factis de reb⁹ parētū l̄ maḡoz suo-
rū. **D**e detractionib⁹ et turpib⁹ v̄/
bis auditis v̄l dictis libēter. **D**e cō-
tumelijs adinnicē. **D**e invidia et alijs
put videt plus et min⁹ s̄m etatē
et s̄c̄sum: p̄cipue de vicijs carna-
libus cum masculis et feminis vel
per seip̄os commissis: vel adinni-
cem q̄ hodie habundant i ip̄is pp̄-
ter malas societates et occultant.

Interrogandi sūt cū magna cautela ⁊ a longe vt nō ad discāt que ignorāt. Multo magis h̄ seruatiū ē erga puellas de oib⁹ p̄dictis si credūt tūc habuisse vsus ratiōis iudicādū ē de mortali aut veniali s̄m regulas in prima ⁊ secunda parte de illis.

De clericis. ⁊ communi. c. ij.

In circa clericos ī cōmuni: a quib⁹ clerico p̄t īterrogari cū v̄ expedire vt qñ talis cleric⁹ ē ignor⁹. Si accepit aliquē ordinē p̄ simoniā: qz p̄ h̄ peccauit mortālī: ⁊ ē suspēsus s̄z iura antiq⁹: nec pōt exeq̄ susceptū ⁊ p̄moneri vltērī: nisi p̄us p̄ papā dispēset qz vñs ē si ip̄e fuit p̄sciūs simonie: qz si ignorāte eo pōt p̄ aliū ēt dispēdari. alī. n. sp̄ peccaret mortalit̄ exequēdo nec excusat eū iur⁹ ignorātia. **Nec Ray.** Si accepit aliquē ordinē l̄z nō p̄ simoniā: tñ a simoniaco ī ordīe l̄ dignitate: siue occulto siue manifesto ē suspēsus ⁊ idiget dispensatione pape. s̄z dñ ignorat factū s̄. eū eē simoniacū excusat a p̄co exequēdo officia sua: s̄z cū rectificat n̄ pōt exeq̄ sine dispēfatione. Si suscepit ordinē a simoniaco ī ordīe p̄ferendo: l̄ bñficio notorio similī ē suspēsus: sec⁹ si simonia n̄ ē notoria dñ v̄o nescit excusat mō p̄dicto: sed nō postea qñ certificat s̄z idiget dispēfatiōe pape: alias n̄ pōt exeq̄. **Ray.** Si recepit ordinē hñs aliq⁹ irreglaritate vt homicidij mutilatiōis illegi-

timationis ⁊ hī: si absq⁹ dispēfatione peccauit mortālī nec pōt exeq̄ absq⁹ dispēfatione alias peccauit mōtālī: Si recepit ordinē excōicat⁹ vt suspēsus l̄ inf̄dictus peccauit mortālī: ⁊ nō h̄z executiōnē. Si exeq̄ officiū alicui⁹ ordinis: vt cātado epistolā l̄ legendō euangelij: vt diacon⁹ ī aliq̄ p̄dictorū irretit⁹ sn̄ia peccauit mortālī nisi ignorātia facti eū excuset: ⁊ ē irreglar⁹. **Ray.** Si accepit ordinē ī aliq̄ peccato mortali sciēte peccauit mortālī: ⁊ quotienscunq⁹ exeq̄ officiū alicui⁹ ordinis ī mortali vt accollitātū subdiaconatū diaconatū ministrando aliq̄ sac̄z solēniter: vt baptizādo comunicādo p̄fessiones audiciēdo: ⁊ hī. **Aho.** mortale ē si extitit public⁹ p̄cubinari⁹ l̄ alīs notori⁹ fornicator ē suspēsus ab exercutiōe officiorū suorū: p̄cipue a celebratiōe missę ⁊ si exeq̄ sic suspēsus efficit irreglar⁹ idiges dispēfatione pape alīs n̄ pōt exeq̄. **Do.** Si n̄ portauit tōsurā ex lenitate ⁊ lascīnia mōtale videt. Si se exerceuit ī negocijs sectarib⁹ negociādo ⁊ hī: l̄ si tenuit tabnas ibi ministrās l̄ si lusit ad aleas ⁊ taxillos l̄ se miscuit enormitatib⁹ vt turpib⁹ l̄ tripudij cū feminis. Si v̄ ē offō ordinū sic debet ornamētū vt faciēdo s̄bdiaconatū sine māipulo diaconatū sine stola: celebrādo missā cū d̄fectu alicui⁹ sac̄ vestī ordināte. l̄ cassula aictu alba ⁊ hī: l̄ n̄ ē ī lapide sacro:

aut et sine lumine l' sine adiutorio:
et sine missali et hi⁹. ga i quolibet hor
e mortale peccm si sciens dimittit
nec excusat inri igratia. Si exns
i sacris i sbdiaconatu: et s. obmi
sit horas canonicas: ga i qlz die q
obmisit aliquā horā et bte nō gis
cū posset peccauit mortali. **S**i
ex negligentia obmisit: sec⁹ si ex ob
litione: et tē tenet dicē qm recoz
dat: aut si obmisit ex ipotētia iſir
mitat⁹ et hi⁹ d cā. Si dicēdo horas
alijs exercitijs se occupauit manu
alib⁹: vt faciēdo cognam et hi⁹ v⁹
mōtale: ga nō satifficē pcepto eccle
sie. Si mētē circa alia vagat vo
lūtarie nō curās: et sic qm p totū of
ficiū v⁹ mortale: sec⁹ si ppoit vel
le attēdē: et distrabit: sed cū auer
tit displicet ei. **P**etrus. Si recipit
ordinē sacz an etatē legitimaz. i.
sbdiaconatū an. 18. annos. Diaco
natū an. 20. et sacerdotiū an. 25. suf
ficit ann⁹ i choat⁹ peccauit morta
l⁹: nec d⁹ exeg an etatē legitimaz
si nō faciat nō efficit irregular⁹ p cō
munē opinionē s⁹ peccat. Si sacē
dos exns cōmisit aliquā simoniā
pnta audiēdo pſſiōes p hūdo
pecuniā: als nō auditur⁹: baptizan
do cōicando iungēdo vēdendo
sepulturas et hi⁹ mortale ē. Si i p
fessione cōione v⁹ i collatione sa
cramētoz obmisit dbitā materiā
v⁹ formā v⁹ ritū in quolibet hor est
mortale siue ex certa sciētia facit
siue ex ignorātia crassa v⁹ notabi
li negligentia. nā inde seq⁹ magnū
piculū et irreuerētia dei. **I**nterro/

gādū ē. n. d formis. i. baptisimi en
charistie et alioz sacro⁹ q sē maio
ris pōderis: si sciūt eas: q s hēs. i.
c. vlti⁹. Si notorijs pccozib⁹ ddit
encharistiā: vel alia sacramēta nō
penitētib⁹. Si occultis peccatoz
b⁹ q s ipse scinit denegauit pnbii
ce encharistiā: v⁹ alia sacramēta:
ga i vtroq⁹ v⁹ mortale: s⁹ etiā ipsi
peccēt petēdo et sumēdo. Si cele
brant cū mortali nō cōfesso: s⁹ cō
trit⁹ mortaliter peccauit: nisi aliq
necessitate iſtātē: et sacerdotis co
piā nō hūte tūc sufficit ptritio: s⁹ si
sine hac celebrant mortali pec
cauit. **A**bo. Si celebrant nō dictis
matutinis mortale ē. Si dicendo
missā nō pſecrauit: putās ex hēna
dē pccz mortale ē et gūissimū. Si
celebrant ad faciēdū veneficia
seu maleficia: Si non dixit ex ite
gro s⁹ dimisit nōbiles ptes misse:
ex igratia seu festinatione pcpne
canonis. Si dicēs vba nō itēdit cō
secrare. Si nō sūpsit sacm. Si nō
ieiunus. Si plures missas in vna
die dixit i cā nō pcesso. Si nō in
azimo s⁹ fermētato accipit. Si cū
hostia qm corrupta: v⁹ vino aceto
so: v⁹ qm putrido. Si sēp in missa
occupat⁹ i varijs cogitatiōib⁹ vo
lūtarie v⁹ nō curās fuit d attētiōe.
Si nō posuit aquā cū vino i calice
ex igratia l' certa sciētia i qlz hor
pdictoz ē mortale. Si nō diligenē
seruant encharistiā sub sera: ppē
qō aliqd pdiit: v⁹ a murib⁹ deno
ratur. Si non defert iſfirmis aper
te et cū lumine mō dbito. Si euo/

munit sacramētū pp̄ ebrietatē v̄l
 ex voracitate. Si n̄ renouauit v̄t
 dz: pp̄ qđ efficit putrida v̄l mar
 cida v̄l v̄mes generant. Si dedit
 infirmo patiētī vomitū sciētē. Si
 nulla sāguis cadit i frā: z i his fre
 quētē ē mortale: lz n̄ semp. Si ni
 mis raro celebrauit: p̄cipue si nō
 celebrauit i magnis solēnitatibus
 v̄l mortale. fm̄ Iho. Si promisit
 alicui dicē missas recipiēs elemo
 synas: z nihil itēdit facē v̄l mōta
 le. Si h̄ns pollutionē nocturnas
 die p̄cedēti imēdiate ex cā vbi fu
 it mortale: v̄l dubitat fuisse mor
 tale celebrauit et p̄fessus v̄l mor
 tale fm̄ Iho. v̄l fz p̄e. d̄ pal. qñ
 sic scōtrit accedit ad celebrādūz
 veniale at si ex cā vbi fuit veniale
 nisi subsit necessitas. Si audiuit
 p̄fessionē alicui n̄ h̄ns auctorita
 tē ab aliq: si absoluit a casib⁹ a q/
 b⁹ n̄ potuit: vt la reservat⁹ sine ex
 certa sciētia: sine ex igrātia crassa
 Si itromisit se d̄ dispēlatione vo
 toz: vel absoluit ab excōicatione
 maiori absq; spāli cōmissione. Si
 posuit se ad audiēdū p̄fessiones
 oīno ignorās z nesciēs discernē i
 ter mortale z veniale z cōia mor
 talia: ē mortale. Si absoluit quē
 inuenit excōicatū maiori: z a p̄cis
 qz n̄ pōt. Si absoluit eū q n̄ vult
 a peccatis discedē vel satisfacē q
 b⁹ dz. Si reuelauit p̄cēm auditūz
 i p̄fessione cognoscēti confessū il
 lū sine licētia illi⁹: i quibet p̄dicto
 rū v̄l mortale: nec excusat igran
 tia. Si nimis festinauit i audiēdo

n̄ sufficiētē iūterrogādo. Si in p
 plexis casib⁹ peritiores n̄ p̄soluit.
 Si incaut⁹ i iniūgēdis penitētijs
 ga v̄l nimis gues: v̄l nimis p̄uas
 dedit. Si iūterrogauit d̄ his d̄ q/
 b⁹ n̄ debuit: v̄z. nomē p̄sone cuz q
 peccauit: vel incaute in turpibus.
 Si p̄dicauit i p̄cō mortali ex̄ns
 peccauit mortāl: z toties q̄tiens
 sic p̄dicat Iho. Si p̄dicat aduer
 tētē mēdacia mōtale ē. Iho. Idē
 v̄l si scādaloza. v̄l p̄citāt seditio
 oēs i populo. Si p̄dicauit idulgē
 tias ididcretas. Si p̄dicauit pp̄ pe
 cniā sibi p̄missā l̄ dādā simōia ē
 v̄l mortale. Si p̄dicat pp̄ ina
 nē gloriā ibi p̄stinēdo finē mor
 tale ē. Si p̄dicauit sine licētia. Si
 dixit nimis curiosa allegādo poe
 tas z p̄hos frequētē. Si fabulo
 sa z puocātia ad risū: si ab h̄i se n̄
 subtraxit cū posset: z iniūgeret ei
 peccauit. Si nimis familiar⁹ ē cuz
 mulierib⁹ p̄uersādo visitādo eas
 ex necessitatē: pp̄ qđ mlti scāda
 lizāt. z ipe nouit h̄ possz eē mōta
 le. Si visitauit mōasteria: z q̄ de
 cā. Si cognuit carnāl illā quā au
 dinit i p̄fessioe: l̄ quā suscepit ad
 baptisimū l̄ p̄firmationē cōmatrē
 qđ maximū z ḡuissimū ē scel⁹ cōi
 ter reuātū epis. De alijs v̄o ihōe
 statib⁹ iūroga put videbit expedī
 re. Si vestes sacras calices ex̄so
 ria z a p̄tinētia ad cultū diuinū n̄
 tēuit mūdia z d̄cēt aptata pp̄ ma
 gnā irreuerētia possz eē mortale.
 Si b̄ndictioēs m̄se z ḡraz actōes
 n̄ dixit qđ dicē dz. 44. di. c. nō lz.

Si n̄ fuit bñ modestus aspectū aspiciēdo hic inde m̄ieres ⁊ vana qđ mltū scandalizat psonas. simi- liter i cēssu statu habitu auditu ⁊ hī actib⁹. Si nō obedivit māda- tis iustis suorū supiorū ⁊ sūis : ⁊ si p̄tēpisset mortale ē. De alijs vō peccat⁹ mortali b⁹ qbus hēs in p̄ ⁊ z pte. s̄. interrogādū ē put ex- pedit s̄m qualitātē psonaz.

De beneficiis canonicis. c. iz.

De beneficiis canonicis. De oibus iā dict⁹ i c. p̄ce- dēti p̄nt interrogari put credi pōt ipsos i illis ēē iuolutos ⁊ etiā de notatis in s̄. c. Si bñ- ficiū simplex siue curatū obtinuit p simoniā cui⁹ ipse fuit p̄sci⁹: non pōt nisi p papā dispēsari q̄ retine- at. Si vō ignorāte eo siue sciē- te: simoniā cōmisit talē oz renūci- are tali bñficio: s̄ n̄ dispēsāt: al̄s furtive tenet. vñ p̄tinue stat tal⁹ in peccato mortali postq̄ s̄ sciuit: q̄ n̄sq̄ renūciat: nec facit fruct⁹ suos s̄ tenet ⁊ restitūē deduct⁹ expensis factis i vtilitātē bñficij ⁊ s̄ maxie de simonia p munus a manu. Si aut̄ ignorāte eo possz ēt p alium dispēsari n̄ tñ p eū cū quo cōmis- sa ē. S̄ si simonia ē notoria: ē ēt suspēsus qđ ad executionē ordi- nū: sed dispēsari pōt p ep̄m si cuz eo nō ē cōmissa simonia: nō aut̄ si ē occulta est suspēsus quo ad ordi- nes: sed dñm tenet tale benefi- ciū ē suspēsus quo ad se: quia s̄m mortali peccato non exeq̄ potest.

Si recipit bñficiū simplex vel

curatus p p̄ces carnales. i. p indi- gno porrectas cū ēēt male vite ⁊ hī: vñ p obsequz tpale factū ep̄o vel alijs pferenti peccat⁹ mortali- ter. Si bñficiū curatus p p̄ces suas recepit ēt si al̄s dign⁹ sit: ga- tales p̄ces estimant p idigno tāq̄ ambizioso: ⁊ p̄sūptuoso cōmisit si- moniā: vñ mortale ē s̄m. Tho. for- te tñ tenet renūciare. Pro bñfi- cio aut̄ simplici s̄ porrigē p̄ces p se si al̄s ē dign⁹: vel ēt p bñficio i generali: ⁊ hoc itēdēns ad sui su- stentationē: non ad curā nec magis curatū petēs q̄ aliud. Si q̄rit vel hz bñficiū n̄ itēdēns clerica- ri sed vxorari: ⁊ itēdēs gaudē d̄ fructib⁹ bñficij vñ vsūp̄atio rez eccl̄iaz: ⁊ s̄ intentionē dotatiū ec- clesias. Et iō grane peccatū est. Si n̄ fuit elect⁹ a patronis: l̄ a collegio: ⁊ p̄firmat⁹ p supiores ad quē spectat siue p ep̄m institutus sed d̄ mādato vñ manu dñi tpalis vel per potētā accepit: ⁊ dñi itru- sus: qz fur ē ⁊ latro: nec pōt aliqd disponē in tēporalib⁹ vñ spiritua- lib⁹. vñ nec absolue nec sacramē- ta pōt dare parochianis illius ec- clesie: sed i quolibet hī actu pec- cat mortaliter. Si renūciavit alicui bñficio qđ hz eo pacto qđ detur p̄sanguineo: vel ppter pecu- niā sibi ppter hoc data simonia ē ⁊ mortale in vtroq̄: nec pōt iste sibi retinere tale bñficiū sic sibi collat⁹. Si p mutationem sui bñficij: vel ecclesie fecit cū bene- ficio alteri⁹ conueniendo inter se

absq; iudicio supiorum ad q̄s spe
ctat collatio bñficiorū simonia re/
putatur: d̄ his vide plen⁹ i sūma.
Si recipit bñficiū ex n̄s illegi/
timus absq; disp̄satione qz d̄ iu/
ra: iō tenere n̄ pōt. **P**ōt aut̄ cū eo
disp̄sare d̄ simplici bñficio ep̄s.
De curato d̄o l' dignitate solus pa/
pa. **S**i fuit elect⁹ p simoniā nō
vz electio vel si ipse aliquē elegit
p simoniā: vlt ad ep̄atū vlt canoni/
catū vel ad aliā ecclīaz: vt clerici
collegiatay ecclīaz: vlt si als indi/
gnū ignoratē z publice malū ele/
git ad prelaturā ex amicitia z hi⁹
mortale z gravissimū ē z oīa ma/
la q̄ sequūtur ei imputant. **S**i male
tractavit bñficiū seu ecclīaz per/
mittēs ecclīaz l' edificia ruerē: vel
possessiones icultinari: z als res
d̄perire mortali peccauit: z tenet
ad restitutionem: seu satisfactio/
nem si committit notabilem ne/
gligentia: z dānū sit nōbile. **S**i
fruct⁹ bñficii n̄ bñ expēdit: vz. vl/
tra s̄buetione suā s̄bueniēdo pau/
pib⁹: sed dilapidauit i cōiniis: et
turpib⁹: l' ē d̄dit p̄sanguineis n̄ i
digerib⁹ mortale ē: sec⁹ si p̄sangu/
inei idigēt: qz tē pōt dari eis. **S**i
plura bñficia hñtia curā tz absq;
disp̄satione fur ē z latro. nā hñs
bñficiū cū cura: si recipit scōz cur/
cura ipso iure vacat p^m. c. d̄ multa
d̄ p̄bē. e. x. z h̄ postq; habuit pacifi/
ca possessionē scōi: l' h̄re potuit z
fruct⁹ ei⁹ pcepit. als n̄ vacat p̄mu⁹
vz. si fruct⁹ scōi bñficii pcedūt al/
teri p papā p illo t̄p̄e n̄ vacat p^m

e. x. d̄ p̄bē. li. 2. 6. c. si tibi p̄cesso. **S**i
hñs p̄bēdā hñtē dignitatē: z si n̄
curā aiāz: si recipit secūda s̄līr va/
cat p̄ma: e. x. d̄ p̄bē. c. d̄ multa. et
i isto casu z i p̄ori tenet ad restitu/
tionē fructuū si recipit. **S**i ha/
bēs bñficiū vnū violētē occupat
scōz: l' si sciētē se intrudit s̄līr per/
dit p^m. z si qd̄ habebat ius i scōo
ēt p̄dit: z vacat illud scōm: d̄ p̄bē.
c. eū g. li. 2. 6. **I**tem n̄ pōt q̄s h̄re di/
gnitatē cū p̄bēda absq; disp̄satio/
ne pape. **Q**uicūq; recipit p̄so/
natū: vel dignitatē l' offm: vlt bñfi/
ciū: cui cura aiāz sit annexa: si an/
obtimeat s̄līr: cū sit puat⁹ p̄ vt d̄c/
ē: si nō dimittit p̄mū absq; mora i
manus ordinarij i cuius ep̄atu est
ipso iure. ē ē puatus secūdo: z est
ihabilis ad sacros ordines z ad
qd̄cūq; aliud bñficiū p̄ ex rana/
gātē Johis. 22. **I**te absq; disp̄sa/
tione n̄ p̄t q̄s tenere plures eccle/
sias l' p̄bēdas: que tñ n̄ habeāt cu/
rā aiāz nisi i qnq; casib⁹. **P**ri/
mus quādo sūt ita tennes q̄ neu/
tra illay sufficiūt ad sustentationē.
Secundus si vna d̄pendet ab
altera. **T**ertius p̄pter raritatez
clericorum. **Q**uartus si ecclīa
ē anexa p̄bēde l' dignitati. **Q**ui/
tus si h̄z vnā intitulatā z aliā com/
mēdatā: sed talis cōmēda d̄ pa/
rochiali ecclīa fieri nō pōt nisi ei
q̄ attigerit vigesimum q̄ntum an/
num: z sit sacerdos: z talis nō po/
test committi nisi vna ex euidenti
necessitate vel vtilitate: z durat
nisi per sex menses: extra de elec.

c. nemo. in. 6. Si habet plures ecclesias l' p'bedas hñtes curā animarū absq; dispēlatione pape sur ē z latro: z continue i mortali: nec episcop' pōt dispēlare i hoc.

Si et h'z p dispēlationē pape s'z surrepticie: puta qz petendo vnū tacuit de alio qd habebat: l' dixit se hñe legitimā etatez cū nō haberet: z h' idē iudiciū ē. Si p dispēlationē epi h'z plura bñficia sed simplicia. s'z ad supfluitatem v' etiā p dispēlatiōē pape simplicia v' curata cū vnū sibi sufficeret s'z statū suū nō videt tutus i p'scientia sua: qz dissipatio est: z nō dispensatio. **S**i accepit ecclesiam parochiale a q'cūq; cū nō attigisset 25^m. annū absq; dispēlatione pape circa etatē nulla ē dispēlatio z nullū ibi ius hēt. c. l3 canō. d. elec. i. 6. Si isfra annū pputāduz a die assignatiōis sibi regiminis eccl'ie nō fecit se ad sacerdotiū p'moueri ē ipō iure pnat'. e. c. l3 canō. **I**te tenet psonat' residere i residentia. pōt tñ eps cā rationabili dispēlare ad tps tñ. **E**z d' p'motiōe ad sacerdotiū isfra annū nō extēditur ad eccl'ias collegiatas hñtes curā: nec ad assūptos ad earū dē regimen: de elec. c. statutū. l. 6. **P**ossūt etiā epi dispēlare cū ipis q' hñt: l' habebūt eccl'ias parochiales v' vsq; ad septeniū litterarū studio i'sistētes p'moueri nō teneāt nisi ad ordinē s'bdiaconat': quez nisi isfra anū suscipiant sūt ipso facto p'uatī tali bñficio: z medio tē

poze p vicarios illis ecclesijs p'at' deatur. d. electi. i. 62. cū ex eo.

Si hñs qd'cūq; bñficiū simplex: z q'cūq; paruum nisi dicit horas oī die peccat mōtatr' omit tēdo ex negligentia ēt si nō sit i sacris p'stitutus. **S**i canonic' v' alius cleric' recipit q'cūq; di' s'ributiōes q' dat int'essetib' hor' cū non iterfuerit furcū cōmittit z tenet ad restitutionē. **S**i cū nō possit p se curaz exercere eccl'ie nō posuit ibi loco sui idoneū q' bene officaret: s'z malū z ignorantes q' ex suo malo scādalizat: v' notorius fornicator z l'usor z h'i: vel q' nescit ministrare debite sacramenta z p'ssiones audire peccat mōtatr': qm oia mala q' sequūt ei ip'ntat'. **S**i vere nō pōt iuenire idoneū p se exerceat: l' si non potest aliter p'zonidere renūciet. **I**te nō licet plato sub p'cio l' annuo cē su concedere vices suas seu iurisdictionē quia spūale ē. ex ne plati vices suas. c. i. z. 3. v3. si dicerz pcedo q' exerceas vices meas: l' talē iurisdictionē: z totū lucz sit tuum: z dabis inde mibi tantū: illicitū est: s'z cōmittēdo pure vices suas licet constituere ei salarium iz. q. z. c. charitatē tuam. v3. dicendo dabo tibi tantum pro salario tuo: z totū lucz erit meū. **I**nno. hec. **S**i alienauit res ecclesiasticas: v3. mobilia bona v' res sacras v' imobilia: v' possessiones sine necessitate v' maiori vtilitate: v' nō seruata forma iuri z h'i?

grauiter peccauit. **S**Item de exercicio cure animarū quō se habuit i audientia cōfessionū: i collatione aliorū sacramentorū: i uisitatiōe infirmorū: p̄cipue ne d̄ficiant eis sacramenta cui expedit. In admonitiōe subditorū: i cōrrectione uiciorū p̄cipue q̄ ad notorios peccatores: concubinariorū. tenetes inuicem et huiusmodi.

Si n̄ amouit n̄ p̄fidentes: et nō comunicātes annuatim quātum potuit significando epo cui non potuit: et h̄i nam oues ex negligētia perditē ab eo requirentur: de quib⁹ et alijs supradictis et huiusmodi habes sat in tertia pte summe. **S**i alienos parochianos audiuit nō habens auctoritatem specialem ip̄e l̄ ipsi: qz n̄ pōt eos absoluerē. **S**i emit aliq̄s res i mortales de fructib⁹ ecclesie tales debent remanere ecclesie: unde si emit nomie alteri⁹: ut sic posset dare et legare cui uellet frans ē et furtū: et ad restitūcōnem tenet.

Si indulgētijs p se d̄dit cū n̄ posset: v̄l plures dixit h̄re eccl̄iā suā: quam habebat ob q̄stū ē mortale

Si reliquias nouas exhibuit pp̄lo honorādas n̄ ap̄b̄atas ab eccl̄ia. **S**i nimis facilis fuit ad dispēnsādū i ieiunijs eccl̄ie. **S**i elemosinas extorsit a populo et a subditis ad quas non tenebant. **S**i questores dicē mendacia i eccl̄ia sua permisit: et quod peius ē si fecit pactus cum eis de quota.

Si secundas nuptias b̄ndixit

Si permisit christianas nutrices seruire in domo iudeorū. **S**i s̄b̄stinuit sortilegas: et diuinatrices i sua parochia. **S**i p̄misit ludos vel malas p̄suetudines nō obuiādo quātū potuit. Clerici d̄o q̄ manifestis vsurarijs alienigenis aut aīa oriundis d̄ fr̄is ipsorū ad sen⁹ exercēdū domos locāt l̄ alio titulo p̄cedūt ip̄o facto sūt excommunicati nisi sint epi: d̄ vsur. c. vsuraz. li. 62.

Clerici archidiaconi: plebani: decani: p̄positi: cantores: et alij clerici personatum habentes: ac etiam sacerdotes qui audiūt in scholis leges vel phisycam: post duos menses si non dimittūt huiusmodi lectiones sunt excommunicati. capitū. super specula: extra ne cle. vel mona.

Clerici et religiosi qui inducūt aliquem ad uouendū v̄l iurandū: v̄l fide i terposita seu alias p̄mittēdū v̄l sepulturas apud eos eligant: vel iam electā non mutēt sunt excommunicati: nec possūt absolui nisi per papam: nisi i mort⁹ articulo: cle. cupiētes de penis idē de reli. **C**lerici q̄ sciēter et sponte participauerūt cū excommunicatis a papa: et ip̄os in officijs receperūt sūt excommunicati: et absolutio pape re seruatur. c. significauit extra de sen. exco. **F**alsantes litteras pape: vel falsis sciēter vtētes. vel remouentes etiam vnam litteraz de bullis pape sunt excommunicati et absolutio pape resuāt. **C**lerici sepeliētes i eccl̄ijs l̄ cimiterijs eorū

excoīcātos a iure: l' vsurarios manifestos v'l noiati ī dictos tpe īterdicti ī casib' n' pcessis sūt excommunicati. cle. eos de sepultu. **Ex** pelictes v'o se occidētes: v'l ī torneamētis moziētes z bi' peccant mortāl'r: nec sūt excommunicati.

De religiosis. c. 13.

Quīrcā religiosos z religiofas. **S**i sūt clerici v'l ordinati: īterrogari possūt d' his d' q'b' supradictū ē i. c. d' clericis. ī cōi put erit expēdiēs. **S**i v'o sūt beneficiati ī ecclesijs curatis de his hēs in. c. pcedēti. sed ē t' vltra. p'dicta ē t' īfrascripti q' sūt ppria eoz dicēdū ē: z p'mo. **S**i fuit recept' ad monasterium p si moniā mortale ē: si v'o fuit simonia mētal' tū penitētia aboletur si v'o pactionalis: qz. l. monasterium exēgit tū at' nolebat eū r'cipe z īgrediēs l' ppig ei' tū dederūt vel min' p ipo ingressu: nisi forte cū monasteriū ē ita tenue q' n' sufficit illi puidere nā tūc oblati spūalib' gratis. i. īgressu licz p'tere: z pacisci d' tpalib' d' quibus debeat viue: l' dicere illi porta te cū si vis comedere meū: s'z po. z aliq's alios: scēus si monasteriū ē pigne z potest illi puidere non pōt fieri aliq' pactio l' exactio absq' vicio simonie tūc vltra peccatū recipiēs l' recept' l' recepta debēt expelli d' illo monasterio: ex d' simonia. c. qm. pōt tū eps ī bi' dispēsare. l. v't n' expellāt d' monasterio. **R. a. z. Unl.** p'cipue ī p'it tal' si

monia ī monialib' vbiq' t'raz: nō sic v'o ē d' vir' religiosis. **S**i īgressus ē religione n' pura itēione. l. seruēdi deo: s'z alia d'causa: v'z nō laborādi l' si ē mōialis q'a n' potuit nubere: z ga posuerunt pētes ipsā iuitā licz malefecerit: tū pōt z d'z mutare itēione. l. v't ibi manere velit ad fūiēdū deo: z sic erit ī bono statu: at erit īmortali. **S**ed si reperit se ī mōasterio disolutō non viuente regulariter q' rat si potest mutare locum cum dispensatione: si indiget q'd tū ī moniali erit difficile: q'd si nō pōt non sequat' turbaz. i. alios l' alias ī malum: s'z seruet ipsa ordinem suum si ad bonū nō potest reducere alios vel alias. **S**i īgre diēs monasteriū retinuit īpedita que habuit ad illū sciē: v'z qz ē rat suus l' habebat occultā infirmitatē v'l alterius religionis p'fessus cōingatus: debitor ī multis. z bi' peccauit mortaliter p'cipue si sciebat tale īpeditūz z per illud nō posse recipi ad religionē. **Uel** de his interrogat' mēdaciū dixit. z pōt z d'z d' monasterio expelli si ali' puidere non pōt. **S**i habet votū religionis artioris anteq' ītrat laxiorem p'us debet querere dispēsationem si ē t' eēt bona: z multo fort' post p'fessionē ī vna religioe n' pōt ad aliā trāsire eq'lē: l' laxiōrē: z d' mēdicante ordine ad mēdicatē v'l de mēdicatibus ad monachalem transire non pōt sine dispēsatiōe

pape nisi ad chartas scēses. Si idu
xit aliquē ad religionē p simoni
as vel p fraudes: puta asserendo
ibi obseruari regulā: qđ nō sit. vť
dicēdo se ad n. bil obligari: z reti
cēdo seueritates religionis qđ il
le n. intēdit seruare z hī. peccauit
mortali. **De illis qui ēt volen
tes** ingredi religionē aliquā i qua
bñ viuūt: auertūt vt trahāt aquā
ad suū molēdinū ifamātes illos z
crimina iponētes: suas at vsqz ad
tertiū celus extollētes si euadere
dānationē certū ē: qz p charitatē
agūt p iusticiā z p sacra scripturā
agunt. **De voto paupertatis.**

In religione exñs obser
uauit paupertatis votū ni
hil retinēs vel retinere
deliberans: ē mortale. n. ppziūm
hīre: z toties quoties illud propo
nit. **D**icit autē ppz qđ celat pō
ri suo: vt si habeat z teneat pecu
niā vel vestē nesciēte prelato: l si
sciat tñ p volūtātē eius z absqz li
cētia: vel si de licētia eius z vo
lūtate: tñ non parat sibi tradere
ad petitionē eius: sed recusare si
posset de facto: z multo pei si nō
solū mobilia: sed et immobilia vt
reddit z possessiones retinet vt
propria dans vendens z dissipās
vt placet: nec prelatus potest dā
re licētiā sic retinēdi: nec pa
pa potest in proprio dispēsare eā
de statu. monachoz. c. cuz ad mo
nasterium. **S**i dedit bona mo
nasterij sine conuentus: aut supe
riorum licētia habita: vť psūpta

Si aliquid occulte recipit vel te
net mortale ē z propzietas. **S**i re
periens se in loco vbi non viuūt
in cōi: propter quod oportet euz
sibi prouideri de necessarijs hz
aliqua vestimēta: vel pecuniā: z
aliquid hī cum bona licētia bñ
placito prelati aduertat diligen
ter. **P**rimo quidē vt per euz non
stet quin omnia velit ponere i cō
muni: sed alij vellent: z ad h. ope
ratur quantū pōt. **S**ecundo si
hec non potest semp sit paratus
simpliciter ponere omnia: z dimi
tere in manibz plati. **T**ertio vt
de hī concessis nihil det sine licē
tia supioris sui generali l speciali
ēt in elemolynis nisi i extrema ne
cessitate. **Q**uarto vt si thesau
rizer nec supflua teneat: nec deliti
osa qrat: nec multū ingredō soli
citet: nec habeat iordinatū affectū
in hī: z sic poterit trāsire si in ali
is bene se habeat secus si agēdo
non religioso: s. laicalr viuūt. **E**z
z cuz predictis si possz locū inēi
re vbi in cōi viuūt melius ei essz.

De voto castitatis.

Seruauit votum casti
tatis: non solum ab om
ni carnali opere z conta
ctu venereo se abstinendo sed eti
am ab omni locutione turpi et
matoriaz: z ab omni cogitatione i
munda deliberata: z delectatiōe
morosa: quia in quol bet horum
est mortale: vt dictum est. s. circa
secundum. z nonum pceptum.
Nisi etiam sacrilegius qđ gūius ē.

z qz ad ista deuenit p puerfatio/
nez z familiaritatē: ideo ingren/
dū est si hz domesticitatē cū aliq
si monialis: vñ cū aliq si religio/
sus: z si b̄ reperit eē ex casū neces/
sitatis p̄hibēdus est als nō absol/
uēdus: qz quasi impossibile ē q
talis n̄ incidat i ruinā: di. 32. c. hos/
pitoliū. z di. 81. per totum. Scā/
dala etiā multa z ob locutiōes se/
quūtur i populis z hī. z ideo pro/
hibēdus est z consanguineorum
etiā rarus sit accessus.

De voto obedientie.

Afecit p̄ votū obedien/
tie qd̄ est semp mortale.
z nota qz nō semp qñ qz
agit aliquid p̄ regulā suā: vñ tras/
gredit regulā l̄ constitutiones fa/
cit p̄ obediētiā s̄z qñ facit p̄ p̄cep/
ta p̄tenta i regulā z p̄stitutionib⁹
suoz supioz: vñ qñ aliqd̄ trasgre/
dit ex contemptu q̄tūcūqz illud sit
minimū. Nā vō platus l̄ prelata i/
iungit aliqd̄ fieri p̄cipiēdo l̄ man/
dando in v̄tute sancte obedien/
tie vel spiritus sancti vt facias b̄
vel sub pena excoicationis z hī.
illud dicit p̄ceptū cuius trasgres/
sio est mortalis. Idē eēt qñ plar⁹
aliqd̄ mandaret subdito quocun/
qz loqueretur declar̄ is sibi qz itē
dit obligare illuz sub peccato mō/
tali ad faciendū illud: z intellexit
si mandat quod non sit illicitum
z tale quid qz teneatur subditus
ei obedire. Similiter quando re/
gula: vel constitutionibus est ali/
quid p̄ceptorie mandatum: vñ

sub pena excommunicationis: vel
sub pena carceris: l̄ sub pena gūi/
oris culpe: vel p̄ simile locutionē
cōter censetur obligare ad mor/
tale: als aut̄ faciēdo p̄ cerimonia/
lia: vt frangere silētiū: tarde veni/
re ad choz z huiusmodi ē venia/
le nisi qz faceret ex contemptu: qz
tunc mortale. Consuetudo aut̄ qz
nis non sit ipse p̄tēpt⁹ est: tñ indu/
ctina contemptus: z ideo caue ne
assuescas alicui transgressioni.

De officio diuino.

Dixit horas canonicas
z officiū defūctoꝝ qñ d̄z
dici. Nā religiosus etia
si n̄ hz ordinē sacz tenet ex p̄re/
cepto ad offm̄: p̄cipue si ē p̄fessus
vñ obmittēdo al quā horā pec/
cat mortali: z omni die qua ob/
mittit ex negligētia: nō aut̄ ex p̄re/
cepto tenet dicere istud: vel illud
q̄uis nec debeat ad placitū suum
mutare officiū: s̄z d̄z dicere s̄m̄
ordinem suū. Si non fuit cū alijs
in ecclesia: z nimis tardauit od̄ vi/
cendum officiū. Si sōlōter l̄
dorminit: redicat vel aliquid lo/
co ei⁹ dicat: s̄z si p̄ maiori pte dor/
minit totū reiteret. Si ibi icōpo/
sit⁹ fuit: z oculis vag⁹. Si risit l̄ ri/
dere fecit: l̄ aliquā leuitatē vñ lo/
cutionē fecit n̄ necessariā. Si mē/
te distract⁹ p̄cipue qñ n̄ aduertit.
Si male legit l̄ cantauit vñ iclina/
uit ex negligētia: i q̄lz hoz ē p̄cēz
veniale cōter. Si elegit platus p̄
simoniā: l̄ ē t̄ z si n̄ simoniace tñ in/
dignū sciēter. Si n̄ illā quē indi/

canit meliorē ad offm̄ illud. s; ali
um rōne amicitie: vel alia itētiōe
mūdane mortale ē. Si accusauit
calūniose plātū vel focū de aliq
criminali: vel testificat̄ est: v; desi
nit ab accusatione inuisse: v; als
ifamauit plātū t subditū dicendo
criminalia de eis: etiā si esset vā i
tētiōne infamādi mortale ē. Idē
si secreta sui ordinis reuelauit si
ne cā iusta z rationali: z quō q; te
neatur ad restitutionē fame in sū
ma in z parte diffuse. Itē si in vi
sitatione platorū nō reuelauit di
cenda que sūt d honestatē religi
onis d platis z locis: z precipue
qā cōter sic seruat: z sit pceptū a
visitatore: vt dicant que idigent
correctione: tñc. n. obmittere ad/
uertēter que dicēda sūt ē morta
le peccatū: o; tñ itelligi pceptum
seruato ordine fraterne correctō
nis. vñ oīno occulta d qb potest
psūmi emendatio dici non debēt.
vbi autem non speratur emenda
tio: z presumitur recidinatō: vel
aliq d magnū scandalū dici dber:
non tamen accusando si sufficien
ter probari non potest: q; tē gra
uiter peccaret: s; simpliciter denū
ciando prelato: vt patri si sperat
q; inde pvidebit. Si fecit v; coo
peratus ē ad aliquā pspirationē
d platos l inuenit: aut leccat̄ ē par
tialitates z sectas in monasterio:
aut pūctū: aut diuisiones: ga mor
tale ē: z crimiā mūdanoz l demo
nioz poti q; religiosoz. Interro
gādi ēt sūt de. iz. abusioib clau

stri fm̄ **Raī.** que fm̄ **Ugonē** sūt
iste. Prelatus negligens: discipu
lus inobediēs: iuuenis ociosus: se
nex obstinat: monach curiat vt
causidic: habit p̄ciosus: c b exq
sit: rumor i claustro: lis i choro:
dissolutio i dormitorio: irreuerē
tia circa altare. In his qñq; ē mō
tale qñq; veniale s; qlitates facti
z itētiōne. **Ag** et est abusio re
ligiosū iurare i cōi locutione: ēt si
dicat v̄tatē: z ēt maledicē: z blas
phemare: ēt si ex leuitate. **Unē**
rogādus etiam ē precipue de ceri
monijs p̄ncipalib z de esu carniū
ex infirmitatē. De lineis nō vten
dis ad carnē: d lecti n̄ plumeis: d
ieiunijs regule l p̄stitutionū: d ob
suātia filēz i cert hori z locis.
Ad que oīa obligātur oēs mona
chi: z etiā plures religiosi: z mona
chi sci **Bndicti**: ex d statu mo. c.
cū ad monasteriū. z plures religi
osi alioz ordinū ex p̄stitutionib l
is. Et l; i his plāt possit dispensa
re: n̄ tñ pōt dissipare qd ē s; **Ber.**
qñ sit absq; cā rōnabili z vrgēte:
als p̄cēm ē dispēsati z dispensato
plus z min fm̄ trāsgressionē. Si
i obediēdo male se habuit: v; q
obediuit i malo: puta dicēdo mē
daciuz: l ex negligētia dimisit cōe
mandatum: vel tardus fuit ad
obediendum vel non effectuose
sed querulose: vel dissolute z nō
cum maturitate. Si in euerēs cir
ca maiores egre sustinēdo repre
hensores: z cum indignatione cō
muniter veniale.

De exercitio.

Vacavit otio qd ē sen-
tina oīz maloz: z quan-
tus. Si inutilit expendit
tps faciēdo ea q sūt nulli valor

Si fecit exercitia mundanoz: vt
faciēdo burfas vestes ope poli-
mito recamationes l linea reticu-
lata z hi: l pfectiones nimis pci-
osas: l alia gulosa: qz magnū pec-
catū: z abusus ē ac occasio mltor
maloz: z iō phibedū ē h matū et
repi i mōialib' modernis.

Si
puerlādo fuit nimis levis: l alios
īducēs ad lenitatē: l risū vbis ge-
nib' l solacijs q aliqui sine pecca-
to fieri possunt ad recreationē: l
subleuādū se vl alios ab accidia
raro tñ decet hi' religiosos.

Si aliqui irrisit vl gestiuit: qd si
mijs pgruit z h'stridib' n religio-
sis. Si murmurauit circa victū z
vestitū. Si ipacientē tulit graues
mores alioz. Si se granem alijs
reddidit. Si singularitatē qsiuit
in cibo: vestitu: dormitu: z alijs
vñ frequēt orit i ipis supbia: z in
alijs murmuratio z indignatio.

Si fratrē dliqētē n fratne ad-
monuit l d'sect' aliozū plato n si-
gnificauit vt adhiberet remediū
suato tñ or die fratne correctio-
nis: i his cōis ē veniale. Si mur-
murauit p sibi pmittēte tāq idis-
cretū. Si ipaciet se hūit dure lo-
qndo cū qb' se n hz itromitte.

Si n diligēt tractauit res mona-
sterij. Si nimis tenax fuit i dādo
vl si nimis pdig'. l acceptoz pfo

narz sū cā rōnabili dās mag' vni
q' alteri de reb' cōib'. Si dedit
qb' n potuit: v3 qz n habebat li-
cētā. Si pmisit res pire ex negli-
gēcia: l nimis solicit' fuit pp h pa-
rum vacādo sibi ppt multiplicā-
tionē tēporaliū: qd viciuz hōd e
multū regnat. Si nō fuit solicit'
ad adiscēdū ea ad q tenet hz re-
gulā z p'stitutiōes peccat. ex igno-
rātia vō ēt transgrediens n excu-
sat a peccō. Si ē lacēdos d3 q're
scire q pertinent ad debite cele-
brādū. Si p'sessor q pertinet ad
illd officiū. Si i his ē negligēs p-
cipue cum potest grauitē peccat
sed debet etiaz frequentare lege-
re scripturā: vl doctores exponē-
tes: l alios libros deuotos z vti-
les: vñ i'struat z p'fortet ad bonū
Si legit curiosa z iutilia pp qd
retrahitur a magis necessarijs: l
doctores gentiliū: l fictiōes po-
eticas: z hi' qz peccatū ē curiosi-
tatis. De p'tinētib' vō ad religio-
nē habes diffuse i 3ª pte sūme ti.

De orōne z cōfessione.

Non orauit vltra offici-
um diuinus p'uatū p se p
alijs cōsanguineis bene-
factorib' vñis z d'fūctis: p'cipue
recōmēdati vt debz solite. Si
frēquentauit p'ssionē z comuni-
onem fm regulā suā z morem
Monachis vō nigris pceptū est
q' comunicent semel i mense. cle.
ne in agro d' statu mona. Si non
vacauit meditationi q permāxi-
me īducit d'notionē. Si fuit repi-

duz i dilectione dei z pyimi n ar
deter affectas honore di: z salute
aiay vt decet. **S**i igrat' ad reco/
gitadu z cognoscendu sua bnficia
z recopelandu deuote ipsi do ser
uiedo. **S**i n pparant se ad diuina
vt obuit: hec st pct'a i qb' q'tidie
offedit de': z ipedit pfect' religi
osus. **¶** De amore parentum.

Nimis carnal' dilexit
plaguineos: nimis affe/
ctas eoz pspitat: l' gau/
des d ea: aut tristat nimis de ad
uersitate. **S**i nimis eos uisitat vl'
qrit l' gaudet uisitari. **S**i cu eis
loqur de secularib' que n expedi
unt: vl' etia cu alijs de guerris et
hi' frequenter interrogat z audit.
Si p eis procurat bnficia ecc'ia
stica vel temporalia non apt' bnf/
ficijs in quibus posset esse mor/
tale. **¶** De alijs v' o vicijs comuni
bus. fira: superbia: inuidia: z hi'
v' de. s. i p' pte. **¶** De his vo que pti
nent ad regula sua ipsemet vide
at p se z dicat. **¶** Si penal aut pe
nitentias taxatas: vel inuictas a re
gula vl' constitutionib': l' a plato
non fecit: peccauit si ex negligetia
Si nullo modo essz parat' facere
et prelato precipiente: est morta/
le. **¶** Si non intendit perficere i vi
ta: sed que seruat inu' facit: z ma
le contentus est in religione hy/
pocrita est z in statu damnationis
Ab'o. **¶** Qui vocantur ad dirigen/
das moniales in electionibus: ni
si abstineant ab his per que pos
set oriri discordia inter eas st ex

communicati. **¶** Religiosi z clerici
inducetes ad vouendum: iura
duz: vl' pmitendu d eligedo apud
eos sepulturā: vl' vt eam ulterius
nō mutet iā electam: sūt excoica
ti excōicatioe papali: cle. cupien
tes d penis. **¶** Religiosi qui abs
q' speciali licetia ppi sacerdotis
solenizarent matrimonia: aut mi
nistrarent sacramētū beucarestie
vl' extreme unctionis excōicati
sūt excōicatione papali: cle. pma
d pni. religiosi. **¶** Religiosi q excō
municatos a canone absoluant
in casibus non concessis: aut qui
absoluant a sententijs per statuta
synodalia vl' prouincialia promi
gatis aut absolūt a pena z a cul
pa sunt excommunicati excomuni
catione papali per. d. cle. primam
de. pni. religiosi. **¶** Inquisito
res hereticorum qui odio gratia
vel lucro contra iusticiam z con
scientiam obmiserit contra quez
piam procedere: vel ipsam hēsim
alijs imponere aut imponerēt qd
ofi m eoz impediret st excōicati ex
cōicatioe papali: cle. mltroz d hēti
cis. **¶** Religiosi mendicantes p
fessi transeuntes ad aliquam reli
gionē monachalem excepto or/
dine cartusien. z similiter recipiē
tes sunt excommunicati excomu
nicatione papali per cōstitutioez
Martini quinti factam cōstātie
¶ Clerici scient z spōte excōican
tes excommunicatioe a papa i diu
nis sunt excommunicati excomu
nicatione papali s3. **¶** Posti. ista ex

cōicatio hz dubiū. ¶ **P**artici/
pantes i crimie pp qđ aliquis ē
excōicatus aliq̄ p̄dictaz ⁊ aliaz
excōicationū sūt excōicati p papā
c. si p̄cubine: de sen. ex. ¶ **A**bsol/
uētes aliquē ab aliq̄ p̄dictarum
excōicationū citra sedē applicā
p̄q̄s i mori articlo q talit̄ abso/
luti si n̄ se f̄p̄ntāt ei a quo possūt
absolui q̄citius possūt: l̄ mittāt
p absolutione reicidūt i eandēz
.f. excōicationē papalez. c. eos. de
sen. exco. i. 6. ¶ **S**epeliētes cor/
pora i cūmterijs tēpore interdi/
cti i casib⁹ n̄ p̄cessis a iure sūt ex/
cōicati p excōicationē epālē: cle.
eos de sepul. Sepelientes excōi/
catos publice aut nominati i dī/
ctos v̄l v̄surarios manifestos sci/
enter i cūmterijs sūt excōicati: di/
cta cle. eos. ¶ **C**lerici locātes do/
mos manifestis v̄surarijs ad sen⁹
exercendū seu alio ti. cōcedētes
sūt excōunicati. c. v̄suraz de v̄su/
ris. li. 6. ¶ **N**ō electus a duab⁹ p̄ti/
bus cardinalium ⁊ se gerēs p pa/
pā ē excōicat⁹. c. l3. de. elec. ¶ **M**o/
nachi ⁊ canonici regl̄ares archi/
diaconi: decani: p̄positi: plebāi cā/
tores: ⁊ alij clerici p̄sonatū hñtes
aut quicūq; p̄byteri q audiūt le/
ges l̄ p̄physicā sūt excōicati. c. non
magnope. ne. cle. v̄l mōachi se re/
bus secu. iūi. ¶ **R**eligiosi dimittē/
tes v̄bicūq; habitū sue religionis
⁊ accedētes ad quēvis studia lit/
teraz sine licētia plati: aut p̄uent⁹
sui sūt excōicati. c. vt periculosa
ne. cle. v̄l monachi li. 6. ¶ **R**eli/

giosi q decimas debitas eccl̄ijs si/
bi ap̄propziant l̄ v̄surpāt: sine q nō
pmittunt solui eccl̄ijs decimas
de aiabus familiaz ⁊ pastoz suo/
rum si n̄ hñt adm̄strationē ⁊ be/
neficia sūt excōicati: si hñt sūt sus/
pensi. nisi reḡsiti des̄tuerint infra
mēsem: cle. religiosi. d̄ deci. ¶ **M**o/
nachi ⁊ canonici regulares n̄ hñ/
bentes adm̄strationēz ⁊ se p̄ferē/
tes ad curias p̄ncipuz: vt danum
monasterijs i ferāt: aut plati sine
licētia suoz platoz sine q tenent
infra septa mōasterij sūt excomu/
nicati: cle. ne i agro. de statu mo/
nachoz. ¶ **R**eligiosi nec nō mo/
niales p̄fessi p̄trahētes matrimo/
niū ⁊ alij clerici p̄stituti i sacris d̄/
facto. f. sūt excōicati: cle. eos. de s̄/
san. ⁊ affl. ¶ **I**nḡsitores heretico/
rum q p̄textu officij i ḡsitionis q/
busvis modis illicite pecuniam
extorquent: vel scienter bona ec/
clesiaz ob delicta clericoz fisco
eccl̄ie applicāt sūt excōunicati
nec absolui p̄nt nisi plene satisf̄e/
cerint illis a qbus extorserunt:
cle. nolentes extra de hēti. ¶ **R**eli/
giosi non seruantes interdictum
qđ seruat sancta romana eccl̄ia:
cle. ex frequētib⁹ d̄ sen. exco.
¶ **R**eligiosi q confitentib⁹ sibi nō
faciunt p̄scientiam sciē d̄ deci/
mis soluēdis tales ab officio p̄di/
cationis sūt suspensi donec com/
mode possunt faciant eis p̄scien/
tiam: ⁊ si interim p̄dicant sūt
excommunicati. ¶ Similiter et reli/
giosi q dicūt aliq̄ verba vt retra

hāt audientes absolutione deci/
max sūt excōicati cle. cupiētes de
penis. ¶ Religiosi mendicantes
q domos ad habitandum v'l lo/
ca de nouo reciperent aut mata/
rent v'l alienarent de nouo rece/
pta: cle. cupientes. de. pe. Fratres
minores q tpe iterdicti recipiūt
ad diuina fratres l' sorores tertio
ordine sancti Frācisca sūt excōu/
nicati. c. cū ex eo d' sen. exco. i. cle.

¶ A plat i cōi i gredū ē p. c. 14.

Flegittime affectus est
dignitatē seu plationem
an v'z aliq irregularitate
v'l snia fuit irretitus cū fuit a sum
pt' ad platurā i qua n' fuit dispē
sat' l' absolut' v'z. si fuit bigamus
¶ Si operatus ē in cā sanguinis.

¶ Si illegitimus si excōicatus vel
suspensus v'l notorius concubi/
narius: quilibet horum hoc sciēs
tenet platuram furtive. vnde est
cōtinue i mortali. Nota q illegit
tim' ad dignitatem vel beneficiū
curatū v'l poratū i religione: qui
creatur per electionem sine dispē
satione pape pmoneri nō potest
ex pzinilegio tamen magistri or/
dinis cum his pōt dispēfari ad p
laturas ordine predicatorum: d'
h' habet i. 4' pte sūme ti. d' cēsaris
ecclesiasticis. ¶ Si rite et absq
vicio simonie fuit electus confir
matus et ordinatus. ¶ Si inter
posuit preces pro se: vel procu/
rauit q alius porzigeret preces
simonia est: et si fuit simonia pa/
ctionis indiget dispensatione pa/

pe: z añq' sit dispēfat' tenetū fūr
tine dignitatē: d' h' i. z'. pte sum. ti.
de simonia: z i oib' que hēs. s. i. c.
d' bñficiat'. z in. c. d' clericis. i. cōi
potes iterrogare put erit expedi
ens. ¶ Si ē plat' religiosus iterro
gādū ē de h' s que sūt i. c. pcedē/
ti z d' alijs que sequūt. Si aliq d'
manifestū pccm i subdit' dissimu/
lauit z nō correxerit: aut si n' mani/
festa que tñ ad ei' noticiā aliqñ
puenerūt vltari' n' quefuit. si v'o
ex negligētia dimitteret puto mō
tale q ad criminalia. si autē ex aliq
rōne: vt ad maius scādālū vitan/
dūz secus. Si i. c. equ' index n' fū
it. Si d' reb' monasterij dilapida
tor fuit. Si supiorib' suis n' obe/
diuit. Si cās sibi a supiorib' com
missas n' fm p'siliuz peritor: s' fm
acceptiōē psonaz determinauit.
¶ In oib' his ē pccm mortale: l' ve/
niale fm quatitatē excessus z ma
licia z negligētiā. ¶ Si i dignos
z nō idoneos in officijs posuit: et
maxime ad curā aīaz: z male vi/
detur talis posse excusari a mor/
tali: si eos quos scit malos: z i mō
tali pseuerare ponit ad curā aīaz
cuz pōt repellē: nec credo q ex/
cuset paucitas. s. qz nō inueniunt
alii: z etiam si iste als sit industrio
sus multum z bene officiet ecclesi
am in exterioribus. ¶ Idem cuz
sustinet tales si illos potest inridi
ce remouere. ¶ Si posuit ad au
dientiam confessionum notabi/
liter ignorantes et ineptos: vel
criminofos mōtaliter peccauit p

regulam. **Q**ui causam dāni dat.
Idem si talis tolerat cū possit re
mouere nisi forte a superiori sint
ad hoc positi. **S**ed quā curam d
ipsis habebit cū ad sui dānatio
nē exerceant tales officiū audien
di cōfessiones. qūo autem dicat
inept⁹: vel notabiliter ignorans:
habet ī sū. ¶ **S**i fuit nimis pōpo
lus ⁊ curiosus ī edificijs ecclesie
vel monasterij: ī ornamētis ⁊ hī⁹
qđ est s̄ sctētiā p̄onymi. ⁊ Am
brosij. ī. z. q. z. c. anz. ⁊ c. glia epī. ⁊
ēt **B**ernar. **E**t tū a modernis sūt
hodie mīte supfluitas ⁊ curiosi
tates: ⁊ palatia s̄ exēpla oīus scō
rū: ⁊ in his amittit multū tempus
⁊ denotiorita vt cōplet edificijs
exhaust⁹ videat oīs spirit⁹: ⁊ pau
peres interea moriūtur fame: qđ
d supfluis eoz tenent sustentare.
ī. z. q. i. c. eps ecclesiasticaz. ¶ **S**i ni
mis fuit sollicit⁹ circa t̄palia ex hī
min⁹ debito vacās spiritualib⁹ in
se ⁊ in subditis vt electioni: oza
tioni: admonitioni: vtq; peccatū
ē plus ⁊ min⁹ s̄m quāritatē excelsus.
Principalis. n. ci⁹ cura d̄z cē
d spūalib⁹. **S**i p̄curias nimis dis
currit litigādo cū scādalo hoīum
cū posset p̄aliū modū mag⁹ paci
ficū sua repetē: ⁊ si n̄ tū. **S**i iura ⁊
p̄uilegia sue eccle⁹ n̄ suauit ⁊ d̄fē
dit vt debuit. si ī dispēsādo indis
crete se habuit: l⁹ qz nimis d̄ facili
⁊ sū cā rōnabili ī ieiunijs dispen
sauit. **I**n esu carnī ī retinēdis re
b⁹ ad vsū. **I**n penitētis taxat s̄m
regulā: l⁹ s̄stitutiones ⁊ hī⁹: qā pec

cavit iducēdo relaxationē: ⁊ rigo
rē religionis enernādo. **U**n̄ beat⁹
Bñdī: c. ī reglā dīc. qz d̄ oī dispē
satione h̄z reddē rōnē. **S**i fuit ni
mis dur⁹ ī dispēsādo cū d̄buit p̄ci
pue cū d̄bilib⁹ ⁊ infirmis ⁊ hī⁹ n̄ p̄ui
dēs eis. **S**i fuit exēplar⁹ ī incessu
moderato: habitu n̄ p̄ciosō: ī mo
destia gest⁹. **I**n locutiōe rara gūi
⁊ fructuosa canēs discordias: pa
cē nutriēs: oēs patiēt vidēs ⁊ to
lerās: singularitates vitās: cōia se
quēs cū pōt nemini blādus: affa
bil⁹ p̄ct⁹: insurratiōes: d̄tractiōes:
irrisiōes: p̄fabulationes: maledi
ctiones: p̄tētiōes ī se ⁊ ī suis eli
minās: circūspect⁹ ī oib⁹ n̄ d̄lecta
t⁹ d̄ p̄sidētia: s̄z timēs d̄ negligētia
cū d̄ singulis habeat reddē rōnē
sibi cōmissis. **I**ta curam alioz ha
beant qz sui n̄ obliuiscāt: vt docz.
Greg. ī pastorali. **S**i ī corrigendo
fuit nimis r̄missus l⁹ nimis rigid⁹
vtrūq; cauēdū ē vt docet **G**reg. in
moralib⁹ ⁊ hī. 45. di. ⁊ disciplina.
nā facilitas venie icētiniū p̄bet d̄li
quēdi. **A**mbro. 23. q. 4. c. ē iniusta
⁊ aspitas nimie increpationis: nec
cōrectiōes r̄cipit nec salutē. **L**eo.
di. 45. c. cum beatus. ⁊ c. licet ple
runq; ea. di. **P**recipue vero circa
seniores debet p̄zelatus in corri
gendo se habere humanus: vt di
citur in illo. c. nisi essent habitua
ti in malo: quia tunc durius scōm
Gregozium. vt. di. c. disciplina. et
c. licet plerunq; ⁊ c. cum beatus.
⁊ capitulo penitudinis tempora.
26. q. 7. ⁊ capitulo. tanta. 86. di.

Si non induxit quātū potuit v/bo z exēplo ad obſeruandum oia ceremonialia ordinis ſui. Si ma/las pſuetudines ſeu corruptelas regnare pmiſit. Si p regulas z d/cetia religionis ēt quas inuenit ias inductas nō abſtulit quātum potuit: vt viciū ppetat: di/cuſus fratꝝ ad placitū: familiaritatē cuꝝ mheribꝝ l' viris: ſi ē monacha col/lationē rex amicis z pſanguineis ſi ne licētia z rōnabili cā: eſus carni nꝝ vbi nō debēt comedi qd ē vni uerſale omni monacho: dꝝ pſecra. di. 5. c. monacho. z pꝑue que ſūt p essentialia vota religionis nul/lo modo dꝝ pmittē: nec etiam ad receptionē ſimoniacā monialiuꝝ: ſicut hodie ſit quaſi vbiqꝝ. Qd ſi nō pōt talia remouere: nec ē ſpes in futuꝝ dimittat curā exēplo ſci Benedicti. 7. q. i. c. aduerſitas. cir ca. ſi. m. c. ſi. ea. q. al' nec quietē ſu/ am amittat: z tadē cū eis dānatio nē incurrat qcuqꝝ ſit ille abbas l' abbatiſſa: pꝝr vel pꝝioꝛiſſa v'l al' quocūqꝝ nomine cēſeat. nec ſuffi/ cit qꝝ pꝛelatꝝ corrigat vicia que iā noſſe ptigerit: ſꝫ dꝝ diligēt ag/ ſcere vultū pecozis ſui pſideran/ do vias eiꝝ. Caueat at ne crimina ſibi delata i foro pſcie l' i ſecreto indicet dꝝ illis i foro ptetioſo: ſeu i. c. vbi. n. tꝝm manifeſta ſūt puniē/ da nec foro miſcēda ſūt iudiciali. Si hꝝ ſub cura monaſterii moni alii: dꝝ qua materia dicet in. c. ſe. Si i diſcrete fecit pꝑcepta i qbꝝ m'l tū dꝝ. cauē niſi ſit res ardua: et ſi

cogeret pꝑceptū v'l ſnias ad ali/ qꝝ faciendū vel dicendū qꝝ nō eēt ei ſbditꝝ: l' nō deberet ei obedire: ut reuelādo pꝑꝛs occultū oīo eſſꝫ ei mortale. In inſtigatione vꝝo crimi/ nū receptōe accuſatiōis v'l dñū ciationis: v'l platione ſētētie ex/ cōicatiōis: z hiꝝ nō ſit pꝑcept. nō pꝑe dat p ſuſpicionē: ſed p pꝑatiōes z modos veridicos: at icurreret grane peccatū: z aliqñ ſētētia ex cōicatiōis: dꝝ his i. 4. pte ſūme.

Si platus recipit aliqñ ad oz dinē mēdicatiū ad pſeſſionē añ annū cōpletum pꝑatiōis ſeu no/ uiciatus: ē ſuſpēſus a receptione alioꝝ ad pſeſſionē: z dꝝ bitoꝝ pene grauior culpe: vñ mortalit pec/ cat extra de regularibus. c. nō ſo lum lib. 6.

De epis plati ſupioꝛibus. c. 16.

Arca epos z alios ſupio/ res platos ſic pñt forma ri interrogationes: Si nō ſit talis litterature z ſcientie qꝝ p ſe ſciat explicare qꝝ debet: ad qd tamen tenetur cum habeat alios ſuper his inſormare z dirigere. Nam ſi bonūs cōiter ab hōibus reputatur z ſufficiēs nō eēt neceſ ſarium niſi eū audire: z ſi de aliqꝝ negotio non intelligit cum cōſeſ ſoz vel dubitat: pōt de illo loqui pꝝo ſua ſerenitate: z ſi tale quid eſſet in quo variantur opinionēſ vel non poteſt dari certa ſenten tia reliquēdum eſt ſue cōſcientie. Idem dicendū contra alios cleri/ cos religioſos pꝛelatos z laicos

peritos: et timoratos qui sciunt di-
cere sufficienter facta sua. Si vero non
est talis: sed indiget adiutorio interro-
gatus in quantum clericus est inquiri ab eo
potest putare expedire videtur de his que
habes. scilicet circa clericos in communi ut de
officio diuino: de celebratione: et
administratione sacramentorum: et mo-
do: et hiis. ¶ Si assumptus ad episcopatum
ex religione interrogandus est de his
que habet in. c. circa religiosos que ad
multa: nam adhuc tenet seruare or-
dinem suum: nisi in his que non patien-
tur officium pastorale: ut silentium soli-
tudo et vigilie et hiis. In quantum vero
beneficiat seu curat est et prelatus inter-
rogandus est de his que habet. scilicet in. c.
et beneficiatos. et si recipit dignitatem
se episcopatum habet aliquam irregula-
ritatem: vel per simoniam: vel per transio-
nem dic. ut in. c. precedenti in premissis inde
interroga de his que sequuntur que
sunt spiritualia cure et officij pasto-
ralis. ¶ Si contulit ordines sacros
indebite quod est vniu in quo multum
offendit. Si contulit per simoniam sed
occulte mortaliter peccauit: non tamen
est suspensus ex his que ad alios: sed per si-
moniam notoria est suspensus etiam que
ad alios. Sed in utroque casu or-
dinatus ab eo est suspensus et indiget
dispensatione. Si contulit scienter non
habentibus legitimam etatem mortale est
nec potest ipse dispensare de etate.
¶ Si contulit ordines per sal-
tum scienter: vel duos sacros si-
mul: vel quattuor minores cum sub-
diaconatu peccat mortaliter. Si
contulit ordines sacros extra tempus

ordinationis mortale est: nisi ex dis-
pensatione pape: et ordinatus est
suspensus. Minores tamen ordi-
nes conferre potest diebus festiuis.
¶ Si in ordinatione obmisit ali-
quid faciendum: et si obmisit aliquid de
substantialibus in quibus imprimunt cha-
racter: oportet totum iterare in alia ordi-
natione quattuor temporum si vero est quod non
substantialia. Sed de simplici solenni-
tate non debet iterari: sed suppleri tantum
obmissum in ordinatione alia: nec pri-
us ante supplementationem iste ordinatus
exercere officium. Peccat episcopus in hiis
ex certa scientia: et crassa ignorantia
facit. Idem videtur si ex nobili negligencia.
Si ordinauit aliquem sine litteris
sui superioris scienter mortale est: et est
suspensus per annum ab ordinis colla-
tione. Si non fecit fieri examinationem
de ordinandis: de scientia: et etate: et mo-
ribus: et hiis per in iura peccat mortaliter.
Idem si fecit fieri examinationem per
ineptos ad hiis ordinandos. Si fie-
ri fecit per tales que estimabat propter
malam eorum conscientiam admittere indi-
gnos si ad eum spectat providere de
talibus: vel remediare. Si scienter ad-
mittit indignum quem iuste repellere
potest: et penitentiarius illi eratus et
hiis. ¶ Si non contulit sacramentum
confirmationis quando debuit.
Soli enim episcopi possunt illud con-
ferre: et extra illud tempus solitum
omni tempore anni et hora moritu-
ris possunt concedere: ne sine his mori-
antur: quibus sine his saluatur. Com-
mittendo ergo magnam negligentiam ut per
multos annos credo esse mortale.

Si n̄ dedit sacramētū s̄m debitā
formam materiam ⁊ locū mortu-
le est. Quod at̄ sit ieiun⁹ n̄ ē neces-
se ⁊ si decens ⁊ de iure. Si bis ali-
cui dedit sciēter peccauit mortali-
t̄r vii in hoc d̄z esse cant⁹ ne iteret: ⁊
etiā d̄z aduētere q̄ aliq̄s chris-
ma teneat chrisma dū n̄ p̄lagui-
ne ⁊ alius. ¶ Si i cena dñi n̄ cō-
secrauit chrisma ⁊ oleus lactū vt
debuīt quia inuēda sūt talia: et
si nō tenuit obitā materiā ⁊ for-
mā ⁊ ritū ecclesie mortale ē ⁊ hī.
¶ Si cōsecrationes ecclīaz v̄l al-
tariuz ⁊ calicū ⁊ patenaz ⁊ bñdi-
ctiones vestīū sacraz nō fecit vt
debuīt s̄z formā ⁊ ritū ecclesie: vel
si qd̄ horū fecit p̄ simoniā mortale
ē. Idē de bñdictionib⁹ abbatū: ⁊
abbatissaz. Idē d̄ recōciliatione
ecclesie violatē. Mortale quam
nouit eē corrupta n̄ de facili d̄z
secrare i v̄ginē: nec t̄m manifesta-
re crimē si est occultū: sed mutare
nomē v̄ginis i castā vt n̄ perpēda-
tur. Si ptulit bñficia p̄ simoniā
mortale ē: ⁊ si p̄ notoriā ē suspen-
sus: et q̄ ad alios: sec⁹ si p̄ occultāz
q̄ n̄ ē suspēsus. Si ptulit sciēter i
dignis bñficia sine simplicitate: sine
curata mortale ē. Idē si accepta-
uit a patronis p̄ntatū ineptū: idē
si p̄firmavit i dignū. Si ptulit plu-
ra bñficia i casu non cōcesso vni
vel plura officia aut prebendas
aut dignitates: vel si cōsanguine-
is minus aptis contulit ratione ⁊
sanguinitatis postponēdo aptio-
res mortale ē. Si admisit ad bñ-

ficia bñficia curā animaz sen ip̄a cō-
tulit nō habentib⁹ annū. 24. mor-
tale ē. ¶ Si ecclesijs d̄ iure vacā-
tib⁹ non p̄uidit de rectore sic va-
cāt curata bñficia data absq̄ dis-
pensatione pape his qui nō attigūt
annū. 25. vel si infra annū nō faci-
unt se ad sacerdotiū p̄moueri: ni-
si causa studij sit obmissus: d̄ quo
in. c. circa beneficiatos supra.

¶ Si enim infra sex mēses p̄rio
post hoc non prouidit non potest
postea se itromittere: al̄s vsurparet
qđ nō pōt q̄a mortale ē: ⁊ nō tenz
talis collatio: ⁊ sic teneret errorē
suū manifestare. Idē qñ recepto
secūdo bñficio vacauit primū v̄l
secūda prebēda vacauit prima:
d̄ quo hēs. s̄. sed plene in. 4. pte
sūme. ¶ Si ordinauit aliquē cle-
ricū ad ordinē sac̄z sine titulo v̄l
bñficio: vel saltē p̄mōnio suffi-
ciēti q̄z vltra peccatū tenet ei ex-
pēlas facē quq̄s de bñficio sit ei p̄-
missū: nisi aūgs ep̄s s̄ ei cōmisisset
determinādo plonā: q̄z tē ille cō-
mittēs tenet ad id de hī: d̄ qbus
vide i. 4. parte sum. ti. ¶ Si i vi-
sitatione n̄ diligēter q̄sinit d̄ qb⁹
debuīt ⁊ maxime de vita ⁊ bone-
state sacerdotum officiantium: et
quomodo se habeat in admini-
stratione sacramentorum ⁊ d̄ for-
ma eorum. Si bene pronunciant
precipue baptisma qđ est magis
necessarium. De audientia confes-
sionum quomō se habeant: ⁊ i reb⁹ ecclīe
p̄cipue altaris q̄ teneant mūdas.

Si autem inuenit in hiis nobiliter excedere et periculose si non punit et puniat quod illi se emendent: vel de alio si iste est incorrigibilis et oino sepe graniter peccat: et omnia mala et damna animarum que inde sequuntur ei imputant si poterit obuiare: et non facit. 83^a di. p. totum. **S**i non visitauit episcopum suum ut debuit. **S**i in visitatione nimis superfluus fuit: et cum nimia familiaritate et egatur nimis ultra prescriptum numerum: vel si ipse vel familiaria ei munera accepit: super quod est specialis pena: de quibus plene in 3^a parte sunt. **S**i sustinet in officiis et beneficiis notorios concubinos: quos deus per admonitiones: si non dimittat et beneficio priuare grauer peccat. **S**i pro alijs malis et sceleribus manifestis non punit in usuris ludis tabernis aleis negotijs secularibus uenationibus pro ditoribus et hiis. In his non puniendo vel male posse excusari a mortali: nisi ex hiis punitionibus sequeret scisma vel magnum scandalum. di. i. c. ut constitueret. **S**i laicos sibi subditos notorios peccatores quos per se non potest: vel sibi per parochianos eorum denunciatos. vel adulteros usurarios inimicitias manifestas exercentes non corrigit per censuras et alios modos grauer peccat nisi obmittat: quia non sperat emendacionem: sed deterioratio eius. **S**ed tamen si non vel sufficiens excusare: sed aliud: si tunc reus graue scandalum in alijs: di. 44. c. comestationes. **S**i malas consuetudines quas reperit in sua diocesi non nititur auferre quantum potest: ut uide

dere laborare et hiis in diebus festiuis non concitari semel in anno: et profecti et hiis tripudiare in ecclesijs: permittere violari ecclesiasticam libertatem aut quod clerici conueniant per delictis vel per debitis in iudicio seculari: in ecclesiastica immunitate: ut quod extra habeant debitores vel malefactores per violentiam de locis sacris: et hiis in casibus non processis. di. n. prohibere et si per admonitionem nolunt desistere excommunicare: et per commissis iam punire alias peccat grauer obmittendo ex timore: vel negligetia: di. 43^a. sit rector vel doctor. **S**i fructus redditus episcopatus sui male expendit dando sanguineis suis: et alijs non indigentibus peccat graniter: et si distincta sunt ea que deputant ad mensam eius ab alijs: et si ea que erogare deus clericis: et ad reparationem ecclesie vel pauperibus datur consanguineis vel alijs amicis sine probabili indigentia tenetur restituere illa quia rapinam fecit et similiter recipientes ab eo. **S**i vero non sunt distincta hec bona cum intelligantur omnia committi fidei sue. ea que superfluum ad usum sui: et familie sue conuenienter de pauperibus erogare: aliter non dando pauperibus subtrahit. i. q. 2. c. aurum. et c. gloria episcopi. **L**ho. **S**i grauanit suos subditos in indebitis collectionibus. **S**i fecit clericos suos locum collectas tallias positas a domino temporali: vel gabellas ad eius instantiam. **S**i sponte ipse dedit absque licentia romani pontificis. quia prohibet. **S**i oblieta clericorum

vt blasphemantiū deū vel sāctos
suffocantiūz punlos ex iaduerē/
tia: z hī: puniuit magi pena pecu/
niaria ex auaricia: z magi pp lucz
q̄ p salute eoz ad refrenaduz.

Si uisitauit diocesim vel uisita/
ri fecit magis ppter lucz q̄ ppter
aiay salutē. **S**i alienauit bona
epatus sui sine licētia pape ī casu
indebito: in q̄libet hoz ē mortale

Si iura aliaz eccliaz n̄ fuanit

Si bona vacantiū eccliaz si
bi vsurpanit cū debeant successo/
ri reservari. **S**i iusta debita a p̄
decessoribz cōtracta rōne ecclie
nō soluit. **S**i fruct' alicui' bñfi
cij ad tps accepit vī ptē ab eo cui
ōdit vult hēe in q̄libet hoz est ra/
pina. **S**i n̄ fuanit formā iuris cir/
ca manifestos vsurarios: s; de cer/
ta quantitate ptē nō facta ōbita
restitutionē fmittit sibi: z ad sacra
z ad sepulturā admittit. **S**i incer/
ta pauperibz dispēdāda ī vsū suūz
puertit sine necessitate. **S**i senten/
tias excoicationis ō facili ppter
lucz plert vel absolutiones. **S**i
pmisit questuarios l' alios pñcia
re idilcretas idulgētiās z falsas:
q̄dlibz ē mortale z grane. **S**i exē/
ptos: vt p̄dicatores fies z mino/
res: heremitas scī Aug'. carmeli/
tas seruital' cisterciēses: z alios bñ
tes p̄uilegia exemptionis iniuste
molestat non seruando eozum p̄/
uilegia: vel p audientia confessi
onū: non admittēdo sibi p̄tatos
idoneos: fm cle. dudū de sepl. l' sibi
retinendo nimios casus: l' icō

suetos vt q̄otidie habeāt ire ad
ipsuz vt ad aliū cogēdo: quantuz
ad id ī quo sūt p̄uilegiati: l' eos ad
iudiciū trahēdo cum in nullo pos/
sit eos cōuenire nisi p heresi pec/
cat grauiter. **S**i monasteria mōa/
chorum vel monacharum n̄ exē/
pta non honeste z diligenter visi/
tauit: z eos vel eas ad seruādum
regulam induxit: deponendo ab/
bates vel abbatissas: p relaxat o/
ne cum expedit habendo curam
de honestate eaz: z q̄ nō habeat
familiaritatem cū clericis religio/
sis vel laicis p̄uoidendo ō dili/
gēti clausura z ō p̄fessore securo
docto z bone p̄ficiētie: phibēdo ī
gressū simoniacum: z conuicia fe/
minarum q̄ ibi sunt: z festa vana
in consecratione earum.

De ind. cādo in foro p̄tēioso.

Nō tenuit v' carū pitū
z bonū: p̄cipue q̄ ex se n̄
habuit debitā sufficiētiā
iuris. **S**i n̄ fuanit debitū ordinez
iudiciariū. **S**i fuit acceptō p̄sona
rum. **S**i dedit iniquas s̄ntias die
vt. s. in. c. circa indices. **S**i nō ser/
uauit debitā formā iuris ī serēdo
sentētiās excoicationis suspēsiō s
z iterdicti: qz vltra p̄cēm mortu/
le icurrit certā pena ō qua ī. 4. p
te sum. p̄cipue ī causis m̄rmonia/
lib'oz ec̄ caut s̄mū: z pondero/
sū circa dinortia. **S**i ōdit licētiā
dño tpali vel iudici verberādi vt
ponēdi ī patibulo: vel incarceran/
di vel alias puniēdi cler' c' s̄ suos
nisi ī casu ī q̄ ec̄nt icorrigibiles p

en3: q2 efficit cū p̄dictis excōicat^r
c. vt tame. d. sen. excō. **N**eminē tñ
debet vberare manibus suis: nec
tñ cū expedit p laicū: s3 p clericū
d3 facere vberare clericū fm iura
z a causis sanguinū d3 abstinē ope
psilio z mandato. **S**i bēlicos
diligent nō ingruit i diocesi sua:
z puniuit fm iura. **S**i testamēta et
vltimas volūtates nō fecit implere
p̄cipue legata facta ad pias cās.
Si dispēsanit i votis z iuramē
tis i qb n̄ potuit: vt si potuit tñ i/
discrete z sine cā rōnabili pccm ē
grane. **S**i absoluit a suis a q/
bus n̄ potuit: vt pape refuat: vel
dispēsanit i irregularitate de qua
nō potuit: **S**i exēplari fuit i habi
tu nō p̄cioso: l pōpōlo supelle/
ctilib nō argenteis z curiosus in
apparatu dom^r: z ornatu n̄ secula
ri: in victu sobrio nō cōiuali nisi
p paupib^r in visitādo eccliam: in
teressendo diuinis: z p̄cipue i die
b^r festinis: hec d3 facē s3 iura i so
lēm̄tatib^r p̄cipuis cātādo missam:
dicēdo ofm deuote nō cursū: oz/
dinādo q dicat in ecclia sua de
bite: frequētādo ofones p̄uatas:
vacādo lectiōi. di. 36^a. p totū: p̄di
cādo si scit: si nescit puidēdo gre
gi suo d̄ p̄dicatozib^r vtiliozib^r nō
curiosis z de cōfessozib^r tenendo
honestā z d̄notā familiā: solicit^r d̄
ei salute vitādo mltiez p̄uersatio
nē sicut pōt. In exitu de domo ra
ro nisi ad eccliaz: sepe p̄ferēdo et
querēdo psilia a suis d̄i quomō
possit suo gregi p̄uiderē: adu /

lationes vt venenum abhorreat:
pater viduaz paupeꝝ oz banoz
z oppreſsoꝝ existat. z causas eoz
sine expensis expediri faciat: In in
iurijs pprijs nō sit vindicator.
s3 patiens: i vbo z gusto n̄ su
bitus z iracūdnus: nemini mltū fa
miliaris nisi seruis dei: superiori
b^r obediēs: equalib^r nō inuidens
n̄ gaudēs de dignitate z honore
sed lugens p exteriori occupatio
ne z plebis ofensione: z si in oib^r
diligēter se habuerit: nil deo acce
ptabili^r. **S**i vō pertūctorie z ma
le: nil miser^r z danabilis episco
pi dignitate: vt dicit Aug. di. 40.
c. ante omnia. **D**e p̄latis habes
multa in 3^a. parte sum. ti. si. p totū
Episcopū z sup̄a p̄cedēt vñā
domū vsurarijs manifesti alieni
genis ad sen^r exercēdū sūt ip̄o fa
cto suspēsi: ex de vsu. c. quāq3. li.
6°. **S**itr si pmittūt q h^r vsurarij
alienigene exerceant sen^r i terris
eoz subiectis iurisdictioni nisi in
fra tres mēses expulerit eos sus
pēsi sūt: vt i dicto. c. quāq3 d̄ vsu
ris. li. 6°. **Q**ui se gerit p papa ele
ct^a a minoꝝi pte q3 a duab^r p̄tib^r
cardinaliū ē ip̄o facto excommu
natus. **E**t sitr cardinalis qui p̄sū
pserit nominare talē papā: z sumi
liter oēs alij qui talē reciperēt p
papa: extra de elec. c. licet. li. 6°.
Dēs clerici z religiosi ac laici siā
familiares curie: sine alij q aliqd
pactū fecerint: vel aliqd magnū
vel paruum p̄miserint: vel p̄mis
sionē receperit ex pacto l^r p̄missi

one occulta vlt manifesta oiderit:
l' receperit qd magnū vlt paruum
p aliqua iusticia vlt grā p se vlt a°
i causis iudiciarijs l' lris aplicis:
z qbuscūq; modis ab apostolica
sede obtinend ipso facto sūt exco-
municati. In extranagati Bonifa-
cij octani: cuius absolutio pape ref-
uat. hec hnt locū i curia romana.
Io. an. Anto. d' butrio eā allegat.

¶ De absoluteione z penitentie in
inunctione. c. 16.

Postq; vo penitēs dixit ex-
se peccata sua sū ex iterro-
gatione pfefforū iterrogatū peccata
sua vt debuit: tadez pcludat. In
istis peccant: z i mltis cogitatioe:
dlectatioe: locutioe ope: z obmis-
sione vlt aliq de bi°. d' qbus dico
me i culpā. Cōfessor vo iterroget
eū: si sit talis de quo non dubitet
qz tūc supflūū z irrifibile. Si ipe
dolet d' oib' reccatis venialib' z
mortalib' pfeffis: z si ppōit firmē
ab ill' abstinē. seu ab oib' mortali-
b'. Si vo talis hz aliq restituere:
vlt famā vel res vlt p iniuria satis-
facere: z bi°. si ē paratus facē qci-
tius pōt absq; dilatioe aliq que
restitutio quō faciēda sit: z q or-
dine q ad certa z incerta: vide in
z pte sū. ti. d' restitut. p totuz q si
dicat se nolle istō facē: l' nō posse:
cū tū possit nō ē absoluedus **¶** Ho.
vt d' f. z. q. 3. c. tūc vera pōt tū si
bi dici: **¶** i. sciat tui. zc. sed nllō
mō. Ego absoluo te. pōt ēt ei in-
iūgi aliq bonū faciēdū nō tū i pe-
nitētia declarādo sibi b' q in fru-

etnosa sit talis pfeffio ei z sine re-
missione peccatorū: de pe. di. 5. c.
falsas. Sed si paratus ē facē oīa
ad q tenetur: tūc si ēēt al. q excōi-
cationis snia ligatus. si nō potes
eū absoluerē ab illo remitte eum
ad ep̄s: seu ad aliū qui possit ab-
soluere: vel tu vadas ad pcuran-
dus absoluteionē p eo z cū ē abso-
lutus ab excōicatioe postea tu eū
absolue a peccat' z nō pns. **¶** Ho.

Si aut potes eū absolue habēdo
i b' spēale auctoritatē: si nō absolui-
sti eū in pncipio qd decēt' fuit: nō
tū ē multa vis si fiat i fine pfeffio-
nis dūmō fiat an absoluteionem a
peccat' absolue eū p hūc modū
vt infra. **¶** Primo exigendum ē
ab eo iuramentum vi sit paratus
stare mandatis ecclesie que illi si-
ent p illa causa: quo iuramento
pfeffito iniungatur ei hoc. s. si ici-
diū faciēdo contra aliquēz cano-
nem pponat nō amplius facere d'
illum. Si vo pro offensa: vel dā-
no facto i aliam pmittat satisface-
re qdūm potest: z hoc facto denū-
datis humeris confessor seu ab-
soluēs cū disciplina vel vīrga per-
cutiat eum dicendo psal. Misere-
re mei deus. vel alium psalmū pe-
nitentialem dando ictum p quo-
libet versu. postea vero gloria pa-
tri: z sicut erat finitis subiungit.
lyriel. chzisset. lyriel. Pater no-
ster. z ne nos. **¶** Saluum fac ser-
uum tuum. **¶** Deus meus sperā-
tez in te. **¶** Nō ei domine turris
fortitudinis. **¶** a facie inimici.

Nihil pficiat inimic^{us} iⁿ eo. **B.** z fili
us iniquitatis n^{on} apponat nocē ei
s. **D**ñe exaudi orationem meam.
B. z clamor me^{us} ad te veniat. s.
Dñs vobis cu^m. **B.** z cū spiritu tuo
Oremus.

De^{us} cui pp^{ri}um est misereri semp
z p^{ro}ptere suscipe deprecatoēz nostrā
z hūc famulum tuum quē sn̄ia ex
cōicationis ligatū tener misatio
tue pietat^{is} absoluat p^{ro} christū .d.
.n. auctoritate oīpotētis dei: z be
atorū ap^{osto}lorū Petri z Pauli z do
mini pape: l^{icet} archiep^{iscop}i l^{icet} ep^{iscop}i mihi p
cessa ego absoluo te ab hoc vin
culo excōicatiōis q^{uod} iⁿcurristi pp
iⁿiectionē man^{us} violente iⁿ clericūz
v^{el} religiosū: l^{icet} pp^{ri}ū iⁿgressū iⁿ mona
sterium monialū iⁿ casu n^{on} p^{ro}cesso
z hi^{is}. **E**t si plurib^{us} scētētijs ē ligat^{us}
est dicēdū totiēs ego absoluo te
ab excōicatione quā iⁿcurristi pp^{ri}
talem z talē causā. z si pluries pp
eādē causā dicēdū est totiēns q^{uod} iⁿ
curristi: totiēns ego absol
uo te: z restituo te s^{an}ctis sacram
tis ecclēie z cōioni z vnitati fide
lium. **I**n nomine patris z filij z spi
ritus s^{an}cti amen. verberando eū
v^{el}q^{ue} amen. **N**ota tñ q^{uod} ista forma
q^{uod}uis debeat observari: vt ex. de
sen. ex. c. nup^{er} n^{on} tñ ē ita necessaria
q^{uod} simplici v^{er}bo fieri poss^{et}: s^{ed} p^{er} d.
pal. z Jo. d. lig. Sic g^o excōicatiō
fieri p^{ot} simplici v^{er}bo q^{uod}uis n^{on} o^{mn}beat
fieri: sic z ab^{so}lutio. ex. d. reg^{is}. iur^{is}
.c. omnis res. s^{ed} quādo fieret hi^{is}
absolutio iⁿ publico: vt g^o m^ultieres
forte iⁿ ecclēia obmittenda hi^{is}. v^{er}be

ratio ne denudet^{ur} p^{ec}cū. **S**i v^{er}o
q^{uod} pp^{ri} rez ablata alteri ecclē ex^{co}ī
catus q^{uod}uis restituerit: n^{on} tñ ē abso
lutus: nisi iⁿdex qui contulit sen
tentiam eū absoluerit: z hoc d^ecla
randū ē p^{ro}sonis post absolutionē
ab hi^{is}. v^{el} si n^{on} est aliq^{uod} sn̄ia ligat^{us}
si hēt aliq^{uod} casus peccatorū ep^{iscop}o
reservatorū d^e quib^{us} n^{on} potes absol
vere: nichilomin^{us} absolue eū ab
illis a q^{uod}b^{us} potes sub hac forma.
Si teneris aliq^{uod} vinculo excōica
tionis minoris ego absoluo te z
restituo te s^{an}ctis sacram^{enti} ecclē
sie. **I**n nomine patris zc. **M**iseri
atur tui zc. **F**ilius dei per sn̄ā mi
sericordīā te absoluat: z ego au
cto^{ritate} q^{uod} fūgor absoluo te ab
omnibus peccat^{is} tuis: a q^{uod}b^{us} pos
sū te absolvere: **I**n nomine pat^{ris}
zc. **P**eccata v^{er}o a quibus n^{on} p^{ot}
eū absolvere exprimat ei impo
nens vt habeat recursū ad ep^{iscop}m l^{icet}
ei^{us} vicariū pp^{ri} hi^{is} absolutionē z
dicat ea sibi iⁿ p^{ro}fessioē vt si ecclē sim
plex z nesciret ita bene exp^{re}mere
factum suū scribat p^{ro}fessor iⁿ ce
dula illud: v^{el} illa si sunt plura: vt
illā p^{ot} penitens ep^{iscop}o v^{el} eius vica
rio sub hac forma v^{el} simili. **L**ato
rem v^{el} latricem p^{ro}stius p^{ro} homici
dio v^{el} incestu tali gradu z hi^{is}. cō
misso absolvendū vestre pater
nitati trāsmitto: vt absolutionis
b^{en}eficiū iⁿpendēdo z ei salutare
penitentiam iniungēdo ipsā s^{an}cte
ecclēsie reconcilietis: q^{uod} si ep^{iscop}o
pus v^{el} vicari^{us} remittat eum ad
confessorē ip^{se} aucto^{ritate} illi^{us}

z qcgd pateris l'pateris: sit tibi i remissione p'toy tuoy oium z in augmentu gre z p'miu vite eterne.

Amē. Forma sacri baptismati.

Ego te baptizo In no. p. z fi. z spi. san. **Amē.** **Iho.** i. 4. ego z amē n' sūt d' s' b' n' t'ia sacramēti: tñ dici debent ex statuto z p'suetudine ecclie. S'z si dubitat si es baptizat' nō te baptizo. Si n' es baptizat' ego te baptizo In nomine patris z filij z spiritus sancti. Amen.

Forma p'secrationis seu chrismatis dande per episcopum.

Onsigno te signo crucis: z chrismo chrismate salutis: In no. pa. z fi. z spi. san. **Amē.** In frōte det: z cū chrismate cōsecrato ab epō. **Iho.** i. 4.

Absolutio a peccatis.

Ego absoluo te a peccatis tuis In nomine patris et filij z spirit' sci. amen. oia vero alia sunt ad bene esse. **Iho.**

Forma extreme unctionis: z p' ad oculos.

Per istā sactā unctionē et suā piissimā mīaz parcat tibi dñs qcgd p' visū d'ligisti s'z ordinē frat'z p'dicator'z. vel sic s'z clericos seculares: qcgd vicioz oculo deligisti. Inungo oculos tuos isto oleo scificato In no. pa. zc. **Iho.** i. 4. s'z seruanda ē p'ior. s. Gregoriana z sienda ē vinctio in lex locis corporis ad min'. p' in vtrisq' oculis dicendo vt. s. z' in vtrisq' aurib' dicēdo p' istā. zc. vt

s. ad illud: qcgd z exinde sic deliquisti p' auditū v'l auriū vicio deligisti. 3. i. naribus dicēdo p' istā. zc. qcgd deligisti p' odoratū: l' narium vicio deligisti. 4. in ore clauso dicēdo p' istā. zc. qcgd p' gustūz deligisti: l' qcgd oris vicio d'ligisti. 5. in vtrisq' manib' ab itro i palmis dicēdo p' istā. zc. qcgd deligisti p' tactū: vel tactus vicio. 6. in pedib' ambobus i pte supiori dicēdo p' istā. zc. qcgd deliquisti p' gressuz: l' incessuz: vel recessuz: v'l talii vicio deliquisti. Clerici seculares addūt 7. ad lūbos: que fieri d'z vbi ē p'suetudo: l'z n' vtaf' ordo p'dicator'z erga fratres: z fit in remibus dicendo p' istā. zc. qcgd lūboy vel per carnis viciū deligisti: z dum fiunt vnciones dicant hec verba semel tantum.

Forma p'secrationis corporis Xpi.

Oc est s'z **Iho.** in. 4. Hoc est. n. corpus meū. eniz tñ nō ē de substantia p'secrationis: nihilomin' tñ nō d'z obmitti: alias peccaret mortaliter.

Forma p'secrationis sanguinis.

Ic ē enim calix sanguinis mei noui z eterni testamēti. mysteriū fidei q' p' vob' z p' mult' effūdet i remissionē peccator'z. Dia. n. vba hec sunt d' s'ba p'secrationis p'ter enim s'm **Iho.**

Forma ordinum in primo.

Oli cum sint. 7. s'm **Iho.** g libet habet formam suā. Sciendum est s'm **Iho.** i. 4. q' tunc imprimatur character

sen recipit ordo cū porrectū istrū
metū illi^o ordinis tāq; materiā ab
epo dicēte formā illi^o ordinis tan
git manū ordināt ad i^o ordines.

¶ Forma ostiarij.

His q ordinant ad hūc
ordinē tradit eps clāues
eccleie dicēs. Sic agite q̄i
reddituri deo rōnē p his reb⁹ q̄
his clāuib⁹ recludūtur. Archidia
con⁹ vō hostiū eccleie fac illos tan
gere. **¶ Forma lectoratus.**

Hic tradit eps codicē d
quo lectur⁹ vba: sicut p/
pbe: vt missale: vt eptari
dz libz dicēs. Accipite z estote d/
bū dei lectores habituri: si fide- ter z denote iplenerit⁹ offm vestz
ptē cū his q vbi dī ab initio mini
strauerūt. **¶ Forma exorcistat⁹.**

Hic tradit eps libellū i q
scripti sūt exorcismi: vel
illuz vbi exorcizat aqua
benedicta vt aliū dicēs. Accipite
z cōmēdate memorie: z habetote
ptātez iponēdi manū sup energu
menos: sine baptizatos sine cathe
cuminos. **¶ Forma acolytatus.**

Hic tradit episcopus ce
roferariū. i. candelabz
dicens. Accipite cerose/
rariū cum cereo: z sciāt⁹ vos ad
accendēda luminaria ecclesie mā
cipati. Accipiat etiam vrceolum
vacuū ab archidiacono dicēte
epo: Accipite vrceolū ad esundē
dum vinum z aquam in eucharis
tiam sanguinis Chisti.

¶ Forma subdiaconat⁹

Hic datū calix vacuū
cū patena ab epo: z vrce/
olus cū aqua z manillū. i.
bacili z manutergio ab archidia/
cono dicēte: Videte cui⁹ ministe
riū vobis tradit: z iō si vsq; nūc
fuitis tardi ad ecclesias amodo d
betis esse assidui. Si vsq; nūc fui
stis somnolēti: amodo vigiles. Si
vsq; nūc ebriofuisti: amodo sobrii.
Si vsq; nūc inhonesti: amodo ca
sti. Oblatiōes que veniūt i altari
panes ppositionis appellantur: d
ipsis oblationib⁹ tm debet poni i
altari quātū possit poplo sufficē
ne aliqd putridū i sacrario rema
neat. Palle vō que sūt in subtra
toria altaris i alio vase debent le
uari. In alio corporales z palle.
Vbi aut corporales lote fuerint:
nullū aliud linteamen dz lauari.

¶ Forma diaconatus.
Ipsa autē aqua dz in baptisterio
mergi. Ideo admoneo vt vos ex
bibeat⁹ ita: vt dō placere possitis.

¶ Forma diaconatus.

Hic tradit episcop⁹ libz
euangeliorū dicens.
Accipite potestātē legen
di euageliū in ecclesia dei tam p
vuis q; pro defunctis: In nomie
dñi amen. Item episcopns ponit
manū sup caput ei⁹ dicēs: Emite i
eum quesumus spiritū sanctuz. zc
Item dat ei stolam dicēs. Accipi
te stolam: vt patet in pontificali.
In datione tantum euangeliorū
libri secundum Lcho. character
imprimatur.

¶ Forma p̄sbyteratus.

Hic episcopus tradit calicem cum patena preparatam. i. cum vino in calice et hostia in patena: alias non reciperent characterem secundum Iohannem. Si non esset preparata dicens. Accipite potestatem offerre sacrificium deo missamque celebrare tam pro vivis quam pro defunctis. In nomine domini amen. Item ab episcopo imponitur manus super ordinandum et omnes sacerdotes cum eo ibi presentes dicente ipso episcopo. Oramus. Dilectissimi domini. etc. ut in pontificali. *ps.* de tarantasio dixit. quod in impositione manuum imprimatur character. primum tamen verius est: et cointer secundum Iohannem. si per ordinationem calicis preparati. ite inunguntur manus sacerdotis cum ordinat ab episcopo: dicente. Consecrare et sanctificare. etc. Item aptat sibi stolam super humeros dicens. Accipite iugum domini. etc. Item vestit eum cum casula. i. planeta dicens. Stola innocentie. etc. Non ergo quod si primum fuerit obmissum. i. portio calicis preparati totum deus iterari quasi nihil sit factum. Si vero istud fuerit obsequatum et aliquid de predictis alijs fuerit obmissum: nullo modo deus iterari ordinatio: sed quod obmissum est debet suppleri ab episcopo aut a ordinatore: et interim non celebret.

Forma sacramenti matrimonij non est determinata. Est autem forma illa expressio consensus per verba unius in alterum coniugium: ut accipio te in uxorem: vel accipio te in

vix. i. cum interrogat: si vult tale in uxorem vel vix et respondet quod sic. l. si loquar non potest per scripturam: et alia signa expressimentia consensum.

ExPLICIT 3^a pars: et per consequens totus tractatus siue summa de pfecto: cum interrogationibus fidei. Reuerendissimi fratris Antonii Florentie archiepi. Huiusdem incipit. c. i. de restitutionibus in genere in quo ponitur. 20. man⁹ raptiu⁹: quap⁹ quibus h⁹. 5. digitos seu modos: et sic sunt centum modi i quibus fit restitutio vel erogatio: ut patet in 2^a parte su. tit. 2.

De prima manu separatoria potest intelligi illud quod habet Apoc. 17. Uidi mulierem sedentem super bestiam coccineam. i. diabolus habet eam in manus eius poculum aureum. Hec mulier est cupiditas que in manu. i. in ope usure habet diuitias que sitit: sed non extinguit eam suum: sed solum delectatur in videndo. hec autem. 5. modos sicut manus habet. 5. digitos. Et primus est in pignoribus: quando. i. quod per mutuum alieni facto recipit pignus ab eo rei mobilis: ut vestimentum: seu lucrum equi seu huiusmodi: aut immobilis: ut possessio non ex qua capit fructum seu lucrum non computas in sortem: quod usura est: nisi in casu cum gener a socero: quousque habeat ab eo dotes sustinens onera matrimonij accipit possessionem ab eo in pignus: et de usuris. c. salubriter. Et de his diffusum in 2ª parte sum. tit. i. c.

Secundus digitus seu modus

ē in depositionib⁹: cūz. s. quis de
ponit pecuniā apud mercatores
v^t cāpsorem v^t v^tat ea: saluo tñ
capitali suo: z cum intēione prin
cipaliter aliquid pēpiēdi vltra
fortē: nulla tñ facta pactiōe sup
hoc: etiā vsura est. i. 4. q. 3. si fene
raueris. z d^o hⁱ i z^a parte sū. ti. i. c.

Tertius modus i ēptōib⁹ z vē
ditis. cū. s. vendit merces vltra
iustū pēiū: rōne dilationis tps in
soluendo pēciū: z hoc in se rē
illā intendebat seruare in futurū
qñ tantum quātū vendit vel p^{re}s
perabat valiturā. Similiter quā
do rem emit min⁹ iusto. eo q^o an
ticipat tēpus solutionis pēcij an
q^o recipiat mercē: v^t puta tempo
re ver⁹ triticum recolligendum.
Et hoc nisi dubium esset vtrū p^{re}
minusne sit res illa valitura: de hⁱ
extra de vsuris. c. in ciuitate. et. c.
nauiganti. Et de hoc diffuse in se
cunda parte summe ti. i. ca.

Quartus incampsiōibus z fi
ctis assēcurationibus: v^t in cam
bijs que dicuntur per venetias:
z cambijs que sūt in romana cū
ria p bullis que sunt vere matna
cūz vsura: z cum ipsemet sibi fact
dator simulat⁹ z ver⁹ mutuator
est: ar. i. 4. q. 3. c. pleriq⁹. Et de hⁱ i
z^a pte sū. ti. i. c. **Q**uit⁹ in mutuis
cū exp^{re}ssis lucri pactionib⁹ sū i pe
cunia siue i opib⁹ sū i alijs q^o pēcio
pnt estiari ar. i. 4. q. 3. c. putāt. z d^o hⁱ
i z^a pte sū. ti. i. c. **M**an⁹ raptoria ē
q^o manifeste rapit alicū māu violēta
i. raptoria eripit paup^{em}. s. deus.

Thobi. i. 5. z hⁱ 3. 5. digitos seu mōs
Prim⁹ p^{re}sistit i vsurpatis dñis
ciuitatū: castroz: z villaz: ex qbus
oē emolamētū qd ide pēcipit rāpi
na ē. **S**ecūdus ē i tallijs iniust
qñ. s. dñs ciuitat^{is} ipōnit collectas
vltra debitū p^{re}suetudinis vel sta
tuti: sⁱz vicia idebita operaz exi
git: z nō soluit eis de labore: v^t si
ciuitas ē libera qñ nō p rata ipo
nūt ciuib⁹: sⁱz nimis aliq^os grauant
Tertius ē i pedagijs z gabellis
illicitis: qñ. s. ipōnūt dñi terraz v^t
cines nona pedagia sine licentia
pncipis: lⁱ et si antiq^{ta}: lⁱ noua cū li
cētia si seruāt vias suas cū tñ pos
sēt. **Q**uartus i latrocinijs terre
srib⁹ vel maritimis: vel piratis: q
discurrūt p mare p^{re}dando ex nau
fragio ēt in mare p^{re}iecta sibi ac
cipere ad rapinā p^{re}inet: vel etiā d^o
rep^{re}salijs illicitis: de qbus in 3^a.
parte ti. z. c. **Q**uintus in psonis
capiendis z vēdendis q^o lib^{er} sunt
seu ch^{ri}stiane: nā z si pagāi v^t sar
raceni capti in bello iusto efficiant
tur sui capientiū: vñ z vendi pnt
v^t serui: z emi: nō tñ ch^{ri}stiani. de
bent g^o ista restitui si pnt: v^t dicit
Aug. i. 4. q. 6. c. si res. de his hēs in
z^a parte summe ti. i. c. **M**anus
furatoria est cū q^os accipit occulte
aliena nesciente dño. Apo. **M**an
furabat iā nō furef: sⁱz mag⁹ opet
manib⁹ suis. Sur v^t operari mani
bus alienis i quātū accipit lacruz
de manib⁹ alienis: z hec man⁹ hⁱ 3.
5. digitos. **P**rimus ē i iūctoz
detentione: qñ. s. q^os res alterius

inētas q̄ n̄ hñtur p̄ derelicto sibi
retinet. i. 4. q. 4. c. si qd. z̄ d̄ h̄ hēs i
z̄. pte. ti. i. c. ¶ **S**ecūdus ē in illi/
cita p̄scriptione: qñ. s. q̄s p̄scribit
aliena mala fide: sc̄iēs. i. illa eē ali
ena: nec aliquo iusto ti. habuisse. c.
possessor. d̄ re. iur. in. 6. d̄ h̄ hēs i
z̄. pte. sum. ti. i. c. ¶ **T**ertius ē in reipi
gnorare cōmodate l' d̄posite vsu
s. qñ dñs rei nō p̄sentit: z̄ tenet de
vtilitate idē habita: z̄ si amitteret
ex culpa sua tenet reddere. Rai.
d̄ h̄ in z̄. pte. sum. ti. i. c. ¶ **Q**uartus
ī occulta reꝝ vsurpatione: siue h̄
fiat a filiis de rebus parentū: siue
ab vxore de rebus viri ipso nesci
ente. siue a seruis d̄ rebus dñorū
suorū a dispensatorib' de reb' p̄ro
noꝝ suozum: siue a discipulis
d̄ rebus magistroꝝ suoz: siū ab ex
traneis de rebus alioꝝ: et si h̄ fa
cerent dādo ide elemosynas pau
perib': nisi in extrema necessitate
constitutis. i. 4. q. 4. c. forte. d̄ h̄ in
z̄. parte. ti. i. per totū. ¶ **Q**uint' in
religiosa appropriatione: qñ. s. re
ligiosus aliquid recipit: vel nesci
ente prelato suo: vel alteri dat p̄
pinquo: vel extraneo: l' cū occul
tat z̄ vt pp̄ia re. inet acq̄sita per
eum vel data nō parat' superiori
libere ass̄gnare. i. 2. q. i. c. nō dica
tis. z̄ d̄ h̄ habes i. 3. parte. ti. c.

¶ **M**anus bellatoria ē vbi s. ra
piuntur z̄ furta z̄ rapine z̄ sacrile
gia. Manū suā misit hostis. s. bel
lando ad oīa desiderabilia. Desi
derabilia autē sunt blada pecūie
edificia vasa aurea templi. z̄ a' or

namēta ipsam templuz: ad quod
misit manum exercitus Nabugo
donosoz bellans contra hieroso
lymam. rapiendo incendendo et
destruendo: z̄ hec manus habet
quinq; digitos: seu modos.

¶ **P**rimus ē cū dñs l' cōitas aliqua
assūmit iustā bellā. nā qui ad h̄
concurrūt adiunādo cōsulendo
cooperando de oib' dānis illatis
aduersarijs et si nihil pueniꝝ ad
eos tenentur satisfaccere. i. 4. q. 5. c.
nō sane isti. ¶ **S**ecūdus ē q̄ tenet d̄
oib' dānis z̄ expen'. quas patiūt
subditi sui qui inuolūtarij sūt: z̄ co
acti nā vltra expen. q̄s faciunt ali
quādo ab aduersarijs debellant
z̄ capiunt ipi z̄ bona eoz. ¶ **T**ertius
ē enim belli euentus. vt. c. si cul
pa extra d̄ iur. z̄ dā. da. ¶ **T**ertius
ē qz q̄ h̄z iustū bellū ea que capit
z̄ destruit: vt hoc facere p̄mittit
suis: sicut cōis faciunt: satisfaccere
tenet. z. 3. q. i. c. militare. bona autē
capta iuste ab iimicis q̄ debent cō
diuidi occultando: z̄ retinendo
sibi furatur. z. 3. q. 5. c. dicat.

¶ **Q**uartus ē cū iuste bellans rapit
bona ecclesiaz n̄ icastellataꝝ: aut
bona clericorū contrarie partis: l'
etiam viatores peregrinos: et ali
os innocentes: di. 86. c. singulis.
¶ **Q**uint' ē quando habēs iustū
bellum ex sua inercia z̄ crassa ne
gligētia non defendit suos cuz
possz p̄cipue cū ē p̄duct' merce/
de ad bellādū z̄ sifr cū possz de/
bellā iimicos: z̄ sic finē facē guē
re vt p̄s lūcrex ex duratione pre

lij: vlt^a ga corruptus ab aduersa/
rijs n̄ fideliter gerit nego^m tenet:
ex d̄ iurⁱ. z dā. dā. c. si culpa. z de
his oib⁹ habes i 3ª pte ti. z. c. de.
bello. **¶** Man⁹ dānifica vltoria
dicitur puer. i6. **¶** Si manus ad ma
nū fūit n̄ erit inocēs man⁹: z qñ
vna man⁹ n̄ sufficit ad vnū opus
alia iungat: sic aliqui si vn⁹ n̄ suffi
ceret ad rapiendū l furadū l dāni
ficadū aliū: z tūc adhibet adiu
torū alⁱ: z hec ē man⁹ admanum
adiūcta: z talis qñuis n̄ sit pncipa
lis l nil pueniat d̄ rapina l dāno
ad eū tñ tenet. Et ga non ē inno
cens: sed i causa: z hec habet. 5. di
gitos: qui p̄tinet i hoc vltu.

¶ Iussio: p̄siliū: p̄sēsus: palpo re
cursus. **¶** Primus ē cū quis mā
dat fieri rapinam furtū: vsurā vlt
aliud dānū: z ex hoc sequitur ef
fectus dāni: qd̄ als n̄ fuissz factū
talis tenetur isolidū: etiā si nil p
uenit ad eū. Sic z tutor curator
z pcurator z factor q p pupillis:
l p alijs faciunt contractus vsu
rarios tenet: si illi p qb⁹ fecerūt
non satisfacciant cū sint pncipalio
res. **¶** Secundus qñ consulit: ita
q ex illo seqt dānū qd̄ als n̄ fuisset
factum talis ē tenet isolidū ē
si nil puenit ad eū. Si aut̄ fuisset
factū ē sine illo p̄silio z aliquid
pls factū ē ad illd̄ pls tenet. In
nocen. z Hostien. **¶** Tert⁹ ē p̄sēsus
s. cooperatiōis: n̄ mēt tñ. puta qñ
vn⁹ l ptes faciūt aliqd̄ furtū: vel
dānū simul: ita q vn⁹ n̄ faceret si
ne altero: tenet q libz isolidū: sec⁹

cū ēt sine illo factū fuissz: tñ cū al
se repit ad dānificadū: tūc eis te
netur solū d̄ dāno illato p cū q ēt
ē mediator sciēt alicuius p̄tract⁹
frandulenti: vt sēsales tenet̄ur ta
les d̄ dānis. **¶** Quart⁹ ē palpo. s.
cū qs adulādo seu landādo ali
quē d̄ furto: l d̄ dāno. s. q fit stre
nuus ex hoc iducit est ad facien
dū malū q als n̄ fecissz: z idē si d̄
trahendo cū ad hoc inducit.

¶ Quint⁹ ē recursus. i. cū qs recep
tat furesz dānificantes: ex h̄ se
quūt dāna l ēt raptā rē cū qrit: z
ipse occultat p̄p̄ q n̄ pōt recup
are. **¶** Officiat ē q pōt sine sue pso
ne piculo obstarē ne fiat dānū l
rapina l māifestare furesz z ablata
z nō facit: tenet. h̄ z ho. Alb. **¶** Pe.
Ric. i. 4. di. is. Inno. **¶** Rai. z Ul.
d̄ his i. 2ª pte sū. **¶** An⁹ p̄ticipato
ria. s. de re furata l vsuraria: z de
h̄ pōt itell̄ illud. **¶** Ione. 3°. **¶** Rece
dat vn⁹ qsc̄ ab iniquitate q i manu
sua ē: z hec h̄z. 5. digitos. **¶** Pri
mus ē p̄ticipado d̄ hui⁹. p̄dona
tionē: talis ei cū donat: cū h̄ scit
d̄z reddere dño ei⁹ rē ablata do
nū aut̄ datū ab vsurario cū oia
bona sua sint obnoxia restitutio
ni tenet ēt reddere l sibi l his po
t⁹ us qb⁹ vsarius hēt restituere. **¶**
Secūd⁹ ē p̄ viciationē. Familia
eiz raptor⁹ l vsurarij: l vxor: vlt si
lij q n̄ hnt nisi d̄ rapinis l vsur⁹ te
net satisfaccere d̄ p̄supt⁹: s. h̄ido
ē alia bona comedēdo l vtendo
reb⁹ male ablati i p̄ma specie te
netur de eo q cōsumit. **¶** Rai.

Tertius ē p dotationē filia ei q̄
dotatur p eū q n̄ h̄z nisi d̄ vsuris
vlt̄is male ablat̄: maritus q hoc
nouit n̄ pōt recipere dotē z recep
tā tenet restituere creditorib⁹ lo
ceri: z ipa ēt filia mortuo marito
tenet restituere dotes. **Rai.** de h̄
in z. pte sum. ti. i. c. **Quartus** ē
participando de re rapta l̄ fura/
ta p emptionē: q. n. emit talia sci/
enter: vel ignorantia facti crassa
tenetur restituere cū inuenit dñm
rei: vel pauperibus erogare: si il/
luz ignorat. **Si** ēt talia emit pba
biliter estimans esse vēditorib⁹: po
stea sciens fuisse ablata tenet ni/
chilominus domino reddere si
cognoscit: vel paupibus l̄ preci
um erogare si n̄ inuenit. **Rai.** z d̄ h̄
in z. pte sū. ti. i. c. **Quintus** per
legatum vñ hereditationem In/
telligit enim hereditas deducto
heredi alieno. **Heres** ḡt legatari⁹
ei⁹ cui⁹ bona sūt obnoxia restōni
vñ ex p̄tractu vel ex quasi malefi
cio furti. fraudis z vsure: z huius
modi: vel quasi omnia tenetur re
stituere de tali hereditate l̄ lega/
to: eñ de vsuris. c. michael. **Da
nus** sacrilega: vñ vsurpatio circa
sacra z ecclesiastica. **Iob. 15.** **Adit**
aduersus deū man⁹ .i. sacrilega.
Hec ē man⁹ sacrilegi. **Nichano
ris:** q̄ extēdit d̄ tēplū dei p̄mitat⁹
ip̄z fūdit⁹ d̄struere s̄z ipo occiso
suspensa est lingua quida **Ma
chabeo** d̄ tēplū z. **Macab. 15.** z hec
h̄z .5. digitos. **Prim⁹** ē cū auferūt
sacra vt calices z paramēta: cru

ces relige a⁹ z hi⁹. **Secūd⁹** ē qñ
auferūt aliq̄: z si n̄ sacra: tñ d̄ loco
sacro: vt i ecclesia: z d̄ vtroq̄. i. 7. q.
.4. c. ḡl̄s. **Tertius** ē qñ sit icēdiū
l̄ effractō i loco sacro. i. iniuriole:
tenet ēt satisfaccē: l̄ ēt iserūt a⁹ dā/
na ecclesijs l̄ psonis ecclesiasticis: vt
exigēdo gabellas z pedagia: eñ
d̄ celi. c. quāq̄. i. 6. aut imponētes
collectas: eñ d̄ iniur. z dā. da. c. ad
uersus. aut faciēdo represalias d̄
psonas ecclesiasticas. c. z si pigratō
nes. eñ d̄ iniur. **Quart⁹** ē cū de
rici male tractāt bona ecclesiar⁹ di
lapidādo i debite: alienādo i pō/
pas z lasciuas expēdēdo: p̄sāgui
neos ditādo. i. z. q. z. c. nllus. z bo
na d̄bita paupib⁹: vel clericis: vel
reparationi ecclesie s̄btrahēdo d̄z re
stituē. **Quit⁹** cū s̄btrahūt legata
fēa ecclesijs. i. z. q. z. c. ḡ oblatiōes. l̄
n̄ solūt d̄cime vbi p̄suecēt sol/
ui: l̄ cū n̄ ē legitime i bñficio p̄stitu
t⁹: s̄z p̄ intrusione l̄ p̄ simoniā l̄ h̄z
aliq̄d̄ ipedimētū irregularitatis:
tenet. n. fruct⁹ pceptos restituere:
d̄ re. iur. li. 6. d̄ his i z. pte sū. ti. i. c.
Man⁹ iniuste iudicatoria: **Bea⁹**
q̄ excutit manus suas ab oī mune
re **Isa. 33.** .s. obseq̄ pecunie z lau
dis p̄ munera ei⁹ frēq̄nter pueri
tur iudiciū z hec man⁹ h̄z qñq̄ di
gitos. **Prim⁹** ē qñ index seu q̄
cūq̄ officialis dat i iustā scētentiā
ex certa scia q̄cūq̄ d̄ cā: siue odio
siue amore siue corruptione pe/
cunie: z talis tenetur de omni dā
no z interesse parti⁹ lese. **Rai.** z. q.
3. c. quatuor. **Secūd⁹** est qñ
ex ignorantia crassa p̄fert iustas

sententiam. nō. n. debebat se pone
ad id ad qd nō erat idone cū pi
culo alteri. sec. si dcept. p filio as
fessoris q putabat idone. ex mali
cia: vel ex ignorātia crassa male
psulētis tūc tenebit assessor par
ti de expensis fm Rai. Tert. ē
qñ ex notabili negligētia ptulit i
iustā sentētia: puta qa noluit labo
rare ad legendū i libris qd potu
iss inuenire: z videt ēt teneri: vt. c
si culpa. ex de iniur. Quare. qñ
accipit pecuniā p indicādo tñ in
dicādo aut bene aut male. Rai.
ēt talē pecuniā sibi retinere n̄ pōt
sed pauperib. dare: vt reddē dā
ti. Quint. cū nō vult indicare z
dare sñiam put potest z debet ne
duplicat hñti inficiānt vt dā
nificet ius habētē: z talis tenetur
si pars postea amittat iustā causā:
vel si remittat penas: vt diminu
at iniuste cū nō possit tenet cōita
ti: si auxerit penā iniuste tenet ei
q soluit. Tho. z Rai. de his in z.
pte sū. ti. i. c. Vi. an. in iudicio i
iuste assistoria. De b. ne iūges ma
nū tuā: vt p impio dicas falsū te
stimoniū. Exo. 23. z Isa. 21. Erute
oppressum de manu calūniāt: et
hec bz. 5. digitos fm q. qnq. gene
ra hominū ibi pcurrūt. s. aduoca
tus: iuriscōsul: actor: z pcurator
testis z reus. Prim. ē g aduo
cat. q si scienter assumit ad oſen
sā. iniustā cām obtinēs victoriāz
causē d oī dāno tenet aduersario
si cliētulus nō satisfecit. Tho. z. z.
q. Si vō nō obtinet tenet cliē

tulo d' expen. qñ v3. dixit sibi cās
eē iustā: cū aīe ille nō lit' gassī: s3 si
assumit cās iustā z ex crassa igrā
tia: vel notabili negligētia perdit
vī teneri clientulo de dāno suo. c
si culpa. c. x̄ d' iniur. z dam. ¶ **Se-**
cūdus iuriscōsult⁹: si sciēter p̄stat
malū p̄siliū: vel fraudulētū. vnde
ius habēs p̄dit causā siue sit i⁹ cui
p̄sulnit: siue alter tenet de dānis i
de secutis: si vō fidelr cōsultit vt
scit nī tenet: vt. c. nemo ex p̄silio. d
reg. iur. l. 26. ¶ **Terti⁹** ē actor z p
curator: q accusat aliquē falso cri
mie: vel petit indebitū sciēter. te
net d' oī dāno qd inde recipit et
aduersari⁹ de expen. Tho. z. z. c. q
¶ **Quart⁹** ē re⁹ si negat vītātē de
qua iuridice it̄rogat negādo in
debitū pecunie tenet actori: negā
do aut crumen vñ legi accusatoz
mors: l' mutilatio: vñ alia pena: vñ
fatigādo scient' appellationib⁹ vñ
dilationib⁹ tenet ad arbitriū bo
ni viri. ¶ **Quint⁹** testis si ex falso
testimonio ei⁹ sciēter facto actor
vel re⁹ incurrūt aliqd dānū iniū
ste tenet talis insolūtū: c. x̄ d' iur:
c. si culpa. z si accipit pecuniā p te
stimonio ferēdo et vere tenet il
lam pauperibus erogare. i. 4. q. 5.
c. nō sane. z de his oib⁹ i. z. pte sū.
ti. i. c. ¶ **Si** an⁹ fraudatoria. Job.
13. in manibus meis nī adhesit ma
cula. f. fraudis: z hec bz. 5. digitos
scu modos. ¶ **Primus** ē i re⁹ qd
ditate: dum. f. vna substātia vēdi
tur p alia: vt vinū lim⁹ batū p pu
ro: an⁹ vel argētū archumatum

p pūro: z hī. **¶** Secūdus ē ī quā
titate: vt cū dantur diminnte mē
sure vel pōdera: puta vncie. ii. p
libra: vel ī vasis de vino: oleo tri
tico z hī: vel in cānis de pāno la
neo lineo z hī. **¶** Terti^{us} ē in qua
litate: vt cum vēdit res defectuo
sa: vt vinū: l' caro corrupta p bo
na: animal viciosū z claudicans p
sano: nō diminnēdo de precio: et
multo grāius eēt vēdēdo rē no
cuiam z periculofam homini.

¶ Quartus ē ī precij ſequalitate
vt cum venditur res plus iusto p
cio q̄ valeat ſcienter: vel cū mltō
minus pcio emi: qz venditor nō
cognoscit rem: vlt qz ducit maxi
ma neceſſitate. **¶** Quint^{us} eſt in ga
belle debite: vel pedagij ſubtra
ctione: v3. qz occulte introduc rē
ad ciuitatē vel aſſerit eē p alio: l'
minoris quātītatis: vt minus ſol
nat: hī oēs tenentur ſatiſſacere h3
z ho. z^a z^e. q. z. Kai. de his oibus
hēs ī z^a pte ſum. ti. i. c. **¶** Manus
ſatiſſatoria. Job. 5. **¶** Qui diſſipat
cogitatiōes malignoz ne poſſint
man^{us} eoz implere qd ceperūt ma
niſeſtādo. ſ. falſitates eozuz: z hec
h3. 5. digitos vel modos. **¶** Pri
m^{us} ē in pōderib^{us} z mēſuris facien
do falſas monetas: vel eis vtēdo
falſis: z diminutis ī vēdēdo z emē
do mēſuris exceſſiuis: tenet etia3
talis de dānis inde ſecutis illis ta
libus. **¶** Secūdus ē in falſis mo
netis fabricādo eas falſas vel in
cidēdo: aut falſatis z diminut^{is} p
legitimis ſciēter vtēdo vltra pec

catū tenet de dānis leſis. **¶** Ter
ti^{us} ē ī bullis apoſtolicis falſatis: l' p
ſurreptionē obtinētis: cum. ſ. ex
preſſū ē falſū ī ſupplicatione ob
miſſū illud de expmēdo: q enarra
to nō obtinuiſ3. **¶** Bñficiū. n. vt grā
fic obtēta nō valet: vñ tenet ſatiſ
facere de emolumēto p ipſas ob
tēto. **¶** Quart^{us} ē iſtrumtis z ſcrip
turis falſificatis: vt teſtamēt^{is} ī qb^{us}
ſcribūtur legata aliter q̄ diſpōat
a teſtatore: vlt ſcripture vbi appa
rēt debita z caſſantur: z hui^{us} mōi.

¶ Quint^{us} ē in falſis partibus vt
cum mulier ꝑcipit p adulterium
vel ſupponit ſibi alienū partuz: q
tenet d oib^{us} que ꝑſumit fili^{us} puta
tiuus d bonis mariti. z d his q̄ vt
filio legitimo ſibi de hereditate
relinquerentur. c. ſi culpa: e3 d in
iur. z de his in z^a pte ſum. ti. i. c.

¶ Man^{us} pditionia: de qua Chri
ſtus Luce. 22. Ecce man^{us} tradētis
mecū ē ī mēſa: Nō. n. fit pditioni
ſi p familiares: z hec h3. 5. digitos

¶ Prim^{us} ē ī caſtris: popu^{li}: z terr^{is}
quando. ſ. quis auferit a legitimo
domino: z dat pditione alteri q
ibi ius nō h3: talis tenet de oibus
dānis inde ſecutis. **¶** Secūdus
ē ī pſonis: qñ quis tradit dñ3 ſu
um. vel amicum ī man^{us} inimici oc
cidēdū: vel redimēdū: vlt impedi
endum a negociis ſuis tenet illis
ad omne intereſſe. **¶** Tertius ī re
bus: quando pecunias vel a^{li} bo
na ſui domini vlt amici procurat
deuenire ad manus inimicor^{um}: aut
cum aſſociat ſe cum aliquo vt du

cat ad locū vbi spoliē. **¶** Quar-
tus ē: qñ secreta reuelat sui dñi l'
dānificat: vñ aduocat secreta cāe
quā defēdit: aduersario pādīt: vt
se possit defendē tenet dō damnis
eñ de iniur. c. si culpa. z de his in
z^a pte sum. ti. i. c. **¶** Quint^{us}. s. cū qñ
vtit isidijs n̄ seruādo pacta pmi-
sa: etiā si eēt hosti: dūmō z ipse ei f
nat fidē z nō alias: vt. z. q. i. c. no
li. **¶** Adan^{us} simoniaca. Et dō hac. z
re. iz. Quicūq; volebat implebat
manū suā. s. pecunia quā dabat: z
fiebat sacēdos: z hec hz. 5. digitos
¶ Prim^{us} ē accipere pecuniā: l'a^a
tēporalia p sacramētū aut bñfici-
is pferēdis: vñ collat^{us} p modū p-
cij n̄ p modū etyne: z talē pecuniā
retinere nō pōt: sed paupib^{us} debz
erogare: vel ecclie i cui^{us} iniuriā
data ē. l'ho. z^a z^a. q. 100. **¶** Scōs
accipē pecuniā appreciatine p ali-
is reb^{us} sacris: vt ecclijs: altarib^{us}
psecratis: aqua baptismali psecra-
ta: oleo sancto: z reliquijs sancto-
ruz: sepulturis loci sacri iure pō-
nat^{us}: ingressu religionis z hi^{is}: talē
pecunia n̄ pōt retineri: s; o; eam
pauperib^{us} erogare vñ ecclie p q̄
ē cōmissa simonia. **¶** Terti^{us} ē pro
spiritualib^{us} exercitijs z p p̄dican-
do: orādo: visitado: eligēdo p̄fir-
mādo: a corruptione d̄sistēdo: cu-
rā aiāz exercēdo: psecrādo: z hi^{is}.
alia recipiēdo pecuniā exactine: l'
psonalr: vel appreciatine: tenet
pauperib^{us} erogare: vñ ecclie i c^{uius}
iniuria data ē: sed p modū etyne
sibi retinere p̄t sic data. **¶** Quar-

tus ē qñ accipit bñficiū simplex:
vel curā aut dignitatē simoniace:
qz tenet resignare: z fruct^{us} inde p-
ceptos restituere: et p̄sūptos dōda-
cus expen^{sa}. factis i vtilitatē bñficii
illius et p fructib^{us} colligēdis.

¶ Quint^{us} ē de mediatorib^{us} ad p-
curādū offm: vñ bñficiū eccliastr^{icū}
cū vel aliqd spirituale: hi tenent
pecuniā ppter b̄ receptā pauperi-
bus erogare. Dec oia l'ho. z^a z^a.
q. 100. Rai. z Inno. dō his i z^a pte
sum. ti. i. per totū. **¶** Adan^{us} ipedi-
toria: Eccliastrici. iz. **¶** De duplici
corde z manib^{us} maleficiētib^{us} i.
ipediētib^{us} bona alior^{um}: z hec hz. 5.
digitos. **¶** Prim^{us} ē qñ qñ ipedit
aliquē a psecutione alicui^{us} officij
vel bñficii: z si iā illd erat psecut^{us}
z possidebat z iuste pcurauit au-
ferre: sibi tenet satisfacē in totum
Si vō nondū erat cōsecutus sed
in via habēdi tenet ad arbitriū
boni viri. l'ho. z Ric. in. 4. di.

¶ Secundus ē quando impedit
fructus puenturos alicuius agri
vel vinee: videlicet offendēdo se-
mina: destruēdo vineas arbores:
z hui^{usmodi}: q tenebitur ad quā-
tum estimatur fructus in illo du-
bio valituri. l'ho. in. 4. Tenendo
etiam columbarias: z non sufficiē-
ter pascendo columbos: vnde dā-
num inferant seminibus vel fru-
ctibus tenentur de damnis. p̄e. d
pal. in. 4. **¶** Tertius est de his qui
faciunt statuta l' capitula: ne vlu-
re solute possint repeti vel q̄ pos-
sint homines cogi ad soluendū

z q indicant hz ea: t etiā sine statu
tis dant sententiā q solvant vsu
re: vel solute nō repetant: hi tenē
tur ad restituendū eas si vsurarij
nō restituant. **I**mpediūt. n. restitu
tionē. z. q. 3. c. g. cōsentit. **Q**uar
tus ē de his q dāt lras emunitori
as dōbitozib' iniuste ne possint co
gi a creditozib' ad soluendū eis
cū possint: hi tenent illis d' ill' dā/
nis. **Q**uintus ē de iniuste ipedi
entib' ne qs possit exeq negocia
sua honesta occultado instrumēta
vel scripturas p q manifestat ius
suū: vel impediētes ne qs acce/
dat ad indicē eccl'asticū i cā q p
vbi sibi faciet iniusticiā: l' aīr iuste
z maliciose se ipediēs iter suū ad
indiciū l' ad negocia sua: vii' reci/
pit dānū: z d' his tenet. **M**an'
lusoza: d' qua potest intelligi ill' d'
Job. 3. Si. i. nō oscular' suz manū
meam in abscondito. **L**usoz. n. cuz
vincit attribuit man' industrie: vñ
aliqñ osculatur eā: vt causā lucri:
z hec hz. 5. digitos. **P**rim' cuz
decipitur in ludo: vz. p falsos ta/
xillos: aut chartas dicēdo mēda
ciū z sic vincit: tenet. n. restituē de
pcepto. **S**ecūdus ē qñ vicit ali
is q alienare nō pñt: vt sūt sui: fi/
lijfamilias: pcpne pupilli: vxores
religiosi: z huiusmodi: hec oz resti
tuere illis q habent curā illoz.

Tertius quando vincit ei quē
induxit ad ludendum multa im/
portunitate: cum non vellet ludē
vel volentem a ludo recedere in
nitum detinet: tenetur restituere.

Quartus quando vicit i loco
vbi phibetur ludis: z p leges mā
datur fieri restitutio: que nec per
disuetudinē sunt abrogate: z tūc
ēt tenetur restituere per dēti scdm
Tho. 2. z. q. Ric. i. 4. Rai. Inno.
z alios. **Q**uintus ē quando vi
cit in locis vbi non phibetur lu/
dus: vel si prohibetur: leges sunt
abrogate per contrariam p'suetu
dinē: z tunc oz pauperib' erogare
Utrum vō nō de necessitate vlt' d'
honestate: vide in 2. parte sum. ti.
i. c. d' ludo. vbi plene. **A**nus
locationis z conductionis vicia/
toria: de hac de iure. 32. **V**idebit
q infirmata sit manus. i. deticiēs
opus in locādo z conducendo: z
hec hz. 5. digitos. **P**rimus quā
do qs locat alteri rem viciosa sci
ens: vt equum claudicantē: l' do/
mum rauram: qui tenetur d' dā/
no inde secuto illi tali. **S**ecun
dus est quādo nimis notabiliter
exigit preciū de re locata: domo:
agro: veste: z huiusmodi: vel quā
do aufert ab eo rez locatam sine
causa rationabili ante tempus cō
uentum: tenetur enim ei de dam/
no. Rai. **T**ertius quando con/
ducit quis alium ad operandum
nimis paruo precio notabiliter: l'
debitam mercedē nimis tardat
dare cum potest: vnde ille recipit
damnum: vel loco pecunie debi
te dat sibi res quas oz eum vēde
re minori precio q debet habē.

Quartus si cōductus ad ope/
ram ex festinantia l' negligētia nō

fideliter ē operatus ⁊ bene: vnde
sequitur dānū sue rei. ¶ Quint⁹
qñ male tractauit rez sibi locatā
vt domum l' agz permittēdo de/
struere: vt eqs boues: ⁊ hi⁹ nimis
fatigando ⁊ huiusmodi tenet tal'
d' hi⁹. dānis ad arbitriū boni viri
Rai. i. sū. Clafallus autē q bona q
habet i feudum a dño male tra/
ctat ex malitia v' negligētia tene/
tur de dānis ⁊ d' his i ⁊ pte sū. ti.
i. c. ¶ An⁹ turpiter lucratiō: d'
qua. Gl'a. i. dñs ait: An⁹ vestre
plene sūt sanguine. i. turpib⁹ lucris
⁊ hec hēt. 5. digitos. ¶ Primus ē
lucz ex ope carnali: vt mēritio
lenocinio: cōcubinatu: adulterio
⁊ hi⁹. ¶ Secundus est ex arte vel
actu phibito lucrari: vt ex arte
mutuandi: l' faciendi taxillos car/
tas fucos: torneamēta: histriona/
tu turpi: seruēdo vsurario innu/
merando pecuniam ad vsuram.
⁊ scribēdo ⁊ hi⁹: in faciēdo indi/
ninationes incantationes: ⁊ hui⁹.
i. scribendo istrumenta i fraudes
vsuraz. ¶ Tertius ē lucrādo tpe
phibito: vt dieb⁹ festinis vēden/
do ⁊ emēdo sine necessitate: scri/
bendo: vt alia opa ob lucz faciē/
do. ¶ Quartus ē negocia i in lo/
cis phibitis: vt i ecclesiis vēden/
do: l' emendo: l' et mittēdo ad ter/
ras saracenoꝝ l' portando arma
vel ligamina: l' victualia: ⁊ qñq;
mercimonia sine lñia pape tenet
illud qd lucratus ē ⁊ tantū dē de/
suo mittere i subsidium terre s'a/
cte. ¶ Quintus est ex intentione

mere cupiditat' vacare negocia/
tioni: l' intētiōe itroducēdi cha/
ristiam: hi oēs debēt acq'sita pau/
perib⁹ erogare: mag' tñ ex bone/
state ⁊ cōsilio q̄ ex necessitate. i. 4
q. i. c. q habetis. ⁊ d' his i. ⁊. parte
sū. ti. i. c. ¶ An⁹ detractoria ps.
Erne. f. de d' manu canis. i. d' tra/
ctoris aīaz meam. i. vitā. puer. 8.
¶ Porz ⁊ vitā i manib⁹ detracto/
rie lingue: ⁊ hz. 5. digitos. ¶ Pri/
mus ē cū quis accusat aliquē de
falso ⁊ conuict⁹ de crimie condē/
natur talis ei tenetur satisfacere
non qdē detegendo falsitatem:
postq̄ est punitus reus qd sibi imi/
net periculum persone: ⁊ illi iam
punito non satisfaceret: s3 aliter
ad arbitriū boni viri an satisface/
re d3 q̄ puniat: debetq; dtegere
falsitatē: l' d'sistere ab accusatiōe.
¶ Secundus ē qñ ex iudiciū
ifamat aliquē de crimine sciēs n̄
esse vepz vel nesciens si est vepz:
tenetur illis quibus dixit decla/
rare. se falsum dixisse: nisi sibi ex
hoc immineret magnū periculuz
vite: ⁊ hi⁹ naz tñc ali' put potest
debet satisfacere: vt cū libellos
famosos super crimine d' eo com/
ponit: vt cātilenas: quod peius ē
¶ Terti⁹ qñ aliqđ crimē commis/
sum vere ab alio auget aliquid a/
liud notabile: qd ē falsuz: vt cum
dicit se l' aliū turpia colloquia: l'
gest⁹ habuisse cū aliq; s3 et carna/
lē copulā: l' etiā cū aliq; dicūt d' eo
turpitudine cū aliq; agē tacet stu/
diose: l' aliq; signa facit vt credāt

verū ē quod nō ē ⁊ talis tenetur
ad declarādū falsū esse. ¶ **Quar-**
tus ē cū dicit aliqd crimē alteri
referens se audisse qđ occultū ē:
⁊ ignoratur si ē verum ⁊ talē quō
satisfacē debeat: hēs i. c. se. §. 3.

¶ **Quintus** ē cū dicit crimē alte-
rius vere ppetratū: s; occultū: sed
talis debet et famā restituere pro
ut potest: vel et cū dicit ptumeliā
in penitētia alioꝝ: ⁊ talis d; petē
venia: v; a; se cū eis recōciliare.

¶ **Dannus** pstone lesoꝝ. Mich.

7. Vir fratrem suū venatū ad mor-
tē malū manuū suarū dicunt bonū
⁊ hec h; 3. §. digitos. ¶ **Primus** ē

auferendo vitā occidēdo aliū in-
iuste. i. ex iudiciū ordinariū: ⁊ ta-
lis tenetur pnt dicei in. c. se. §. i. d

dāno inde secuto. ¶ **Secundus**
ē mutilādo mēbz iniuriōse: ⁊ tene-
tur de expēsa in medicis: ⁊ de lu-
cro perditō: ⁊ si ex mutilatione nō

pōt laborare. ¶ **Tertius** est vlhe-

rando: l; percutiēdo cum scit tol-

lēdo sospitatem: ⁊ tenet ad dāna

inde secuta ei. ¶ **Quartus** incar-

cerādo: ⁊ sic tollendo ei libertatē

quod faciēdo absq; rationabili

causa tenet de dāno qđ inde seq-

tur: secus si facit q; ei ē debitor:

vt sibi citius soluat. ¶ **Quintus** cū

mittit in exilium: vel confinia iū-

ste: ⁊ per hoc auferit ei patriā: ⁊ oē

dannū quod inde recipit quod

cōiter ē mltū: ⁊ tenet ei satisfacē.

¶ **Dannus** animarum predato-

ria: ⁊ de hac sap. i. impij manib; et

vbis mortem accerfiunt: ⁊ h; 3. §.

digitos seu modos. ¶ **Primus** est
quando volētes ingredi religio-
nē ad seruandū deo alijs reuo-
cat: vel iā ingressū p;uadēdo edu-
cit: tenet h; illū reducere quantū
i eo ē: vel se: l; alijs ponere i religi-
onē fm; pe. de pat.

¶ **Secundus**
qñ q; p;uadet alicui aliqd crimi-
nale blandiēdo: vt decipiat: ⁊ m;
tomagis qñ q; auferit alicui vgi-
nitatē ex matrimoniū: ⁊ d; eā du-
cere in vxorē: vel eā dotare si pōt

d hoc infra. ¶ **Terti** est quando

q; suo sermone trahit ad erroꝝ

fidei: vt faciunt hēti ci disseminā-

tes falsā doctrinā: ⁊ hi tenent re-

uocare. ¶ **Quartus** ē cum plati l;

patrefamilias ex sua negligentia

pmittunt suum gregem perire nō

corrigētes: ⁊ admonētes: ⁊ multo

plus cum suis malis exemplis eos

ad mala pronocant: tenent. n. eos

corrigere. z. q. i. c. scelus. ¶ **Quin-**

tus cum hoīes suis prauis actib;

alios scandalizat: vt mulieres su-

is ornatib; ⁊ alijs tripudijs ac lu-

dis rixis ac blasphemijs: ⁊ hi de-

bēt satisfacere penitentia ⁊ bonis

actibus edificando quos p;f scā-

dalizauerant.

¶ **Capitulum** 2^m de restitutioni-

b; in quo oñdit qđ quantū: ⁊ q;

b; sit restituendum ⁊ q; ordine.

¶ **Q**uia at ipsa restitutionē

sunt. 8. videnda: que i h;

v; su p;tinētur. Quid: qđ:

vbi: p quos: cui: cur: quō: quādo:

⁊ quia de p dictū ē. s. c. i. §. z. ⁊ se.

iō p obmisso vidēdum ē d alijs.

Quātū igit ad 2^m. s. qd sit restitutio
dū r quātū. Sciēdū q ablatū si
pōt. i. 4. q. 6. c. si res. r si est aliquid
fructificās ē fruct^{us} eius: vlt^r aīr la
tiffaciēdū: qñ id restitui n̄ pōt: sed
p hī^{us}. declaratione sciendū q dā
nū pōt quadrupliciter inferri.

Primo quo ad animā auferē
do ei v̄tutes infusas r morales.

Secōdo quo ad corp^{us} inferēdo
ei lesiones corporales.

Tertio
quo ad honorē r famā p vitupa
tiones verbales.

Quarto q ad
substantias p actiones crimiales.

Quantū ad p^{ri}mū notandū est q
qñis nemo possit cē cā sufficiens
peccati alterius nec p psequēs ei
auferre v̄tutes directe: r efficacit^{er}
qā volūtas cogi nō pōt vbi cōsi
stūt peccatū ppter qd dicit Amb.

Nō est q cuiq^{ue} nostrā ascribam^{us}
crimīnā nemo. n. tenetur ad cul

paz: nisi ppria volūtate deflexe
rit. i. 5. q. i. c. nō ē.

Potest tamen ali
quis esse alteri occasio mag^{is} pec
cati: r decretalis dicit. Qui occa
sionē dāni dat dānū quoq^{ue} dedis
se videt^{ur}. c. si culpa. e. x. de iniur^{is}. et

dam. da. **P**ōt aut aliq^{ui}s esse occa
sio damni alteri^{us} quadrupliciter.

p^{ri}mō v̄bo suo iducēdo aliū ad pec
catum: r sic q inducit aliū ad ma
lū suadēdo p̄sulēdo p̄cipiēdo id

qd est mortale: ē occasio perditio
nis illius: qz per hoc auferūt^{ur} il
li gratia r v̄tutes ab anima.

Unde
Ang^{elus}. si fratri tuo male psuades:
occidis. s. illū q ad aīam: de pe. di.

i. c. noli. **E**t talis dānificāō f. **S**co.

i. 4. tenet^{ur} restituere dānū mō sibi
possibili. s. iducēdo eū efficaciter
ad p̄niam: r ad v̄tutes siue actus
virtuosos: r si sola iductio p v̄ba
nō sufficit: qz facili^{us} ē puertere q^{uam}
puertere tenet^{ur} quātū pōt p oīes
suas r ab alijs pcuratas: r p alioz
suasiones efficaces: dñm tñ illis n̄
pdat peccatum occultum p̄dicti.

Quātū ad 2^m. s. restitucando ali
quē a meliori pposito sit hoc dā
nū alteri cū reuocat eū a religiōe

i qua perfecti^{us} viuūt q^{uam} in seculo: r
talis dānificans tenet^{ur} ipsuz reuo
catū ab eo redncē ad ingressū vlt^r
reuerfionē ad religiōnē.

Nam s̄m
Pe. de pal. in. 4. n̄ solū ille q indu
cit p̄fessū ad egressū religionis te
netur ad indicādū ipsū ad ingres
sū religionis vlt^r ad reuertēdū: s̄

etiā q retrahit illū q volebat igre
di: nec tñ intrauerat tenet^{ur} ducere
ad ingrediēdū: q si ille nollet in
trare: tenet^{ur} aliū eque idoneū pcur
rare: qd si nō possit tenet^{ur} ipse in
trare: quod intelligēs **R**ai. ordi

nis p̄di. qui auerterat quēdā ab
ingressū religionis: postea p eo in
travit: rō ē qz abstulit dñō seruū

suū novitiū: i. intratuz. **P**ec. **P**e.

Sed **S**co. dicit h̄ esse v̄p^{er} de ob
ligato ad religiōnē obligatiōe p
fessionis: n̄ antē de eo q erat dis
posit^{us} ad intrādū: necdū intrauerat

Ratio diuersitat^{is} est qz itereft in
ter habere r ppe esse habere: vñ
n̄ tenet^{ur} ad tantā restitutionē reli
gioni: ad quantā teneret^{ur} si fuisset

i religiōne: s̄ tenet^{ur} ad aliqualem

restitutionē. s. aliquale inductionē
illi vel alteri equalētis ad igres/
sus religiōis: hec **Seco.** Idē vide
tur dicēdū de eo q auertit noniti
uz i fligione iā ingressus aīo pma
nēdi sicut de professō. nā tal obli
gat religioni saltē i genere z b in/
telligēdūz ē si retraxerit illū itēto
ne dānificādi religionē: tē. n. tene
tur religioni. Si at b fecit intētio
ne pfulēdi pprie vtilitati sūi frau
de n̄ tenet religioni: q ad enz q nō
dūz intranit: s. ipi psonē quā re/
traxit pnsationibus z alijs bonis
spiritualib⁹ ad equalentiā eorum
ingbus dānificauit. Si at qd anē
teret aliquē a religionis igressu n̄
simpliciter: s. ab ea vbi solute vi
niū intēdēs puidē salutē illi i nul
lo tenet. ar. 23. q. 5. d. occidendis.
Et ex his pz fm Jo. d. rip. in qdaz
tractatu de sc̄tib⁹ qd dicēdūz sit
de his q scholares retrahūt z s b
trahūt doctorib⁹ enz qb⁹ audiūt:
qa aut b faciunt i odiūz doctorū: l
volētē sibi puidere: l alijs paide
re l volētēs scholarib⁹ puidere.
Si p̄ aut subtrahit scholarē q iā
itratat scholas: z tē tenet docto/
ri ad restitutionē salarij z honorū
sibi subtrahit. Si ē doctor cui ta
lis subtrahit sit melior q̄ ille cui
enz pcurat tenent tali p q̄to vtili
tate scie sibi subtraxit. Si at n̄ dū
scholas itrauit: s. itrare dispone/
bat: n̄ tñ tenet: s. obliget scholarē
iducē vt redeat ad p̄miz. Si at b
facit volēdo sibi puidē: p̄nta ē do
ctor: z vult sibi d. schol. puidē si

b sine fraude fecit: z scholar⁹ nō /
dūz se dederit alicui doctori non
credo eum in aliq obligari: cū cui
libet sit licitūz mō licito z debito
pcurare vtilitatē suā: alr non cre
do sibi licere. Si at b facit volēs
alijs puidere sicut q̄n scholaris ali
cui doctor⁹ subtrahē conaretur
scholares alijs doctorib⁹ vt itret
cū doctore suo: in hoc solum ho/
norē z vtilitatē sui doctoris intē/
dens: si subtrahat intratē cū alio
doctore credo ipsū obligari: nisi
forte illius doctoris cui subtrahit
enz insufficientia z scholar⁹ aliqua
specialis cura qua sibi tenet excu
set. Si autē retrahat intrare vo/
lētē cum ex hoc nullūz ius docto
ri sit acquisitūz: z b facit sine fraude
n̄ credo enz doctori i aliq obliga
ri: Obligat at scholari: si eū retra
hat ne audiat meliorē. Si at b fa
cit vtilitati scholar⁹ volēs pfulē
z sup b a scholare regit⁹ pfulit q
audiat aliū doctore meliores bñ
fac. Et dicta i his casib⁹ s. ceteris
parib⁹ itelligēda. iste. n. casus ē ita
varijs modis circūferētiā q vix
pōt dari certa reglā: hec i^e. ¶ Q
tū ad 3^m. s. dānificādo alios suo
malo ex^o: sic scādalizāt plati sub
ditos suos pōpis z lasciujs: z ali
is malis morib⁹ suis. ¶ Mulieres su
is supflnis ornatis z fuc: z tripu
dijs z alijs māfeste peccātes z pci
pne q̄n b itēdūt l p̄tēpnūt seu pui
pēdūt scādālū alioz pp qd alijs ru
ūt i diuēsa vicia: d. qb⁹ i enāgelio.
¶ Ne mūdo a scādālū tales tenet ad

satisfaciendū bonis exemplis manifestis: n̄ autē tenetur ob hoc ad aliq̄ publicā penitētiā: vt dicit **Alb.** sed ad edificandū alios bonis exemplis manifestis: sicut scā dalizauerūt p̄ mala manifesta.

Quātū ad 4^m. s. d. se ducēte virginē z corzūpētē ex matrimonio dī **Exo. 22.** Qui seducit virgines z dormit cum ea: dotabit eā: z habebit eā vxorē aut reddet ei iuxta modū dori q̄ virgines solēt accipere. **D**amnificauit eiz talis illā i castitate v̄giali auferēdo ei thesaurū irrecupabilē vñ tenet ei salte ad resti. castitatē iugalis accipiēdo eā i vxorē: vt dotādo. **E**t si qdē pmisissz eā ducet i vxorē tenet ad hoc: et rōne p̄missionis nisi eēt nimis dispari conditiōis. **U**n̄ frans potuit d̄phēdi: z tē satisfaciāt ad arbitriū boni viri: z idē fortins qñ violētāuit eā. **Q**uānis autē p̄ceptū legi mōsaice allegatū sit indiciale z iqtū h̄ n̄ obliget: tñ iqtū sūptū ē p̄ statuto ab ecclesia: taliq̄ ciuitate obligat sicut patet ex d̄ iur. z dā. dā. c. i. z c. se.

De s̄a dānificatiōe q̄. s. sit corzūpori p̄ lesiōē aduertēdū est q̄ q̄t t̄pori modis p̄tigit. s. p̄ occisione z p̄ mutilatiōe: p̄ p̄cussione: p̄ icarceratiōe. **S**i ḡ fiat danū p̄ mō s̄z **Scō.** pōt satisfacē sustinendo penā taliōis a iudice: n̄ autē a se: nec et tenet iudici se offerre: s̄ capitū n̄ licet se defendere aut carcerēz iſrigere: s̄ iucta opportunitate l̄z fugē s̄z **Tho. z Hen. z p̄ dēnat** d̄z

patiēt mōtē ferre. **E**st z ali^o mod^o s̄z **Scō.** sibi vtilis od satisfaciendū q̄nif ad h̄ n̄ teneat necessario vt. s. exponat vitam suā in cā iusti belli: vt p̄ inimicos fidei z ecclesie p̄ restitutōe seu satisfactiōe fieda illi cui^o vitā abstulit. **S**z si nec h̄ vult facē tenet ad satisfactiōem spūalē p̄ aia occisi: vt ad faciēdas elemosynas p̄ eo: l̄ ad sumēdā aliquam peregrinationē ad līmina aptoz vt s̄acti **Jacobi z hi^o** p̄ aia ei^o z pcurādo alioz oꝛoes iquātū p̄t nec h̄ sufficit. **S**z si infectus habuissz aliq̄s: vt patrē z matrē filios: z hi^o. operib^o manuū suaz tenet iſterfector oibz illis ad tñ q̄stuz illis abstulit subsidij p̄ occisionē ei^o. **I**nsup occisor tenet placare lesos q̄stū pōt. **I**pec. **Scō.** **Q**uātū ad 2^m. s. de mutilatione dicit idē **Scō.** q̄ p̄ hi^o. n̄ ē statuta aliq̄ pena i ecclesia: nisi p̄ cuniarā: z ista d̄z respōdere non solā dāno qd̄ quis intulit p̄ mutilationē pro toto tēpore quo vsurus esset quis mēbro abscisso: s̄z etiam expēsis appositis icuratiōe vt habetur ex d̄ iur. z dā. dā. **E**t vltra hoc tenetur ad placationē lesi quātū i ip̄o est z consolatiōe ipsius afflictī q̄ afflictio perpetua est: plus etiā ponderanda est mutilatio pauperis quam diuitis: si magis egebat parte abscissa ad victum necessarium: puta si abscissa esset manus dextera scriptori: qui d̄ illa arte vinebat: tūc enim magis tenetur. **Q**uātū ad

3^m videretur deū optime iposuisse
satisfactionē. s. i. lesione: vt pculsi
one: vt vulneratione corporali.
Exo. xi. vbi dicit. Si rixati fuerint
virī et pculserit alter primū suū
lapide: et pugno et ille mortuus n̄
fuerit: s. iacuerit i lecto: si surrexerit
et ambulauerit sup baculū suū: n̄
nocens erit q pculserit. s. a mortis
pena sustinēda: ita tñ q opas q̄s
interi. s. neglexerit ipedit pculsu
ra: et ipelas in medicos restitnat
cui pene addēda est recōciliatio
quatū i eo ē. **Quātū ad satisfacti**
onem de. 4. lesione. s. i. carceratiōe
vt detētiōe: sciēdū q̄ vltra re/
conciliatiōē et veniā petitiā leso
fiet satisfactio iūrie: put sapiens
determinabit: et si lesus p̄s vellet
exigere q̄s deberet ad illud plus
nō tenet ledēs: vt illū recōciliet
hec. **Exo. sed beat. Tho. i. sū. et in**
4. dicit q̄ i oib⁹ dānis vbi nec in
se nec i equalenti pōt fieri restitū
tio: vt i mutilatiōe mēbri et hī. s. sa
tisfactio fiet p recōpēsatiōē ad
arbitriū boni viri. **Idē Ual. qz**
tale exiliū reputat vt qdā carcer
i iure: iō q mittit aliquē i exiliū
ad p̄finitū q̄ ē exiliū ad tps inui
ste: tā ipe q̄ oēs hī. cā dātes anxi
liū aut p̄filiū efficac ad h̄ tenent
exulātī d̄ oī dāno iō secuto ex h̄.
ad satisfactiōē. ar. ex d̄ homici.
c. sicut dignū. z. q. 3. c. q̄ p̄fēit.

De tertia dānificatione. s. i. fa
ma: et honore sciēdū q̄. 4. modis
p̄t p̄tigē. s. p̄ contumeliā illatiōē: p̄ d̄
tractionem p̄ d̄tractionis ab alijs

facte recitatiōē: p̄ vitatū negatio
nē cū q̄s accusat iuste. **Quātū ad**
p̄mū d̄r q̄s contumeliari alteri: sen
contumeliā iferre cū p̄nati ei l̄ corā
alijs i faciē dicit contumeliā ipoztā
tē notabilē d̄fectū culpe vocādo
eū latronē: lenonē. p̄ditozē adul
terū et hī. l̄ cū dicit vba exp̄m̄tia
d̄fectū nature: vt cū dicit itēdēs
iō iūriari: vt vocādo eū strabo/
nē: l̄ illegittimū et hī. q̄ p̄p̄e d̄r p̄
uitiū. **Quā igit q̄s h̄ facit aio iūri**
andi vltra offēnsā mortālē tenet
satisfacere p̄ximo leso: vt ip̄s pla
care quatū pōt petēdo veniā vel
alio modo: et h̄ i p̄nato: l̄ publico
p̄m q̄ ipe p̄zinati l̄ publice iūriā
it̄ulit sen contumeliā nā si i publico
contumeliā it̄ulit: et h̄ contumeliatus
regrit vt i publico veniāz petat
tenetur ad hoc. **Et si i ipsa contu**
meliā aliqd̄ criminale falso exp̄ssit
tenet corā illis q̄ hoc audierunt
exp̄m̄se se falsū dixisse. **Aug. vbi**
peccatus in ortū fuerit ibi moria
tur: z. q. i. c. si peccauerit v̄x̄ si p̄
latus subdito p̄r filio: vir v̄xori
maḡr discipulo: d̄ns suo dicit v̄
ba contumeliosa: faciens hoc ex
correctione n̄ tenet petere veniā
a tali s. **Aug. in regula dicēte de**
platis. **Si ipsi modū vos excessis**
se scētis nō a nobis exigitur vt a
nobis subditis veniā postuletis
et. **Sz si hoc faceret multū iniu**
riose et liūore vidicte: tunc tenet
platus subdito petere veniā et re
conciliare lesū s. **Rai. v̄x̄ si con**
tumeliā recipiens i verbis p̄ cō

tumeliā si domesticē puerat cūz
ptumeliante z familiarit̃ ṽr ostē/
dere sibi remissā iūriā: z recōci/
liatū fore: z psequēnt̃ n̄ teneri al̄
ad petn̄. veniam fm̄ **Dūran.** i. sū.
Quātū ad 2^m dānū. s. p. detractio
nē: s. contingit fieri pncipalit̄ du
b^o modis. **Pr̄io** modo iponendo
alicui falsū crimen vbo cātēlana:
v̄l famoso libello: z talis tenet il/
lis corā qb^o detraxit declarā se
falsū dixisse: q̄stūcūq; ei exide ex
surgat erubescētia z cōfusio: nisi
ex h̄ imineret ei magnū periculuz
v̄ite: v̄l aliq̄d magnū iconueniēs
segr̄et: z si nouerit q; is cui^o famā
abstulit scinerit detractozē ipm̄
tenet detrabēs pponer̄ cū ifama
to p eū d̄ iūria sibi facta: z veniā
postulare i. p̄pā psona si audet: l̄
p alius si p se apte n̄ potest. **Sz** si
ignozat diffamat^o d̄trabētē recō
cilietur ei tacito noie suo. **Secū**/
do mō stigit fieri d̄tractio dicen
do aliq̄d criminale d̄ alio: s. vere
ppetratū occultū tñ: sed d̄ obitū
ordinē ifamie dictū: tal̄ tenet fa
mā restituere ifamato q̄stū p̄t sine
mēdacio tñ: vt. s. n̄ dicat mēdatio
se se illū ifamasse: sed dicat se ma
le dixisse z iuste difamasse: l̄ alio
pgruo mō vt n̄ credat̄ ipz eē talē
male dixi z stulte locutus sū: z h̄^o
Addit **Hosti.** z dixit h̄ f̄nādū: ni/
si ex tali pupblica r̄cognitiōe ille
ifamat^o aplius ifamaret̄. **Et** **Uul.**
hoc ēt addit n̄ tenet qñ piculum
sibi iminet ex potētia aduersarij
Uidet isup z h̄ f̄nādū: qñ crimē

qđ p̄us erat occultū: p^o dñūciati
onē factū ē manifestū per aliū mo
duz qđ p v̄ba illi^o nō tenet ad h̄^o.
restitutionē: qñ etiā nō pōt qđ fa
mā restituere fm̄ **Iho.** i. sum. d̄z p
aliū modū recōpēsā dānū illud
Uez si qđ crimē alicui occultū re
uelat n̄ ex odio: l̄ ex loquacitate
sed ex charitate dicit eccl̄ie s. z ordi
nē fraterne cozzectionis: l̄ accu/
sat eū corā iudice: v̄l confessorē
cū n̄ possit alif peccatū suū suffi/
ciēt̄ d̄clarā l̄ ēt vt p̄fessor ore
admoneat illū: l̄ plato vt melius
sibi pvideat: z gregi suo talis nō
tenetur ad fame restitutionē fm̄.
Pe. **Rai** z **Alb.** **Quātū** ad 3^m dā
num. s. recitādo detractiōes au
ditas corā alijs n̄ ex se asserēdo
nec tāq; certū dicēdo: sed qđ au
dimit tale v̄l tale crimē d̄ aliq; q;
nescit ab auditorib^o. **Dicit** **Scō.**
in .4. q. talis incante sic loqnēs d̄
alio falsū crimē dicēdo forte ille
fecit h̄: certe pōt esse q; fecit aut
dicēdo ego audini q; ille hec feci
nisi ostenderet aliquā certitudi
nem maiorē qđ ex relatiōe cōi nō
aufert ex nā actus illi famā i op̄i
nionē audiētū: q; si illi firmiter
p̄cipiūt z credūt illuz d̄ qđ ē sermo
criminosū: lenes sūt. q; q cito cre
dit lenis ē corde: p̄uer. v̄ez q; a
scādalo p̄silloz canē opozt̄ iux
ta illd̄ **Matth.** 18. **Qui** scādalezā
nerit vnum d̄ p̄sillis istie q; i me
credūt expedit ei vt suspēdatur
mola asinaria in collo ei^o z d̄mer

gatur i pfundus. Et q2 multi sūt
tales pussilli z lenesio piculosum
ē coraz eis talia audita referre: z
si hoc fiat itētiōe mala. s. ledendi
famam ei? nō facile pōt excusari
a mortali. Si autē fiat corā pussil
lis z lenibus ex inconsideratiōe
dñi ē dicē q? sit mōtale: z dicūt
aliq? si qs ex tali relatiōe alicu/
ius notā icurrissz ifamie tenetur
famā restituere corā illis qb? lo/
cut? ē d illo. Sed si nō ē secuta in
famia nō tenet. Quantū ad quar
tūz dānuz ptigit hoc qñ qs accu
sat i iudicio d crimine qd pmissit
sz occulto: z nō sufficiēt pbabili
negat se pmississe: z sic idirecte cri
mē iponit accusatori ondes euz i
b medacē z nōt euz de calumnia:
vbi dic? **Seco.** i. 4. q. negās sic nō te
net retractare negationē suā qñ
negavit i publico vep crimē: tene
tur tñ p qdā vba sobzia rēituē fa
maz illi accusati: q idirecte nōnit
de calumnia dicendo nō habeatis
euz p calumniatoze: credo q? ha
buit bonaz itētiōē i accusādo:
z hi?. **Ecōtra** euz qs accusat ab
alijs falso de aliq crimie ex dolo
re torture pessus ē crimē: qd nō
cōmisit: euz se ifamaverit: tenet in
quātuz pōt declarare se falsuz vi
xisse. mag. n. tenet qs diligere se
z pñter pseruationē vite sue: z fa/
me q? alios. Et si ex b sequerēt in
famia: imo et mors accusatiōis nō
ei iputā: sz malicie ipsi? accusato/
ris si aduertēter hoc fecit: l' inspi
enter: si ex errore b fecit: sibi g im/

putet q2 ad hoc idebite se posuit
euz piculo alteri?. Itē nō. fm **Pe.**
q? ex iurijs illatis gbuscunq? mo
dis solēt tria oriri p ordinē i leso
Primus ē rācor i effectu. z^m est si
gnuz rācoris i effectu. z^m ē actio d
iniuriantem. **P^m**. s. rācorē statiz
debet dimittere iniurianti. i. nun/
q? habere. z^m debet dimittere euz
iniurians petit veniā z ista dimi/
sio exterior nō ē aliud q? accepta
tio quedam satisfactionis vel idi
catio rēcōciliatiōis vbo l' facto ex
pressa: vt euz offēsus offēdētē ele
uat genuflexum ante eum: vel euz
dicir: dñs parcat vobis et hi?. z^m
antem scilicet actionē de iniuria
non tenetur dimittere nisi facta
satisfactione. Sed aduertendum
ē circa signa rācoris q? qdā sunt
remota qdā qpiq? q igerunt pba
bile suspitionē de rācorē: vt cum
aliq? nūq? vult iuriāt log: vt ob
uiās ei diuertit ab eo. aut tozno
vultu sēp aspicit euz z hi?. Et ista
signa nulli lz retinere nec añ nec
post satisfactionē sibi factā q2 ab
oī specie mali abstīnēdus est fm
aplz. **Un** talis nō o3 talia signa fa
cere p q credatur pbabiliter eē i
odio. **Signa** vō remota sūt q nō i
gerunt d odio argumētuz lz odi
um seqret: vt sunt subtractio fa/
miliaritatis: z seruitoriuz aliq?
z similia: z illa licet retinere oib?
siue p? satisfactionē siue añ dñmō
nō fiat mādato aio: sz p maiōi sui
z alii? pace: nō autē tenet iuriat? q
rere pacē vel rēcōciliationē iniu/
riat? ipo nō penitente nisi in casu. s.

Damna etiam que passus ē do-
minus caren^r rei sue tenetur satis-
facere: extra de iniur. 2 dam. da. c
si culpa. lbo. 2. Rai. Item nota
q^d si plures concurrerent ad fur-
tū: vel ad dānū aliq^d faciendū ita
q^d vn⁹ nō facit sine altero: gl⁹ te-
net solidū. i. ad totū dānū restitu-
endū quāsi sit illi satisfactū itegre

Illo autē restituito per vnū illo
rum tenet postea q̄z eoz p parte
sua satisfacere ei q totū restituit:
sz **Tho. Rai. Inno. Postie. z Al.**
eū d homi. c. sicut dignū. puta cū
duo vl plures vadūt ad furādū
aliquid: ita q vn nō iret vl face
ret sine altero. seu cū mlti stipēdi
arij bellant iuste: ita q vnus non
faceret sine altero p̄cipue i p̄ci/
palibus. Multi cōsiliū p̄tāt ad
faciendū extorsiones l expoliadū
iuste aliquē cinē: ita q sicut assē
su eoz non potuissz fieri. vl possz
oēs tenētur isolidū: d h tñ plene
hēs i. z parte sū. ti. i. c. 3. **¶** **Quin-**
to nota q cū duobz l pluribz exi
stentibz heredibz vsurarij vel ra
ptoris: si alter factū ē non soluen
do si vn ē tenetur isolidū: si plu
res sūt glibz tenetur p parte sua
ad restituendū q vsurarie z vsur/
patine sunt accepta ab illo. f. vsqz
ad quātitatē que puenit ad illos
d hēditate: nā oēs res hēditarie
obligate sūt: eū de vsuris. **Lōcoz.**
Posti. Ber. z Hoff. z Jo. an. Ad
vltia anqz p̄cepit d hēditate p/
dicti vsurarij vel raptoris n tene
tur: q̄n s non esset per illa satisfā
ctum in totum creditoribz vsura/
ris. vel rapine. **¶** Sexto nota q
recipiēs a religioso d volūtātē sū
pioris sui tenet illd restitūē nisi in
extrēa necessitate illd accepit: ar.
iz. q. i. c. n̄ dicat. z recipiēs ab ip̄o
plato religioso sine cā rōnabili:
sz ex parētela l turpitudine tenet
ad restitutionē monasterio. **Silia**

religiosi ēt abbatis dotata nota/
biliter d bonis monasterij tenet
restituere dotes: z vir ei ēt si scit
h: nisi p modum elemosyne mo/
derate dotasset. **Sz** q̄ritur vtrūz
oē lucz qd qf fec ex re rapta fura
ta: l p fen acq̄sita teneat restituē:
l paupibz erogare. ad h rñdēt p
distinctionem: aut. n. tal res ē ex se
fructificas q ēt sui vsu n̄ psumitur
nec distrabit: vt ager vinea plāte
pratū domi iumēti: z hi: z d hi?
re d3 restitui oē lucz ide pceptū sz
Tho. z oēs alios. Aut tal res n̄ est
ex se fructificas: z ei vsus ē cōsū
ptio: vt granū vinam oleū z hi?
aut distractio: vt pecunia metalla
z circa hi? res ē triplex modus di
cēdi: nā qdā dicūt q oē lucz ide
pceptū d3 restitui vl paupibz ero
gari: qz radice ifecta nltus bon?
fructus sequi potest: vt dicūt. i. q.
i. c. ferē. **¶** Cum ergo radix illius lu/
cri sit vsura l rapina: videtur q
fructus vl lucz exinde sit ifectū z
obnoxiiū restitutioni: l erogationi.
Alij dicūt q pecuniā raptā l sene
brē teneat idubie restituē ac ēt
dāna q passus ē is qui soluit vsu
rā ex carentia ipsius pecunie so/
lute: puta qa opportuit eū accipe
ad vsurā p suis necessitatibz: vl
vēdere res suas mltio miori p̄cio
qz valeret. **¶** Lucz tñ pceptū ex pe
cunia senebri plicita negocia n̄
tenet restituere l erogare paupi/
bu: z h tenent **Tho. z z. q. 78. z**
Ric. z Pe. d pat. i. 4. ¶ Itē q̄rit
vtrū manifesto vsurario p̄tate ca

ntionē d̄ vsuris restituendis si ad
p̄cc̄o ei⁹ aliq̄s fideiubeat p̄ eo te
neat ipe fideiussoz cred̄itoribus
vsuraz: vlt̄ ep̄o l̄ paupib⁹ ad resti
tutionēz oīū vsuraz extortaz cē
taz ⁊ certaz. Ad qđ respondet
Lau. vbi. s̄. dices: q̄ **L**ap⁹ cū plu
ribus alijs doctoꝝib⁹ determina
uit talia fideiussozem n̄ teneri vl
tra vires hēditas p̄ncipalis ēt si
se p̄ncipalē constituisse. Et addit
hac ēt q̄stionē disputant **P**au. d̄
leaza. ⁊ d̄terminant q̄ n̄ obligat
fideiussoz vltra facultates vsura
rii habito respectu ad tēp⁹ canti
onis: qz si tpe cantiois p̄ncipalis
erat soluēdo: dato ēt q̄ faculta
tes sint postea exhauiste n̄ resti
tutionē vsuraz nec eris alieni: s̄ p̄
alios modos fideiussoz remane
bit ad oīa obligat⁹. s̄ enim exce
ptio inopie p̄sit p̄ncipali: n̄ tñ fi
deiussoz: sed si tpe p̄ncipal̄ can
tionis nō erat soluendo nō tenet
vltra vires p̄ncipales. Adē tamē
Paulus distinguit int̄ fideiubētē
p̄ cantioē ⁊ se obligantē ad resti
tutionē vsuraz ex alia cā. In p̄zi
mo ei casu n̄ tenet fideiussoz vl
tra vires: qz nec vltra vires resti
tuere l̄ canere tenebat p̄ncipal̄.
In 2. casu secus: qz p̄ncipalis est
obligat⁹ i soliduz s̄ habeat exce
ptiones inopie l̄ simile: q̄ exceptio
vt pote p̄sonalis n̄ dirigit ad fid̄
iussozē. Itēz nō. s̄ **R**ic. i. 4. di. 15.
q̄ q̄ dānificat aliquē iuste i sua li
bertate. s̄ iuste pcurādo eū redi
gi i fuitntē tenet se facere fuiti p̄

eo: si n̄ pōt eū aliter restituere lib
tati: nisi forte talis ēet cōdictio p
sone q̄ h̄ dānū iunlit: qđ notabit
redūdarz i p̄ndiciū boni cōis: in
q̄ casu n̄ tenet se facere fuiti s̄ te
netur ad dē aliud itē esse ad arbi
triū boni viri **Q**uātūcūq; q̄s dā
nificaret aliquē i alijs possessiōi
bus nūq̄s tenet p̄ restitutiōē se fa
cere fuiti ei⁹ l̄ alteri⁹: qz vt d̄r. ff.
d̄ regi. iur. libtas iestimebilis res ē
Quod aut̄ dicit̄ exo. 22. **S**i aut̄ n̄
habuerit vñ reddat venūdetur.
Iudiciale p̄ceptū fuit vñ mō nō
obligat hec ille. Itē figs ipedita
liq̄e iuste ab officio l̄ bñficio iā
obtēto puta pcuras sibi auferri
ex aliq̄ sinistra cā l̄ falsa tenet ad
satis factiōē d̄ toto s̄ **T**ho. ⁊ **R**ic.
i. 4. di. 15. sec⁹ si iuste h̄ pcurat: qz
meret p̄gari ex defectu suo. **E**t
si ipedit a bñficio p̄sequendo n̄ tñ
ad tñ q̄tū ē bñficiū: s̄ ad arbitri
um boni viri fm̄ **T**ho. ⁊ **R**ic. qđ
itelligēdam: videt̄. qñ h̄ facit ex
odio l̄ malicia. nā si facit vt sibi l̄
aico suo maḡ p̄sideret q̄ illi: pu
ta testatoz aliq̄s vult legare. ti. c. ⁊
ego rogo q̄ magis leget mihi. vlt̄
cuidā p̄sone mihi maḡ dilecte: ⁊
ille sic facit talis s̄ **P**e. d̄ pat. i. 4.
nulli tenet. q̄a nulli aufert ius su
um. nā illi nullū ius erat acq̄sitū ⁊
nemini facit iuraz q̄ vti iur suo
cuius. n. licet se alfi p̄mēdare: vt
dōec sibi l̄ leget p̄cipue cū idiget
Itē q̄rit̄ vtz clerici teneat̄ re
stituer̄ illos fruct⁹ q̄s voluptuose
p̄sumūt n̄ faciētes fuitiū i eccl̄ia

.i. n. officiātes v^l officiādo. R^o f^z
archi. di. 44. vtiq^z tenet^r: z h^o tripli
citer. P^{ri}o ratioe dati. z rōne sa
crilegi. 3° rōne odij. P^{ri}mo rōe
dati. nā illa bona tali ecclie ideo
data sūt vt offerant pces z sacri/
ficia p ipsis qui dederūt z ex resi
duo alētur paupes: ad qd facit &
bū Hieronimi dicētis: Libi. D^o sa
cerdos d^o altero vivere nō luxuri/
ari pmittit^r: di. 44. §. i. z qui h^o non
facit infidel^r agit. Secūdo rōne
sacrilegi. qz d^o fraudat totā ecclie
siaz quā suis p^{ri}b^z z officiis inua/
re deberēt z ei pdesse. Un^o Alex.
papa: Ipsi sacerdotes p populo i
terpellāt z peccata populi come/
dūt: qz p^{ri}cib^z suis ea delent. i. q.
i. c. ipsi. T^{er}tio rōne dubij: qz p^{ro}
uocant irā dei d^o populū. Greg.
Qu^o is q^z displicet ad itercedēdū
mittit^r: irati anim^z pculdubio ad
d^oterioza. p^{ro}ocat^r: di. 49. §. i. qd ve
rū ē qn^o populus ē i cā malicie sa/
cerdotis. S^z qd si facit seruitūz
ecclesie s^z i mortali pseueras. R^o
nō videt^r teneri de fructib^z. z rō
ē qz ēt mali ministri o^{ra}ones cōes
vt offiū z misse p^{er}sunt viuis z de/
functis fm Tho. in. 4. Sed qd de
bōis obmissis nūqd tenet^r restau
rare totū. R^o f^z Archi. ex q^ulitate
deberet sibi iniungi i p^{ri}ia si pos/
set sed non ē necessariū: sed i hoc
est penitentia arbitraria sicut in
alijs: z idem videtur sentire Pe.
d^o pal. in. 4. Quātū ad tertiū p^{ri}nci
pale. i. vbi fienda est restitutio.
Circa h^o distinquendū: qz aut pso/

na cui fiēda ē restitutio sciz: aut i
grendo sciri pōt: aut oino igno/
rat. Si aut scit aut igredō sciri
pōt ipe: l^o heres ei^z ipo mōtuo i lo
co vbi facta ē rapina v^l sūra l^o dā/
nū si vterq^z ibi ē: v^l vbiq^z ad i
vicē se pueniunt creditor z debi
tor. Si aut al^o ē ables a loco vbi
facta ē vsurpatio l^o damnificatio
mittet^r expēsis ei^z q^z se absētavit
d^o loco. Si v^o ē ables cui fiēda ē
restitutio: puta qz mutauit domi
ciliū mittet sibi rē ablātā: l^o pecu/
niā ipe q^z abstulit expēsis illi^z q^z h^z
restituet. Si v^o absētavit a dicto
loco is q^z rē vsurpauit ipe suis p
pijs expēsis trāsmittet rē l^o pecu/
niā f^z hosti. z Jo. an. z h^o p talez
mōz q^z nō d^otegar^r peccator si pec
catū ē occultū ar. z. q. i. c. si pecca/
uerit. v^l ēt pōt creditori signifi/
cari p^{ri}cipue qn^o ē mltū remot^r a d^o
bitore occulte l^o manifeste f^z q^z ex
pedit: z f^z q^z creditor ordinat: l^o
d^o mittēda i re. l^o reseruāda: l^o aliē
dāda: sic agat debitor z liber erit
Si at suo p^{ro}po motu rē illā desti
ret sen pecuniā d^obitor: z i via pe/
ririt: l^o auferret sibi: perir^r ei qui
ad h^o teneret ad satisfaciēdū fm
Jo. i glo. V^l ēt si sperat cito vētu
r^r ad locū p^{ro} sibi rē suare. Et fm
Tho. Posti. Jo. an. i edē sacra de
ponē. l^o alio tuto loco: aut si res ē
pui valor: z creditō distas mltū:
z abūdans fuerit. Pōt ēt f. Vul.
p^{ro} aia ei^z paupibus erogari. Si ve
ro ignorat: nec pgrēdo inueniri
potest cui restitutio fieri debet:

tūc erogāda ē res ablata: vñ p̄ciū
eius pauperib⁹ p̄ anima illius i lo
co illo vbi facta ē vsura rapina l'
dānū: vel in loco i quo habitat is
cui fiēda ē restitutio: z h̄ ideo. qz
melius ē qz vicini inde scīat com
modū q̄ exnei: tū ē qz vñ simile ē
ibi reperiri dānū passum: vñ here
dē eius. Ita notat Posti. Jo. an. z
Jo. de ligna. Vel saltē fiat tal' ero
gatio ad arbitriūz diocesani loci
vbi factū ē dānū vel rapina scdm
Rai. Si tñ cōmode fieri n̄ posset
i dicto loco cū h̄ non sit necessari
um: pōt tūc z d̄z alibi fieri f. Vul.
sz z beat⁹ Tho. in h̄. casu nil dic
de loco determinato: sed qz p̄ aīa
illius cuius res erat d̄z paupibus
erogari. Un̄ z. M. Ugo. perit⁹ in
vtroqz iure: z frater Clarus dice
bāt. qz cū pauperes sint: vt vnū
mēbz i cōpore ecclie: nec ab hac
vnitate sequestrētur ppter locoz
distāciam sufficit si restitutio ier
toz detur qbuscūqz pauperib⁹ ē
alteri⁹ puincie: q̄z vbi facta ē rāpi
na vel dānū: z maxime qui sūt pau
peres christi: z utiliores ecclie dī
z salutī aīaz: z ex h̄ apparet qz lo
c⁹ n̄ est de necessitate restitutionis
sz de congruētia. Idem tenet Se
de. de senis. c. 33. operis sui. Usu
re tñ incerte extorte p manifestos
vsurarios: qūo debeant restitui: z
in quo loco: z p quē diocesanum
habes in. 4. pte summe ti. i. c.
Quēis. n. quod habet i isto. §.
nō pertineat ad vbi: sed mag⁹ ad
quid: tñ hic notabiliter queritur

vñ fideiussoz possit repetere a d
bitore vsuras: quas pro eo soluit
creditori penes quē p ipso d̄bito
re intercessit. ad qd rñdet Lan.
qz Jo. an. in q̄stione sup mercuria
li: d̄ regula dānū. d̄ reg. iur. in. 6.
hāc quēstionē explanat notabilr
z ex eius dictis elicit. iz. p̄clusiōes
quaz p̄ est talis. Nō recipit fide
iussoz a debitore obligationē sci
ēte z d̄dicente vsuras suo solutas
debitozi: nec etiā forte: nec qd ali
ud inutiliter impēū. plus ē. n. d̄di
cere q̄z nō p̄sentire: ex de sumo. c.
sicut tuis. z. conclusio: ē non repe
tit debitore sciēte z patiēte: sed n̄
mādāte obligationem fideiussoz
vsuras vel indebitū solutas: l' so
lutū creditozi: z sibi imputet qz se
obtulit: ex de reg. iur. c. bona fi
des in. 6. repetit tñ forte indebitū
quod soluit. 3. conclusio ē: nō repe
tit a debitore sciēte: z mādāte ip
sum obligari pro forte tātuz fide
iussoz solutes vsuras: tū qz fines
mādati excessit: tū qz ad illas ob
ligatus non erat. 4. cōclusio ē: nō
recipit a debitore fideiussoz vsu
ras sciēte z mādāte ipsū i oēm
casum: vel simplr obligari siue fi
deinbere: p̄z qz in generali mādā
to n̄ inclusit indebitū de quo ve
risimiliter in specie nō mandassz
c. in generali. de reg. iur. in. 6. 5. cō
clusio ē: repetit a debitore scien
te z mandante ipsū p vsuris. cum
sub nomine fortis inclusit eas: vt
est moris obligari siue fideinbe
re ipse fideiussoz vsuras: quantū

inſte credere potuit illā ſortez to
 tū debitor nec preſumere debuit
 illud debitū ſub nomine ſortis p
 mittere: eſt de pſup. c. q2 verifitr.
 6ª ꝓcluſio ē repetit a debitoze ſci
 ente mādāte noiatim p vſur fide
 iuberi ipe fideiuſſor creditori ſo
 lutas ſi iuravit illas ſolvere: et illa
 eſt cōis opinio: eſt de fideiuſſo. c.
 z. et iſtā opi. approbat. **Bo. an.** h3 tñ
 fideiuſſor optionē ſolūcēdi vtab/
 ſolutionē petēdi ſicut haberet de
 bitor. 7ª ꝓcluſio ē: repetit a debi
 toze et noiatim mandante p vſu
 ris fideiuberi ipe fideiuſſor vſu
 ras creditori ſolutas et ſi non iu
 ravit creditori illas ſolvere. **Si** ip
 ſi fideiuſſori debitor indēnitates
 iuravit: dūmodo alias ppter pig
 ra data: vel aliā cauſā debitozi fue
 rit expediēs vſuras ſolui. c. perue
 nit. eſt de fideiuſſ. 8^a ꝓcluſio ē. **Nō**
 repetit a debitoze ſciēte et mādāte
 noiatim p vſuris fideiuberi ipe fi
 dīuſſor creditori ſponte ſolutas: ſi
 nō iuravit creditori i^a ſolvere: nec
 debitozi idēnitatē: nec expediebat
 creditori pp pigra data l' aliā cāz
 ipas vſuras ſolui: et h^o d' iure fori.
S3 opio theologoz q^o fm **Bo. an.**
 mltū ſanct egatū ē q^o v2geat d' bi
 tor ad ſolūcē. i. ſoro ꝓſcie: d' re. iu
 r. c. ſciēte. li. 26. 9^a ꝓcluſio ē: nō repe
 tit a debitoze ſciēte et mādāte noia
 tim p vſur fideiuberi ipe fideiuſ
 ſor vſuras creditori coacte ſolu
 tas ſi nō iuravit creditori illas ſol
 vere: nec debitozi iuravit fideiuſſo
 ri idēnitatē: nec expediebat debi

toripp pigra data: l' aliā cāz vſu
 ras ſolui: ſi fuit ipe fideiuſſor i cul
 pa vt q2 nō exceptit: ſec^o ſi nō fuit in
 culpa. 10^a ꝓcluſio ē q^o i oī caſu q^o pt
 a debitoze fideiuſſor vſuras re/
 petere d3 itelligi ſi nō iteruenit fra
 us pſone ad pſonā. ſ. ꝓſtituētis ob
 h^o fideiuſſorē: eſt d' pūile. c. q̄sto.
 11ª ꝓcluſio ē: q^o i oī caſu q^o pōt a de
 bitoze vſuras repetere: fideiuſſor
 poterit illas repetere a creditoze
 cui ſoluit. ſi mādātū. li. ſi fideiuſſo
 ſ. i. oib^o. **Q̄tū** ad 4^m. ſ. p q̄s d3 fie
 ri reſtitutio. p diceñ. ē d' incertū. z^o
 de certis. **Querit** g^o vtz reſtitutio
 icertoz debeat fieri p eū q^o h3 re/
 ſtituere: v^o p aliū cui ꝓmiſerit aut
 ſolū p dioceſanū. **R^o** circa h^o ſe va
 rie opiniones et ſ3ie. **Doſti.** ſup. c.
 cū tu. d' vſur. et i. c. cū ſit. d' inde. et i
 ſum. ſua. d' pe. c. ſi. in x^o finē tenz. q^o
 vn^o de caſib^o ꝓtinetib^o ad ep̄m eſt
 reſtitutio male ablatoz icertozqz
 qd etiā t3 **Bo. an.** eſt de pe. et re. in
 c. ſi ep̄s. in glo. li. 62. et i. c. peccatū.
 d' re. iur. li. 6. ad qd v^o facere qd
 habet. i. z. q. i. c. ꝓcipimus. **Ad**
 dūt et aliq^o q^o h^o tenet hāc rōnē. **Lū**
 hi^o. bona icerta ſint p aiab^o eozqz
 quoz fuerūt fidelr diſpēſāda ac
 p ꝓiis ſint ad diuinū cultū eo i^o o
 et ſuſtentationē pauper ordinata.
Solus at eccliaſtic^o ꝓlatus ſit re/
 ctor et moderatoz diuini cultus:
 et pater pauperuz: et diſpēſatoz re
 rum diuino cultui ordinandarū:
 vt patet. di. 86. c. diuine. et i multis
 alijs. c. iō fm indicū ei^o debita
 certa ſūt p eum diſpēſāda. **Archi.**

aut i quadā questioe disputata p
eū z i rosario. i4. q. 5. c. nō sane. te/
net prius dicit sententiā. Hostiē.
circa hec supradicta esse veram
in casu vbi nullus deputat^r ē a te
statore q. h^o exequat^r. vt. iz. q. z.
.c. d. laicis. Vbi vō certa persona
deputata ē a testatore illa perso/
na d3 exeq^r. vt in. d. c. d. laicis. e. x.
d. testa. c. tua. imo credo q. ipe ra/
ptor icerta q. debet paupib^o ero/
gari p^t ipe paupib^o erogare absq^z
licentia l^r auctoritate epi: l^r alteri^o
iudici ecclⁱastici vt sat^r colligit^r i.
d. c. cū tu. Et h^o innit^r ēt clare glo.
i. c. sic dig^m d. homi. §. eos. Nec ob
.c. cū sit d. inde. p. q. pbat. Hosti.
suā opinionē. Nā illd. c. loq^rtur d.
indeo nō de christiano cui^o actus
v^l dispēlatio merito habet suspe
cta ab ecclia q. ad christianos: iō
inste z bñ dicit ibi f3 puidētiāz
diocesani: q. suspitio cessat i chri/
stiano: z sic nō dubito q. eps nō h3
se intromittere de talib^o. hec Ar
chi. Jo. d. ligna. idē sctit. z post ad
ducit hāc rōnē. Qui i debitum ex
tōsit obligat^r ē ex maleficio: l^r q. si
illis qb^o extorsit: si extāt al^r pau/
pib^o. Et regula h3 q. debitor pōt
se p absolutionē libare: insti. qui.
mo. tol. ob^o per totū. Tu qui dicis
priū da mihi casus exp^lssū p regu
lam: nec ē vep q. sit in. d. c. cū sit
q. nō loquitur i christiano. sed i
indeo: vt dicit Archi. Hanc opi
nionē sequit^r Pan. z Be. sup. cle.
i. d. pñilegijs. Hoc etiā pñluerūt
Jo. cal. z Recup^r. S3 dñs Ugo

vtriusq^z inrisperitus: z frater cla
rus: vt habet i quadā sūmula cō
cordauerūt i hoc q. nullū ius ex
p^lssū h^o dicit: nec i dcretis: nec ali
bi nisi q. eps ē pcurator paup^z
Illud nō adaptat^r q. pōt pcurat^r
d. suo p^o p^o si nō habet: l^r d. bonis ec
clesie. i. de fructib^o v^l alijs modis
S3 ga sacerdotes simplices sunt
imperiti p maiori pte epi nō re/
putantur sufficiētes i sciētia. hinc
inoleuit q. huiusmodi restitutio/
nes remittuntur ad epos. Vñ si p
fessor peritus sit: z sciat i h^o. suffi
cienter pñlere: nō est necesse re/
mittē ad epos: hec ibi: z i hac sen
tētia ē. Jo. mo. h^o etiā inuit^r Inn.
e. x. d. imuni. eccl^e. c. q.2 pleriq^z. ar.
iz. q. 4. c. figs romipetas: Ad rō/
nem superius inductā p alia opi
nionē poss3 rñderi q. qñis epi z
plati sint dispēlatores rez dataz
ecclesijs nō tñ seg^r q. sint dispēla/
tores oīnz q. f3 deū sūt in diuinū
cultū z i paupes erogāda: s3 so^m
dinū cultū iā ordiata: vt reddit^r
ecclesiāz z h^o. Nam si essēt dispē
latores erogandoz omniū f3 h^o
essent etiā dispēlatores oīnz sup/
fluoꝝ que diuites ex diuino p
cepto deberent pauperibus ero/
gare quod a nullo conceditur.
S3 z Iho. z^o. q. 6z. dicit q. si il
le cui debet fieri restitutio. sit om
nino ignotus debet ei restitui si/
cut potest scilicet dando in elemo
synas pro salute eius sine sit mor
tuus sine sit viuus: pmissa tamen
diligenti inquisitione ei^o: z de an

etozitate epi nihil dicit. **S**ecundus in. 4. di. 15. dicit si queras p cuius man^o debeant talia dispensari si incerta R^o q nō inveni q necessaria sit determinatus mediator: ista pauperibus dispensādo videtur aut mihi q p se ipsam p silio nihil omin^o boni viri pt h paupib^o erogare: qz tali mediatori ad dispensandū tribui posse de cui^o fidelitate psumerz z n sibi appropriarz l i alios vsus puerterz qz deberet: vñ vbi lex diuina l ecclesiastica nō ligat sequēda ē rō naturalis. Illa at dicta q q tenet restitutō magis h faciat p se qz p aliū: n̄ excludendo tñ p h consiliū boni viri: sz in cludēdo: hec **S**co. Quidā alij faciūt circa h distinctionē v3. quātū eoz i qb^o ppetit repetitio vt furto: rapina: vsura: fraude: z hi^o. dispensatio icertoz ptineat ad epūm. Sz alioz vbi nō ppetit repetitio z si erogatio siēda ē paupib^o. vt i ludo z iniuste acceptis a iudice p indicādo l a teste p testimonio: a meretrice p fornicatione z hi^o. q/ l3 p se possit dispensare: l cū p silio p fessoris. Ego credo z^m opionē s. Archi. z seqcū oīno verā: z simpliciter excepto vno casu: v3. incertis publicoz vsurarioz: quū casū nō dabit o oēs illos excepisse intēdē qz ibi expresse z clare ins puidit: vt. s. per dispositionē diocesani talia icerta dterminēt z dispēlēt. ex d vsur. c. qz. li. 6. ibi tradit fōra d hi^o. d q hēs i z^m pte sum. ti. i. c.

In h ergo casu tñ pōt itelli il-

lud qd dē p tertiā opinionē. s. in vsuris publicis icertū. Et si grāf vt: ū eps possit p sua sinodalia h statuerē: vt. s. sibi retineat dispensationē icertoz z alijs n̄ possit se intromitterē. dicit i h Jo. d ligna. sup. c. cū sit de vsuris. z quicqd dicit Jo. an. dubiū est an possit. z Jo. cal. in quodaz p silio dicit ex pisse q n̄ pōt. Vgo. z frater clar^o dicūt q nō pōt eps excōicare de iure sacerdotes. q se itromittunt d dispensationē icertoz. Quātū ad z^m p qd d3 fieri restitutio certoz bonoz. Ad qd respondet q p eū q abstulit seu recepit vsuras seu male ablata ptest etiaz z per qzcanqz personam aliam facere: i hoc enim vera est regula iuris.

Qui per aliam facit pro inde ē ac si per seipsum facere videatur de reg. iur. li. 6. Si tñ vicium vsure furti rapine l alteri^o damni est occultum z restitutio occulto mō per se vl per aliam fienda ē: vt n̄ detegat psona. z. q. i. si peccanēt. Caneat etiam diligēter quod p aliam facit ita cante faciat vt recipiat qui debet z non ille sibi retineat quia non esset per hoc liberatus: nec confidat de confessoribus: nec predicatoribus nec questuariis qui querunt pecunias non animarum salutem. z si is qui rapinam vsuram vel fraudes fecit non restituat: cū heres teneatur ad oīa onēa d fūcti iqtū sufficiat: hereditas tenetur z ipe facē

dictā restitutionē: d̄ vsu. c. micha
el. z eadē rōne heres heredis: z sic
ī infinitū cu scit ab eis hereditas
obligata ad restitutionē pp̄ vsu
ras z rapinas z dāna a p̄orib⁹ fa/
cta: z vbi nō sufficeret hereditas
ad satisfaciendū tenet legatarij z
donatarij: qz legari nec dōari p̄t
alienū: nec excusarent hēdes sci
entes l̄ dubitātes: v̄l merito dubi
tare debētes ex publica fama v̄l
ex scripturis l̄ ex fideli relatu te/
statorē illicitos fecisse p̄ct⁹ v̄l vsu
rarios: ex h̄ qz nullus ponit q̄relā
sup hoc: v̄l postulat aliquid ab eis
v̄t debitū. **S**ed debent diligēt in
quire v̄ritatē q̄s possūt: z si inueniūt
sic esse notificēt: v̄l notificare fa
ciāt illis quib⁹ debēt se offerētes
ad restitutionē: z si nō inuenirētur
paup̄ib⁹ erogā. al̄s eēt ī eis igno
rātia crassa q̄ nō excusat. di. 37. §.
fi. z q̄suis d̄fuctis nō p̄sit illa resti
tutio si decesserit impētiētes p/
dest tñ modo necessaria ē ip̄is he
redib⁹ si volūt saluari: qz nō re/
mittit peccatū z c. de re. iur. li. 6.
Si autē licitā artē exercebat: l̄
patrimonialia tñ habebat testa/
tor: nec apparet ex fama v̄l scri/
ptis d̄ illicitis p̄ctib⁹: sen alieno p̄
sumere d̄bet nō iuste acq̄sisse: qz
nemo iudicandus ē ī nemor p̄pe
salutis: z diuini timoris. i. q. 7. c.
sacim⁹ z p̄cipue ī mortis articulo
P̄tē nota qz dicit Hosti. in sū. ti. d̄
vsu. qz si aliq̄ honesta p̄sona: puta
sacerdos v̄l ep̄s tractet inf̄ debi
torē z creditorē d̄ satisfaciendo

z dicat creditori talis mediator
tñ faciā tibi reddi si ex corde re
siduū remittas nō d̄cipias me: qz
mediator sū: nec d̄bitorē cui⁹ aīe
salutē quero: z r̄ndet creditor se
ex toto corde liberare ip̄s debi/
torē q̄re nō dicā ip̄s liberatū: n̄ vi/
deo: nec curo qualitercūqz sit sa
tisfactū dūmō sit satisfactū ei. **S**i
qz mouētur ī p̄ziū h̄ faciūt ī odiū
vsurarioz. **S**igs. n. ex alia cā alij
iūrietur egdē hoc admittet qz
theolog⁹ qz concordia inter p̄tes
possit tractari: z ps ei⁹ qd̄ debe/
retur ex pacto remitti al̄s titulus
d̄ transacti. inutilis eēt: z quare nō
idem d̄ vsura. Dicendū. qz tenen
dū qz p̄cib⁹ possit l̄ iussu iudicis
v̄l pactione partiū remissio fieri
z sic dicā vsurariū absolutū. hec
Posti. Que qd̄ intello verā esse
ī foro p̄tēioso: nō ī foro cōsciētie
l̄ ē ī foro p̄sciētie quātū ad ea
que dubia essent: vtrū deberent
dari l̄ n̄ qz rōnes sūt ad v̄tranqz
partē: l̄ cū dubiū ē quātū debeat
satisfacere p̄ damno dato: z ad h̄
faciūt ratiōes q̄s facit ip̄e **Posti.**
Sed vbi certū: l̄ claz ē debitum
l̄ rōne vsuraz: l̄ alterius vsurpa/
tionis: nisi debitor liberaliter re/
mittat illud qz remittit: ēt si d̄ mil
le tñ decē remitteret: si hoc facit
qz putat se aliter residuū nō posse
haberi nil valet illa remissio facta
ēt publico p̄cō q̄ ad aīaz. **U**n̄ cū
mercator īfortuna passus fallit
z occultat m̄lta d̄ bōis suis mobi
lib⁹ v̄t nō p̄ueniāt ad manū cre

ditoy:z querit cōpositionē cū eis
d miori quātitate q̄s debeat : pu-
ta p̄uenit rñdere singul' creditori
b' ad rōnē .i.s. solidoy p libra: cuz
tñ possz totū dare l' cedē bonis :
cui cōpositioni affctiunt credito-
res:z ita recipiētes liberāt eū de
residuo: cuz illi n̄ spōre: s; coacte
fecerint illā remissionē volētes i'
pte poti' carere q̄s toto: qñmo z
si cederet bonis totatr̄ nihil sibi
reseruādo:z n̄ sufficiunt bona illa
ad satisfaciēdū si postea peruene-
rint ad piguorē fortuna tenētur
de residuo: de solut'. c. odoard'.
De dānis datis tpe gnerre ad iui-
cē iter cinitates quō z p q̄s pōt fie-
ri restitutio: qñ faciant pactū cuz
certis pactis:z capitalis. **N**ō q̄ i
q̄dā sūmula sic dī. q̄ q̄nis sint pu-
illi multi. z abñtes qui n̄ assenti-
unt:z forte ēt aliqui dīdicunt ex p-
nectis qui receperunt dāna iniu-
ste: nec eis ē satisfactuz nihilomi-
n' tñ ē bonuz pacis: q̄ q̄ habēt rē
publicā gerere pñt cuz p̄fesu ma-
ioris part' subiectoy sibi pact' pa-
cis subdere z licite relaxare inui-
cē dāna data:z si fiat relaxatio p-
dicta tenz:z valet. **N**ā i b̄ mō pos-
sunt ēt p bono rei publice sibi tal-
lias iponere z hi'. q̄s gabellas vo-
cāt. **D**e bonis vō clericoy z religi-
osoy: n̄ pñt laici facē relaxationē:
qz n̄ tē eoy foro s̄ b̄diti: nec d̄ bo-
nis eccl'asticis p̄mittit eis aliq̄ dis-
pō: vt di. 96. **S**i pñt tñ b̄ facē p-
lati spūales fray ad inuicē d̄ p̄fesu
z p̄uenictia clericoy z religiosoy

q̄ dāna receperit i gñerra. **P**ac at
relaxationē q̄ ad laicos l' clericos
itelligas d̄ dānis da. d̄ reb' p̄sup-
tis. nā res extātes: vt equos pan-
nos z hi'. qui hñt z sciunt sua n̄ es-
se: vtp̄nta qz belluz instū n̄ fuit ex
pte suoy: l' si instū ab eis acceperit
a q̄b' n̄ poterāt ipsa tenere n̄ pñt:
vñ si dños p̄pos inuenire pñt eis
reddē tenēt: als si n̄ inueniūt pan-
pib' erogare. **I**dē vñ dō. si d̄ insti-
cia belli dubitat: nā vbi clare bel-
luz instū ē res acceptē efficiunt ca-
piētuz. di. i. c. ius militare. que tñ
debēt iter eos p̄portionabilr̄ di-
stribui p dñces belli: vt. 23. q. 5. c.
dicat. nisi p publicuz editū datuz
sit vnicuiq; qd̄ capit. **P**anpex at i
nocētuz n̄ vñ tñtuz bona auferre
cuz sint sū c̄p̄a: nisi s̄ b̄ sit cā: cum
sit aliqs puniēdus. d̄ reg. iur'. li. 6.
Pena tñ tpali frequēter punitur
vñ p altero diuersis d̄ causis: vt
i. q. 4. **D**e tutorib' curatorib'z
negocioy alioy gestorib' filijs fa-
milias: z hi'. q̄ extorserūt vsuras:
l' fecerūt rapinas fraudes z dāna
noie alieno. s. p pupillis patronis
vel patrib' suis: nil tñ eoy puenit
ad eos: sed ad pupillos dños vel
patres eoy: querit vtz p eos pos-
sit z debeat fieri restitutio ipis pu-
illis: vt patrib' seu dñis nesciēti
b' z iuitis d̄ bonis eoy ad q̄s pue-
nerūt talr̄ extorta. **R**edicit qdā i
difficte q̄ sic i foro p̄cie: dñmō n̄
imineat ide piculuz vite cōsciētie
l' fame si d̄prehēderet ant scāda-
luz sequat: puta qz aliqs credit

furatis fuisse illa q̄ in cēsa ē ⁊ hī
tales. n. vt dicūt illi n̄ p̄uertūt fur
tū occulte illa recipiētes: cū pecu
nia fract⁹ vlt p̄ rapinas ⁊ fraudes
habita n̄ sint eoy: ⁊ rō ē cū p̄ effi
cacē cāz p̄dictoy. s. tutoroy curatoz
⁊ hī. ⁊ p̄ intermediū illoz tale in
iustū lucz deuenerit ad man⁹ pu
pilloy: patronoy: l̄ patruū: ⁊ ad re
stitutionē sint obligati isti media
tores iustū eē vñ: vt que cā illoz i
iuste ablata sūt nūc iuste licētiā
habeāt i satisfacē: ne ipsi de p̄po
satisfacere teneant: ar. ad h̄ d̄ re.
iur. vbi dicit **Thyso**. Dis res p̄
q̄scūq; causas s̄bitur p̄ easdē dis
soluit. p̄pterea ad h̄ agēdū p̄redi
cti tenent: ⁊ i h̄ gerūt vtilē curam
sui: ⁊ illoz q̄ iniuste detinet aliena.
Alij aut̄ p̄fecti ⁊ egus r̄ndent per
distictionē: vñ. qz aut tales adhuc
hnt i manib⁹ administrationē repz
illoz aut nō: ⁊ i p̄ casu pnt ⁊ obent
restituē d̄ bonis illoz ad q̄s pne
nit lucrum: qd̄ hnt p̄ manib⁹ si nō
lūt remanere ipsi obligati ad satis
faciēdū d̄ suo. **Et** h̄ sine occulte sūt
manifeste cū sufficiēti cautela: vt
ab ipsis n̄ possit postea repeti. **Et**
ad h̄ vñ facē rō p̄me opinionis cū
regla i. Dis res. Si at̄ n̄ hnt am
plius administrationē: t̄ subdisti
guēdū ē: qz aut p̄dicti tutores p̄
curatores ⁊ hī. n̄ pnt i restituē d̄
suo: puta qz paupes sūt: aut pnt: ⁊
si n̄ pnt sufficē q̄ denunciēt p̄ncipa
lib⁹ p̄ qb⁹ fecerūt vsuras: fraudes
⁊ hī. q̄ igrāt q̄no fecerūt p̄ eis ta
lia illicita lucra que ad eos dene

nerūt: vñ ⁊ obligati s̄ ad restitu
tionē: ⁊ si n̄ satisfaciūt ipsi p̄ncipa
les habeāt p̄positū satisfaciēdi d̄
suo cū potēt. **Ad** accipiēdū autē
occulte a p̄dicti ad h̄ n̄ tenent: nec
obēt: ⁊ rō ē: qz q̄ ad se exculati s̄
a restitutione rōne ipotētie: vt. i. 4.
q. 6. c. si res. q̄ ad illos p̄ qb⁹ fecerūt
vsuras: vlt fraudes auferendo ab
eis occulte: p̄ h̄ n̄ p̄uidet saluti eo
rū cūz remaneāt obligati i p̄scia:
ex quo sciūt talia fore facta nec ve
lint satisfacē: ⁊ sic n̄ dissoluit pec
catū. l̄ obligatio quo ad estimā
tionē eoy. **Sz** nec pōt q̄s a p̄uata
p̄sona cogi ad restitutionez male
ablatoy: nisi p̄ indicē eccl̄asticū:
l̄ ciuile nec vñ bñ posse excusari a
furto cūz p̄ctet re alienā iusto do
mino: cū i vsura transferat dñūz
p̄ h̄ et exponit se mult⁹ picul⁹. **Si**
at̄ tales mediatores d̄ qb⁹ dictū ē
pnt restituē cū illi ad q̄s extorta
puenerunt nolūt restituē q̄ p̄nci
palr obligātur: pnt per ē humiliē
n̄ p̄ coactionē l̄ fraudē a credito
rib⁹ vsuray: l̄ fraudū remissionez:
cū penes eos n̄ remanserit pecunia
fenebris: ⁊ illi q̄ eā habuerūt rema
neāt p̄ncipalr obligati: qz remissi
one obēta libere: ⁊ spōte ampli⁹
n̄ tenebūtur: s̄ tñ p̄ncipal⁹: nisi
⁊ eis fieret remissio: q̄ si remissio
nē facere nō vellēt teneē satisface
re de suo: ⁊ tunc vsq; ad q̄ritatez
solūtā p̄ illis poterūt occulte acci
pere de bonis eoy: si alias p̄ viā
indicij habē nō possūt. ita tñ q̄ n̄
seq̄tur scādālū vel piculū que sp

vitāda sūt. **U**bi at mediator talis
 sic satisfecit: d3 p aliquē modum
 cautū dēclarare illi q sciebat se ob
 ligatū ad illd ampli n tenēi: vtpu
 ta si dicat se n curare ab eo i recu
 perare qsi ac si donassz l' declara
 re hēdib⁹ suis: q n recipiat a tali
 psona aliqd vt dbitū p tali causa
 z hi⁹. **B**ona. n. fides n patit vt se
 mel exactū bis exigat: d re. iur. li.
 6. **Q**uātuz ad 5^m. s. cui fiēda est
 restitutio seu dactio rei ablata vt
 als illicite acqsite. **P**ro fūdamēto
 nōnda ē diffictio quā ponit **T**ho.
 z² e. q. 32. dicēs. **T**ripliciter pōt eē
 aliqd acqsitū. **U**no^o qā id qd acq
 rit illicite debet ei a quo acqsituz
 extortū ē: z sine nō trāsferat dñiū
 illi rei i accipiētem: vt i furto z ra
 pina: sine trāsferat: vt i vsura tñ
 cōpetit repetitio. **S**cdo mō dicif
 aliqd illicite acqsitū: ita q i^e q illi
 cite acqsiuit: n pōt illd retinere
 nec tñ dbeē illi a quo acqsiuit. qz
 ille p iusticiā ddit: z ille p iusticiāz
 accepit: vt i simonia z similib⁹: i q
 bus ipsa dactio z acceptio est cō
 tra legē. **T**ertio modo dī illicite
 acqsiuituz: nō q ipa acquisitio sit
 illicita: sed illud ex quo acgritur
 ē illicitū: ex quo trāsferē dñiū
 nec cōpetit repetitio: vt i meretri
 cio: z hi⁹. naz meretrix turpis agit
 z contra legē dei fornicando: sed
 ipsa acquisitio vel dactio pecūie
 p huiusmodi illicitis non est illici
 ta nec contra legem dei: z hoc p
 prie dicitur turpe lucrum. **D**e illi
 citis g isto tertio modo acqsitū f3

Tho. z **R**ai. pot est dari elemosy
 na: z potest etiam retineri nisi sup
 fluum p fraudē vel dolum mlier
 extorsit: qz illud est restituen
 duz: z ad hoc pertinent lucra scā
 ex histronatu illicito ex duello:
 ex torneamento: ex fertis factis d
 floribus: z alijs hi⁹. quoz vsus est
 cōiter ad lasciniā: ex decijs scis
 ex mathematica seu arte diuina /
 tozia: ex lucro negotiationis ad
 uocatiōis vel medicine i casu nō
 pcesso quo ad clericos. in his di
 xerūt aliqui nō posse fieri elemo
 syna: quia vt dicitur **T**hobie ho
 nora deuz de tua substantia: z ite
 rum honora deum de tuis iustis
 laboribus. z i4. q. 4 c. elemosyna
 z i. q. i. non est putanda. **S**ed hoc
 non est verum fm **T**ho. z **R**ai. et
 alios cōiter. **P**redicta autem ca
 picula allegata hoc intendunt: q
 non licet dare elemosynam d ma
 le acquisitis. que scilicet debent
 certis personis restitui: vel quod
 non debet aliquis aliquod face
 re illicitum vt det elemosynam.
Et qzuis quidam distinguant vt
 dicit **U**ul. qz in his que prohibi
 ta sunt: qz mala z non puniuntur
 a iure nisi infamia: vt meretricius
 duellum z huiusmodi: talia pos
 sunt retineri. **S**ed que mala sunt
 quia prohibita a iure. vt tornea
 menta: et negociatio quo ad cle
 ricos: z huiusmodi: z talia nō pnt
 retineri ad vsu suum: sed debēt
 paupibus erogari: l3 hec diffictio

de q̄ dedit s̄z d̄z d̄ necessitate sa/
lutis paup̄ b̄ erogare si p̄t: v̄ il
li ecclesie i cui⁹ iniuriā data ē pe
cunia applicari v̄ alteri p̄uide/
ri put habes in. z. p. e. sm. ti. c. i.
Similiter i iudicio phibitū ē indi
ci l' assessori cū hñt certuz salariū
accipe aliqd a partib⁹ p̄ indican
do: l' n̄ indicando v̄ indicando
bene v̄ male: z testi ē phibitū ac
c̄ pere p̄ testimonio ferendo vñ
Aug. Ideo n̄ d̄z vendere index
iustū iudiciū. aut testis v̄z testi/
moniū qz vendit aduocatus ius/
sū patrociniū: z iuriscōsultus ve
rū p̄siliū. Illi enim i vtrāqz par
tē ad examē adhibēt: isti in vna
pte p̄sistūt. i. 4. q. 5. c. n̄ sane. Qd̄ ḡ
recipit index p̄ hi⁹. l' testis p̄ se re/
tinere n̄ p̄t: sed d̄z illi rest tui q̄ de
dit: si iuste d̄dit: puta vt iuste indi
caret iūdēs redimere qd̄amō ve
rationē suā. **Un̄ Aug.** in. d. c. n̄ sa/
ne. Ille solet male sibi ablata pe/
cuniā repetere: qui iustuz iudiciū
emit: qm̄ veniale esse nō debuit.
S̄z si pecunia data fuit iudici ad
eū corrūpēdūz: l' testi ad falsū te/
stimoniūz dicēdū l' alicui ad falso
accusādūz: l' aduocato ad iniuste
aduocādūz: illi datorī reddi n̄ d̄
bet: qz turpiter d̄dit: nec sibi reti
nē d̄z. sed paup̄ib⁹ elargiri: l' illi i
cui⁹ iniuriā data ē: z p̄cipue si ex h̄
amississet iustā causā: h̄et bec i. d.
c. nō sane. put ibi nōt. **Jo. an.** z **Ar**
chi. z. ij. q. 3. c. qui recte. z **Jnn.** e. x.
d̄ iun. ecc. c. qz pleriqz. **Rai.** z **Do**
stic. i. sm. **Sitr** i feriozes officiales

vt nunciij missi z hi⁹. si aliqd extō
quēt p̄ ipzobitatē: vt denariū par
uuz. z hi⁹. tenent paup̄ib⁹ erogare
z h̄ vbi certuz salariūz recipiūt: vt
dicit glo. in. c. non sane. Nam cūz
salarium sufficiens recipiunt: si q̄
extorquent debent restituere: si ē
qd̄ notabile: z idez v̄ dicēdūz d̄
notarijs camerarijs z hi⁹. q̄ offō
suo exigunt aliquid a personis.
Si eiz hñt sufficiēs salariū tenēt
ad restitutionē eoz que accipiunt
nec videt excusare p̄suetudo cū
sit irrationabilis: ar. 23. q. i. c. mili
tare: l' paup̄ib⁹ erogare: si d̄ facili
n̄ p̄t inueniri. **Si** vō salarium nō
haberēt l' nō sufficiens credo qz p̄
suetudo excusāt: qz nemo cogi
tur suis stipēdijs militare: ar. i. sup
d̄ his q̄ accipiūt pecuniā ab accu
satis l' i carceratis: anteqz p̄ferat
sētētia d̄ eos vt intercedat p̄ eis
z liberēt. **Sciēdū** qz si accusati l'
i carcerati sūt culpabiles vñ z me
rito p̄dēnādi: illā pecūia nec red
dere debēt datoribus: qz turpi⁹
dederūt: nec sibi retinere p̄t: qz
turpi⁹ acceperūt ipediētes iusti/
tiā: s̄z debēt paup̄ib⁹ erogari: ar.
i. 4. q. 5. q̄ habetis. **Si** vō sūt ino/
cētes: z ad redimēdā suā vexati/
onē dederūt z p̄curādā sui liba/
tionē: si intercessores eoz sūt offi/
ciales salariati al' pecuniā p̄ h̄ re
ceptā redere debēt l' paup̄ib⁹ ero
gare: nisi data fuiss̄z p̄ modū do/
ni z liberalitatis: z p̄cipue post li/
berationē: qz tūc retineri posset
ar. i. q. 2. c. sicut eps z similiter si i

tercessores n̄ sūt officiales salari
ati: s; puate plone laborādo pzo
bi? iusta liberatione iuste faciunt
z qđ eis dat iuste retinere valēt.
Itē d pecunia data p adulterio
cōmissio l cōmittēdo q̄nis qđaz
dicāt q; d; dari nō ei q; dedit: nec
sibi retineri: s; ei dari i cui? iuriā
data ē. i. marito: si vxor ei? cōmi/
sit adulteriū: ex q; pecuniā habuit
videt q; potius debeat paupib?
erogari: nisi ille maritus eēt paup
q; pp paupertatē poss; ēt cōfessor
ipi mulieri tāq; paupi dimittere:
z sifr d viro cōmittēte adulteriū
q; ad vxorē caste vinentē z videt
eē i bi? quasi idē ius sicut z i tur/
pi lucro: vt i metricio: qđ ēt pōt
retineri sic acq̄sitū: nisi q; leges p
hibēt adulteria z puniūt: non aut
simpliē fornicatōes z mētritia. **Ni**
hilomin? d pecunia data p adul/
terio nil statuūt: sicut de pecūia si
mōiaca z aliis bi?: vñ paupibus
erogari poti? iducēdi sūt. i. q. 5.
.c. n̄ sane. De acq̄sitis p ludos for/
tune eē illos casus i qbus d; acq̄/
sitū p bi? restitui debēt paupibus
erogari: qñq; etiā poss; sibi retie/
re. Sed d h. s. c. l. i. i. **¶** De illici/
te acq̄sitū pmo mō. i. cū debet il/
lud acq̄sitū ei a q; acq̄sitū ē vt in
furto: rapina: vsura: z bi?. **Regla**
ē quod bi? sūt restituēda spoliati
sine sint dñi illaz rez: sine ad eos
spectet rē n̄ fuisse ablata: vt acci/
dit i pignor deposito cōmodato
z bi?. l. 3. n. tales q; habēt pignora
deposita z bi? n̄ sint dñi illaz rez

tñ ex honesta causa illa tenent: iō
his debēt restitui talia ablata nō
dñis ipaz rez: z sic intelligo illd
3. q. i. c. reitegrāda sūt omnia spo/
liatis: eē d restitui? spo. p totum.
Si aut res ablata ē ab eo q; iuste
habuerat: puta p furtū l p rapinā
restituenda ē domino illi? rei: nō
illi furatori q̄nis aut malefacerz
talis restituēdo furatori a q; ipse
acceperat z n̄ dñō rei ipsi? quem
nonit tñ s; **U**ber. libeat? ē ab ob/
ligatione restitutionis: q; repo/
suit rem i pristinū statū z graduz
Quidā tñ dicūt q; illud. qđ acq̄ri/
tur ex vsura mētali tñ: nō d; illi
restitui q; dedit: q; a se volūtarie
abdicauit: nec tñ sibi d; retinere
q; s; legē accepit: eē d vsu. c. vsu/
luit s; d; paupib? erogari: ar. c. si
cut dignū: eē d homi. d vsu. c. cuz/
tu. **¶** Ista iura indncta videt eē
s; talē opinionē. nā ibi dicit q; de/
bent ablata restitui eis quoz fue/
runt si reperiuntur vt eoz here/
dib?: nec aliqđ ius: nec aliq; do/
cto; solēnis facit istā diffiunctionē
iter vsurā mentalē z pactionales
vt pma debeat restitui ei q; dedit
z aut n̄: s; pauperibus erogari.
Sz sicut i diffiacte dicit **Aug.** d ac/
tept. p furtuz z rapinam q; debēt
restitui: nō dari pauperibus sic in/
quiens. **Qui** s; ius societatis hu/
mane furti raptis inuasionib?: op/
pressionibus aliqua abstulerant
reddēda poti? quam donāda cē/
semus exemplo sachei. i. 4. q. 5. c.
nō sane. ita z i indistincte dicit idē

de vsuris. Nolite elemosynas facere d' vsuris. q. ea q'si dicat hec reddenda sūt n pauperibus danda: cū. s. inueniuntur q dederunt ipas vsuras. Et cū dicit q qui de dit vsuras volūtarie illud a se abdicauit. R. q si dedit ex liberalitate z p modū doni vez eēt: z tūc recipiēs hoc sciens non tenet restituere: nec paupib' dare. S. si dedit ratione mutua pncipaliter n abdicauit illud volūtarie: supple s. p dicioate: ne mutuas reputar z se granatū: z istū igratū: z sic alia vice n inueniret mutū: z ideo sibi d. z restitui vsura. Si autē nil accepit vltra sortē q'suis s. n iten derei i nullo tenet nec illi: nec pauperibus. ¶ P. 20 hi. aut maiori declaratiōe sciendū q i re q d. z restitui se aliq's triplici p't habē: qz aut ver' dñs aut heres ei' aut solū ē dispesator circa ipsā rē z ipri mo casu cū. s. ē ver' dñs rei ablāte d. z sibi restitui si pōt. 3. q. i. c. re integranda. z fere p totā questio nē. z s. nisi iusto bello: l' iusto edicto ipiali: v' eccl'iastico ille cui res sublatā ē p'quare iure rehabendi simplr: s. ad tēp' nā cū p'tigēt hoc puta qz tāq' hereticus p'denatus ē dñs rei l' d' crimie lese maiestatis punitus. in quib' casibus omnia beneficantur post snā sup s. n si bi s. z fisco d. z oīa sua applicari: e' x d' her. c. excōicam'. Insup si dñs rei ablāte n hz admistratiōē bonorū suorū: vt pupill' d. z illd' reddi tutori vel curatori. ¶ In 2. vo casu

s. cū legitim' heres ē sibi obēt ab lata restitui: sed cū tali distinctione fm Rai. ga si heredes sūt plures vniciq' fm pportiones sue hēdi tarie partis restituendū ē. Si at heres i aliqua determinata q'sitate p'stit ut' sit: puta i. c. v' i domo z n pls: tunc restitutio n fiet heredi: sed illi v' illis qbus testator cōmi sit dispesatiōē bonorū suorum. Si vo defunctus i morte sua: oīa bona sua legauit pauperib' z pijs locis qbus illa legata sunt acq'rit ius in bonis defuncti p'tib' z situris: vñ z eis d. z restitui. In etio casu. s. cū ē dispesator rez: vt epi z alij plati eccl'iarum: z gubernatores hospitaliū ē distinguendū: qz cuz dant aliq' alijs: aut dant d' rebus suis p'prijs: puta p'rimonia lib' vel p' idustriā acq'sit: sic scripture doctrine z hi'. z de hi'. dādo qbuscūq' ēt malis vt meretricib' z histronibus q'suis grauitē peccent: vt illud. 88. di. c. donare. tñ non tenet ad restitutionem: nec illi q huiusmodi recipiūt ab eis fm Rai. z Ulri. aut dant de fructib' eccl'iarum suarum z locorū piorum ad mensam eorum seu vsū specialiter deputatis: z tunc etias male vtendo z dando male faciunt: non tamen tenet ad restitutō nē ipsi: nec q recipiunt ab eis nisi reciperēt p extorsiones fraudes z volētiā: z hi'. tunc tenerēt: z hoc fm Tho. 2. q. 185. z fm Ulri. Aut dant de bonis eccl'ie dputat' ad cultū diuinum: l. c. distructio

ant pauperib⁹ erogādis speciali
vel enī et multipl^r cōmittantur
dispēlationi sue sine distinctione
sibi deputatōz ad vitā ab alijs: z
tūc si dāt cā necessitatē seu elemo
syne bñfaciūt: nec ipi tenētur: nec
qui recipiūt ad restituēdū: nisi da
rēt de his que sūt distincte deputa
ta clericis: qz tūc tenētur eis d eo
qd abstulit ab eis: qz nō dāda est
elemosyna de alieno. i. 4. q. 5. c. ne/
qz. Si dāt psonis honestis p pfo/
cinio z labore que ipendūt eccle
siis et laudabil^r faciūt fm quan/
titatē labori z industrie. **E**ccliaſti
cis. n. vtilitatib⁹ seruīcēs ecclia/
stica oz remuneratione gaudere.
iz. q. z. c. q. cūqz. **N**ec ḡ plati dātes
nec recipiētes p hi⁹. tenētur in ali
quo restituere. **S**z si dāt rōne pa
retele: cū tñ nō indigeāt: vel cā fa
uoris humani erga pncipes nō fa
cerēt ad redimēda vexationem q
ad tyrānos z similes: v^t dāt cau/
sa turpitudinis v^t mētricibus z
hi⁹. tenētur ad restituēdū: que sic
male dederūt: nō qdē d bonis ec
clesie: s^z de bonis p^rimonialib⁹ si
habēt: t^r p industria acq^rſitis. **A**lli et
q sic talia que alijs dbebat^r ma
le accipiūt: tenētur restituē: nisi ip
se q ddit satisfecissz. **A**ho. vbi. s. d
bēt at dare t^r successori ei⁹ qui de
dit t^r vtilitatē ecclie p^ruertere cū
licētia supior⁹: t^r paupib⁹ erogare:
si i⁹ paupib⁹ debebāt. **Q**ui at reci
piūt a religiosis pp iūsta cāz t^r sū
licētia supioris debent restituere
plato ipsi⁹ monasterij t^r puent⁹ vel

als in vtilitatē monasterij p^ruertē
t^r expēdere: p^ricipue si ipse plat⁹ su/
it q male ddit. **I**n oi at casu ex su/
pradict⁹ d^rz fieri ita q peccatū qd
ē occltū nō manifestet^r: z ita q nō se
quat mai⁹ scādālū ar. di. iz. c. duo.
Qui aut tenentur alicui ecclesie t^r
loco pio debent illd dare gubna
tori sen rectori ei⁹ loci: nisi ille re
ctor nō haberet iustum titulū: sed
vsurpatum vel pbabit^r credatur
male vsurus: tūc. n. possz i vtilita/
tē illius loci cōverti v^t successori
refuare. **Q**uantuz ad 6^m. s. cur
sit fieda restitutio. **A**d b⁹ beatus
Aho. z^a. z^e. q. 6z. assignat rōnē: v^z.
qz restitutio ē act⁹ iusticie: ad iusti
ciaz antē habendam z exercēdaz
glibet tenet^r. **C**onsistit autem iusti
cia in quadā equalitate que tolli
tur per vsurpationē z detentionē
aliene rei: z reparari nō potest. ni/
si per iteratā dationē: seu per assi
gnationē rei ei cuius erat si potest
z ideo tenet^r restituē. **S**z nō. q sic
glibet qui ē sui iuris pōt donare
rez suā: ita pōt et remittē rē sibi d
bitā grat⁹ z relaxare suo debito/
ri: que remissio sine donatio libe
re facta sine fraude: z coactione
postq^r facta ē per penitētiā nō pōt
renocari: vt dicit **R**ai. ar. 7. q. i. c.
q^r periculosū. **S**z sciendū q illi q
ponūt se i manib⁹ creditor⁹ pmit/
tendo seu offerendo se ad van/
dūm quod peterent: rogantes ta
mē q totum vel partem dūmittāt
sed non intendunt restituere: im
mo sperant q p nihilo t^r modico

quietabuntur: al nō se ponerent
 ī manib⁹ eoz: a peccato qdē rapi
 ne vsure seu alterius male vsur/
 pationis nō sūt absoluti: qz pec/
 catuz p penitētiā z p fessione z di/
 mittit q̄ illi vere n̄ hnt. **Sz** vtrū
 absoluti sint a debito seu obliga
 tione restitūdi distiguen⁹ f3 **Egi**
 ī qdlibz: qz si creditor ppa volū
 tate z dlibalitate dimisit z dona/
 uit nō curās qd debitor itēderet
 n̄ tenet ipe dbitoz ampli⁹ restitū/
 ere si hoc ei clare pstat. **Sec⁹** autē
 si creditor decept⁹ l' coact⁹ l' d'spe
 rat⁹. i. qd nūq̄ spabat se illd dbitū
 ab eo posse h're l' n̄ posse h're totū
 z iō potius voluit h're pte q̄ nihil
 dubitās ne nihil h'ēz si to^m vellet
 h're. Talis. n. remissio nō valet: et
 adhuc obligat ad restituendum.
Sz hcc materia ē multū vtilis z
 necessaria sciri: z in frequēti prati
 ca: z ideo serofius z pleni⁹ tractā/
 da: z qd sentiant docto. i. h̄ referē
 dū. Cū g querit⁹ vtz vsurario vel
 cuilibet alci q hz aliena sufficiat ī
 foro psciētie remissio sibi scā ab
 his a qbus extorsit vsuras vlt a⁹
 male ablata: vlt ab hēdibus eoz si
 illi nō viuūt: rñdet diuersimode
 a diuersis: vt in. §. sequētibz.
Sz irar. de senis asserit qd habens
 male ablata nisi recdat aut suffi/
 ciētē faciat cautionē n̄ potest libe
 rari a sua obligatione p aliū mo/
 dū: cū potest aliquo modo resti/
 tuere: nec. n. potest debitus doli
 gari. Et p⁹ per viam remissionis.
 z. nec per viā satisfactionis. 3⁹

nec p viam liberationis. 4⁹ nec
 per viam translationis. 5⁹ nec p
 viam donationis. 6⁹ nec per viā
 renunciationis. 7⁹ nec per viā
 conuenientie z discrectionis. In
 ducit ad hoc has rationes que
 non videntur multum vrgere: s3
 sine multa difficultate solui pos/
 sunt per eos qui tenent qd absq̄
 actuali restitutiōe pt tolli obliga
 tio male ablatoz ab eo cni obli/
 gat⁹ p quēlz hoz mōz: dūmō nil fi
 at ī fraude: vlt p metuz vlt p dispe
 rationē. s. n̄ rehabēdi sed libe spō
 te gratis z sciēt. Si eiz fraudulēt
 coacte l' h'i⁹. fieret talis d obliga
 tio locuz hz qd dicit z n̄ alit: qd n̄
 possit tolli talis obligatio p viā
 remissiois nisi restituat pbat sic
Null⁹ est capax remissionis nisi a
 peccato p̄us d'sistat: s3 habens rē
 male ablata q̄ diu remanet obli/
 gat⁹ ad redēdū. n̄ d' d'sistēt a pccō
 ergo n̄ ē capax remissiois z p p̄is
 obligatio illa tolli n̄ pōt p viā re
 missionis ad qd facit regula pec
 catū. d. re. iur. i. 6. **Restitutio. n. p**
 quā obligatio tollit ē p̄ua remis
 sioni. vñ n̄ videt⁹ remissio fieri ni
 si per restitutionē tollatur p̄ius
 obligat⁹. **Sz** ad hoc respōdet ma/
 ior pōt intelligi dupliciter. Uno
 imodo vt intelligatur de remissi
 one dbiti rei ablatez sic videt⁹ fal
 sa nā pt alicui f̄mitti dbitū si vlt
 f3 **Egi.** **Secdo⁹** vt itelligas d re/
 missiōe peccati z tē ē vera maior
 z minor falsa: nam habens male
 ablata si non potest restituere vlt

lo mō: remaneat obligat⁹ ad resti-
tutionē cū poterit: ex. de soluti. c.
odoardus. ⁊ tñ desistit a peccō si
penitet ⁊ pponit restituē i futurū.
Sed si p̄t restituē sed male: ⁊ b̄ in-
tēdit facē si creditor n̄ remittat:
talis ē adhuc remanet obligat⁹
ad restituēdū: ⁊ tñ desistit a peccō
penitēdo: ⁊ qđ pēdet ex reglā au-
geri peccatū: qđ restitutō ē p̄uena
remissionis: v̄z ē d̄ restitutione n̄
solū actuali sed ē mētali: ⁊ i ppo-
sito ⁊ in equialēti. **Q**u n̄ tollat p
viā satisfactionis pbat sic. **S**atis-
facē ē peccatorū causas excidere ⁊
eorū suggestionib⁹ additū n̄ indul-
gere. d̄ pe. di. 3. circa p̄n. **Q**u ḡ abla-
tio sit d̄tētio rei. f. peccati qđ sit p
oppositū suū. f. restitutionē. igit̄ ni
si restituat n̄ v̄r posse satisfacē qñ
tūcūq; acceptet creditor. **I**n sup
cū p satisfactionē n̄ solū reparet
amicitiā: s̄ ē eqlitas iusticie que
ablata erant per vsurpationem ⁊
detētionē alienorū nisi tollat cā in
iusticie ⁊ ieq̄litas: q̄ sit p restitutio-
nē subtractorū dñi creditori red-
dit qđ min⁹ habebat q̄ debebat
ab ipso vsurpatore q̄ plus hēbat
q̄ debebat: n̄ repabit iusticie eq̄li-
tas: ⁊ sic n̄ fiet satisfactio nisi red-
dat ablata. **S**atisfactio. n. fieri d̄z
p ipsū debitorē qui violauit iusti-
ciā vsurpādo aliena n̄ p credito-
rē. **A**d b̄ rñderi pōt qđ vtiq; pecca-
ti cā excidi n̄ p̄t nisi p restitutiōez
s̄ restitutio nō solū fieri p̄t actu s̄
ē mēte ⁊ pposito: at̄ qui n̄ pōt re-
stitūdere cū nil habeat: sequeretur

qđ n̄ possz satisfacere p peccatū: qđ
ē falsū. **S**ic ē eqlitas iusticie re-
parari pōt n̄ solū p actualēz resti-
tutionē: s̄ ē p aliū modū: p quez
sibi creditor t̄ iuriā passus repu-
tat sibi satisfactū. **S**it qđ in bi⁹. re-
missiōe satisfactio p debitorē qui
violauit iusticiā dū b̄z animus pa-
ratū: ⁊ se offert ad restituēdū si n̄
remittit. **T**ertio pbat qđ n̄ tollat p
viā liberationis sic **T**h̄yso. dicit
ex. de regn. iur. c. ois res p quas/
cūq; causas nascit̄ p easdē dissol-
uitur. **S**ed obligatio tal̄ iniusti d̄
tētoris nascit̄ p solā ei⁹ d̄pranatā
volūtate. f. rapiēdo v̄l tenēdo v̄l
detinēdo rē alienā. ḡ dissolui non
poterit nisi p volūtate. f. rectificatā
f. in restituēdo ablata: ⁊ sic v̄r. qđ
n̄ sufficiat volūtas ei⁹ cui fieri de-
bet restitutio ad tollē. obligatio
nē. cū nō fuerit cā ipsi⁹. **A**d qđ rñ-
deri p̄t qđ volūtas d̄pranata vsur-
pationis rectificari p̄t n̄ solūz per
actualē restitutionē: s̄ p itētionēz
volūtariā restituēdi si ille sponte
noluerit remittē ⁊ sic n̄ solū volū-
tas creditoris: sed ⁊ debitoris vo-
lūtas: q̄ fuit cā obligationis p̄cur-
rit ad liberādū obligatorē dñi se
offert ad satisfaciēdum creditori
ad placitū. **Q**u ad 4^m. f. p viam
trāslationis ⁊ acquisitionis dñi pro-
bat qđ n̄ possit tolli obligatio sic.
Presupposito qđ i vsura n̄ trāsfe-
rat dñiū fm̄ qđ dā tūc assumit tal̄
reglā. **N**llus p̄t i re d̄tinēda iniū-
st⁹ titulus aduenire nisi p̄ns iustus
adferat titulus. nā iūst⁹ titulus an

ferri n̄ pōt absq; s̄ q; iust^o titulus
acgrat^o z ecōnēlo: z idcirco erit a^o
actio p quas iniust^o titulus tollit^o
z per quam iustus titulus acgrit^o.

Nullus ḡ aduenire poterit iust^o
titulus p aliquā actionē nisi ei au/
ferat^o iniust^o titulus p aliā actiōez.

Sz illis q acgrūt dñiuz i re dñicē
da aduenit iust^o titulus p dñiuz acq/
sitionē. ḡ si pñs habuit iustū titu/
lū p rei aliene vsurpationē z dñen/
tione: o3 q; dict^o titulus iniust^o au/
ferat^o p eiusdē rei restitutionē aut
dñiuz acq; sitionē: z sic n̄ ē capax do/
miniuz an restitutionē: z mltō forti/
us i furti z rapinis i qb^o h3 oēs nō
trāssert dñiuz. **S**z ad h̄ rñdet q;
ad h̄ vt dictū ē: restō p quā aufer/
tur iniust^o titulus i foro pscie fie/
ri p̄t n̄ solū manuali. s3 ē mētalit^o
dñi. s̄ ē parat^o reddē realit^o si n̄ vlt/
dimittē: z sic ablato iniusto titulo
p spōtaneā z liberā remissionem
creditoris acquiritur dominuz.

Quātū ad 5^m q; n̄ possit tolli p
viā donationis. pbat sic p has p/
bationes. Ille cui restitutō fieri d̄
bet donare n̄ p̄t p̄sūq; sit restitut^o:
z ipse iniuste detinens aliena añq;
restituat ablata certificari n̄ p̄t de
tali donatione vt p̄t sit vera dona/
tio. p̄mā sic pbat. Donatio nisi sit
libera n̄ ē donatio vera. ff. de adi/
mē. lega. l. rē legata. Iste at q; talit^o
donat. s. añq; sit restitut^o n̄ libe do/
nat: q2 n̄ libē illud h3: cū n̄ actua/
lī habeat: z si dicat q; libē restitue/
dus pōt h̄re: z p̄ñs libere p̄t do/
nare: q2 detētor bonoz suoz pa/
rat^o ē reddē. talis istātia nihil va/
let: q2 restituēdus certificari n̄ p̄t

q; tat hñs sua male ablata sit pa/
rat^o ad ea restituēda: nisi ea statiz
cū pōt reddat: l. p̄ eis reddendis
sufficiētē cautionē faciat: qd̄ pti/
net ad scōaz. ppōez. **N**ā z si vide/
ant aliq; sig^o qb^o se paratū ad satisf/
aciēdū ondat n̄ pbat eē sufficien/
tia cū illis vti possit: ita i^o q; n̄ h3 i/
tētionē restituēdi sic ille q; h3: z ta/
lis alienoz detētor iniust^o cui do/
natio sit an restitutionē n̄ p̄t eā vt
verā donationē acceptare l. acci/
pere cū bona pscia. Ad qd̄ rñdet
q; donari p̄t n̄ solū res habite: s3
ēt iura z actiones z q; sperāt h̄eri
nec p̄pterea p̄t dici q; n̄ sit dona/
tio libera: q2 res actu nō habet.
Et cū h̄ negociū agat^o z discutiat
fm̄ forz pscie: vbi credēdū ē cuiuz
p se z p se. **E**t nemo sit arbitrād^o
inemoz. p̄p̄e salut^o: vt dñ. i. q. 7. l. a/
cim^o ex quo debitor offert se pa/
ratū ad restituēdū si vult: rogat
tamen vt donet non coact^o n̄ de/
cept^o sed spontane^o potest sibi per/
suadere z credere libere donasse
p̄cipue si n̄ egeat multū: nec. n. p̄su/
mit^o d̄ facili q; plicere sua z dona/
re. **Q**uātū ad 6^m q; nō possit
tollī per viā renunciationis: sed
añq; fiat male ablatorum restitu/
tio nō potest ille cui restitutio fie/
ri debet renunciare: ergo non po/
test tolli obligatio detinentis alie/
na iniuste per viā renunciatōis
maior est nota. minor probatur:
nam renunciatio illa que fit a spo/
liato añq; restituat ipsa decernit

esse nlla: sicut pz. 3. q. i. c. epis. 2 ex
d resti. spo. c. solicite. 2 iō q2 presu
mit n libere fieri q2 nō ē vñ simile
q spōte iuri suo renūcianerit q re
nūciat spoliat^r. Sic i pposito vñ
dicēdū q creditor renūciās non
restitutus nō vñ sponte renuncia
re: sed vt. coact^r 2 bi^r. Ad qd rñ
dēt q ea que pñtētur i dicti capi
tulis hñt locū i foro pñtioso vbi
pcedit p presūptionē: s3 i foro cō
sciētie ēt spoliat^r pōt renūciare iu
ri suo: vt in pposito. Preterea eo
ipso q offert se ad restitutionē: si
vult iam reuētit 2 restituit eum in
suo. Quantū ad 7^m q nō possit
tollī p viam pñiētie 2 discretio
nis pbat sic. Supposito dicte re
gule peccatū li. 6°. Obligatio i q i
iustus detētor alienorū ē obligat^r
ad restitutionē necesse ē q tollat^r
p viā restitutionis: vñ aliā egpollē
tē: 2 querendo q sit via egpollēs
restitutioni. si dicat q sit remissi
onis via vñ donationis: segtur in
ter alia istud incōueniēs: q pñt di
ci restitutio: 2 tñ i possessione mi
nime posīt^r: qd pz cē falsū per il
lud qd hētur. ff. d. vbo. signi. l. pñs
ē. dicit ei ibi q restituere est n sol
lū pñiam rei prebē: sed ēt posses
sorē facere fructusq; redde: q
propter nullus pōt dici restitut^r.
Si g remissio que sit ante restitu
tione egpollēt restitutioni ipsi se
gtur h^o incōueniēs: q etiā n possi
tus in possessione dicet restitut^r.
S3 ad hoc rñdetur q in foro cō
sciētie 2 ab Aug. n sumit ita stricte

restitutio sicut i foro pñtioso fm
iura. Nas quocūq; impleat volū
tas creditoris a debitore dñ resti
tutio facta: 2 cū qs cedit bonis ēt
anq; ponet eos i possessionē non
restituit quo ad pñciās. Queritur
vtrū vsurario vñ cuiusq; alteri q
h3 aliena: sufficiat i foro pñcie re
missio sibi facta ab his a quibus
extorsit vsuras vel alias quecun
q; male ablata.

¶ Danc questionē d vsuris Lau
rentius i tractatu formās pñs re
citāt opinionē doctoz. dicit g gl.
2 i regla peccatū. tenet q sic. S3
dicim^r ibidē s. f. q nō sufficit nisi
pecunia sit restitutioni parata.
Aliquoz vñ theologoz opio fuit
q ēt nō suffic q res sit parata re
stitutioni: sed ēt oz q offerat. Jo.
an. ibidē sup gl. demū assumit viā
mediā dicēs. q aut gēit i mte vsu
rari^r restituere: 2 remissio sufficiat
aut nō 2 tunc secut. Sed Sede. d
senis in ope suo format idistincte
opinionē dicte gl. sic dicēs. Si is
cui debent restitui pecunie l^r ma
le ablata n coact^r vel deceptus n
remittit 2 oī dolo 2 vi 2 callidita
te: 2 metu cessantib^r ēt pñb^r l^r fui
tioruz exhibitione inductus dñbi
tam sibi pecuniam nō oblata nec
restitutioni paratam vsurario di
mittat liberatus ē vsurarius a re
stitutione non tñ a peccato quod
pñt exercendo vsuras nisi 2 d il
lo peccato penitetiam agat. Pōt
etiā dici q pñs ē q si vsurario pñe
nerate i crimie 2 nō disposito ad

aliq̃s restitutionē is q̃ d̃s recipere
 vsuras remittat illas p̃po motu:
 ṽl ad petitionē vsurarij liberat̃ ē
 vsurarij a restitutione rei: r̃ si nō
 a peccato q̃z de h̃ õz satisfaciē dō
 p̃ penitētiā. hec ille. Hāc opiniōez
 ṽl firmare. Hosti. i. sum. r̃ Archi. i.
 c. 2. de vsuris. li. 26. sup̃ ṽbo satis/
 factū. dicēs: Satisfactū accipim̃
 quocūq̃ volūtati creditoris satis/
 fiat. Idē Lapsus: Idē autē Laure.
 sic p̃cludit: vt tollat̃ oīs dubita/
 tio an sit vel n̄ sit liber animus re/
 mittētis: r̃ p̃ p̃ns clara p̃cia vsura/
 rij. Et vt facili⁹ iducant̃ hoīes ad
 p̃strictionē: r̃ d̃cetero a talib⁹ absti/
 neāt: cantū ē p̃dicare q̃ n̄ sufficit
 remissio scā q̃uis se disponat ad
 satisfaciēdū: si n̄ remitteret credi/
 tor: r̃ cantū q̃ õz q̃ pecunia sit re/
 stitutioni parata: r̃ cautissime qd̃
 offerat̃ pecunia: ṽl q̃ p̃ls ē q̃ po/
 nat̃ i manib⁹ creditoris. Sed de
 inre: et i foro p̃scie p̃nto i^m gl. cu
 i^o opinionē segtur Sede. vt dictū
 ē esse verissimā: r̃ ad hoc idē ip̃
 se Sede. plures rōnes. Et p̃ ē tal.
 In maiorib⁹ criminib⁹ sicut ē i cri/
 mine furti vel rapine: ṽl violētie:
 refortiuā vel rapta remanēte apd̃
 furē ṽl raptorē de voluntate dñi
 purgat̃ viciū furti l' rapine suū ali/
 qua restitutione: vt. li. si fur. d̃ vsu/
 ri. i. p̃zi. r̃. ff. de p̃cario. li. si certe. g̃
 purgatur viciū vsure remanente
 vsura apd̃ vsurariū de voluntate
 dñi: r̃ q̃ illa sint maiora crimina
 p̃s ex maiortate pene siue agatur
 civilr siue criatr. **G**ran⁹ at̃ ē p̃cēz

qd̃ gran⁹ p̃anitur: vt. 24. q. 3. c. nō
 offeram⁹. **S**ecda rō ē q̃z i crimine
 vsuraz r̃ i alijs maiorib⁹ suffic̃ fa/
 cē p̃dignā satisfactiōez l' emēdati
 onē eṡ. d̃ rapto. c. i. vt sit q̃s libat⁹
 a peccato. c. quāto. eṡ. de vsuris.
Sz satisfactū intelligit̃ quocūq̃
 desideriiū creditoris impleat̃: etiaz
 si n̄ soluat̃. ff. q̃ satisfda. eo. l. i. Ter/
 tia rō ē q̃ ṽl p̃s eum i solubilit. Sūt
 qda speciales cāns in qb⁹ obliga/
 tis ad restitutionē n̄ sufficit remis/
 sio: vt. c. exigit. de cēsi. li. 26. r̃ ibi d̃
 h̃. g̃ in alijs casib⁹ st̃bit regula q̃
 suffic̃ remissio. Idē t̃z. **P**e. d̃ pa. i.
 4. di. i. 5. q̃ dic̃ q̃ obligat̃ r̃stitutiōi
 excusat̃ pp̃t remissionē creditoris.
 q̃z p̃ acceptationē tollit̃: r̃ hoc ni/
 si sit talis p̃sona que n̄ habeat ad
 ministratiōē vel que n̄ pōt dona/
 re: nec per p̃ns remittē. q̃z remit/
 tē ē dare. **I**te qñ i iure ē cantū q̃
 remissio nō valeat: tūc n̄ excusat̃
 sicut i iudice delegato qui mane/
 ra r̃ expēsas recipiēs ṽl extorq̃ns
 tenet reddē n̄lta partiū remissio
 ne sibi p̃sutura: eṡ. de rescriptis. c.
 statutū: li. 26. Et d̃ visitate inre õz/
 dinario recipiēte m̃pn⁹ ad cui⁹ du/
 plū restituēdū tenet̃: eṡ: d̃ censi. c.
 exigit. **H**ec **P**e. q̃ siq̃s obijceret
 regula. Nō remittit̃ peccatū. r̃.
 qd̃ ē ṽbū Aug. r̃ restituē ē rē i p̃zi
 sinū statū reponere. vñ n̄ ṽl satis/
 facere remissio. ad qd̃ r̃ndēt p̃dis/
 cti. **P**e. Lau. post **S**ede. q̃ Aug. i
 dicta regula n̄ habuit respectum
 ad strictā significationē ṽbi: sed
 eius mēs ē ṽbis p̃ferēda: eṡ. d̃ ṽ/
 n

bo. signi. c. intelligenda fuit: q' si
offēdisti p'ximū tuū rapiēdo iurā
do: vsuras extorquēdo: recōcili/
es te cū ipso: z cōiter qz hoīes nō
iactāt pecunias suas: s'z volūt sibi
restitui res ablatas: p'pterea **An.**
se retulit ad verbum restituatur
q' autem sic intellexerit **Augu.**
ōndit multip'r. hec ille. **Qd** autē
dicit **Lau. s. f.** cē p'dicādū n̄ sufficē
remissionē nisi fiāt ea que dicunt
dijersi nō v' tutū t' cautū: nam ex
tali p'dicatione ita pōt seq' piculū
aiar sicut cautela. **Sicut. n.** p'dica
toz d'z sibi canere a p'dicādō ea q̄
hñt hoīes inducere ad malū: z ab
allegādō mala: ita d'z canere a p/
dicādō scrupulosa z ardua: quā
do cōis opinio ē ī p'riū s' n. eēt in
ijcē laqueū animab'. qd fieri n̄ d'
bet. z. q. i. c. viduas. **Audiēdo. n.**
talia z n̄ seruādō cū ex auditi' for
mat sibi p'sciam: s' sibi necessariuz
fieri. q' h'z h'z. remissionē: z ex diffi
cultate nolit ponē se ad faciendū
erit ī malo statu rōne p'scie sibi fa
cte sup' eo ī quo hñ poterat trāsi
re cū bona p'scia. **P**reterea si p're
dicatoz s' dicat ī p'dicatione. .f. si/
bi non sufficere remissionem nisi
zē. z postea ī audientia p'ssionis
faciat p'riū z dicat illi sufficē: n̄ ne
ex s' pōt seq' mag' scādālū s' do
ctrinā p'dicationis. **E**x hoc. n. po
terūt credere hoīes sic eē d' mal/
tis alijs que p'dicatores dicunt. .f.
q' non sūt simpl'r vera: sed ad ter
rorem dicta: z sic periclitabitur si
dei doctrina. non video ēt cū bo
na p'scientia q' absq' sui mag' pec

cato possit hoc dicere ī p'dicatiōe
si sentiat cōtrariū: qz s' cōiter te/
nēt doctores. **S**z z si teneret aliq's
aliā opinionē cū ille sint scrupu
lose: non d'z velle inducē homies
ad suos scrupulos non g' p'dican/
do dicat q' sufficiat remissio: ne ī
ducat occasionē mali: z aperiatur
via vsuris: neq' dicat q' nō sufficē
ne dicat mēdacii vel scrupulos z
laqueos iniiciat auditorib'. **S**ed
dicat qd dicit **Aug. q' o'z q' resti**
tut' si pōt. 14. q. 6. c. si res. z ī resti
tutiōe includit remissio. **P**ossit. in
sum. ti. d' vsuris dicit. q' si fenera/
toz partē pecunie fenēbris restitu
at ei a quo habuerat t' heredi suo
z de volūtate ei' partē retineat di
cūt theologi īdistingte q' nō est li
berat' nisi totū offerat. **Tu** dicas
q' si ex pacto fit nō ē liberat': ar. c.
venies. ex. de sumo. **S**i at' vsurari
us partē sine peccato libera'r' sol
uat: vt offerat z d' altera pte mīaz
petat: z creditor libera'r' remit
tat: liberat' ē debitor: nec tenetur
vlt'eri' ad restitutionē: sic nec tene
tur si grat' accipis'z grat' oblatū
s'z **Bos.** hic tñ bon' index ex cer
tis p'ieturis motū sui animi infor
mabit. **N**ā si creditor ē paup' z in
ops: z vsurari' diues z potēs: n̄ p/
sumo q' creditor ipsū vsurarium
spōte ex corde liberet: s'z s' faciat
qz vltra recupare nō pōt: vt illd'
tantillū quod offert recuparet: z
n̄ amitteret. **S**i vō creditor sit di
ues: z potēs q' ēt p'suenit histrioni
b' z ioculatorib' tātūdem de suo
donare v'l p'lo frequāter presumi

pōt: q̄ ex corde h̄ faciat: hec ille.
Ite i quadā sūmula dī: q̄ si vsura
 rius offert libere totā sūmā pecu
 nie creditori oñ dēs plenariā vo
 lūtātē cū n̄ hēat. q̄ si crederet q̄
 aliqd accipet n̄ offerret: creditor
 nihil penit' vult accipe: sed libera
 tr̄ dimitte totū: iste plenarie satis
 fecit primo s̄ nō deo: z iō postea
 sufficit sibi sola p̄ritio: vt satiffa
 ciat deo. **U**n̄ p̄sulēdū ē n̄ p̄riti' vt
 haud min' hāc liberā satisfactio
 nē faciat primo. **I**te sūt aliq̄ vsu
 rarij qui nitunt' decipe deū: q̄ nu
 meratā pecuniā z acceptā tūc ex
 ponūt creditorib' credētes q̄ illā
 n̄ accipiāt: q̄ si crederēt q̄ illā
 reciperēt: nō illā rep̄ntarēt. at ille
 timore vel verecūdia duct' nihil
 l' paz recipit residuū dās z sic isti
 tales dicerent se satisfecisse: qd̄ n̄
 ē ver. **I**te nota sūm q̄sdā q̄ s̄ q̄q̄
 modi satisfaciēdi. **P**rim' modus
 ē cū pecunia libere offert'. **S**cōs
 modus ē cū pecuniā n̄ h̄z z offert
 pigra. **T**ert' modus ē cū pecuniā
 n̄ h̄z nec pigra p̄gruētia: fac̄ tñ cū
 iūris: vt hēdes cōpellant ad satis
 factionē z ēt ip̄semet. **Q**uart' mo
 dus ē cū mediāte sacēdote l' aliq̄
 alio religioso fit volūtaria z liba
 p̄cordia: iste tñ modus ōz sēp oñ
 dere creditori velle z posse libe
 rū debitor'. **Q**uint' modus ē cum
 p̄sensu z mīa creditoris ponit de
 bitor aliquā possessionē in manu
 alicuius honesti viri: ex cui' fructi
 b' soluant p̄ tps debita. **D**ēde pos
 sessio ad heredes reuertat'. vt ita

ōz pmanere p̄ icert': hec ibi. **I**te
 Archi. i rosario. i4. q. 5. c. nō sane.
 dicit q̄ **P**o. dicebat q̄ i his i ḡb'
 ē p̄c̄m mortale s̄z legē diuinā: vt
 i furto l' rapina disp̄sare n̄ p̄t ep̄s
 imo nec ēt papa vt aliq̄ dicunt: q̄
 min' p̄nīaz agat: z restitutio fiat si
 pōt: c̄x. d. vsur. c. cū tu. **I**n his vō i
 ḡb' ē p̄c̄m mortale s̄m ius positi
 nū: z cū ep̄s seu iferiorib' pape in
 f̄dicta ē disp̄satio: nullus dispen
 sare vt dilationē p̄stare pōt nisi so
 lus papa. 3. q. i. c. reintegrāda. l' bi
 ḡb' sp̄catr cōmiserit. **S**i vō n̄ ē in
 terdicta poterit: hec ibi. **S**ed q̄
 dī papa n̄ posse disp̄sare i his re
 stitutionib': vbi ē peccatū morta
 le p̄petratū i vsurpatione s̄ legem
 diuinā facta: vt furto: rapina: vsu
 ra z hi'. q̄min' restitutio fiat si p̄t
 videt' itelligendū quo ad restitu
 tionē certoz si sciunt p̄sone vel q̄
 ad incerta: cū disp̄saret absq̄ cā
 rōnabili vel saltē dubia p̄ libito
 volūtatis. **N**ō. n. pōt tollere que
 sūt pp̄zia hominū z dare alijs sūn
 cā. sed cuz cā rationabili pōt puta
 p̄ modū pene: vt cū aufert regnū
 l' ip̄iū alicui p̄pter d̄merita sua: q̄z
 eēt inimic' ecclie h̄etic' l' scismatici
 c': nec se vellet corrigē: l' cū facēt
 monere bellū s̄ aliq̄c̄ oñz l' cini
 tatē p̄sequēt' ecclias: l' fauētē h̄e
 ticiis vel d̄tinētē bona ecclie: z tra
 deret alijs dignitatē iura z bona
 illozum: sicut factum est pluries.
Nec potest papa cum bona p̄scia
 q̄ paupib' debet' disp̄sare dare
 diuitib' sine cā rōnabili: s̄z cuz cā

rōnabili pōt talib' obligatis re/
mittere: seu vt paupib' dare ea q̄
acquiescūt p furta rapinas z vsu
ras: cū sē incerta s̄z oēs: als cum
sit supm' z vsus pat paupū magis
q̄ epī: q̄ hī solēt dispēlare. vt. 87.
di. c. cps. ex. d. ¶ Quia hēt ēt ple
nitudinē potestatis ī dispēlatiōe
bonoz eccl'asticoz: z plenā iuris/
dictiōez ī terris eccl'ie forte d hī
bonis. s. eccl'iaz. z horū q̄ hitāt
ī terris eccl'ie possz remittere d
bita ex furti rapina: z vsura ēt cū
sciūt p sone sine eoz p sēsu: z ex ali
qua cā rōnabili. nam quotidie s̄z
fit vt iura vni' eccl'ie z fructus au
ferat: z det alteri q̄ curato illius
eccl'ie cū cā tñ: vt credit rōna/
bili: z sic multo magis ī hī pōt dā
dilationē: qz p s̄ ē remittere d bi
tū q̄ dilationē dare ad solnēduz.
¶ Querit vtz sup icertis cū epō
q̄ ē pater paupū possit fieri pposi
tio vlt' trāfactio. Rēspōdet. Lau.
Sciēdū q̄ Pau. i. cle. de pe. z re.
hūc passū examinat: z finaliter d/
terminat q̄ nō p illū tex. z p. c. fi.
de of. vica. li. 6. vult ei q̄ sine mā/
dato aplico id facē nequeat epī:
nisi cōponerēt d tāta q̄ntitate q̄n
ta est illa ad quā ascēdūt: z nō d
minori. Contra sernatur: l3 scā ta
cita pposi. iōne feratur demū s̄ia
taxatina ipsoz icertoz: z si vā sūt
q̄ fat' ē Pau. qd videt d iure: nec
videt s̄ia p suctudo valere: als
multoz aīe illa quearēt. Tex. tñ il
li videre meo nō pbāt ita clare.
Unde forte possz rīderi q̄ nō est

credēdū q̄ papa q̄ p sicit epōs pa
tres papapez idistincte nō pcessissz
eis ī spē q̄ ex cā possz cū altib' trā
sigure. z isti hīt maiores ptātē q̄
illi qb' liba administratio concessa
est. Itē nō simpliciter donauit
Itē papa scit hac consuetudines
z diu tolerauit. Sicut tñ taxatio/
nes p lñā: hec Lau. Forte possz
dici q̄ ex q̄ ad eccl'iam militatē
v3. dcm Lau. z ēt q̄ ad deū z eccl'i
am triumphantē cū ex cā rōnabi
li facit ppositionē d minori quā/
titate q̄z sint incerta: puta qz resti
duū dimittit ei vt paupi: cū alias
nō possz viuere sine indecētia sui
status nōbilitate. V3 vbi absqz cā
epa sciēt pponat de minori q̄ntita
te notabiliter v3 dictū Pau. i. fo
ro dei. nō enim credendum ē papā
fecisse epōs dispensatoz bonozū
paupēz: vt possent p libito volū
tatis remittere l' pponer sup incē
tis vt d his postmodū pōpōse vi
uant. Nec ipse papa possz cū bōa
p sciētia absqz aliq̄ rōnabili cā fa
cere hī. taxationes lūge min' q̄
sit debitum icertoz z residuū sci
enter ill' debitorib' dare: cū oīa
bñ z plene possit restitnē. Secus
cū dubitat vtz sit debitor p icer/
tis. nā ī dubio ē sēp interpretādū
fēz pape p maxime ī bonū vt di.
40. c. nō nos. cū gl. Papa cūm z si
hēat plenitudinē ptātis errat pōt
vt hō. z ī cēsa sue ptātis nō aufe
ret sibi p dī: ista cōis hōiū qn pos
sit peccare mōtalr: z discēdē ad ī
feros gū' cēsis puniēd' si dīgrit

et dñr di. 40. c. si papa. z in glo. In
 sup cū restitutio certoz dbeat pre
 cedē restitutionē incertoz. q epī
 circa vsurarios publicos: vt licen
 tiēt ad sacra ecclie z sepulturā p
 cōponāt sup certa q̄titate p icertis
 quā sibi solent ibursare magis q̄
 pauperib⁹ dare: z d cetis n̄ pūde/
 at sufficēter: vt reddāt integralit̄
 min⁹ bñ faciūt: qñ mo si n̄ suffice/
 rēt bona q̄ remanēt vsurarijs vel
 hereditib⁹ eoz tenētur q̄ acceperūt
 p icertis ptribnere p restitutione
 certoz alias fures sūt z latrōes au
 ferētes q̄ debent certis psonis eē.
 de vsu. c. cū tn. i. 4. q. 6. si res. Sed
 p̄suetudo i h̄ n̄ excusat: que poti⁹
 dicēda ē corruptela: ga p̄ ius diui
 nū: di. 8. c. que p̄ mores. 33. q. 7. c.
 flagitia. ¶ Quātū ad 7^m. i. d̄ mo/
 do restituēdi seu ordine circa qd̄
 p̄siderāda sūt tria. p^m ē q̄ restitui/
 tio certoz p̄ponēda ē restitutioni
 incertoz. Sciēdū igit q̄ certa oīa
 obligat restitutioni. i. cū sciūtur p/
 sone qb⁹ ē faciēda p̄ns itegraliter
 solgēda sūt q̄ soluant icerta. qñ. f.
 scit: l̄ dubitat bona restituēt non
 sufficē ad vtrūq̄. nā tūc restituē/
 da sūt plene p̄ns z itegralit̄ certa:
 z h̄ triplici rōne. p^o rōne successio
 nis. z^o rōne obligatiōis. 3° rōne si/
 militudinis. Quātū ad p^m rōnez
 f. successiōis aduertēdū diligen/
 ter q̄ n̄ succedit i paupib⁹ ipe xps
 nisi qñ n̄ reperiuntur p̄sone certe
 qb⁹ restitui debēt certa: vt q̄ si per
 substitutionē succedē videant: ac
 si diceret testator dimitto meos

hēdes tales z tales qb⁹ debeo: vt
 ēt si nō debeo. Sed si eos n̄ repi
 ri p̄tigat: substituo mihi xps cum
 paupib⁹ suis. Quātū ad 2^m rōnē
 obligatiōis pbat h̄ sic. nā paupi
 b⁹ n̄ tenētur hēdes dare. f. p̄resi/
 tutione dictoz incertoz nisi vnica
 rōne. f. i foro dei: sed creditorib⁹
 certis tenētur duplici rōne. f. i foro
 dei z i foro mūdi. qz hēdes p̄nt a
 creditorib⁹ i iudicio pueniri. ¶
 tuz ad 3^m rōnē. i. similitudinis pba/
 tur idē a sūt d̄ voto simplici z so/
 lēni. Nā votū simplex nō ita obli/
 gat sic id qd̄ ē solēne. nā q̄ ad de/
 uz simplex obligat: z solēne q̄ ad
 deū z mūdū. i. forz mūdi. vnde sim/
 plex votū ipedit mīr moniū p̄ben/
 dū: s; n̄ dirimit p̄ctū. Solēne at
 ipedit p̄hendū z p̄ctū dirimit: vt
 p̄z di. 27. p totuz z rō hui⁹ ē: qz in
 voto simplici ē vnū viculū ligās
 i solēni duplex. ¶ De restitutione
 vō certoz sciēdū q̄ f̄stitutiō ēt fie/
 ri d̄z euz quodā ordine: p cuius
 d̄claratiōe sciēdū: q̄ fm triplicē
 volūtate creditoris p̄tigat obli/
 gatiō. rē h̄re s̄bam eius. p^o est violenta.
 z^o ē p̄ditionata. 3° p̄formata. p^o re/
 peritur i furto z sitib⁹. z^o i vsura
 3° i p̄ctib⁹ licitis: sine iustis: z fm
 hūc triplicē volūtati gradum va/
 rie p̄ns z posteri⁹ hō restituē obli/
 gat. Cū igit p^o volūtate. f. violēta
 debitor tenet: vtputa qz absinlit
 p furtuz z rapinas z h̄ violētiās:
 talia p̄ns restituēda sunt q̄ vsura
 z alia debita. z h̄ ppter tria. f. p̄p̄
 offēsiōnē: ppter exp̄p̄iationez

z pp̄ cōpulsione. Prop̄ offēso
ne quidē nā maior i eis fertur in
iuria. qz illa penit^r sunt inuolun/
talia. f. rapina furtuz z hī. vsura
vō aliquo mō ē volūtaria. f. volū
tate p̄ dictionata ppter ea d̄ sui na
tura minorē iniuria i p̄ximū sapit
alia vō d̄bita sine iniuria sūt: qz
sūt voluntaria puta id qd̄ debet
ratioē emptionis facte alicui^r rei
l̄ rōne mutui liciti z hī. z iō rapi/
na z furtū p̄zins restitui debēt q̄
ip̄a vsura z alia d̄bita licito mō p̄/
cta: z eadē rōne p̄zins rapina. qz
grauior i ea sit violētia z iuria q̄
i furto. z d̄z seruari talis ordo p
pter exppziationē. Nā i rapina z
furto s̄z oēs d̄nū n̄ trāsfert: z iō
talia nūq̄ totalr sūt possidētuz
In vsura vō d̄nūz trāsserri v̄r.
Tertio s̄uād^r ē talis ordo ppter
compulsione. maḡ eis d̄bitoz cō
pellit z artat a iure restituer q̄ ex
torzit p furtū z rapinā q̄ que ha/
buit p vsurā. nā ad restitutionem
vsure cōpellit diuino z ecclesiasti
co iure: s̄z ad restituēdū rapinam
cōpellit l̄ artatur iure diuino ec/
clesiastico z civili. Ex quib^r seq̄r
q̄ debitor si nō pōt i solidū resti/
tuere q̄ extorsit p rapinā z furtū
z ē qd̄ habuit p vsurā z h̄ cū rō
ne volūtaz p̄currētis qz i solūte
vsurā aliq̄ mō voluntas ei^r cōcur
rit ad illā expoliationē vsure. S̄z
expoliat^r p furtū seu rapinā p̄tra
oēs snā volūtate expoliat^r: tū etiā
ratione iur^r coartat^r. nā a iure ci
uili hō cōpellitur ad restitutiōez

rapine z furti i solidū ēt si n̄ hēat
ad restituēdū vsuras hī. Inie est
Bir. oz. heremitaz: q̄ vident^r rōa
biliter dicta. hoc excepto. f. q̄ de
bēt p^r restitui rapina furtū z vsu
ra q̄ alia debita mō licito p̄cta. h̄
ei esset offerre holocaustū d̄ rapi
na. Sicut ei iuste acciperetur ab
aliq̄ diuite vt daretur elemosyna
paupi: vt dicit Aug. i4. q. 5. c. for/
te. ita z iniustū v̄r vt d̄ eo qd̄ iuste
debet alii puta hōesti mutui vel
emptions l̄ alicui^r liciti p̄ct^r resti
tuat aliena. h̄ ei ēēt rape alienum
vt reddat alienū: z nō sūt facien
da mala vt enēiat bōa ait Apts
ad Ro. Ad h̄. i4. q. 5. c. neq̄ eis.
Quātū ad faz volūtate q̄ d̄r p̄
dictōnata: q̄. f. cadit i vsura dicit
Ale. lombardus q̄ p̄z tenet q̄s
restituēt q̄ hūit p vsurā q̄ q̄ hūit
p alios p̄ct^r factos volūtarie. Et
huius rō ē: qz i restitutiōe debito
ruz solū seruatur iusticia: s̄z i resti
tutiōe vsure z male ablatoz n̄ so
lū iusticia seruatur. sed ēt iniuria
deo facta z p̄ximo admonetur z
iō restitutio vsure p̄ferēda ē. Si
tū p̄ziū obfūct^r: qz. f. talia iusta d̄
bita i satisfactione p̄ponēt male
ablatio: aduertēdū q̄ duplici ca/
su h̄ fieri pōt. f. qn̄ d̄bita sūt clare
manifesta: z restitutio male abla/
toz n̄ sic s̄z obfūct^r sic i grēdo. Se
cūdo qn̄ res q̄ d̄bet ē d̄miata. nā
claz sēp p̄cedit obfūctū i iur^r z d̄
ēmiata rō i d̄fminata: s̄z illd̄ cōf
n̄ obfūct^r ēt i p̄dictos duos casus
q̄ ēt v̄r rōnabilr fieri: qz i d̄ccēs

vř vsurā debere restitui de re in/
 ste alteri obligata. Nam p hoc n
 tolitur iniuria facta pximo z deo
 sz additur noua qz alicuū auferē
 nec.n. tenet deo z pximo ratione
 vsure ppetrate: vř alteri? male a/
 blati nisi i qstū pōt de iure ar. ex
 de re. nemo ad ipossibile obligat
 Si g n pōt restituere vsuraz nisi
 subtrahendo ius alterius p tunc
 excusat a restitutōe ppterea hoc
 magis erit violentū seu s volūta
 tem eius cui debetur aliqd rōne
 sctus iusti siue liciti. s. subtrahere
 suū credit qz fuerit accipe vsuraz
 ab alio ppterea non vř rōnabile
 vt de iusto obsego qd fecit pxio
 .s. ei mutuādo seu expectādo pre
 ciū rei vēdite reportet icomodū
 z dānū: qz contingeret h seruādo
 cuqz qui dedit vsuram recepit iaz
 cōmodū magnū ex mutuo sibi fa
 cto z iō dz sibi sufficē vt vsurari
 us restituat sibi cū poterit de suo
 z n alieno qz sz regulā nemo dz
 locupletari cū alterius iactura l
 dāno de reg. iu. li. 6. z hoc nisi iu/
 ra cōia l municipalia aliter dispo
 nerēt: qz i h? suanda sunt. nā iur
 humāo possessiōes z alia vt ppa
 possidētur vt pz di. 8. c. q iure.
 Quantuz ad scia voluntatē que
 dī pformata hec repitur i sctib?
 licitis vbi voluntas sctiū pfor
 matur i iurē. In restitutōe ēt tali
 uz aliq prius restituēda sunt. nā p
 us restitui debēt oīcunqz certa d
 bita qz qcunqz ad pias cās relictā
 atqz donata. cui rō ē qz donatio

z ad pias cās largitio sunt ex sup
 erogātis pñio: l sūt forie bona i/
 certa. Restitutio aut male abla/
 toz seu alioz debitorz certoz sūt
 ex obligationis pcepto. Prius. n.
 restitui debēt que sūt sz necessita
 te pcepti qz que sūt sup erogatio/
 nē pñij. huic sñie pcor dat Arch.
 in. c. n. sane. i. q. 5. Vinc ēt Rai. ait
 qz si creditores l legatores si ve
 nerāt ad heredē p satisfaciēdū est
 creditoribus: sed si veniūt sepati
 liberabit heres solnēdo p ordinē
 cui libet veniēti siue creditorib?
 siue legatario: dñz tñ nil i dolo vř
 i fraude opet. verūt n si legatarij
 pueniat creditores z accipiūt: vel
 posteriores creditores: pōres z po
 tiores i iure pueniūt. Creditores
 postmodū veniētes heredē i geta
 re n debēt: si tñ de hereditate re/
 masit ei: vñ possit adhuc satisfac
 cere illis: sz hñt tāq potiores ius
 suū saluuz s legatarios q p acce/
 perūt. Si r z creditores antio
 res s posteriores q acceperunt.
 Idē qz Vul. ait z addit qz si hēs
 scit l credit hēditatē vltra dōbita
 n extēdi siue ex sctū l qsi: seu ex
 maleficio l qsi nihil legatarijs dz
 dare. Si vō qstiatē dōbitoz nescit
 dz creditorib? lat sfacē p. z si le/
 gatarij pñs l sit cū creditorib? le
 gata petāt z creditorib? potiori/
 b? p solnēdū ē. Si at de hēditate
 nihil remanet pximo solutis de/
 bitis legatarijs nō tenetur. Si ve
 ro hñc ordinē mutauerit heres
 p. s. solnēdo legatarij seu scōarij

creditorib⁹ porib⁹ i foro psciētie
mūne liberatur: nisi h⁹ faciat igno
rāt reputās. s. hereditatē sufficere
ad oīa soluēda. v⁹ nesciens hunc
creditorē eē potiorē. his autē cō
cor. possi. ¶ Itē nota q⁹ cētis p
ib⁹ seruāda ē regula. Qui por est
tpe potiorē ē iure de reg. i. l. 6
Ubi at sūt pūilegia paria. s. p. s. 12
z actionū i simul. z equaliter satis
faciēdū ē nisi de aliq⁹ illoz pbe⁹
q⁹ alteri pferēdus sit h⁹ leges pa
cti v⁹ scripti vel vsus pbat. Nec
autē notari solent. ¶ d. bo. auct. in
di. possi. l. p. debito. Cū g⁹ merca
tor v⁹ ali⁹ frāgit. l. vt vulgariter
dī fallit nō sufficiens satisfaccē cre
ditorib⁹ oib⁹ ex integro veniēt
b⁹ cūcti vt sibi satisfacciat. h⁹ ordo
fua⁹ h⁹ Bal. i. l. p. debito. ¶ d. bo.
auctoritate indi. pos. pmo d⁹ sa
tisfieri dñis rex. vbi grā dponēt
bus si deposita erāt sibi facta vt
. ff. d. pūilcredi. l. fi. z. l. veteri. Se
cundo satisfiit mercii vēditori si
extāt merces: h⁹ est ipe merces re
stituit tāq⁹ singularit⁹ p p⁹cio obli
gate. Si at plus valerent id plus
reddīt ad cōmodūz creditor vt
. ff. d. ac. ven. l. iulian⁹. ¶ Si at ipe
merces nō extāt s⁹ vēdite sūt: z lo
co eaz alie s⁹rogate tales s⁹roga
te nō reddūt loco eaz: q⁹ nō sūt p
p⁹cio obligate vt. ff. d. i. rē. v. so. l. q/
dā. h⁹ rō assignat: q⁹ p⁹ciū ex il
la re redactū obligatū nō erat g⁹
nec ē res q⁹ emit z h⁹ ex eo. ¶ dē
q⁹ i pmutationē dictūz ē: q⁹ vbi
spes in obligatione ē nō succedit

loco alteri⁹ altera: vt nota. ff. d. v.
fig. l. labeo. Tercio ceteris pib⁹ p
ferē v⁹ cor: q⁹ hypothecā h⁹ cen
set z iō pferitur ne oī p⁹cedētib⁹
p⁹soales obligatiōē: sed ē p⁹cedē
tib⁹ tacitā hypothecam: vt. l. assi
duis. ¶ Qui pot. i. pi. ha. n. tū pfer
tur creditorib⁹ h⁹ntib⁹ hypothe
cas exp⁹ssas. ¶ s. l. c. q⁹ sile h⁹ pūile
giū cō muliere. ¶ de pūi. fisci. l. q⁹
nis. z d. hoc ē h⁹ ex de pig. c. ex
l⁹ris i glo. qm. 4. post hypothecas
veniūt dponentes. s. si nō extat de
positūz. ff. d. positi. l. si hois. §. si. h⁹
ei pūilegium dat cause dpositi: p
pter frequētiā d⁹ctū dpositozūz
tū sicut in. l. p⁹dicta p⁹ tali pūile
gio nō gaudēt q⁹ sub noie depōsi
mutuant ad vsurā hypotheca at
ē potior: q⁹ p⁹tinēt ad ipāz rē. ff. d.
pac. l. rescriptū. §. veniūt simpli
plices pūiligiati. i. h⁹ntes pūilegia
p⁹sonalia nō realia. ¶ Sexto z vltio
veniūt chirographarij p rata nō
attēta p⁹zitate d⁹ctū: q⁹ licet tū ē
d⁹bitori p cumulo creditor facerē
d⁹riorē cā i creditor p⁹z nō h⁹ntiū
dñiū nec hypotheca: nec pūiligiū
h⁹ntiūz vt. ff. de sepa. l. i. §. d⁹rio. At
ista ē rō: q⁹ i chirographarijs cre
ditorib⁹ nō attēditur tps: hec ille.
¶ Vlt⁹ vbi lex municipalis seu sta
tutū ciuitat⁹ alr disponēt: illi ē stā
dū ē i foro psciētie si nō sit exp⁹ssē
d⁹ deū: q⁹ nō ē facili indicādū ē: q⁹
nemo ē arbitrandus inemor di
uini timor⁹ z sue salut⁹. i. q. 7. c. s. a/
cim⁹ nihil enidēt apparet d⁹rium.
¶ Vñ i aliqb⁹ ciuitatib⁹ vt florētē

fallēte mercatore p̄ syndicos insti-
tutos a cōitate sup̄ hi? vbi n̄ suffi-
ciunt bona d̄bitorū fallēt ad ple-
ne restituēdū oib? satisfaccit vni-
cuiq; q̄ rata s̄m facultatē bonoz
illi? z n̄ p̄us vni q̄ alteri nisi aliq/
bus p̄sonis p̄uilegiatis in h̄: vt in
mulierib? p̄ d̄otib? reb̄ndis z hi?
qb? plene satisfaccit anteq̄ cuiq;
alioz. **I**tem p̄mo nota q̄ hi q̄ tenēt
restituere: si oīno nō possūt soluē
v̄l restituē sufficit p̄ritio z p̄po-
sitā restituēdi: q̄n z comode pote-
runt. i. 4. q. 6. c. si res. qd̄ vez ē cuz
nota sit paup̄tas. talis. n. n̄ d̄z ex/
cōicari: vt d̄r e. x. d̄ solu. c. odoar
d̄ns. nec aliq̄ pena mulctari: e. x. d̄
vsu. c. cū tu. z d̄r nota paup̄tas q̄n
cedit bonis iō q̄ tali d̄z p̄sulere
sacerdos: si de paup̄tate dubitat
q̄ cedat bonis. nota tñ q̄ n̄ suffi-
cit hec cessio ita q̄ n̄ sit ei aliqua
p̄nā iniūgēda. qz nec solutio nec
satisfactio plenaria sufficēt. **N**az
h̄z cessio seu solutio q̄ad satisfacci-
onē hōi sufficiat: ad huc tñ n̄ est
eccl̄ie satisfactū q̄ index eccl̄asti-
cus seu sacerdos p̄ vsurpatione
rei aliene iūgat sibi p̄nā. z i h̄ oī
dūt plurimi p̄cores delinquētes
q̄ putāt sufficere quod s̄ntificaci-
ant nec trāsgressiōē q̄ fecerūt post
mōz p̄fitef. hec hosti. i. sū. ti. d̄ p̄ci.
z re: **S**ec̄do nota q̄ si talis pue-
nerit post ad pinguiorez fortunā
tenetur satisfaccere etiam si cesse-
rat bonis: qz per hoc non sunt li-
berati. sed talis cessio ad h̄ eis p̄-
dest ne indicati trabēt in carcere

A. qui bonis ce. pos. vbi ēt dīc gl.
q̄ cessio i h̄ ē p̄dest q̄ postea nō
poterūt p̄uenire: nisi iq̄stuz facere
p̄nt. z sic h̄ēt rō ne egeat z p̄terea
p̄ueniri nō d̄z: nisi iū sit id qd̄ ac-
q̄siunt: q̄ merito videat d̄bere cō-
ueniri: h̄ i glo. **S**z q̄ h̄nt restituē si
p̄ueniat ex maleficio si n̄ s̄t soluē/
do v̄beradi s̄t p̄ d̄bito. **S**z si n̄ p̄-
ueniūt ex maleficio n̄ d̄bēt tales v̄-
berari: s̄z sufficē q̄ cedāt bōis. **A**r-
chi. i. 4. q. 4. c. si res. **N**ota 3° q̄
si is q̄ aliena abstulit pōt restituē
z n̄ restituit n̄ ē i statu salut. i. 4. q.
6. c. si res. **D**ic̄ at **R**ay. i. sūma sua.
q̄ d̄ns alicui terre tenēt restituē
i debite exacta a se l̄a suis directe
l̄ i directe. glo. sup̄ i directe. vt q̄n
denegat eis iusticiā l̄ n̄ d̄fedit eos
vt d̄z: z sic extorquet aliq̄. **S**i tali
d̄ño ex aliqb? circōstātis appare-
at m̄ltuz difficile l̄ ip̄osibile talis
restitō salū v̄r. q̄ possit p̄suli h̄i? q̄
i cōp̄elatione l̄ remittat eis cōiter
cū eoz p̄fesu z libera volūtate ali-
quā s̄uitutē l̄ annuā p̄statiā i p̄pe-
tuū v̄l ad t̄ps: ita q̄ plenissime vi-
deat eis satisfactū: l̄ ēt faciat i re-
missionē p̄cc̄toz illoz qb? tenetur
aliq̄ hospitale l̄ aliq̄d s̄ite opus
p̄ieratis: cū p̄fesu tū eoz d̄z si pōt
regri: hec ibi. **Q**uarto nō q̄ is
q̄ h̄z aliena restituē z cētis p̄sonis
s̄i p̄t i totū l̄ i p̄tē: s̄z n̄ cōmode: s̄z
cuz m̄lta sui icōmoditate: t̄c cōpo-
nat l̄ p̄ueniat cuz ip̄o leso l̄ spolia
to amicabilr d̄ redditib? suis mo-
derate: ita q̄ vict? sibi remaneat
assignādo sibi q̄nq; fuerit plena

rie satisfactum. vel paulatim singu-
lis annis l' mētib': vt alijs t'pibus
emēdet qđ pōt: r h' cū volūtatē il-
li' cui d' satisfaccē. q'z si nullā inue-
nerz materiā apđ eū abfq; dilato-
ne tenet satisfaccē l' bōis cedē: q'z
tal' peccator sp' ē i moza. **P**ossi. et
Rai. Sed h' meli' d'clarabit i vlti-
mo. §. se. Si at' p'dict' ineniat grās
apđ creditores suos faciētes sibi
remissionē l' dilationē tūc pōt ea
viti: r iē bono statui aie: si tñ h'z i p-
posito faciēdi qđ debuissz: si nō po-
tuisset obtinere ipsā remissionē l'
dilationē. ¶ Quinto nō. q' vbi es-
sent plures creditores alicui: r d'
bitori petēti dilationē aliq' credi-
tores volūt dare: aliq' nō: sed q' ce-
dat bonis stabit maiori parti cre-
ditorz: r itellige maiore p'tē: vbi ē
mai' r fortius debitū: et si vn' cēt
cui plus q's oib' debeat. Si vero
par sit debitū stādū ē maiori nu-
mero creditorz. Si sō sunt paria
eligēda ē clemētiōz sūia s. dilatio
dāda. **L.** d. cessi. bonoz. li. fi. **R**ai.
¶ Nota h' q' Job an. sup. c. q'sq'.
de vsu. li. 6. mouet qđ nō an heres
vsurarij qñ hēditas nō sufficit om-
nib' debeat satisfaccē p' venientib'
r refert se dixisse q' nō. imo fiet eis
r alijs satisfactio p' rata vnūquēq;
p'figere: ar. s. d. testa. c. relatū. in fi.
Sed dicit ipse satis v' h' casu h'ri
debere p'sideratio t'pib': vt ille q' p'
as soluit vsuras recipiat qđ suuz
ē integrat' r sic de singulis fm re-
gulā. i. de reg. iur. qui pōz. cū istoz
ps sit cā vt dixi ibi. r in hypothe-

ca hoc p'sideramns. ¶ qñ pōt. in
pig. ha. l. sed si fūdus. r bona vsu-
rarij v' cē hypot' hecata. de vsu. c.
cū tu. mlti tñ doctores tenēt p'ziū
i h'. s. q' bōa vsurariōz sint hypo-
thecata. vt Do. Archi. Se. Bos. r
Job. et dicit q' de hac hypot' heca
nō habem' textū exp'ressū. ¶ Ser-
to nō. q' vbi aliq's institut' ē heres:
r nō suffic' hēditas ad solnēdū oīa
legata r debita. dicit **R**ay. q' cre-
dit' i iudicio aie q' nō teneat: nisi in
q'stū hēditas se extēdit: v' sufficit
et si nō fecit iūctariū. Idē Jo. r Se-
de. sec' i iudicio p'tetioso: si nō se-
cissz innētariū: s'z si fecissz nō tenet
nisi durāte hēditate. Dist'guir tñ i
ter legata r debita: q'z debita sū
diminutione d'z p'solucere durāte.
s. ad h' hereditate. de legat' sō si
tot lūt q' nō remaneat legitimā p't
detrahēre suā legitimā: r itēz q'r
tā fm q'sdam si fuit institut' heres.
Et nō. q' heres p't d'ducē an oīa ex
p'sas funer' r als necessarias q's
fecē cā hēditat' vt i testō r hi'. **E**x
p'sas tñ q's fecissz sup'fluas ad ho-
norē r pōpā mūdi: nō possz cū tuta
p'scia trahē d' here alieno: s'z facē i
telligere d' suo. **P**e. d. pal. i. 4. Si
at' sūt p'ses hēdes ad d'bita vt le-
gata reglarit' tenet gl'z p' hēdita-
ria p'te. **L.** l. 3. **S**z debet
Ray. Excipiūtur. 5. casus. fm ipm
Ray. p'rim' ē si aliqđ idinidunz
ē i obligatione faciēdi l' nō faciēdi
tē. n. gl'z tenet i solidū. ff. d. ver. ob.
li. executionib'. §. 2. glo. ponit hic
eē. vt si testator p'mittit se aliqđ

op^r factuz z pmissit p se l' hēdē su
 n3 n' fci qm n' p' iudū suū tibi ire
 liceat. h' q'z hēdū erit isolidū ob
 ligat'. z' casus ē si res que d3 re/
 stituiat vno isolidū possideatur.
 A. d. acgrē. hē. li. z. s. nemo. 3° ē in
 alimētis legat' q' p' volūtatē d'fun
 cti i iudicis t' ab vno isoliduz t'a
 plurib' p' ptib' designatis petunt
 ff. d. alimen. le. l. 3. 4° ē si testat or
 ab vno heredū legauerit credito
 z i hēditario aīo cōpēsādū: tunc. n.
 heres ille vsqz ad q'stitatez legati
 on' illius debiti sustinebit. ff. d. le.
 3. l. cū ab vno. 5° i expēsis funer'
 vxoris: n' tū abstrixit hēdes p' hē
 ditijs portioib': s3 ēt vix p' pō
 tione q' puenit ad eū d' dore vxor/
 is sue: puta si ad eū puenerit. 100.
 z i hēditate sint. 200. ipse vir tene
 bit p' tertia z hēdes p' duabus pti
 b'. n. d. reli. z sūpti. fune. l. q'ties. z.
 l. veluti: hec oīa ēt postū. **¶** Qūo
 d'beat fieri restitō vxoris p'cipien
 tis p' adulterinz que vir reputat
 suū d' his q' sūmit ipe fili' spurri'
 d' bonis p'ris putatiui: z hēditate
 tota l' pte ad eū pueniēte. **¶** P'rio
 videndū ē d' ipsa vxore adultera
 quō teneat ad qd. 2° de ipō filio
 spurrio si teneat z quō. 3° de ip
 so patre qui ex adulterio talē fili
 um hūit quō z ad q'stuz teneat. **¶** Si
 milis casus v' q' ponit: e x. d. pēi.
 z re. c. officij. f. de m'iere supponē
 te sibi alienū ptū que v' ei' repu
 tās suuz nutrit z heredē instituit.
¶ Un' idē v' dicēdū q'stuz ad resti
 tutiōē d' ipsa muliere z filio sup/

posito: z hūic frandi dantib' opā
 efficacē. z de muliere adultera q/
 rit pmo si d'beat reuelare marito.
¶ Ad h' dicēdū q' aliqū n' aliqū sic.
¶ Nā vbi imineat al' qd' eoz picu
 loz n' d3 reuelare marito. p' picu
 lū est infamie. f. mulieris qz hec ta
 lē reuelādo cū ēēt antea bone fa
 me seipsam pessime ac turpissime
 diffamaret: qd' qdē mag' piculuz
 ē mulieri. **¶** Nā qd' puer. zz. scriptū
 ē meli' ē bonū nomē q's diuitie mē
 te: l3 itelligat d' vir: tū z piculof'
 i honestis ifamia m'ierib' ingerit
 notā. 2^m ē piculuz scādali. f. viri
 p'sāguineoz z amicoz eius si illis
 h' inotesceret malū. nā n' solū apd
 se turbaret ex eo: sed vix extunc
 possēt cū ea amicitia z pacē ac cō
 cordiā z societate habere: immo
 forte eā maritus dimitteret: z iō n'
 valētes forsitā p'tinere vterqz ad
 alteriū ppetrarz: z sic innumerabi
 lia z irrecupabilia i' eos ozirētur
 mala. 3^m ē perictz mort'. f. z vxor/
 is z sue spurie plis atqz adulteri i
 sui. nā pbabil'r timē possz: q' eius
 marit' seu q'cūqz aliū dū occidē
 aliūz q'rēz necaretur s3 **¶** Sco. i. 4.
¶ Accūrentibus p'dicti picul': q' vi
 dentur valde pbabilia: z i ptib'f
 eneniētia: n' d3 talis mulier suo cō
 ingi reuelare propter bonū icer/
 tum restituendi hereditatē talib'
 piculis se exponē manifeste. 4^m
 propter piculuz improbabilita
 tis. nā nec vir nec filius: nec ēt pu
 blicus index hoc mulieri reuelātū
 credē obligantur: nisi p'bet dicta

sua p ifallibilia signa aut p̄uolent
tas p̄bationes: sine p̄ testes idone
os. **N**ā ex solo ei⁹ dicto nō pōt ex
hereditate talē filiū: maxime in
terris i q̄bus p̄mogenita ex p̄sue/
tudine i toto v̄t in pte succedunt.
Insup s̄m **S**co. i talib⁹ tris: si p̄
crederet vxori sue i h̄ n̄ pōss tñ
a spurio auferre hēditatē: nisi in
publico foro: cū p̄baret talē: tñc
opozteret mulierē nō tñ apd̄ ma
ritū: sed apd̄ totā patriā diffama
ri i isto p̄supposito. s. q̄ n̄ debeat
reuelare rōne maloz gratioz ex/
inde cōtigētiz. **Q**uō d̄beat talis
mulier satisfaccē dicetur. i. vbi tñ
n̄ imineret aliō piculū l̄ malū nisi
ifamie ipsi⁹ adultere l̄ mortis sue:
v̄t q̄ si p̄moziatur viro suo debe
at añ mortē ordinare cū p̄fessore
suo l̄ a p̄sona matra: q̄ si moria
tur postea reuelet ex pte sua viro
qñ. s. ex h̄ pōt obuiari ne putati⁹
filius habeat hereditatē totā vel
p̄tē. Aliqñ v̄o h̄ marito l̄ alijs per
sonis eē cōfessionē teneē mulier
reuelare: v̄z. si hec tria p̄currāt fili⁹
p̄t si apud maritūz i alios fortē et
gnis suspicio ip̄ressa cēt i occasio
suspiciādi talr. z. si ex certis i sus/
ficiētib⁹ causis pōt i d̄z vehemen
ter i valde p̄babiliter credi: q̄ ni
hil de p̄mis piculis supradictis h̄
subsequeretur: aut cresceret sed
potius minueret. s. si firmiter p̄su
matur q̄ filiū bonis mariti volū
tarie cedit: sed si p̄uulū ē fili⁹ ces
sat ista rō: q̄z mittere pōt illū ad
hospitale cūz n̄ teneatur alē alie/

nos nisi i extrema necessitate cūz
alij desunt q̄ p̄uideāt. **P**il at trib⁹
p̄currētib⁹ reuelari debēt i pōss
Sz vix ista p̄currunt i rarissime
presumēdum est q̄ concurrant.
Insup dici posset s̄m **V**ul. q̄ etiā
reuelare posset si non timeret ma
ritū: vel aliud imineret periculū.
Sunt qdā vtiq̄ viri sciēt vxoz
adulterium sustinēt es vel etiā cō
sentientes: imo qñq̄ vxores suas
ad hoc hortantes: vel q̄z p̄prios
filios nō possunt habere: vel alia
q̄cunq̄ pudenda occasione. **S**a/
cta etiā hac notificatione añq̄ vir
eius p̄ edificatione talis filij expē
dat: videt obligari a restitutione
aliqua fiēda: q̄z fec qd̄ i se fuit vt
dānūz emicaret viri expēsarūz in
educādo: i hēditationis q̄ ad ali
os: ar. e. x. d̄ in iur. i dā. dā. c. si c̄tpa.
Nec tñ d̄z manifestare adulterūz
pp̄ pictz p̄sone i ifamie d̄trūitū:
i odiūz ad enīz enitādūz. i si ante
māifestationē iā aliq̄ p̄sūp: s̄z h̄
putati⁹ fili⁹ tenebit ip̄a m̄r i q̄tūz
p̄t satisfaccē si aliqd̄ vt suū possidēt
i si m̄r g i exn̄s: qñ notificat nol
let ip̄e fili⁹ credē h̄: nec cedē bōis
putatini p̄ris petēs saltē legitimū
q̄ sū causis exp̄ssis a iure anterri
n̄ d̄z vt legitimū fili⁹. nec p̄ziū p̄t
p̄bari tenebit nihilomin⁹ ip̄a mu
lier hēdib⁹ d̄ portioē i ablata si/
bi: de eo tñ quod potest i nō p̄la
eē. de re. iur. lib. 6. c. nemo. i hoc
q̄z fuit i mora not ficādi: quādo
potuit p̄uideri. **S**z nūqd̄ mulier
tal d̄z reuelare criū suū filio suo

spurio 2 inducere eū ad dimitte-
dū hēditatē vō hñdi. Ad hoc di-
cēdū fm **Seco.** vbi. s. q. aut filius
crederet matri aut nō. Si autem
crederet: n̄ autē pbabile ē q. pp
h dēm dimitteret hēditatē. Nam
paucos repit ptingit q. ita perfe-
cti sint: q. ppter cōsuādā iustitiaz
i foro dei dimittāt magnas pos-
sessions. q̄s retinere pñt iure ex-
teriori: 2 vellent spuriū reputari:
nec s̄ m̄r plumere pōt: nisi antea
malū fuisse expta d bona volun-
tate filij sui. **Nō** ḡ debet se expo-
nere piculo certo diffamationis
apud filiū ppter icertā correpti-
onem illius. Si vō non crederet
tūc seq̄ret ide duplex malū. Pri-
mū q. ip̄a difamaretur. Secūdū
q. ab illo sic antea hēditas possi-
deret. Sigs autē obstat q. tali fi-
lio dbeat reuelari: ne si ignoranē
forte copularet p m̄rimoniū sue
sorori aut alii sue ppique: seu a-
fecēt q̄ a iure spuriū pbibita sūt. di-
cēdū q. talis ignorātia dū pseue-
rat oīo excusat cū sit ignorantia
facti. Si qñ tñ factū veniret ad lu-
cē tale m̄rimoniūz dirimēdū essz.
Si vō q̄rat an dato q. tal fili⁹ ex
v̄bis m̄ris se spuriū credat: tenea-
tur reddē bona q̄ habuit a mari-
to matris ceteris filiis atq; hēdi-
b⁹ alijs p̄dicti mariti. dō. q. si s̄ in
dubitātē credit: 2 rōnē illud cre-
dēdi hz tenetur fm deū nō tñ hu-
mano iure. Si tñ n̄ hz sufficiētem
cām 2 rōnē credēdi illō: tē redde-
re n̄ tenetur ex q̄ p se l p altez sibi

claret q. n̄ hz sufficiēte cāz seu cō-
dignā rōnē credēdi. Et at int̄ ce-
tera q̄ttuor siḡ q̄ reddunt suspe-
ctū talē m̄ez: ita q. ei d̄ facili n̄ d̄z
cr̄di. p^mē amō. i. si p̄diligit aliā plē
viri sui. 2^mē odiū: v̄z. si plūmit ma-
trē ip̄z l' ei⁹ vxorē odire. 3^mē stulti-
cia: q. mulier fatua 2 leuis ē 2 pti-
naci s̄clus. 4^mē icertitudo cū n̄ cō-
stat ipsā eē l' fuisse certā q. hūc 2
cepit d̄ adulterio l' d̄ viro. n. n. s̄
p̄t oī adultere eē certū. Sed qd̄
remediūz tali mulieri d̄z adhibe-
ri. dicēdū q. ei s̄z **Seco.** vbi. s. tri-
plex remediū dari pōt. Primū est
q. iducat filiūz itrare religionē: 2
tñ tale q. possit p̄fessionē suā fua-
rene. s̄cidat i syllā volēs vitare
caribdz. 2^mē q. clēic⁹ fiat. vñ valz
tñ s̄. dñ ecclastica bñficia accepta-
re: 2 his q̄si sufficiētib⁹ merito iaz
p̄tē⁹ dimittat hēditatem altī f̄ri
laico i seclō remanēti. Si tñ per
nullā p̄suasione honestā cor talis
filijs m̄r flecter nō pōt vt hēditatē
dimittat n̄ videt quod debeat se
p̄der illi cū certa n̄ sit q. talis ab
ea ipsa s̄sibit i alijs tā licitis 2 ho-
nest⁹ flecteret ex illo: imo forte
tenacins̄ retinēt: ne spuri⁹ putaret
cū talē notā multi caneant male
nati. Tunc demū tertiū remediū
addēdū ē. s. q. salvo iure humāo
2 absq; isamia sua pōt 2 d̄z d̄ sua
dote cū eā hēbit i ptātē v̄l d̄ para-
frenalib⁹ si hz 2 certis bonis 2 la-
borib⁹ 2 sudorib⁹ suis idēnē facē
viz 2 legitimā eius prolem. Oblī-
gat enim satisfacere viro de p̄sū-

ptis ab illegittimo filio. **S**ed tal' filius non tenetur satis facē q' p'sū p'sit q' diu bone fidei fuit. **D**e hēditate aut' mulier obligat' hēdi / bus viri ab intestato l' hereditibus scriptis l' quib' v'sit' creditur q' reliquis hēditatē q' si nescit d'z paupib' erogari: tene' inq' h'z cor respōdētia iusticie si ei dico q' teneat' ad restituēdū equalēs hēditati: q'z sapius dēm ē. **P**lurimum qdē disert' it' h're z pprie eē. **S**ed q'z iste legitim' heres vtrāq' habuit hēditatē l'z h'z iusticiā fuerit pprie p'pterea min' q' equalens hēditati sufficit sibi p' hēditate fīcda illud aut' min' d'eterminetur h'z arbitriū boni viri. **N**ō si nec h' fieri pōt q' tūc nō obligat' : tenebit' tñ cū puenerit ad piguiozē fortune: ex d' solu. c. odoardus. **S**i vō talis mulier nūq' hēt vñ possit restituere: tūc ex impotētia excusat' si habeat satisfaciēdi p'posuū. i. 4. q. 6. si res. **D**e adulterio aut' cuius ē filius dicēdū vñ si scit l' credit v'sit' illū eē suū: vbi mat' sua satisfaccere nō valeat: vñ q' teneat' de expēsis patri putatino: q'z cāz efficacē dedit tali dāno: ex. de iniuriis. z da. da. c. si culpa. **S**im tñ possibilitatē suā: z si mitēt ipā adultera ad hospitale: l' q'z finxit mortuū pepisse. vñ q'z notificauit sine sui pīculo nō eē filiū suū: tenebit' hospitali d' nutrimento z alijs expen. nisi notabit' paupertas excuset eā cū de iure naturali ad h' teneatur: di. i. c. ius nāle z hospitalia p'

pter paupes nutriēdos sint facta nō p'p' diuites. **S**ed et de hēditate l' dote si dotaret' a patre putatino teneri vñ ad arbitriū bōi viri attē a sua facultate: q' tñ satis factio occulte fieri d'z: cū sine periculo manifestari nō possit ar. z. q. i. c. si peccauerit. **S**i aut' dubitat adulter ex eo q' mulier lenis est z cū alijs adulterat' l' ēt quia ipsa adultera dubitat vñ sit ei' l' marito reliq' iudicio dei cui oīa nuda sūt z apta. z granari nō videt' d' restitutione. **I**ndecēs ē eiz vñ re dubia certa dei sūia ait **B**reg. z. q. 3. z di 34. hūisse. **I**n nullo tñ casu ad obuiandū h' periculis vel malis d'z adultera l' adulter q'ret aborsū l' mortē parvuli. z. q. 3. c. faciant.

Capitulū septimū. l. qñ debeat fieri restitutio. qd' p'tinet in se magna difficultatē. **Q**uātuz ad octauus. l. qñ d'z fieri resd. diē **T**ho. z. z. q. 6z. q' statim q'z sic accipe rē aliena ē d' iusticiā ita z remittere eaz q'z p' h' q' aliqs d'ctinet rē alienaz iūto dño ipedit eū ab vsu rei sue z sic facit ei iniuriā. **M**anifestū est aut' q' nec p' modicū tps l'z alicui i pccō morari: l'z q'z tene' statim pccōz dimittere l' deserere. **U**n d' q' si a facie colubzi fuge pccōz. **E**t iō quilibet tene' statim restituere: l' dilatiōez petē ab eo q' pōt vsum rei pcedē. z si qdē teneat' d' icert' cū illō eēt erogādū i pias cās cū p'silio eccl'ie si h' p'sōe hñtes restituere f'maneat ita paupes cū filiis

et familia q' n̄ habeāt vñ vident:
fiat diē. Ray. vt dixi i casu fili. s:
i ti. d. decimis. Ibi at sic dicit. Si
qs retinuit decimas lōgo tēpoze
z nūc veniat ad satisfactiōē. z po/
stulat intuitū di z ecclie: z q' hēt
pua s'bz sibi remitti q' accepit tē
poze pterito cum alr oporteret
cuz sua familia medicār: q'uis ec
clesia oēs decimas possz petere si
viderit istuz p'trituz: z pces ei' i'ni
ti vitat: d'z ei tāq' paupi dimitte
vñ vinat cuz b̄ eet ei datura po/
stea. i. 6. q. i. c. qm̄ hec Ray. qd in
telligēduz vñ: vbi dāt decime de
more put ē d iure cōi. Nāz secus
vbi de more n̄ dāt l' valde dimi/
nute videt excusari: d' b̄ tā plene
habes i p'. pte ti. i. et dicit ibi gl.
Uul. q' illi qui resignant i manu
pñarij. q' hoc non facerēt nisi pe
nitētiarij restituerēt eis p pte vel
p toto: qm̄ nescitur cui fieda ē re
stitutio quod non credit eol esse
i statu salut' dicit et paulopost qd
n̄ ē necesse: qd fiat hi' restitō i ma
nu pñarij dūmō tñ sit pat' ad ar
bitriuz ei' l' alr' bōi viri satisfacē
dicit et qd i' casu eps q' ē dispen
satoz paupuz: pt dilationē dare l'
pte dimitte l' et totuz si viderit ei
expedire ad necessariā sustetatio
nē illi' t'āq' alic' alr' paupis ita tñ
q' qsto vtili' pt gerat negociuz il/
li' cui faciēda estz restitutō: si pso
na ei' effz nō: vñ. exponēdo i' q' es/
set restituēda i vsus tales q' magi
ei possēt p'ficē q' ad denm. hec ibi.
Si tenet certis p'pionis q' nolūt da

re dilationē: d'z ad petitionē ipoz
absq' dilatione satisfacē l' cedere
bonis: q'z fur z raptor sp̄ est i mo
ra: z iō sp̄ angēt pccz. ff. de condi.
fur. l. i. re fur. vbi lesi egent z fame
pereunt: ne iternueniēte paululum
moza iueniri n̄ valeāt q' redimāt:
di. 5. Sep. n. ē vitāda moza vbi ē
piculuz: di. 28. c. d' straculane. z b̄
et si oz ipz medicare. Un̄ nō dico
habito respectu ne egeat. Nāz b̄
nō. ex. d' vsur. c. cuz tu. tñ Uul. ad
dit sin culpa pōt accipe vite neces
saria. s. extreme. Ray. moderate
sibi vita retēta qnsq' plene sibi sa
tisfaciat. Hosti. vñ sic diē. Sz qd
si n̄ imineat tale piculuz necessita
tis z is q' tenet restitutōē n̄ p't iduci
ad restitutionē statim faciēda: puto
q' discret' facēdos p't psciaz suā i
formare: ex eo q' itēdit vñl'r ge/
rere negociū creditor'. Nā si vi/
det q' alr' n̄ p't scupare i ppetunz
l' n̄ ita cito: l' ita cōmode: pt recep
to iuramēto l' a' sufficiēti cautione
si h're p't dilationē pcedē z s' b̄ hac
p'dictiōē si hec adimpleuerit i talez
diē peccatozē absolue: z sic credi
toz qd ei o'bet recuperet: z peccatō
n̄ recedat a p'sbro d'spat': hec ille.
Sz q' i fine huius. s. f. q' absoluat
s' b̄ p'dicti. Szinz asserit Uul. dicē q'
absolutō peccatis nunq' d'z fieri
s' b̄ p'dicti. z ideo p't dici q' absoluat
simpl'r si ē solnēd': s'z d'claret q' n̄
valebit absolutio: nisi adimpleat
promissum. Uul. Archi. vero
super. c. si res. i. 4. q. 6. qrit vtrum

habēti restituē debeat haberi re
spectu ne egeat. Et dic vñ q sic. ff.
d. re. iur. l. i. p. dēnati. ff. de cessi. bo.
l. z. z sic nota. p. B. de solu. c. odo
ardus. z facit ad h qd habet. i6.
q. z. q. cūq. Sed Inno. p. nota. in
c. cū tu. e. x. d. vsur. secus credit h
canones: vbi ibi notat Ala. B. et
Posti. q. isolidū tenent detento/
res vsuraz: z n̄ solū iqnātū facere
pnt. qui Posti. in tū. dicit q q ha/
bent restituere paulatī singul' mē
sibus soluāt creditoribus: si aliē
n̄ pnt sine magno sui detrimento
pnt poterūt: vñ cōponāt se cuz ex
poliatis: q si nullā possunt iueni/
re mīam apud eos absqz dilatiōe
tūc tenētur satisfacc vñ bonis ce/
dere: qz peccator semp ē i mora.
ff. d. condit. furt. l. in re furtina. e. x.
de si. c. cū in ecclesia. Multi tenēt
dictū pcedens tanqz equuz. s. q te
nētur soluere q̄tum pnt retēta si
bi vīta commodat: ar. d. cō. di. s. c.
discipulos. e. x. d. fur. c. sigs. sed ar.
s. super vbo reddere. eiusdem. c.
ibi dicit q statim o3 reddē totuz
quod potest allegās Tho. z. 2. q.
6z. qui dicit q statim ē fiēda resti/
tutio. dictū tñ Tho. pōt dici n̄ esse
s. si sane intelligat: vt. i. dicetur.
Sed in quadā sūma dicit q q
hnt restituere vsuras z male abla/
ta: z pponunt firmiter reddere: z
non possunt statim: qz nolunt cū
familia egere vel medicare: z tñ i
cipiūt iuxta posse satisfaccere: vtz
tales possūt absolui z comunica/
re. Rñ aut sciunt personas cētas

ant non: z si sciunt ipsi hntes male
ablata: z ipsi etiā qbus debentur
hi. nolunt: tutus ē: q de psciētia
eoz stent ad terminuz ipsoz z vo/
luntatē. Si vñ tales nesciunt dam/
na sibi data z reuelatio possz esse
periculosa illis q volūt restituere
tunc n̄ ē reuelādus illis: sed psum/
dus q pffoz cām illoz vtiliter
agat: z pffites itēdat z pmittat qz/
cito satisfaccere potest: qz habz lo/
cū ratigabitio de bono z equo: z
tunc pffites absolui z cōicare pōt:
qz ē in via salutis. Si vñ oīno ne/
sciāt pfoe qb' ē restitutō fiēda: tē
ē libere i pātē plati l' discreti cō/
fessoris dare z pstituerē terminū
pfitēti: sicut viderit necessitatem
z pstrictionē eius z volūtāt ē pmp/
tā restituendi. z infra istū terminū
talis pōt absolui z cōicare. Item
vbi maior ē pstritio: bi maior mi/
ficioz dia z venia ē fiēda z remis/
sio. z qz totus mundus fere ē ino/
lutus i rapinis: sic p posse tuo cur/
re p mediū ne nimia securitas vñ
remissio perire faciat: quos discre/
ta egas poterat renocare. Itē sp
iniuriās z spoliās vel cōplices eo/
rum debent humiliter postulare
venia ab eis quos offenderūt: ne
illi remaneāt i rācore z mala vo/
luntate. Quid autē dbeat facē
vxoꝝ z familia raptoris z vsura/
rij z hi. qui nō hnt nisi d obligat/
tis restitutioni: hēs. s. in. c. d. rapi/
na. s. iz. i. si. Nō. q. Kai. z Pos.
circa istaz materiā restitutionis di/
cunt. Hoc notent sacerdotes et

retineat q^d sⁱ q^d maior lⁱ minor su
erit fraus lⁱ dolus v^t violētia ma
ior: v^t minor dⁱz eē discretio iudi
cātis: z fm hoc in vsuris q^d sunt i
depositi v^t dictū ē. s. i. c. d. vsura
q^d oīno sunt restituende: tñ ibi q^d
minor violētia q̄ in ceteris pote
rit confessor ēt cū scī psona cui
fiēda ē restitutio magis modera
te temp^o restituēdi retenta sibi vi
ta cōmoda z familie sue. Quidaz
circa materiā istā dicūt z meo iu
dicio satis rōnabilr q^d i certⁱ cas
bus n̄ tenet quis ad statū restituē
dum actua^r ēt si hⁱ modū aliq̄le
ad restituēdū: z ab eo cui tenet in
uenire n̄ possit nec dilationē nec
remissionē: sⁱ sbitā velit fieri sibi
restitutionē: qñ v^z ex restitutione
statū lⁱ statū restituēdo seq̄ret inde
enidēs lⁱ p̄babile dānū spūale v^t
tpale nōbile ipⁱ restituēdū lⁱ aliorū
qđ p̄pōderaret dāno ei⁹ qđ h̄re
ex carētia illi⁹ rei. pōt aut tale dā
nū eē triplex: seu scādālū notabi
le lⁱ dānū: piculū mortis infamia
gravis piculū notabile mortalis
culpe. Rō autē hⁱ ē q^d s. talis re
stitutio possit differri q^d sⁱ **Seco.**
creditor qui dⁱz h̄re magis debet
velle i hⁱ. casib⁹ v^t maximū icō/
modū seu dānū ei⁹ q^d hēt restituē
enitetur imodica restitutionis di
latione q̄ suū modicū icomodu^z
lⁱ dānū ex carētia ad tēp^o sue rei
Et si obijciatur q^d restituē ē act⁹
negatiui p̄cepti q^d reducī seu ex
plicatur p hoc qđ ē n̄ retinere ali
enū: sⁱ p̄ceptū negatiuū obligat

sēp z ad sēp. Rñdē sⁱ **Seco.** qđ
alienū iūile z inuito dño retinē
simpliciter p̄hibet: p̄pterea sēp
z ad sēp isto mō necesse est saluti
alienū n̄ retinere. Sed qñ q^d hⁱ
volūtate z p̄positū restituendi
alienū p tēpore oportuno ex tñc
tenetur dño rei volēte. i. velle de
bente. Vult aut sⁱ dñs rei z si nō
actu i. licito: tñ actu debito z ho
nesto: q^d velle dⁱz q^d q^d suū hⁱ reti
neat quonq^z potuerit opportu
ne. **Et** si dicat dñs rei sⁱ agit inui
te: z q^d n̄ vult q^d p quantūcūq^z tē
pus suū reiceat. Dicēdū sⁱ **Seco.**
q^d dño ēt iordiate volēte statim
reh̄re suū: z p pñs p̄ rectā rōnem
nolente p̄ximū retinere suū tunc
tenēs nō ē detentor iniustus. nā z
ōpositū dⁱz redditiōe strictissima
red di cū repetit: v^t l. depositi. l.
fi. z tamen inuito dño volūtate i
ordinata cuz repetit: v^t cū eo ma
lum faciat sibi v^t alteri pōt reti
neri. **Et** Aug. dicit q^d multa bōa
sunt p̄stenda iūitis dū eoz po
tius vtilitati q̄ voluntati p̄suli
di. 4. s. c. z qui emendat z exēplū
ponit. 23. q. 4. c. ipsa pieta. de eo. f.
qui contra voluntatem suā extra
hit de domo rñ tura qđ landabi
liter sit. **¶ Est** g^o vn⁹ casus cū imi
net ex ei⁹ restōne subita periculū
dāni icōparabiliter p̄ualēt dam
no qđ inō hēt creditor ex caren
tia rei sue: p̄nta cuz ipse creditor
ip̄gnaret bonū cōe: z habendo
illā rē sen pecuniam quaz quis d
ño retinet mag⁹ poss⁹ ip̄gnare

z pzenalere. **N**az tñc fm **Ric.** in
4. nō tenet illd restitue illi: s; fide
liter reservare vt restituat sibi vel
heredib; suis: qñ h; fieri poterit si
ne p̄iudicio boni cōis: v; d̄posita
re illud ordinādo z puidēdo qd
tpe suo restituat. **I**dē v; dicēdus
cū q; vteret re sua rehabita: puta
gladio ad occidēdū se l' aliū l' hī?
Idem videt dicēdū cū ex subita
restitutione ille q; restituet rē abla
tā p furtū l' aliū viciū detegeret
z inde ifamaret: cū fama sit qd no
tabili sba tpali. vñ grām reputa
tur peccatū detractōis q; furti
ceteris parib; s; **Tho. 2. 2. q. 73.**
z 5. q. i. c. deteriores. **Q**u; g; libet
debeat puidere p̄servationi fame
sue: ar. 12. q. i. c. nolo. pōt tal' d̄fer
re restitutionē vsq; ad tps quo nō
dep̄ehendat i crimine z infamē
si aliter puideri nō pōt. **I**dē dicē
dū ē cū id qd d; restitui nō possit
restitui: nisi faciēdo magnas expē
sas ad mittēdū sibi: q; i remot' ē
creditor. **Tūc.** n. qd agēdū hēs. s.
et eo. ti. c. 3. **E**t idē dicēdū qñ mul
ier h; filiū p adulteriū nesciēte vi
ro: l' supposuit sibi alienū partū q
nutrit de bonis viri: l' ē heres di
mittit vt p̄p̄s fili' cū teneat māē
talis d; oib; q; p̄cipit tal' fili' bonis
l' putatiui patris: nō tñ d; reuelare
factū: qñ ex h; seq̄ret l' seq. pbabili
ter poss; mors sua l' plis talis. vel
ē nōbilis ifamia seu alia gūia scā
dala fm **Ray.** z **Jo. neapo.** in q̄l;.
de q; hēs. s. plene eo. li. ti. i. c. d; fur
to. ibi vide. **A**lius casus quan

do ex hī. restitui. poss; seq. mort
subita spiritalis seu peccatū mor
tale pbabiliter i restitutione v; fa
milia eius: puta restituēdo que h; z
aliena ad tantam venit paupertas
tem vel miseriam: q; nō potest vi
uere v; puidere filiis suis d; victu
z vestitu: z cū sint alicuius nobilis
p̄dictiōis medicare nimis erube
scūt: ab amicis ad sufficiētiā n̄ hē
nūt: laborare nesciūt l' n̄ possunt
q; paruuli l' infirmi. z sic restituen
do exponit periculo ipse cū fami
lia sua furādī: l' p̄stnēdi filias
vel desperationis vbi retinendo
qd habet alienum cū ipso z indu
stria sua puidet: z parce sibi z fa
miliae sue: z disponit ad satisfaciē
dū paulati. **H**oc sentire v; **Sco.**
in. 4. **Ben.** i. q̄l; 6. q. 24. z idem v;
dicēdū cū quis h; instra art' sue
vñ ex labore suo gubernat se z su
os: z vendendo vel tradendo ea
vt restituat suis creditorib; n̄ po
terit laborare z inde lucrari: puta
libros quo ad iurisperitos z me
dicos: ferramēta quo ad artifices
Laborando autē cū p̄dict' vltra
sustentationē suā pōit i futūz pau
latim satisfacere. **N**ec credo eē s;
hoc quod dicit **Tho. 2. 2. q. 62. f.**
q; statim restituendum est alienus
simpliciter. **N**on enim ita amare
verba accipienda sunt. dicit lex s;
civiliter: z in sacra scriptura stat;
dicitur fieri quod i pliro tēpore
vt patet **Malachi. 3.** **S**tati veniet
ad templum. zc. z p̄cipue cū ex cā
ita v; genti differet vt dictum est.

Pōt etiā multipliciter capi in iurē: nō solū per potētā facti sed iurī: et cōmoditatis vt pz. zz. q. 3. c. faciat in glo. **I**pec tñ n̄ sūt p̄dicāda ne apiretur via detentioni alienorū ad qd̄ nimis p̄sone sunt inclinate se cū magna discretionē in p̄fessione et p̄silijs tractāda: et cū multis circūstatijs p̄sideranda q̄ honestent factū. **A**d h̄ et facit qd̄ dicit Jo. neapoli. i. q̄libz. 9. q. zz. et Ric. i. 4. et Pe. de pa. **E**t potēti restituere male ablata statī vtz sufficiat relinquere ī testamēto et īstrumēto q̄ heredes restituant. **R**ñ det ad h̄ Jo. neapoli. in. 9. q̄libet. q. zz. q̄ h̄ sufficit in duobus casibus tantū. **P**rimus est qñ h̄is male ablata credit vere et p̄ certo l̄ q̄si p̄ certo q̄ talis ītentio n̄ sit p̄ voluntatē dñi. talis eūm retentio nō ē iniuriōsa v̄l iniusta nullus enī patī īiusticiā volens vt dī. 5. ethicorū. **S**ecundus casus qñ talis retentio rei aliene ē contra voluntatē dñi sed inordi nata: puta cū nō redditur gladi⁹ furioso cū repetit ip̄s ifuria. hoc enim iuste fit. vt. zz. q. 3. c. ne quis. **E**t si h̄ ē qñ vult rem suā statim h̄re q̄ retinēs n̄ pōt dare sine notabili dāno suo: et eō ille cui⁹ ē pōt sine damno et icōmodo carē ad tēpus. **E**x istos casus non sufficit ad salutē nisi statī restituat. **R**atio ē: qz d̄ necessitate salutis ē vitare peccatū mortale: s̄z nō soluz auferre alienū: s̄z etiā detētio rei aliene ex p̄dictos casus ē mōtale

quia p̄ iusticiā: qz cū faciat iniuriā p̄ximo et h̄ cū pōt restituere. **U**n̄ nō sufficit ad salutē tali relinque īstrumēto: l̄ p̄ testm̄ q̄ h̄edes restituat: s̄z d̄ necessitate salutis ē statiz restituere si pōt. **S**ed si ille cui⁹ ē res l̄ cui obligat n̄ pōt illare carere sine icōmodo suo et ad tps oportet q̄ restituat et cū magno icōmodo suo: nec sufficeret dimittere per testemētiū. **T**ertius casus excusās a restitutione subita ē cū ex hoc imineret piculum mortis cōporalis. **E**t nota secundū Ricar. in. 4. di. 15. q̄ si ille qui dānū intulit habet aliquid ultra necessitatez sustētationis nature q̄uis sibi necessariū ad victū s̄z decētiā sue p̄sone restituere tenet. **N**on enim licitū ē d̄ alieno viuere cū seculari honore. **S**i aut̄ n̄ h̄et nisi necessaria ad sustētationē nature: tūc s̄bdistiguēdū est q̄a aut ille q̄ ē passus damnū n̄ idiget ad sustētationez nature eo qd̄ ab eo ablatū ē: et ille q̄ abstulit pōt retinere: et restituē n̄ tenet qz ex iure nature licitū ē vnicuiqz vsus possessionis necessarie ad sustētationez natur̄. **E**xtrēma ei necessitas facit oīa cōnnia. ff. ad legē rhodiam d̄ iactu. l. 3. cū in eadē. inter. et glo. **A**ut idiget ad sustētatiōez nature eo q̄ ablatū ē: et tūc s̄bdistiguo qz aut p̄mus. i. dñs ip̄s? rei idiget ista re ad sustētationē sue natur̄ p̄us q̄ fuit necessaria ad sustētatiōez nē illi⁹ q̄ abstulit aut eo dē tpe vtqz idiget fact⁹ ē ista re ad

inſtētationē ſue natūre: aut iſte q
abſtulit fact⁹ ē indigens re: iſte ad
inſtētationē ſue nature pūſq̃ iſte
a quo ablata ē. **P**rio mō ⁊ ſecun
do poteſt dici ſine p̃iudicio: q̃ iſte
qui abſtulit rē iſtā teneat reſtituē
illi a quo abſtulit: q̃z nunq̃ facta
fuit res illius qui eā abſtulit: ſed
ſēper remanſit illi⁹ de iure poſtq̃
ei ſū i ſtatu in quo res mea neces
ſaria ē mihi ad ſuſtētationē natu
re: n̄ pōt fieri alteri⁹ me p̃dicente.
Si tertio modo: tunc ille qui ab
ſtulit reſtituere nō tenetur: q̃z ab
iſto tempore quo facta ē neceſſa
ria ſibi acquiſitus fuit ius in illa
re illi q̃ abſtulit. Et ideo q̃nis dā
nū paſſus veniat poſtea ad ſtatuz
in q̃ res ſibi ablata eſt ſibi neces
ſaria ad ſuſtētationē nature: nō
p̃pter hoc h̄z mains ius in iſta re
q̃ iſte qui eā abſtulit: niſi iſte qui
eam abſtulit: deveniſſet ad ſtatuz
in quo amplius res iſta nō eēt ſibi
neceſſaria ad ſuſtētationē nature
Idē p̃ totū **P**e. d̃ pal. i. 4. ⁊ **S**co.
Ex p̃dictis horū p̃z. q̃ tales q̃ h̄nt
reſtituere ⁊ ſi retineant ſibi quo
dāmodo neceſſaria ad ſuſtētatio
nē ſui ⁊ familie ad vitandum m̄
ta pericūla aīe ⁊ corporis q̃ viſi
ter ſeq̃ poſſent bonis ſuis ceden
do ⁊ oībus expoliādo p̃ reſtitutō
ne ſiēda: q̃d forte tuti⁹ eēt reſti
tuere ⁊ i deo p̃fidere: ēt ſi opor
te ret medicare ſm̄ **R**ay. Ad hoc n̄
viden⁹ teneri de neceſſitate ſalu
tis: tñ nō debēt tales laute vivere
⁊ p̃poſe veſtiri cū familijs: ⁊ ſili

as ſūas cū magnis dotib⁹ nuptui
tradē: ſicut ſi nō eēt obligati re
ſtitutioni: ſed p̃ce vinē ⁊ p̃uas do
tes tradere. ⁊ ſi n̄ p̃nt nobili t̄mer
catori nuptui dare: debēt artifici
⁊ plebeo tradere: ⁊ a⁹ ſup̃flua re
ſecare. **I**n m̄lta g̃ p̃udētia h̄ ne
gocijs agēdū ē: cuſ efficaciter vi
dētur facere q̃d poſſunt ad reſti
tuēdū ⁊ in alijs ſe bene h̄re cum
timore dei: credo q̃ poſſint abſol
ui ⁊ comunicari. Qui at ⁊ d̃ eo q̃d
poſſunt ſēper p̃rocaſtināt ⁊ ānu
ti reperiūtur p̃mittere confeſſozi
bus reſtitutionē facere: ⁊ poſtea n̄
faciunt ſi vidētur abſolūdi: niſi
p̃us faciāt t̄ diſponāt efficacit̄ ne
gocijs vt h̄eat executionē. ⁊ m̄lto
min⁹ ei p̃mitti d̃z cōio ſumi: q̃tū
dico ſpectat ad p̃ſiliū p̃feſſoris.
Nā q̃tū ad ſacerdotē q̃ h̄z cōica
re cū t̄ ſe i manifeſto ad h̄ igerit:
qd̄ iuris h̄es i tertia pte ti. e. **D**e
uſurarijs at̄ māneſtis q̃uo ſit agē
dum cū eis i reſtitutione ⁊ collati
one ſacramētōz: habes. ſ. e. c. de
uſur. Poſſent etiā tales petere re
miſſionē a creditori⁹: quā ſi ſine
fraude ⁊ ſpōte obtinēt: n̄ ipſis am
pli⁹ obligant⁹: nec ēt paupib⁹ i re
miſſa eis dare tenent⁹. **N**ō tñ de
cēs eſſet vt dives a paupere: ⁊ i dī
gēs parū a m̄liti indigēte peteret
remiſſionē. **Q**ueritur vt p̃ ep̃us
elapſis tribus vl. 4. 30. vel. 40. an
nis poſſit agere contra heredes t̄
poſſeſſores bonozum quondam
illius qui in teſtō reliquit mille li
bras ſolvendās nomine uſurariū

incertarū cū de extorsione dictarū
 vsurarū nō appareat nisi p cōfessi
 onē dicti testator. **R**ndet Lan.
 p^o **F**ede. q^o cū actio que cōpetit
 ex testō l' pdictio q̄ competit epō
 p. l. nulli. sit psonalis r spacio. 30.
 annorum claudatur p pñs. **d**e
 pscript. 30. l. 40. annorū ideo p̄ hē
 des bona fide possidētes: q̄ sēp
 psumit n̄ cōpetit actio ad dictas
 mille libras: nisi pbaret hēdem
 malā fidez habuisse: r scuisse vi
 ciū r crimē dñfici: q̄ casu dñ intel
 ligi. c. tua nos. cū si. **E**t idē si d̄ ex
 torsione appareat p aliud q̄ per
 testm̄. Quo aut ad possessorē bo
 norū in q̄s per testatorē l' ei^o hēdē
 bona sunt alienata: n̄ ē aliqd̄ du
 bium si possederūt spacio. 10. an
 norū: q^o actio psonalis n̄ cōpetit p̄
 successorē singularē vt. li. i. §. hēs
 ff. ad trebell. nec ob. p^o. dicta. f.
 q^o actiōes epō ppetētē durā 40.
 annis: q^o intelligit h̄ de actiōib^o
 cōpetētib^o epatni l' ecclesijs colle
 giatis: s̄ hic n̄ cōpetit actio epō
 vt epō: sed vt iconomo r admi
 nistratori bonorū pauperum.

Querit qd si pmissio generali
 edēo q^o quicūq^o dederit vsurarū
 noīe aliqd̄ tali veniat infra tot di
 es rē. **S**i nēo veniat nec ēt aliq̄s
 vsuras certas vsurari^o assignare
 rit infra ēminū sibi ad id statutu^o
 lataq^o ē sn̄a p epm dclarans illas
 eē certas. vtz vsurari^o sit totus si
 postea appareāt psonē certe qb^o
 est restitutio fiēda. **F**ederic^o d̄ se
 nis sentit q^o sic: ēt q̄ ad illos qui

tūc erant ex diocesi. fatei tñ q^o
 talib^o cōpetit r mediū p̄ ep̄s l' pau
 peres. **S**ed cogita dicit Lau. an
 sit vez: r dñū practica^o qñ n̄ ē d̄
 terminatū q^o oia veniant sub no
 mine incertorū: h̄ ē qñ nō sit taxa
 tio vere: r s̄ qñatitate ad q̄s ascē
 dūt: sed minor: r s̄ q^o int̄ eos cō
 uentū ē: r d̄ h̄ iudici p cui^o sētētia
 alio n̄ dato psumit q^o stat legitime.
An aut talis practica sit iuri pso
 na: tu ipse vide. **P**zopti sūt tñ ep̄i
 ad ei^o obfuationē: q^o p seipsis i
 certa bursant: nec ad illoz volūt
 restitutionez venire l' teneri: s̄ sit
 certa taxatio s̄ cōuētiōē fm qd̄
 moris ē: que tñ an possit de iure
 fieri videndum ē. **Q**uerit etiā
Archi. q^o sigs dcedēs relinquat
 sibi hēdē ex testamēto v^o ab inte
 stato: r ordinauit quēdā executo
 rez tñ ad emēdā suoz forzfacto
 rū q^o dcedēs tpe mortis sue cre
 ditorib^o tenebatur r iā termini
 solutionis fluxerāt. **D**icit rñ dēdo
 quod iste executor debita h̄^o lol
 uere tenetur: r pōt conueniri: q^o
 elapsis terminis solutiōis cepit i
 iurari creditorib^o i n̄ soluēdo d̄
 fūctis. **E**x pcepto aut dñi est solu
 tio faciēda: ar. z. q. i. c. magnus. z. 3.
 q. v. c. tributus. q^o peccat in ter
 mino nō soluendo: tñ q^o frangit
 pmissū: ex de pact. c. i. z. z. tñ q^o
 illo elapso iūto dño d̄tineat alie
 num. ff. de excep. doli. l. z. §. circa
 r hoc tenēt quidā. f. vt nomie so
 rectorū hoc casu veniant d̄bita
 quoz termin^o solutionis tempor

mortis elapsus erat et pro illis agi posset. Secus de debitis quorum terminus non adgenerat. Et ita notat spe. in rubrica qualiter scripta iudicio proferri. §. nunc vero. De eo vero demum cui datum est aliquid per errorem dicit Jo. de rip. in tractatu de contrahibus quod in tali datione aut error persone vel fortune vel alterius conditionis apposite. Si primo modo: puta intendendo dare. De tro et do Martino: tunc Martinus tenetur acceptum restituere danti vel illi cui intendebat dare ar. 29. q. i. §. i. Si vero error fortune: puta intendendo tibi dare ut pauperi: et tu es dives. dicitur quod sic acceptum tenetur restituere danti vel alicui pauperi nisi recipiens interrim effectus fuisset pauper. Si vero sit error alicuius alterius conditionis alterius: puta credo te sciam cum tu non sis: et ideo dono tibi: vel credo te celebratur missas: ideo do tibi dicitur quod si receptori constitat de precisa intentione dantis. scilicet quod alias non daret nisi ista conditio subesset: tunc error obligat ad restitutionem receptum: aut ad sufficiens supplementum per se vel per alium intentionem dantis: quorum ratio est quod cum res in istum non transeat nisi eo modo qui vult dantis transferre si non existat conditio ipsam rem non transferret. Alii autem dicunt quod ad talem restitutionem talis error non obligat: nisi ipsa conditio circa quam errat esset causa motiva et finalis talis dationis quod probant per sile. Do

tibi libras centum quia credo te esse amicum meum: dato quod accipies non sit amicus meus non obligat ad restitutionem. Si autem amicitia sit causa propter quam do tibi centum libras. scilicet si sis amicus meus et non amicus fueris obligaris ad restitutionem. Ex his patet quod questores sancti Antonij: vel alij quicumque nullo modo possunt sibi retinere ea que illis pauperibus vel locis per quibus petunt dantur quia hic est error persone. Verumtamen quia nullus tenetur propriis stipendiis militare nec causas aliorum agere ad suas expensas dico quod tales possunt vivere super questus quos faciunt: et potest eis moderatum salarium dari: hec ille. Illa vero que dantur eis ex mendaciis eorum questorum videlicet quia asserunt quod dicuntur multe misse pro dantibus vel habebunt talem indulgentiam: vel absolventur a votis eorum vel a casibus reservatis: vel quod fient lectisternia in hospitali de huiusmodi: pro quibus illi dant alias non daturi: cum nec talia fiunt: vel vera sunt: totum est rapina et restitui debent dantibus ea vel pauperibus erogari: ar. 14. q. 5. c. non sane.

Explicit titulus de restitutionibus fratris Antonini archiepiscopi florentini in quo diffuse tractatur de hac materia.

Incipit tabula materiaꝝ
 q̄ in hoc libro p̄rinetur.
 Tractatus de p̄fessore q̄
 hic p̄mo ponit̄: diuidit̄ i. 3. p̄tes: q̄
 rus prima est de p̄tate seu auctori-
 tate p̄fessoris. 7 h̄z. i. 5. capitula.
 De potestate seu auctoritate p̄fes-
 soris: 7 q̄s possit vel nō possit au-
 dire cōfessiones. c. p̄m. c. i.
 De ordinario p̄fessore q̄ ad ecc̄si-
 asticas p̄sonas 7 clericos. c. 2. c. i.
 De cardinalibus. c. 2. c. 2.
 De patriarchis 7 alijs. c. 2. c. 2.
 Abbatissa qd possit i sp̄ualib⁹ c. 2
 Qui debeant laici ordinarie con-
 fiteri. c. 3. c. 3.
 Casus. 8. in q̄b⁹ p̄t q̄s alteri p̄fiteri
 q̄s p̄prio sacerdoti sine eius li-
 centia. c. 4. c. 3.
 Quis possit cōmittere 7 q̄s n̄ au-
 dictiam confessionū. c. 5. c. 5.
 Quomodo 7 quando curatus v̄l
 p̄sbyter parochialis possit dare
 vel denegare licentiam alteri p̄fi-
 tendi s̄bdito si petat illā. c. 6. c. 6.
 De religiosis q̄ n̄ p̄nt audire p̄fes-
 siones s̄n̄ licētia plati sui. c. 7. c. 6.
 De p̄tate audiēdi p̄fessiones attri-
 buta fratribus p̄dicatozibus: 7
 minoribus a iure per tex. cle. du-
 dū. §. 2. de sepult. quomō fieri pos-
 sit: 7 quomodo exponit̄. c. 8. c. 7.
 De effectib⁹ q̄ sequūt̄ ex p̄missiōe
 audiētie p̄fessiōis alfi scē. c. 9. c. 8
 Differētia inter fr̄es p̄ntatos p̄m
 formā cle. dudum. 7 differētia inē
 sacerdotes curatos. c. 10. c. 9.
 De casibus multiplicib⁹ ep̄o refer-
 natis: de quibus agitur i fine. cle.

dūdū. de sepul. c. ii. c. 9.
 De sacerdote q̄ absoluit aliquē a
 casu a q̄ n̄ p̄t absolue. c. 12. c. ii.
 An in generali concessione p̄tine-
 antur specialia. c. 13. c. ii.
 Quid possint penitentiarij curie
 romane. c. 14. c. ii.
 Quid sciendum quando cōfessor
 non intelligit penitētem. c. 15. c. ii.
Explicunt capitula prime par-
 tis huius operis.
Incipit tabula secūde partis
 huius operis: que erit de scientia
 confessoris 7 h̄z. §. 5. c. 12.
 Quod duplex ē clavis ordinis. s. f.
 scientie 7 potentie. §. i. c. 12.
 Quanta scientia requiratur in cō-
 fessore. §. 2. c. 12.
 An cōfessor teneatur scire: an pec-
 cata in p̄fessione audita sint mor-
 talia vel ne. §. 3. c. 12.
 Quod iteranda est confessio i. 6.
 casibus. §. 4. c. 13.
 An valeat confessio ab incōtrito
 facta: vt eam iterare non oportet
 at. §. 5. c. 14.
 De attritione 7 p̄tritione. c. 16.
 Sexdecim p̄ditiones q̄ regunt̄
 i oī bona p̄fessione fiēda. c. 16.
Explicunt. §. secūde parti⁹
 operis.
Incipit tabula tertie parti⁹ hu-
 ius operis: que erit ex bonitate p̄-
 fessoris 7 habet. §. decem.
 Qualr confessor d̄z h̄re duo. s. ti-
 more dei 7 zelū aīay. §. i. c. 17.
 Duo d̄z h̄re p̄fessor bon⁹. c. 17.
 Quō se h̄re debeat p̄fessor erga
 penitēte: 7 de q̄bus interrogādū:
 o 4

2 ibi vsus decē pceptoz dcalogi 7
 vsus. 7. pccoz mortaliū. §. 2. c. 17.
 Quo ordine fieri debeant inter/
 rogationes 7 de quibus. c. 18.
 In interrogationibus fiēdis tria
 debent obseruari. c. 18.
 De circumstantijs peccatorum: et
 ibi versus earum. §. 3. c. 18.
 Circumstantie peccatorum cōfite/
 de sunt in multiplici genere. c. 19.
 Circūstātie que trahūt peccatum
 ad aliud genus sūt pfitēde. c. 19.
 Peccatum cōmissūz die festo tra/
 hitur ad circūstātiā aliam. c. 19.
 Peccatū diuidit i tria. c. 20.
 Regule qnq; ad cognoscēdū pec/
 catū mortale a veniali. c. 20.
 Que debeat seruare 7 scire cōfel/
 soz vtilia 7 necessaria in ipso exē/
 citio confessionis. §. 4. c. 21.
 Quomodo se habere debeat con/
 fessor audiendo mulieres. c. 21.
 Qualis 7 quanta debeat iniungi
 satisfactio seu penitentia a confes/
 soze penitenti. §. 5. c. 21.
 Quatē se hīre debeat pffessor pe/
 nitētiā iniūgēdo penitētib. c. 22.
 Cōtraria pñia dīz ipōi dīcto. c. 22.
 Pro peccato occulto non debet
 dari manifesta penitentia. c. 22.
 Memoziale dicendum penitenti
 circa penitentiam faciēdā. c. 22.
 Quid fiendū qñ penitēs n̄ pfitet
 aliquod peccatūz mortale quod
 confessor nonit esse in eo. c. 23.
 Sacēdos dī solūē l ligare triplr
 7 dī mō 7 forā absolūēdi. §. 6. c. 23.
 Forma verborum absolūēdi pe/
 nitentem. c. 23.

Forma 7 vis verborūm que reg/
 runtur in absolutione. c. 23.
 Forma absolutōis ab oib. cēsa. l
 7 pēis tā a iur qñ ab hoīe lat. c. 24.
 Quid fiēdūm qñ cōfessor absol/
 uit penitētē d quo n̄ debuit. c. 24.
 Quid de confessoze qui non itel/
 ligit penitentem. c. 24.
 An penitēs teneat iterare penitē/
 tiam ei iniūctam i peccato morta/
 li factam in toto l in pte: 7 an dcā
 penitētiā taliter facta ei valeat in/
 foro militantis ecclie. §. 7. c. 24.
 Remediū tuti siue pñliū dādūz
 penitenti qualiter perficē debeat
 penitētiā sibi iniūctam: 7 q pñia d
 beat sibi dari securioz. c. 26.
 De celatiōe pffessionis. §. 8. c. 26.
 Penitentia confessoris confessi/
 onem reuelantis. c. 26.
 Qui teneantur ad sigillum confes/
 sionis §. 9. c. 28.
 Ad que se extendat sigillum con/
 fessionis. §. 11. c. 28.
 Quid fiēdū quādo pffessor indi/
 get pñlio sup aliquo casu. c. 28.
 Expliciūt §. tertie ptis: 7 p pñs
 tractatus iste de confessoze.
 Incipiūt exccōicatiōes sedi apli/
 ce reſnate: ita a iure qñ p pccssū: si
 ne p exnagātes brenit recollecte
 p ordinē: dīde sequūt exccōicatō/
 nes reſernate episcopis vniūscu/
 iusq; diocesis. c. 29.
 Exccōicatiōes papales pccnētes
 religiosos 7 religiosas. c. 30.
 Excommunicationes epis ex iure
 reſernate. c. 30.
 Incipit tabula sup iſterrogatorio

Interrogatoriū qđ ē scđs lib h^o
opis i ordine distinguī i tres par
tes principales: quaz pma ē d inf
rogationibus fiendis a cōfessore
fm ordine decem pceptoz dca
logi: z habet capitula. 24. c. 34.
Primū pceptū ptinet tria. c. c. 34.
De votis. c. i. c. 34.
De voti transgressionē. c. 34.
De superstitionibus. c. 2. c. 34.
De incantationibus. c. 34.
De adoratione creaturaz. c. 35.
De diminutionibus. c. 35.
De arte notoria. c. 35.
De constellationibus. c. 35.
De sortibus. c. 35.
De incantationibus. c. 35.
De breuibz. c. 35.
De obseruatione tempoz. c. 35.
De somniis. c. 35.
De blasphemia dei z sanctorz mul
tiplici. c. tertium. c. 35.
Secū dū pceptū hz. c. dno. c. 35.
De perinrio. c. i. c. 35.
De adiuratione. c. 2. c. 36.
Tertiū pceptū hz. c. dno. c. 36.
De obseruatione festoz. c. i. c. 36.
De auditione misse diebus domi
nicis z festinis. c. 37.
De obseruatione ieiunioz. c. 2. c. 37.
Quartū pceptū ptinet duo. c. 37.
De honore parentum. c. i. c. 37.
De gubernatiōe familie. c. 2. c. 37.
Quintū pceptum hz vnicū capl^z.
De homicidio triplici: scilicet cor
de ore z opere. c. i. c. 38.
Sextum pceptum hz vnicū. c.
De luxuria actuali: z eius specie/
bus. capitulum primum. c. 39.

Nonū pceptū hz vñū caplm
De luxuria mentali z eius specie/
bus. capitulum. i. c. 39.
Septimū pceptaz hz. c. octo.
De vsurpatōe rei aliene multipli/
ci. capitulum. i. c. 40.
Cū ea vsuram. c. 40.
De soccidis animalium. c. 40.
De venditione ad terminū. c. 40:
De cambiis. c. 40.
De mutuantibus sub spe. c. 40.
De accipiētibz ad vsurā. c. 40.
De facientibus statuta in fauorez
vsurariozum. c. 40.
De emptione imprestitozum loco
rum z montium. c. scđm. c. 40.
De fraudulētia que multis mo/
dis cōmittitur. c. tertū. c. 41.
De falsificatione. c. qrtū. c. 41.
De iniusticia q fit i iudicio. c. 5. c. 41.
De furto. c. 6. c. 41.
De sacrilegio quod committitur
circa res sacras. c. 7. c. 42.
De rapina violenta. c. 8. c. 42.
Decimū pceptum hz. c. vñū.
De desiderio habēdi res alienas
capitulum. i. c. 43.
Octauū pceptū hz capla dno. c. 43.
De mendacio. c. i. c. 43.
De detractiōe. c. secū dū. c. 43.
ExPLICIT tabula super prima p
te interrogatoriij.
Incipit tabula secū de partⁱ in
terrogatoriij: qđ ē de. 7. vicis capi/
talib^z z distinguitur in. 8. titulos.
De auaritia titulus primus: z hēt
capitula. 9.
De simonia. c. i. c. 44.
De proditiōe. c. 2. c. 45.

De acceptatiōe psonaz. c. 3.	c. 45.	randi.	c. 49.
de turpi lucro. c. 4.	c. 45.	de enagatione mentis.	c. 49.
de ludo multiplici. c. 5.	c. 46.	De negligentia seu tepiditate. ca/ pitulum tertium.	c. 49.
de inquietudine. c. 6.	c. 46.	de negligētia cōfessiōis. c. 4. c. 49.	c. 49.
de inhumanitate retinendi tena/ citer. c. 7.	c. 46.	De negligentia circa comunionez capitula quinqz.	c. 49.
de auaritia amandi res inordina te. capitulum. 8.	c. 46.	de inani glōzia titulus quintus z habet tria capitula.	c. 50.
de prodigalitate contraria auari tie. capitulum. 9.	c. 46.	De inani glōzia ipsa. c. i.	c. 50.
de inuidia titulus secundus: z bz capitula. 4. c. i.	c. 47.	De imodestia ornatus. c. z.	c. 50.
de odio z filiab⁹ inuidie. c. z.	c. 47.	de filiabus inanis glōzie: z primo de hypocrisi. c. 3.	c. 50.
de susurratiōe. c. 3.	c. 47.	De iactantia.	c. 50.
de exultatiōe i aduers⁹. c. 4.	c. 47.	de ironia.	c. 50.
de tristitia in prosperis.	c. 47.	De contentione.	c. 50.
de ira titulus. 3. z bz. c. z.	c. 47.	de discordia.	c. 50.
de ira ipsa. c. i.	c. 47.	De pertinacia.	c. 51.
de filiabus ire: scilicet indignati/ one. capitulum. z.	c. 47.	de singularitate noītatū.	c. 51.
de timore mentis.	c. 47.	De inobedientia.	c. 51.
de clamore.	c. 47.	de gula titulus sextus: z habet ca pitula tria.	c. 51.
de contumelia.	c. 47.	De gula ipsa. c. i.	c. 51.
de blasphemia z maledictiōe cre aturarum.	c. 48.	de ebrietate. c. z.	c. 51.
de rixa.	c. 48.	De insensibilitate.	c. 51.
De seditione.	c. 48.	de filiab⁹ gule: z pmo d ebetitudi ne. capitula tria.	c. 51.
de bello.	c. 48.	De loquacitate.	c. 51.
De accidia titulus quartus: z hēt capitula quinqz.	c. 48.	de scurrilitate.	c. 51.
de accidia ipsa. c. i.	c. 48.	De inepta leticia.	c. 51.
De filiabus accidie. c. z.	c. 48.	de choreis.	c. 51.
de desperatione.	c. 48.	De immunditia seu pollatione p curata.	c. 52.
De malicia.	c. 48.	de Luxuria titulus septimus: et habet capitula duo.	c. 52.
de pusillanimitate.	c. 48.	De luxuria z pertinentibus ad ip sam. capitulum. i.	c. 52.
De rancore.	c. 49.	de delectatione morosa.	c. 52.
de ociositate que procedit ex te/ dio.	c. 49.	De filiabus luxurie. c. z.	c. 52.
De torpore seu pigritia bene ope			

De cecitate mentis.	c. 52.	ingatos.	c. 56.
De precipitatione.	c. 52.	De principib ^r rectorib ^r z baro/ nib ^r . cap ^l 3. z. z h3. §. 55.	c. 57.
De inconsideratione.	c. 52.	de iudicib ^r seu quibuscūq ^z hñci/ b ^r auctoritatē. c. 3. z h3. §. 19. c. 58.	
De inconstantia.	c. 52.	De aduocat ^r pcuratorib ^r z nota rijs. c. 4. z h3. §. 22.	c. 59
De amore sui.	c. 52.	de doctorib ^r z scholarib ^r . c. 5. z h3 §. 15.	c. 60.
De odio dei.	c. 52.	De medicis z aromatarijs. c. 6. z h3. §. 10.	c. 61.
De amore vite presentis.	c. 52.	de emulatione sō: z dtractiōe q̄ faciunt medici interrogāduz est pnt habes. ā.	c. 61.
De horrore futuri seculi.	c. 52.	De mercatorib ^r capsozib ^r z pre/ ner. c. 7. z h3. §. 18.	c. 61.
De Superbia titulus octauus: et habet duo capitula.	c. 52.	de artificib ^r z mechanicis .c. 8. z habet. §. 16.	c. 62.
De superbia ipsa. c. i.	c. 52.	De lanificibus.	c. 62.
De filiabus superbie: z primo d d risione. c. z.	c. 52.	de setaiolo.	c. 62.
De ambitione.	c. 52.	De tabnario z hospite.	c. 63.
De presumptione.	c. 53.	de macelario.	c. 63.
De temeraria indicatione.	c. 53.	De pistore.	c. 63.
De curiositate.	c. 53.	de futoze pannoz.	c. 63.
De ingratitudine.	c. 53.	De aurificib ^r	c. 63.
De scandalo.	c. 53.	de cerdonibus.	c. 63.
De adulatione:	c. 53.	De fabzis.	c. 63.
De blasphemia in spiritum san / ctum.	c. 53.	de locatorib ^r equoz.	c. 63.
De scismate.	c. 54.	De histrionibus.	c. 63.
de infidelitate paganorum z he / reticorum.	c. 54.	de cytharizantib ^r .	c. 63.

Explicit tabula secunde parti
Interrogatorij.

Incipit tabula tertie partis inter
rogatorij: que est de statibus que
continet capitula. i7.

Ad coniugatos capitulam p^muz
z habet. §. 23.

De actu matrimonij: z peccatis cō
missis in eo.

Interrogationes fiende circa cō

de rustici z agricolis. c. 9. z habet
§. 2.

De pueris z puellis. c. 10.

De clericis i communi. c. z. z ha/
bet. §. 26.

De beneficiat^r z canonicis. c. 12. z
habet. §. 42.

De religiosis masculis z feminis

c. 13. 2 habet. §. 35. c. 67.
 De voto paupertatis. c. 68.
 De voto castitatis. c. 68.
 De voto obedientie. c. 68.
 De officio diuino. c. 68.
 De exercitio. c. 69.
 De oratione 2 confessione. c. 69.
 De amore parentum. c. 70.
 De prelatis in comuni. c. 15. 2 ha
 bet. §. 15. c. 71.
 De episcopis 2 prelatis superiori
 bus. c. 14. 2 habet. §. 22. c. 72.
 In indicādo i foro p̄ctioso. c. 74
 De absolutione 2 penitentie in iun
 ctione. c. 16. c. 75.
 De penitentia iniungenda penitē
 ti. c. 76.
 De infirmis: 2 quid agendum sit
 erga eos. c. 17. c. 76.
 Forma absolutionis in articulo
 mortis. c. 77.
 Forma absolutionis ab excommu
 nicatione minori. c. 77.
 Forma absolutionis a peccat̄ mi
 noris excommunicationis. c. 77.
 Forma sac̄ti baptismatis. c. 78.
 Forma p̄secrationis seu chr̄isma
 tis. c. 78.
 Forma absolnēdi a p̄cc̄is. c. 78.
 Forma extreme v̄ct̄ōis. c. 78.
 Forma consecrationis corporis
 Ch̄risti. c. 78.
 Forma consecrationis sanguinis
 Ch̄risti. c. 78.
 Forma ordinum minorum scilicet /
 cet forma ostiarij. c. 78.
 Forma lectoratus. c. 78.
 Forma exorcistatus. c. 78.
 Forma acolythatus. c. 78.

Forma subdiaconatus. c. 78.
 Forma diaconatus. c. 78.
 Forma p̄sbyteratus. c. 78.
 Forma sacram̄ti matrimōij. c. 79.
Explicit tabula sup̄ tertia pte.
 In: interrogatorijs.
Incipit tabula sup̄ tractat̄ de
 restitutionibus: qui in hoc libro
 seu opere tertio loco ponit̄: vt p̄z
 in secūda pte sūme de vicijis capi
 talibus eiusdem s̄ris Antonini.
 Capitulum primū de restitutioni
 bus in genere: i quo ponūtur. xx.
 manus raptiōis: quaz̄ quelz̄ h̄z. 5.
 digitos seu modos: 2 sic sunt cen
 tum modi in quibus fit restitutio
 vel erogatio. c. 79.
 1^a manus feneratoria. c. 79.
 2^a manus raptor̄ia. c. 79.
 3^a manus fur̄tor̄ia. c. 79.
 4^a manus bellator̄ia. c. 80.
 5^a manus damnificator̄ia. c. 80.
 6^a manus participator̄ia. c. 80.
 7^a manus sacrilega. c. 81.
 8^a man^{us} iuste indicator̄ia. c. 81.
 9^a manus in iudicio iuste assisto
 ria. c. 81.
 10^a man^{us} fraudator̄ia. c. 81.
 11^a manus satisfactor̄ia. c. 82.
 12^a man^{us} p̄ditor̄ia. c. 82.
 13^a man^{us} sumoniac̄a. c. 82.
 14^a man^{us} ip̄ditor̄ia. c. 82.
 15^a manus lusōria. c. 83.
 16^a man^{us} locationis 2 conductio
 nis viciator̄ia. c. 83.
 17^a man^{us} turp̄is lucrator̄ia. c. 83.
 18^a man^{us} detractor̄ia. c. 83.
 19^a man^{us} p̄sōe lesoria. c. 84.
 20^a man^{us} aiaz̄ p̄dator̄ia. c. 84.

Incipit capitulum secundum de restitutionibus in quo ostenditur quid quantum quibus: et quo ordine sit restituendum. c. 84.

Primum capitulum est de dāno quod infertur homini: quo ad animam auferendo ei virtutes intellectuales et morales: quod contingit fieri quattuor modis. c. 84.

Secundum capitulum est de damno quod infertur homini quo ad corpus inferendo ei lesiones corporales: quod etiam contingit fieri quattuor modis. c. 84.

Tertium capitulum est de damno quod infertur homini quo ad famam et honorem per vituperationes verbales quod etiam fit quattuor modis. c. 84.

Quartum est de damno quod infertur homini quo ad substantiam temporalem prout pertinet ad restitutionem male ablatorum certorum et incertorum. c. 84.

An clerici teneantur restituere fructus voluptuose cōsumptos. c. 88.

Quantum ad tertium principale ubi fienda est restitutio. c. 89.

An fideiussor possit repetere a debitoribus usuram pro eo solutas. c. 89.

Quantum ad quartum principale: scilicet per quos fieri debeat restitutio incertorum. c. 90.

Quantum ad secundum per quos fieri debet restitutio certorum. c. 91.

De damnis datis tempore guerrarum. c. 92.

De tutorum et curatorum vel negociorum gestorum restitutione. c. 92.

Quantum ad quintum: scilicet cui fienda est restitutio. c. 93.

De illicite acquisitis secundo modo. c. 93.

De illicite acquisitis per ludos. c. 94.

Quantum ad sextum: cur sit fienda restitutio. c. 95.

Quantum ad septimum de modo restituendi: seu ordine. c. 100.

De restitutione certorum. c. 100.

Quomodo fieri debeat restitutio uxoris concipientis per adulterum. c. 103.

Quantum ad octavum: scilicet quoniam fieri debet restitutio. c. 104.

Utilissima confessionis summa
la a Reuerendissimo in Christo
patre fratre Antonino archiepi/
scopo Florentino edita: cuius uti/
litatis preteritu Impedio Antonij
de Strata Cremonensis impressa. Ad
laudem dei. Intemerateque Virginis
Marie feliciter explicat. Venetijs
die. 6. Augusti. Anno salutis domi/
nice. 1481. **R**egnante Inclyto
domino Johanne Mocenico.

Hain 1184

GW 2113

Registrum chartarum.

a

Prima vacat
Incipit summa

Qui vero
dilatione
potest

b

predictis
ante dispensationem
confessionem
fessor scire

c

faciat sibi
maior quid
catis cogitationum
tibus ⁊

d

fecisse in
debet uti
qz de is
vnum clericum

e

est separatus
⁊ grauissimum
quod est
mortalia

f

paratiozi
sine precio
tabile ultra
Si fuit

g

Si participauit
cum alijs
hns cõiter
ranit aliquam

b

modo falso
parti lese
pn. credebat
lum habet

i

absqz iudicio
grauiter peccauit
pape nisi
canit meliorem

l

vt blasphemantium
one occulta
itez absoluat
onem ⁊

l

pro pro
⁊ qui
vex esse
restitutionem

m

instum credere
ctoitate epi
ditozum ⁊
vitanda sunt

n

aliquam
potest
vt dicitur
videtur usuram

o

retineant
Potest etiam
incertam
Incipit tabala

¶ Finis Lams deo.

foliam 76d77: deert.

folium 70477. 6887

